

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง

The Administrative Court
Annual Report, Fiscal Year 2021

๒๐ ปี ศาลปกครอง

“ขึ้นหัตถ์ความเป็นธรรม ก้าวล้ำเทคโนโลยี”

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง

The Administrative Court
Annual Report, Fiscal Year 2021

สารบัญ

๔

สารจากประธานศาลปกครองสูงสุด

๖

บทสรุปผู้บริหาร

๑๓

ส่วนนำ

๑. ตราสัญลักษณ์ศาลปกครองและความหมาย
๒. อำนาจหน้าที่ โครงสร้างองค์กร และองค์กรบริหารศาลปกครอง
๓. วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี และแผนปฏิบัติการของสำนักงานศาลปกครอง ระยะ ๕ ปี
๔. นโยบายและทิศทางการดำเนินงาน
๕. ภาพถ่าย รายนามผู้บริหารศาลปกครองสูงสุด อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น และผู้บริหารสำนักงานศาลปกครอง
๖. ภาพรวมด้านทรัพยากรบุคคล

๑๓

ส่วนที่ ๑ ภาพรวมการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔

๑. เปรียบเทียบงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔
๒. สรุปประเด็นข้อสังเกตของวุฒิสภาในการเสนอรายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครอง และสำนักงานศาลปกครอง ประจำปี ๒๕๖๒
๓. สรุปประเด็นข้อสังเกตของวุฒิสภาในการเสนอรายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครอง และสำนักงานศาลปกครอง ประจำปี ๒๕๖๓

๔๓

ส่วนที่ ๒ ผลการดำเนินงานที่สำคัญ

๑. การพิจารณาพิพากษาคดีด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม
๒. การบังคับคดีปกครอง
๓. การวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครอง และการวางหลักกฎหมายแนวปฏิบัติ ราชการทางปกครอง และคำพิพากษา/ คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่น่าสนใจ ปี ๒๕๖๔
๔. ผลการดำเนินงานที่สำคัญในด้านต่าง ๆ
 - ๑) การเสริมสร้างโอกาสในการเข้าถึง ความยุติธรรมทางปกครอง
 - ๒) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ แก่ทุกภาคส่วนในสังคม
 - ๓) การพัฒนาศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์
 - ๔) การเสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 - ๕) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรศาลปกครอง
 - ๖) การเสริมสร้างวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) และองค์กรแห่งความสุข
 - ๗) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของสำนักงาน ศาลปกครอง (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๔๕

ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

๑. ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับ จากการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
๒. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข
๓. การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการเบิกจ่าย เบี้ยประชุมสำหรับข้าราชการตุลาการ ศาลปกครองที่เข้าร่วมการประชุม ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครอง สูงสุด (ตั้งแต่วันที่ ๑๐ มีนาคม - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔)

๑๐๒

ส่วนที่ ๔ รายงานการเงิน

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๑๑๕

ภาคผนวก

- เขตอำนาจศาลปกครอง
- ที่ตั้งศาลปกครอง
- ผู้จัดทำ

สารจากประธาน ศาลปกครองสูงสุด

“
ปีแห่งการพัฒนาการอำนวยความสะดวก
ยุติธรรมทางปกครอง
ให้เป็นไปตามมาตรฐาน
อันเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน
และในระดับสากลและสอดคล้อง
กับชีวิตวิถีใหม่ (New normal)”

นับเป็นเวลาถึง ๒ ทศวรรษที่ศาลปกครอง
เป็นองค์กรหลักในการทำหน้าที่อำนวยความสะดวก
ทางปกครองให้กับประชาชน เสริมสร้างโอกาสในการเข้าถึง
ความยุติธรรมทางปกครอง การให้บริการประชาชน
เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมและทั่วถึง โดยมีผลการดำเนินงาน
ซึ่งเป็นที่ประจักษ์ต่อสังคมไทยทำให้ประชาชน
มีความรู้ความเข้าใจ เป็นที่รู้จักและให้การยอมรับ
รวมถึงมีความเชื่อมั่นต่อการดำเนินงานของศาลปกครอง
ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ศาลปกครองได้มีการปรับปรุง
และพัฒนาการดำเนินงานเพื่อให้บริการและอำนวยความสะดวก
ให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง มีการ
นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการพิจารณา
คดีปกครอง โดยประชาชนสามารถยื่นฟ้องคดีปกครอง
ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการลดภาระให้กับ
ประชาชนที่ไม่ต้องเดินทางมาฟ้องคดีที่ศาลปกครอง
ด้วยตนเอง มีการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการข้อมูล

ข่าวสารการประชาสัมพันธ์ของศาลปกครองในรูปแบบต่าง ๆ การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน และการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคดีปกครองและกระบวนการพิจารณาคดีปกครองให้แก่ทุกภาคส่วนในสังคม โดยการจัดการให้ความรู้โดยตรงหรือผ่านสื่อออนไลน์ต่าง ๆ รวมทั้งมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ เป็นคนที่มีคุณภาพ มีจิตสำนึกที่ดีและมีความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้ มีการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือ กับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ เพื่อให้เป็นที่ยอมรับทั้งในระดับประเทศและในระดับสากล

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ศาลปกครองได้กำหนดให้เป็น “ปีแห่งการพัฒนาการอำนวยความสะดวกยุติธรรม ทางปกครองให้เป็นไปตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วนและในระดับสากลและสอดคล้องกับ ชีวิตวิถีใหม่ (New normal)” ซึ่งศาลปกครองได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครอง และภารกิจต่าง ๆ เช่น การบริหารจัดการคดีค้างโดยนำกลไกต่าง ๆ มาปรับใช้ในการดำเนินงาน การพัฒนาประสิทธิภาพ ในการทำงานโดยการลดขั้นตอนการพิจารณาคดีในชั้นการนั่งพิจารณาคดีปกครองในศาลปกครองสูงสุด การป้องกัน เชิงรุกโดยการจัดทำและเผยแพร่การวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองและการวางแผนปฏิบัติการที่ดีจาก คำพิพากษาศาลปกครอง เพื่อลดข้อพิพาททางปกครอง การให้ความรู้กับประชาชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และหน่วยงาน ทางปกครอง โดยจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ และเผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์มากยิ่งขึ้น และประการสำคัญการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน โดยการนำระบบงาน คดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Litigation) มาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการยื่นฟ้องคดี ทางอิเล็กทรอนิกส์ และเพื่อให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตใหม่ โดยเฉพาะในช่วงที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ มีการแพร่ระบาดรุนแรงมากขึ้น

ศาลปกครองยังคงยืนหยัดมุ่งมั่นในการก้าวสู่ทศวรรษที่ ๓ ด้วยการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครอง ให้กับประชาชน เพื่อมุ่งสู่ศาลแห่งความเป็นเลิศ (Court Excellence) ใน พ.ศ. ๒๕๘๐ ภายใต้วิสัยทัศน์ “อำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองด้วยความเป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม และเป็นศาล แห่งความเป็นเลิศ” หรือตามคติพจน์ศาลปกครอง “เป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย” ภายใต้การบริหารงานของ ผู้บริหารศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง รวมถึงบุคลากรศาลปกครองทุกคนที่ปรารถนาให้ประชาชนทุกคน ได้รับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองเพื่อปกป้องคุ้มครองสิทธิของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมสืบไป

วิ.น. (๒๓๓๓๖)

นายชาญชัย แสวงศักดิ์
ประธานศาลปกครองสูงสุด

บทสรุป ผู้บริหาร

รายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการจัดทำตามมาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ซึ่งได้ดำเนินการจัดทำและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีสภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาปีละหนึ่งครั้ง

ในการจัดทำรายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ได้รวบรวมผลการปฏิบัติงานที่สำคัญของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ตลอดทั้งปัญหาข้อจำกัดที่มีผลกระทบต่อการทำงาน โดยมีเนื้อหาในรายงานประจำปีฯ จำแนกเป็น ๖ ส่วน ประกอบด้วย ส่วนนำ ภาพรวมหน่วยงาน ส่วนที่ ๑ ภาพรวมการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ ส่วนที่ ๒ ผลการดำเนินงานที่สำคัญ ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ส่วนที่ ๔ รายงานการเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และส่วนที่ ๕ ภาคผนวกสรุปสาระสำคัญดังนี้

ส่วนนำ

ประกอบด้วย ตราสัญลักษณ์ศาลปกครองและความหมาย อำนาจหน้าที่ โครงสร้างองค์กร และองค์การบริหารศาลปกครอง วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี และแผนปฏิบัติการสำนักงานศาลปกครอง ระยะ ๕ ปี นโยบายและทิศทางการดำเนินงาน ภาพถ่าย รายนามผู้บริหารศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น และผู้บริหารสำนักงานศาลปกครอง และภาพรวมด้านทรัพยากรบุคคล

ส่วนที่ ๑

ภาพรวมการเปรียบเทียบผลการดำเนินงานระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ งบประมาณที่สำนักงานศาลปกครองได้รับจัดสรร ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๒,๖๗๔.๔๕๖๗ ล้านบาท ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๒,๕๕๑.๑๘๑๘ ล้านบาท และปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๒,๔๗๑.๒๘๕๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๐๙ ร้อยละ ๐.๐๘ และร้อยละ ๐.๐๘ ของวงเงินงบประมาณของประเทศตามลำดับ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้รับงบประมาณลดลงจากปี ๒๕๖๒ และปี ๒๕๖๓ โดยงบประมาณที่ได้รับจำแนกเป็น ค่าใช้จ่ายบุคลากร ร้อยละ ๗๗.๙๘ ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ร้อยละ ๑๔.๐๙ และค่าครุภัณฑ์ ที่ดิน/สิ่งก่อสร้าง ร้อยละ ๗.๙๓

สำนักงานศาลปกครองได้เสนอรายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครอง และสำนักงานศาลปกครอง ประจำปี ๒๕๖๒ และ ๒๕๖๓ ต่อวุฒิสภา ซึ่งสมาชิกวุฒิสภาได้มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน เช่น ศาลปกครองควรบริหารจัดการคดีที่ค้างพิจารณา โดยเร่งรัดการพิจารณาคดีให้เสร็จโดยเร็ว ควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการคดีให้เกิดผลโดยเร็ว เพื่ออำนวยความสะดวกในการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองและการให้บริการประชาชน ซึ่งศาลปกครองได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและภารกิจต่าง ๆ ได้แก่ ๑) การบริหารจัดการคดีค้างโดยนำกลไกต่าง ๆ มาปรับใช้ในการดำเนินงาน เช่น การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารศาลปกครองศึกษาแนวทางเร่งรัดการพิจารณาคดีปกครอง การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน โดยการลดขั้นตอนการพิจารณาคดีในชั้นการนั่งพิจารณาคดีปกครองในศาลปกครองสูงสุด ๒) การป้องกันเชิงรุกในมิติของการป้องกันหรือบรรเทาไม่ให้เกิดข้อพิพาททางปกครอง โดยจัดทำและเผยแพร่การวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครอง และการวางแผนปฏิบัติการที่ตีจากคำพิพากษาศาลปกครอง ๓) การพัฒนาระบบต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน เช่น การนำระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Litigation) เพื่อให้ประชาชนสามารถยื่นฟ้องคดีปกครองทางอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยไม่ต้องเดินทางมาที่ศาลปกครอง ๔) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองให้กับประชาชนในรูปแบบที่หลากหลาย

ส่วนที่ ๒ ผลการดำเนินงาน ที่สำคัญ

๑. การพิจารณาพิพากษาคดีด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ศาลปกครองมีคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบทั้งหมด จำนวน ๓๗,๗๐๑ คดี (คดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการยกมาจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๒๖,๓๑๐ คดี และเป็นคดีที่รับเข้าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๑,๓๙๑ คดี) พิจารณาพิพากษาคดีแล้วเสร็จ จำนวน ๑๐,๘๑๕ คดี คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖๙ และมีคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณา จำนวน ๒๖,๘๘๖ คดี (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔) จำแนกเป็นคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด จำนวน ๑๑,๔๙๖ คดี และเป็นคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้น จำนวน ๑๕,๓๙๐ คดี ในคดีของศาลปกครองชั้นต้น เมื่อจำแนกตามเรื่องที่ยัง ปรากฏว่า คดีเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล วินัย สิทธิประโยชน์ และองค์กรวิชาชีพ เป็นเรื่องที่ถูกฟ้องมากที่สุด รองลงมา เป็นเรื่องการพัสดุ สัญญาทางปกครอง และเรื่องละเมิด ความรับผิดชอบอื่น

๒. การบังคับคดีปกครอง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีคดีที่เข้าสู่กระบวนการบังคับ จำนวน ๑,๙๓๒ คดี ดำเนินการบังคับคดีแล้วเสร็จ จำนวน ๑,๖๙๓ คดี และมีคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๓,๓๓๘ คดี

๓. การวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองและการวางหลักกฎหมาย แนวปฏิบัติราชการทางปกครอง และคำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่น่าสนใจ ปี ๒๕๖๔

วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครอง ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่ ๑) วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีประเภทเรื่องความรับผิดชอบทางละเมิด ๒) วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีประเภทเรื่องวินัยกรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดทางวินัยฐานอื่นที่มีฐานทุจริตต่อหน้าที่ ๓) วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีประเภทเรื่อง การประกอบกิจการวิฤกษ์กระจายเสียง วิฤกษ์โทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม และ ๔) วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีประเภทเรื่องการบริหารงานบุคคล

แนวปฏิบัติราชการทางปกครอง ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๖ เรื่อง ได้แก่ ๑) แนวปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการออกคำสั่งให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบลและรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่ง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร.๕๒/๒๕๖๔) ๒) แนวปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการใช้สิทธิของบุคคลที่อยู่ในภาคส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐในการรับบริการสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร.๘๕/๒๕๖๔) ๓) แนวปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการใช้หลักฐานสัญญาที่ซื้อบ้านของคู่สมรสก่อนสมรสในการขอเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร.๙๐/๒๕๖๔) ๔) แนวปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการบรรจุและแต่งตั้งพนักงานจ้างของเทศบาล (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.๒๕๕/๒๕๖๔) ๕) แนวปฏิบัติราชการเกี่ยวกับหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางสาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๙๕/๒๕๖๔) ๖) แนวปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการขอเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการส่วนท้องถิ่นของคู่สมรสที่ไม่มีกรจดทะเบียนสมรส การแต่งตั้งผู้อยู่เวรรักษาสถานที่ราชการ และการปรับขยาย

ระดับตำแหน่งเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๖ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๕๐๙/๒๕๖๔)

คำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่น่าสนใจ ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๙ เรื่อง ประกอบด้วย ๑) เรื่อง กิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ : ขอให้เพิกถอนประกาศสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร.๒/๒๕๖๔) ๒) เรื่อง กิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ : ฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร.๒๑/๒๕๖๔) ๓) เรื่อง วินัย : ฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งปลดออกจากราชการ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.๒๙/๒๕๖๔) ๔) เรื่อง วิธีพิจารณาคดีปกครอง : การทูลเกล้าฯ ถวายคำร้องคัดค้านคำสั่งทางปกครอง (คำสั่งที่ศาลปกครองสูงสุดที่ คร.๔๒/๒๕๖๔) ๕) เรื่อง วิธีพิจารณาคดีปกครอง : การทูลเกล้าฯ ถวายคำร้องคัดค้านคำสั่งทางปกครอง (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๖๔/๒๕๖๔) ๖) เรื่อง การคมนาคมและการขนส่ง : ฟ้องขอให้ยกเลิกมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษตะวันออก (กพอ.) เกี่ยวกับโครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อมสามสนามบิน และยกเลิกมติของคณะรัฐมนตรี รวมทั้งมติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ยกเลิกกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับโครงการรถไฟฟ้าความเร็วสูงเชื่อมสามสนามบิน และยกเลิกสัญญาร่วมลงทุนโครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อมสามสนามบิน (ดอนเมือง - สุวรรณภูมิ - อู่ตะเภา) (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ คร.๑๘๙/๒๕๖๔) ๗) เรื่อง สาธารณูปโภค : ฟ้องขอให้เพิกถอนมติที่เห็นชอบให้แก้ไขเพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การประเมินข้อเสนอ รวมทั้งหลักเกณฑ์การประเมินข้อเสนอฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม ในการดำเนินการคัดเลือกเอกชนเพื่อร่วมลงทุนโครงการรถไฟฟ้าสายสีส้ม ช่วงบางขุนนนท์ - มีนบุรี (สุวินทวงศ์) (คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๓๐๐/๒๕๖๔) ๘) เรื่อง การคมนาคมและการขนส่ง : ฟ้องขอให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งหยุดให้บริการท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และหยุดการก่อสร้างทางวิ่งที่ ๓ และทางที่ ๔ ในท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๓๐๗/๒๕๖๔) ๙) เรื่อง สัญญาทางปกครอง : ฟ้องขอให้ปฏิบัติตามสัญญาเช่าใช้ค่าเสียหาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๙๑/๒๕๖๔)

๔. ผลการดำเนินงานที่สำคัญในด้านต่าง ๆ จำนวน ๗ ด้าน ได้แก่

๑) การเสริมสร้างโอกาสในการเข้าถึงความยุติธรรมทางปกครอง ภายหลังเปิด

ทำการศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองกลาง ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๔ ศาลปกครองตระหนักดีว่าประชาชนในท้องถิ่นห่างไกลควรมีสิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมเช่นเดียวกับประชาชนในส่วนกลาง จึงได้เปิดทำการศาลปกครองในภูมิภาครวมทั้งสิ้น ๑๔ แห่ง และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้มีแผนดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลปกครองในภูมิภาคเพิ่มเติมอีก ๒ แห่ง ได้แก่ ศาลปกครองแพร่ (อยู่ระหว่างสำนักงานศาลปกครองแจ้งจังหวัดแพร่ขอใช้พื้นที่สำหรับก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลปกครองแพร่ บริเวณตำบลน้ำชา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ (ทางเข้าอุทยานแห่งชาติแพะเมืองผี)) และศาลปกครองสกลนคร นอกจากนี้ ได้มีช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง การติดต่อ สื่อสาร และการเผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางต่าง ๆ จำนวน ๘ ช่องทาง ได้แก่ ๑) สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕๒) เฟซบุ๊ก

(Facebook) ๓) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านไลน์ Line OA ๔) เว็บไซต์ (Website) : www.admincourt.go.th ๕) ยูทูบ (YouTube) ๖) ทวิตเตอร์ (Twitter) ๗) อินสตาแกรม (Instagram) และ ๘) พอดคาสต์ (Podcast)

๒) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ทุกภาคส่วนในสังคม ได้ดำเนินการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับศาลปกครองในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ๑) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับคดีปกครอง ๒) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทภารกิจของศาลปกครอง ทั้งดำเนินการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทต่าง ๆ ได้แก่ สื่อวีดิทัศน์ สื่อเสียง สื่อสิ่งพิมพ์/เอกสาร สื่อรายการวิทยุ สื่อบทความทางวิชาการเกี่ยวกับศาลปกครอง และคดีปกครอง สื่อสิ่งพิมพ์ออนไลน์ และสื่อ Digital Content รวมทั้งดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาระบบการสื่อสารประชาสัมพันธ์เชิงรุก ได้แก่ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารการดำเนินงานของศาลปกครองทางสื่อมวลชน เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการประชาสัมพันธ์ ประสานความร่วมมือกับมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์ และ ๓) การเสริมสร้างและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคดีปกครองและกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผู้ได้รับความรู้ทั้งในส่วนกลางและในภูมิภาค จำนวน ๑๑,๘๐๘ คน

๓) การพัฒนาศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ ได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนา ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกในการพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง และปรับปรุงการให้บริการประชาชน ได้แก่ ๑) ระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Litigation) ๒) ระบบศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Admincourt) ๓) การพัฒนาระบบบริหารจัดการคดี (Admcase) ๔) การพัฒนาระบบสืบค้นข้อมูลอัจฉริยะ ๕) ห้องพิจารณาคดีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Courtrooms) ๖) โปรแกรมเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center) และ ๗) การพัฒนาระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ เวอร์ชัน ๒ (แบบลดการใช้กระดาษ) (e-Saraban)

๔) การเสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ได้ดำเนินการเสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศ ได้แก่ ๑) ความร่วมมือทางวิชาการกับสำนักงานคณะผู้แทนสหภาพยุโรปประจำประเทศไทย (The Delegation of EU to Thailand) ๒) ความร่วมมือทางวิชาการกับมูลนิธิคอนราด อาเดนาวร์ ประเทศไทย ๓) ความร่วมมือทางวิชาการกับศาลประชาชนสูงสุดแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) ๔) ความร่วมมือทางวิชาการกับ State Courts ของสิงคโปร์ ๕) ความร่วมมือทางวิชาการกับรัฐบาลฝรั่งเศส ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ นอกจากนี้ ได้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานของสมาคมศาลปกครองสูงสุดระหว่างประเทศผ่านระบบออนไลน์ โดยมีสภาแห่งรัฐเบลเยียมเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม และการสัมมนาทางไกลผ่านจอภาพในหัวข้อ “การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการยุติธรรม” ซึ่งสำนักงานศาลปกครองร่วมกับวิทยาลัยตุลาการแห่งชาติของศาลประชาชนสูงสุดแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีนจัดการสัมมนา

๕) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรศาลปกครอง ได้ดำเนินการพัฒนาบุคลากรศาลปกครองและข้าราชการฝ่ายศาลปกครองตามนโยบายของผู้บริหารสำนักงานศาลปกครองในโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการพัฒนาสมรรถนะของตุลาการศาลปกครองและบุคลากรสำนักงานศาลปกครองให้สอดคล้องกับตำแหน่งหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีและความเชี่ยวชาญของบุคลากรเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีและการบังคับคดีมีมาตรฐาน และรวดเร็วยิ่งขึ้น โครงการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรให้พร้อมรับกับการเปลี่ยนแปลงและการขับเคลื่อนศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์และโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างทักษะด้านการบริหาร เพื่อการเสริมสร้างทักษะทางการบริหารและเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่การเป็นนักบริหารที่มีวิสัยทัศน์ มีสมรรถนะสูงในการขับเคลื่อนงานของศาลปกครอง นอกจากนี้ได้ดำเนินการพัฒนาระบบการฝึกอบรมอิเล็กทรอนิกส์ (e-Training) การจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan: IDP) ของบุคลากรสำนักงานศาลปกครอง และพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ OAC Academy

๖) การเสริมสร้างวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) และองค์กรแห่งความสุข ประกอบด้วย การดำเนินการเสริมสร้างวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคลากรศาลปกครองที่ปฏิบัติงานโดยยึดวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) การส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีความสุขและสุขภาพดี และผลสำเร็จของโครงการเสริมสร้างศาลปกครองให้เป็นองค์กรแห่งความสุขอย่างยั่งยืน

๗) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานศาลปกครอง (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้พัฒนากลยุทธ์ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานขององค์กร โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ผลการประเมิน ITA ของสำนักงานศาลปกครองได้คะแนนเท่ากับ ๙๕.๕๔ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน อยู่ในระดับ AA (๙๕.๐๐ - ๑๐๐ คะแนน) หมายถึง หน่วยงานสามารถดำเนินการได้ครบถ้วนตามตัวชี้วัดและหลักเกณฑ์การประเมิน ITA โดยสามารถบรรลุความสำเร็จในการเป็นหน่วยงานต้นแบบด้านคุณธรรมและความโปร่งใสให้แก่หน่วยงานอื่น ๆ ได้จากผลคะแนนในระดับ AA ส่งผลให้สำนักงานศาลปกครองได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติ (หน่วยงานที่มีคะแนนมากกว่า ๙๕ คะแนนขึ้นไป)

▶ ส่วนที่ ๓ การวิเคราะห์ ผลการดำเนินงาน

๑. ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีตัวชี้วัดที่มีผลการดำเนินงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และบรรลุค่าเป้าหมายที่สำคัญ จำนวน ๓ ตัวชี้วัด ได้แก่ “ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นต่อการอำนวยความสะดวกของศาลปกครอง” “ร้อยละของคดีที่ดำเนินการบังคับคดีแล้วเสร็จ” และ “จำนวนหน่วยงานทางปกครองที่ได้รับหลักกฎหมายที่เป็นแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง” และมีผลการดำเนินงานไม่บรรลุค่าเป้าหมาย จำนวน ๒ ตัวชี้วัด ได้แก่ “ร้อยละของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่

ของรัฐที่นำคำวินิจฉัยของศาลปกครองไปใช้เป็นแนวปฏิบัติราชการ” และ “จำนวนคดีที่ศาลปกครองพิจารณาแล้วเสร็จ”

๒. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข ในการดำเนินงานมีปัญหาในการดำเนินงาน ได้แก่ ๑) ปัญหาความล่าช้าในการอำนวยความสะดวกทางปกครอง หรือความล่าช้าในการพิจารณาพิพากษาคดี ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจาก (๑) อัตรากำลังของตุลาการศาลปกครองไม่สอดคล้องกับปริมาณคดีปกครองที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น และ (๒) ลักษณะของคดีปกครองที่มีความยุ่งยากซับซ้อนมากขึ้น และ ๒) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองที่อาจจะยังไม่สามารถครอบคลุมประชาชนทั้งหมดได้ **แนวทางแก้ไข** ได้แก่ ๑) การบริหารจัดการคดี โดยนำกลไกต่าง ๆ มาปรับใช้ในการดำเนินงาน ๒) การป้องกันเชิงรุกให้กับเจ้าหน้าที่ของรัฐและหน่วยงานทางปกครองเพื่อลดจำนวนคดีเข้าสู่ศาล ๓) การพัฒนาระบบต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน และ ๔) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางต่าง ๆ

๓. การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมสำหรับข้าราชการตุลาการศาลปกครองที่เข้าร่วมการประชุมที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด (ตั้งแต่วันที่ ๑๐ มีนาคม - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔) สำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการจัดประชุมที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวน ๔ ครั้ง รวมค่าเบี้ยประชุมที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดทั้งสิ้น ๑,๘๙๖,๐๐๐ บาท

▶ ส่วนที่ ๔

รายงานการเงิน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

▶ ภาคผนวก

ประกอบด้วย เขตอำนาจศาลปกครอง ที่ตั้งศาลปกครอง และผู้จัดทำ

ส่วนนำ

๑. ตราสัญลักษณ์ศาลปกครองและความหมาย
๒. อำนาจหน้าที่ โครงสร้างองค์กร และองค์การบริหารศาลปกครอง
๓. วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี และแผนปฏิบัติการของสำนักงานศาลปกครอง ระยะ ๕ ปี
๔. นโยบายและทิศทางการดำเนินงาน
๕. ภาพถ่าย รายนามผู้บริหารศาลปกครองสูงสุด อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น และผู้บริหารสำนักงานศาลปกครอง
๖. ภาพรวมด้านทรัพยากรบุคคล

๑. ตราสัญลักษณ์ศาลปกครองและความหมาย

ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองได้รับพระมหากรุณาธิคุณจากพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้อัญเชิญ “พระคทาจอมทัพ” ซึ่งเป็นพระคทาประจำพระองค์ไปประกอบเป็นส่วนหนึ่งของ “ตราสัญลักษณ์ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง” เพื่อเป็นการเทิดพระเกียรติยศของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ให้สถิตสถาพรตลอดไป โดยประกอบเป็นแกนกลางดุลพາหประดิษฐานบนพานมีช่อชัยพฤกษ์อยู่ด้านล่างภายในขอบวงรี ซึ่งมีความหมายของตราสัญลักษณ์ ดังนี้

วงรี

วงรีมาจากวงกลมที่รีเป็นรูปไข่ หมายถึง วงกลมซึ่งมีการเคลื่อนไหวหมุนไปตลอดเวลา เป็นการพัฒนาอย่างไม่หยุดนิ่ง มีความก้าวหน้าอยู่เสมอ

ดุลพາห

ดุลหรือตาชั่ง เป็นเครื่องหมายวัดหาความเสมอกัน หมายถึง การสมดุล เสมอภาค มีความเป็นธรรม และไม่เอียงเอียงแก่ฝ่ายใด ทรงไว้ซึ่งความยุติธรรมเที่ยงตรง

พระคทาจอมทัพ

เป็นพระคทาประจำพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เป็นเครื่องหมายแสดงว่า ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองจัดตั้งขึ้นสำเร็จในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เพื่อให้ความยุติธรรมแก่ประชาชนในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์กับทั้งเป็นมิ่งขวัญเครื่องเตือนใจให้ตุลาการศาลปกครองและข้าราชการฝ่ายศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเจตนารมณ์ในการจัดตั้งศาลปกครอง

พาน

ใช้สำหรับอัญเชิญสิ่งสำคัญ ซึ่งได้แก่ การอัญเชิญพระคทาจอมทัพซึ่งเป็นพระคทาประจำพระองค์ในพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

ช่อชัยพฤกษ์

เป็นช่อใบไม้ใช้สวมหัวเมื่อมีชัยชนะ หมายถึง ความมีชัยชนะในการคิดและการดำเนินการแห่งสรรพกิจทั้งปวงของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง

๒. อำนาจหน้าที่ โครงสร้างองค์กร และองค์การบริหาร ศาลปกครอง

ศาลปกครอง

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๙๗ กำหนดอำนาจหน้าที่ของศาลปกครอง ดังนี้ ศาลปกครองมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีปกครองอันเนื่องมาจากการใช้อำนาจทางปกครองตามกฎหมาย หรือเนื่องมาจากการดำเนินกิจการทางปกครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้มีศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองชั้นต้น

อำนาจศาลปกครองตามวรรคหนึ่ง ไม่รวมถึงการวินิจฉัยชี้ขาดขององค์กรอิสระซึ่งเป็นการใช้อำนาจโดยตรง ตามรัฐธรรมนูญขององค์กรอิสระนั้น ๆ

การจัดตั้ง วิธีพิจารณาคดี และการดำเนินงานของศาลปกครองให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๙ ได้กำหนดให้ ศาลปกครองมีอำนาจในการพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง ดังนี้

(๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎ คำสั่งหรือการกระทำอื่นใดเนื่องจากกระทำโดยไม่มีอำนาจหรือนอกเหนืออำนาจหน้าที่ หรือไม่ถูกต้องตามกฎหมาย หรือโดยไม่ถูกต้องตามรูปแบบขั้นตอนหรือวิธีการอันเป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้สำหรับการกระทำนั้น หรือโดยไม่สุจริต หรือมีลักษณะเป็นการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือมีลักษณะเป็นการสร้างชั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระให้เกิดกับประชาชนเกินสมควร หรือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ

(๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับการที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด ให้ต้องปฏิบัติ หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

(๓) คดีพิพาทเกี่ยวกับการทำละเมิดหรือความรับผิดอย่างอื่นของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือจากกฎ คำสั่งทางปกครอง หรือคำสั่งอื่น หรือจากการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร

(๔) คดีพิพาทเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง

(๕) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อศาลเพื่อบังคับให้บุคคล ต้องกระทำหรือละเว้นกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด

(๖) คดีพิพาทเกี่ยวกับเรื่องที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจศาลปกครอง

คดีที่มีลักษณะเป็นคดีปกครองบางเรื่องกฎหมายไม่ได้กำหนดให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลปกครอง ได้แก่

(๑) การดำเนินการเกี่ยวกับวินัยทหาร

(๒) การดำเนินการของคณะกรรมการตุลาการตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการฝ่ายตุลาการ

(๓) คดีที่อยู่ในอำนาจของศาลเยาวชนและครอบครัว ศาลแรงงาน ศาลภาษีอากร ศาลทรัพย์สินทางปัญญา และการค้าระหว่างประเทศ ศาลล้มละลาย หรือศาลชำนาญพิเศษอื่น

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗ กำหนดให้ศาลปกครอง แบ่งออกเป็น ๒ ชั้น คือ

(๑) ศาลปกครองสูงสุด

(๒) ศาลปกครองชั้นต้น ได้แก่ ศาลปกครองกลาง และศาลปกครองภูมิภาค

ศาลปกครองสูงสุด

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑ กำหนดให้ศาลปกครองสูงสุดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดี ดังต่อไปนี้

(๑) คดีพิพาทเกี่ยวกับคำวินิจฉัยของคณะกรรมการวินิจฉัยข้อพิพาทตามที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดประกาศกำหนด

(๒) คดีพิพาทเกี่ยวกับความชอบด้วยกฎหมายของพระราชกฤษฎีกา หรือกฎที่ออกโดยคณะรัฐมนตรี หรือโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

(๓) คดีที่มีกฎหมายกำหนดให้อยู่ในอำนาจศาลปกครองสูงสุด

(๔) คดีที่อุทธรณ์คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองสูงสุดตั้งอยู่ที่อาคารศาลปกครอง ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร โดยไม่มีข้อจำกัดด้านเขตอำนาจศาล ดังนั้น คดีที่อยู่ในอำนาจศาลปกครองสูงสุด ไม่ว่าจะมูลคดีจะเกิดที่ใด หรือผู้ฟ้องคดีมีภูมิลำเนาอยู่ที่ใดก็สามารถฟ้องคดีต่อศาลปกครองสูงสุดได้ เพียงแต่ต้องยื่นฟ้องให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กฎหมายกำหนด

ศาลปกครองชั้นต้น

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๐ กำหนดให้ศาลปกครองชั้นต้นมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีที่อยู่ในอำนาจศาลปกครอง เว้นแต่คดีที่อยู่ในอำนาจพิจารณาพิพากษาของศาลปกครองสูงสุด

โดยภายหลังเปิดทำการศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองกลาง ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๔ ศาลปกครองตระหนักดีว่า ประชาชนในท้องถิ่นห่างไกลย่อมมีสิทธิที่จะได้รับความเป็นธรรมเช่นเดียวกับประชาชนในเมืองหลวง ศาลปกครองจึงได้เร่งเปิดทำการศาลปกครองในภูมิภาคอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ศาลปกครองได้เปิดทำการศาลปกครองในภูมิภาคทั่วประเทศแล้วทั้งสิ้น ๑๔ แห่ง ได้แก่ ศาลปกครองเชียงใหม่ ศาลปกครองสงขลา ศาลปกครองนครราชสีมา ศาลปกครองขอนแก่น ศาลปกครองพิษณุโลก ศาลปกครองระยอง ศาลปกครองนครศรีธรรมราช ศาลปกครองอุดรธานี ศาลปกครองอุบลราชธานี ศาลปกครองเพชรบุรี ศาลปกครองนครสวรรค์ ศาลปกครองสุพรรณบุรี ศาลปกครองภูเก็ต และศาลปกครองยะลา

รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๙๐ เมื่อสำนักงานตรวจเงินแผ่นดินได้ทำการตรวจสอบรับรองบัญชีและการเงินทุกประเภทของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองแล้ว ให้เสนอผลการสอบบัญชีโดยตรงต่อสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา และคณะรัฐมนตรี โดยไม่ชักช้า

มาตรา ๙๓ ให้สำนักงานศาลปกครองจัดทำรายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและของสำนักงานศาลปกครองเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภาปีละหนึ่งครั้ง

วิธีพิจารณาคดีปกครอง

การพิจารณาคดีปกครองมีหลักเกณฑ์การพิจารณาที่เป็นหลักสำคัญขององค์กรตุลาการ เช่น หลักการฟังความทุกฝ่าย หลักการพิจารณาคดีโดยเปิดเผย หลักการพิจารณาคดีโดยรวดเร็ว เป็นต้น และเนื่องจากปรัชญาพื้นฐานของการตัดสินข้อพิพาททางปกครอง และลักษณะของข้อพิพาททางปกครองมีลักษณะเฉพาะบางประการแตกต่างจากเรื่องอื่น ๆ การพิจารณาคดีปกครองจึงมีหลักเกณฑ์ทางวิธีพิจารณาที่เป็นลักษณะเด่นดังต่อไปนี้

๑) วิธีพิจารณาระบบไต่สวน การควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจหรือการดำเนินกิจการของฝ่ายปกครองให้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งต้องให้ความรับผิดชอบหากก่อความเสียหายขึ้นแก่บุคคลใดนั้น เป็นแก่นสำคัญของสังคมที่เป็น “นิติรัฐ” ดังนั้น การพิจารณาพิพากษาคดีปกครองจึงจำเป็นที่จะต้องได้มาซึ่งความจริง โดยไม่ได้จำกัดหรือผูกพันตามข้อเท็จจริงที่คู่กรณีเสนอต่อศาลเท่านั้น นอกจากนี้ คู่กรณีในคดีปกครองซึ่งปกติจะได้แก่เอกชนฝ่ายหนึ่งกับหน่วยงานทางปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอีกฝ่ายหนึ่ง มักจะมีความพร้อมหรือความสามารถที่ต่างกัน ในการเสนอข้อเท็จจริง และแสดงพยานหลักฐานต่อศาล โดยส่วนใหญ่เอกสารหลักฐานต่าง ๆ จะอยู่ในความครอบครองของฝ่ายรัฐ การใช้วิธีพิจารณาระบบไต่สวน ซึ่งเป็นระบบวิธีพิจารณาที่ศาลจะเป็นผู้มีหน้าที่สำคัญในการควบคุมและกำกับการณ์คดี เพื่อให้สามารถตรวจสอบและค้นหาข้อเท็จจริงได้อย่างถูกต้องและครบถ้วนจึงเป็นหลักการสำคัญที่จำเป็นและสอดคล้องกับลักษณะของการพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง

๒) หลักความเรียบง่าย การพิจารณาคดีปกครองยึดหลักความเรียบง่าย เช่น การไม่กำหนดให้ต้องมีค่าธรรมเนียมศาลในคดีทั่ว ๆ ไป เว้นแต่คดีที่มีทุนทรัพย์ การให้ผู้ฟ้องคดียื่นฟ้องและดำเนินคดีได้เอง โดยจะไม่มีทนายความหรือไม่ก็ได้ หรือการให้ยื่นฟ้อง ณ ที่ทำการศาลหรือยื่นฟ้องโดยทางไปรษณีย์ลงทะเบียน ยื่นฟ้องทางไปรษณีย์ อีเล็กทรอนิกส์ สื่อดิจิทัล หรือทางโทรสารก็ได้ ซึ่งเป็นหลักการที่สอดคล้องกับการรับรองสิทธิของประชาชนในการเข้าถึงการอำนวยความยุติธรรม

๓) หลักการพิจารณาคดีเป็นลายลักษณ์อักษร การใช้อำนาจหรือการดำเนินกิจกรรมทางปกครองมักกระทำโดยมีเอกสารหลักฐานที่เป็นลายลักษณ์อักษร การพิพากษาคดีปกครองจึงสามารถพิจารณาข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ต่าง ๆ เกี่ยวกับคดีได้จากสิ่งที่ปรากฏเป็นเอกสารพยานหลักฐานที่เป็นหนังสือหรือลายลักษณ์อักษรนั้น และไม่ได้เน้นการพิจารณาคดีที่ต้องมีการสืบพยานบุคคลหลายครั้ง ดังที่พบในคดีประเภทอื่น โดยอาจกระทำได้เท่าที่จำเป็น

๔) หลักการถ่วงตุลาการใช้อำนาจตุลาการ การใช้อำนาจตุลาการต้องกระทำด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และปราศจากอคติเพราะมีผลกระทบต่อสิทธิหน้าที่ของบุคคลเป็นอย่างมากและบางครั้งยังมีผลต่อสังคมส่วนรวม ดังนั้น เพื่อเป็นหลักประกันที่จะสนับสนุนให้การใช้อำนาจตุลาการศาลปกครองเป็นไปตามครรลองความบริสุทธิ์ยุติธรรมดังกล่าว วิธีพิจารณาคดีปกครองจึงมีหลักอีกประการหนึ่งที่เพิ่มเติมและแตกต่างจากวิธีพิจารณาคดีประเภทอื่น ๆ ได้แก่ หลักการถ่วงตุลาการใช้อำนาจของตุลาการ โดยในระบบวิธีพิจารณาคดีปกครองนอกจากจะให้การพิจารณาพิพากษาคดีเป็นอำนาจขององค์กรตุลาการเช่นเดียวกับในคดีประเภทอื่น ๆ โดยมี “ตุลาการเจ้าของสำนวน” และ “องค์คณะ” เป็นผู้พิจารณาและกลั่นกรองข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายต่าง ๆ ในคดีแล้ว ยังกำหนดให้มีตุลาการศาลปกครองอีกนายหนึ่งซึ่งมิได้ร่วมเป็นตุลาการในองค์คณะนั้น เรียกว่า “ตุลาการผู้แถลงคดี” ทำหน้าที่พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายต่าง ๆ ในคดีนั้น และเสนอข้อวินิจฉัยตามความเห็นชอบโดยอิสระของตนโดยจัดทำเป็นคำแถลงการณ์เสนอในชั้นการนั่งพิจารณาคดีก่อนที่องค์คณะจะประชุมปรึกษาเพื่อมีคำพิพากษา ซึ่งจะเป็นการถ่วงตุลาการพิจารณาพิพากษาขององค์คณะ เพราะถึงแม้ว่า คำพิพากษาขององค์คณะเท่านั้นที่จะมีผลบังคับทางกฎหมาย แต่การที่กำหนดให้มีการแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดีในชั้นการนั่งพิจารณาคดีซึ่งกระทำโดยเปิดเผย รวมทั้งการที่กฎหมายกำหนดให้ต้องเผยแพร่คำพิพากษาขององค์คณะและคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดีต่อสาธารณะควบคู่กันเสมอ ย่อมเป็นโอกาสที่คู่กรณี และสาธารณะจะสามารถทราบและเปรียบเทียบข้อวินิจฉัย และเหตุผลของตุลาการผู้แถลงคดีกับคำพิพากษาขององค์คณะได้ ซึ่งจะเท่ากับเป็นการถ่วงตุลาการใช้อำนาจของตุลาการได้เป็นอย่างดี โดยกลไกทางวิธีพิจารณาคดี นอกจากนั้น การให้ระบบการเสนอคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดียังช่วยส่งเสริมให้องค์คณะใช้อำนาจตัดสินคดีได้อย่างรอบคอบและถูกต้องมากขึ้น

ปรัชญาพื้นฐานของข้อพิพาททางปกครองและลักษณะของข้อพิพาททางปกครองมีลักษณะเฉพาะบางประการ แตกต่างจากเรื่องอื่น ๆ การพิจารณาคดีปกครองจึงมีหลักเกณฑ์ทางวิธีพิจารณาที่เป็นลักษณะเด่น ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดี

๑
การเสนอ
คำฟ้อง

๒
การแสวงหา
ข้อเท็จจริง

๓
การนั่งพิจารณาคดี

๔
การพิพากษาคดี

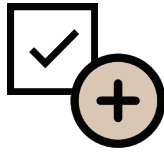

๕
การบังคับคดี

ลักษณะเด่นของการพิจารณาคดีปกครอง

๑
วิธีพิจารณาระบบ
ไต่สวน

๒
หลักความเรียบง่าย

๓
หลักการพิจารณาคดี
เป็นหลายลักษณะอักษร

๔
หลักการถ่วงดุล
การใช้อำนาจของ
ตุลาการ

สำนักงานศาลปกครอง

อำนาจหน้าที่สำนักงานศาลปกครอง

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๗๗ กำหนดให้สำนักงานศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) รับผิดชอบในงานธุรการของศาลปกครอง
- (๒) ดำเนินการเกี่ยวกับคดีปกครองตามคำสั่งของศาลปกครอง
- (๓) ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำบังคับของศาลปกครอง
- (๔) ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อประโยชน์แก่การปฏิบัติงานของศาลปกครอง
- (๕) วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง
- (๖) จัดพิมพ์และเผยแพร่คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครอง
- (๗) จัดให้มีการศึกษาอบรมและพัฒนาความรู้ของตุลาการศาลปกครอง ข้าราชการฝ่ายศาลปกครองและเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนจนประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาหลักกฎหมายมหาชน การบริหารราชการแผ่นดิน และบุคลากรด้านกฎหมายมหาชน
- (๘) ปฏิบัติการอื่นตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสำนักงานศาลปกครอง

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง

คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง มีหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของตุลาการศาลปกครอง ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง ได้มีมติในเรื่องต่าง ๆ จำนวน ๒๐ เรื่อง ได้แก่

๑. การดำเนินการคัดเลือกตุลาการศาลปกครองสูงสุดที่มาจากบุคคลซึ่งมีได้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองในขณะนั้น (บุคคลทั่วไป) (มติ ก.ศป. จำนวน ๔ ครั้ง)
๒. การพิจารณาคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งตุลาการในศาลปกครองสูงสุดให้ดำรงตำแหน่งในศาลปกครองสูงสุด (มติ ก.ศป. จำนวน ๑ ครั้ง)
๓. การศึกษาระบบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของตุลาการในศาลปกครองสูงสุด (มติ ก.ศป. จำนวน ๑ ครั้ง)
๔. การดำเนินการสอบคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นตุลาการประจำศาลปกครองชั้นต้น ปี ๒๕๖๔ (มติ ก.ศป. จำนวน ๓ ครั้ง)
๕. การประเมินผลการปฏิบัติราชการประจำปีของตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ (มติ ก.ศป. จำนวน ๒ ครั้ง)
๖. การพิจารณาย้ายและเลื่อนตำแหน่งของตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (มติ ก.ศป. จำนวน ๓ ครั้ง)
๗. การพิจารณาเลื่อนตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด ปี ๒๕๖๔ (มติ ก.ศป. จำนวน ๑ ครั้ง)
๘. การพิจารณาเลื่อนตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นขึ้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองสูงสุด ปี ๒๕๖๕ (มติ ก.ศป. จำนวน ๓ ครั้ง)
๙. การประเมินสมรรถภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการศาลปกครองซึ่งจะมีอายุครบหกสิบห้าปีบริบูรณ์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ (มติ ก.ศป. จำนวน ๑ ครั้ง)
๑๐. อนุมัติให้ตุลาการศาลปกครองเป็นกรรมการในหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๔ (๕) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ (มติ ก.ศป. จำนวน ๗ ครั้ง)
๑๑. ให้ตุลาการศาลปกครองชั้นต้นช่วยทำงานชั่วคราว (มติ ก.ศป. จำนวน ๔ ครั้ง)
๑๒. การพิจารณาเรื่องร้องเรียน/ร้องทุกข์ ต่อคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (มติ ก.ศป. จำนวน ๘ ครั้ง)
๑๓. หลักสูตรฝึกอบรมตุลาการประจำศาลปกครองชั้นต้น รุ่นที่ ๒ (มติ ก.ศป. จำนวน ๔ ครั้ง)
๑๔. การทบทวนการดำเนินโครงการพัฒนาสถาบันกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง (มติ ก.ศป. จำนวน ๑ ครั้ง)
๑๕. การรับรองหลักสูตรประกาศนียบัตรทางกฎหมายปกครองวิธีพิจารณาคดีปกครองและคดีปกครอง (มติ ก.ศป. จำนวน ๓ ครั้ง)
๑๖. ขออนุญาตจัดอบรมหลักสูตรกฎหมายปกครองหรือหลักสูตรกฎหมายมหาชนที่ ก.ศป. รับรองในรูปแบบออนไลน์ (มติ ก.ศป. จำนวน ๓ ครั้ง)
๑๗. ประกาศประธานศาลปกครองสูงสุด เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการเลือก การนับคะแนน และการประกาศผลการเลือกกรรมการตุลาการศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิ (มติ ก.ศป. จำนวน ๑ ครั้ง)
๑๘. การแก้ไขเพิ่มเติมระเบียบ ก.ศป. ว่าด้วยอำนาจหน้าที่ประธานศาลปกครองสูงสุดและอธิบดีศาลปกครองชั้นต้น และการบริหารงานศาลปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๔ (มติ ก.ศป. จำนวน ๓ ครั้ง)
๑๙. การกำหนดตำแหน่งอื่นในกรณีที่ประธานศาลปกครองสูงสุดดำรงตำแหน่งครบวาระและยังไม่พ้นจากตำแหน่งตุลาการศาลปกครอง (มติ ก.ศป. จำนวน ๑ ครั้ง)
๒๐. การพิจารณาคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งประธานศาลปกครองสูงสุด (มติ ก.ศป. จำนวน ๑ ครั้ง)

คณะกรรมการบริหารศาลปกครอง (ก.บ.ศป.)

คณะกรรมการบริหารศาลปกครอง (ก.บ.ศป.) จัดตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ได้เพิ่มหมวด ๓/๑ คณะกรรมการบริหารศาลปกครองขึ้น โดยกำหนดให้คณะกรรมการบริหารศาลปกครองมีองค์ประกอบตามมาตรา ๔๑/๒ และมีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๔๑/๘ ดังนี้

องค์ประกอบของคณะกรรมการบริหารศาลปกครอง (ก.บ.ศป.)^๒

คณะกรรมการบริหารศาลปกครอง เรียกโดยย่อว่า “ก.บ.ศป.” ประกอบด้วย

๑. ก.บ.ศป. โดยตำแหน่ง ได้แก่ ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นประธาน ก.บ.ศป. โดยตำแหน่ง เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา และเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง

๒. ก.บ.ศป. ผู้ทรงคุณวุฒิจากข้าราชการตุลาการศาลปกครอง กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตุลาการศาลปกครอง จากข้าราชการตุลาการในแต่ละชั้นศาลจำนวนแปดคน ดังนี้

(ก) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดจำนวนสี่คนซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

(ข) ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้นจำนวนสี่คนซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น

๓. ก.บ.ศป. ผู้ทรงคุณวุฒิจากข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองในระดับไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่ ก.ศป. กำหนด จำนวนสองคน ซึ่งได้รับเลือกจากข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ตามวิธีการที่ ก.ศป. ประกาศกำหนดโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

๔. ก.บ.ศป. ผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอก กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิด้านการงบประมาณ ด้านการพัฒนาองค์กร และด้านการบริหารจัดการ ซึ่งได้รับเลือกจากประธานกรรมการ และกรรมการ (เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน กรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตุลาการศาลปกครอง และกรรมการบริหารศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองในระดับไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่ ก.ศป. กำหนด) เป็นผู้เลือกจากบุคคลที่ไม่เป็นหรือไม่เคยเป็นข้าราชการศาลปกครอง ด้านละหนึ่งคน

๕. เลขานุการและผู้ช่วยเลขานุการ ก.บ.ศป. เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองเป็นกรรมการและเลขานุการ และรองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครองที่เลขาธิการสำนักงานศาลปกครองมอบหมายเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารศาลปกครอง (ก.บ.ศป.)^๓

ก.บ.ศป. มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการบริหารราชการศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ในส่วนที่ไม่อยู่ในอำนาจของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ก.ศป. หรือ ก.ขป. ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ แบบแผน ประเพณีปฏิบัติของทางราชการ และนโยบายของประธานศาลปกครองสูงสุด โดยให้มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ออกระเบียบ ประกาศ หรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารราชการศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง

(๒) ออกประกาศแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานศาลปกครอง และกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ

ดังกล่าว

(๓) ให้ความเห็นในการเสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับศาลปกครอง

(๔) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีเพื่อดำเนินการตามมาตรา ๙๑

(๕) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการบริหารจัดการงบประมาณของศาลปกครอง

^๒ มาตรา ๔๑/๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^๓ มาตรา ๔๑/๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

- (๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับการงบประมาณ การเงินและทรัพย์สิน รวมทั้งการพัสดุของสำนักงานศาลปกครอง
- (๗) ออกระเบียบเกี่ยวกับการจ้างและการแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีความรู้ความสามารถอันจะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของศาลปกครอง รวมทั้งอัตราค่าตอบแทนการจ้างด้วย
- (๘) ออกระเบียบเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการ และการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการศาลปกครอง พนักงานราชการ และลูกจ้างสำนักงานศาลปกครอง
- (๙) กำหนดวันและเวลาทำงาน วันหยุดราชการ และการลาของข้าราชการศาลปกครอง รวมทั้งพนักงานราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลปกครอง
- (๑๐) กำหนดให้มีตรา สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายใดเพื่อใช้ในการบริหารราชการศาลปกครอง รวมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการทำและใช้ตรา สัญลักษณ์ หรือเครื่องหมายนั้นไว้ด้วย
- (๑๑) ออกระเบียบเกี่ยวกับการแต่งตั้งกรรมการหรืออนุกรรมการของศาลปกครอง หรือสำนักงานศาลปกครอง การกำหนดข้อห้ามบุคคลเป็นกรรมการหรืออนุกรรมการในเวลาเดียวกันเกินจำนวนที่กำหนด และการกำหนดอัตราเบี้ยประชุมหรือค่าตอบแทนให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการ อนุกรรมการ เลขานุการ หรือผู้ช่วยเลขานุการ
- (๑๒) กำกับดูแลการบริหารราชการศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองให้เป็นไปตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น
- (๑๓) ยับยั้งการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามระเบียบ ประกาศ หรือหลักเกณฑ์ที่ออกตามมาตรา
- (๑๔) พิจารณาเรื่องอื่นใดตามที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ก.ศป. หรือ ก.ขป. ร้องขอ

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการบริหารศาลปกครอง (ก.บ.ศป.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
 จำแนกตามอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๔๑/๘ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๖๔ และพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. มาตรา ๔๑/๘ (๑)	จำนวน ๑ เรื่อง
๒. มาตรา ๔๑/๘ (๑) ประกอบ (๖)	จำนวน ๑ เรื่อง
๓. มาตรา ๔๑/๘ (๑) ประกอบ (๙)	จำนวน ๘ เรื่อง
๔. มาตรา ๔๑/๘ (๓)	จำนวน ๒ เรื่อง
๕. มาตรา ๔๑/๘ (๔)	จำนวน ๒ เรื่อง
๖. มาตรา ๔๑/๘ (๕)	จำนวน ๑๓ เรื่อง
๗. มาตรา ๔๑/๘ (๖)	จำนวน ๒ เรื่อง
๘. มาตรา ๔๑/๘ (๖/๑)	จำนวน ๑ เรื่อง
๙. มาตรา ๔๑/๘ (๘)	จำนวน ๕ เรื่อง

คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง (ก.ขป.)

คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง (ก.ขป.) จัดตั้งขึ้นโดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยกำหนดให้คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองมีองค์ประกอบตามมาตรา ๘๑ และมีหน้าที่ตามมาตรา ๘๔

องค์ประกอบของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง^๔

คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง เรียกโดยย่อว่า “ก.ขป.” ประกอบด้วย

(๑) ประธานศาลปกครองสูงสุด หรือรองประธานศาลปกครองสูงสุดที่ประธานศาลปกครองสูงสุดมอบหมาย เป็นประธานกรรมการ

(๒) เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง และเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เป็นกรรมการ

(๓) กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นตุลาการศาลปกครอง จำนวนสี่คน ซึ่งได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวนสองคน และได้รับเลือกจากตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น จำนวนสองคน

(๔) กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครองในระดับไม่ต่ำกว่าตำแหน่งที่ ก.ศ.ป. กำหนด จำนวนสี่คน ซึ่งได้รับเลือกจากข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

(๕) กรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครองผู้ทรงคุณวุฒิด้านการพัฒนาองค์กรและด้านการบริหารจัดการที่ไม่เป็นหรือไม่เคยเป็นข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ด้านละหนึ่งคน ซึ่งได้รับเลือกจากประธานกรรมการและกรรมการตาม (๒) (๓) และ (๔)

ให้ ก.ขป. แต่งตั้งข้าราชการฝ่ายศาลปกครองเป็นเลขานุการ และผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ^๕

ก.ขป. มีอำนาจอกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและการดำเนินการอื่นของสำนักงานศาลปกครองในเรื่อง ดังต่อไปนี้

(๑) การกำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ การย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน การออกจากราชการ วินัย การสอบสวน การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์การลงโทษสำหรับข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

(๒) การรักษาราชการแทนและการปฏิบัติราชการแทนในตำแหน่งของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

(๓) การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกายของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

(๔) การแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ ตามแต่จะมอบหมาย

(๕) การรักษาทะเบียนประวัติและควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

(๖) การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างพนักงานราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลปกครอง การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกาย วินัย การสอบสวนและการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ การรักษาทะเบียนประวัติ รวมทั้งการอื่นที่จำเป็นของพนักงานราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลปกครอง

(๗) พิจารณาเสนอแนะต่อ ก.บ.ศ.ป. ในการออกประกาศแบ่งส่วนราชการภายในของสำนักงานศาลปกครอง และกำหนดอำนาจหน้าที่ของส่วนราชการดังกล่าว

(๘) พิจารณาเสนอแนะต่อ ก.บ.ศ.ป. ในการออกระเบียบการจัดสวัสดิการและการสงเคราะห์อื่นแก่ข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง และพนักงานราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลปกครอง

(๙) การกำหนดกิจการอื่นที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของ ก.ขป.

^๔ มาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

^๕ มาตรา ๘๔ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๖๐

ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง

คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง มีหน้าที่ในการออกระเบียบหรือประกาศเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและการดำเนินการอื่นของสำนักงานศาลปกครอง ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คณะกรรมการข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง ได้มีมติในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่

- กำหนดคุณสมบัติ การคัดเลือก การบรรจุ การแต่งตั้ง การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการ การย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน การออกจากราชการ วินัย การสอบสวน การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน และการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์ และการอุทธรณ์การลงโทษสำหรับข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง (มติ ก.ขป. จำนวน ๖ ครั้ง)
- การแต่งตั้งบุคคลหรือคณะบุคคลเพื่อดำเนินกิจการใด ๆ ตามแต่จะมอบหมาย (มติ ก.ขป. จำนวน ๑๑ ครั้ง)
- การกำหนดวิธีการและเงื่อนไขในการจ้างพนักงานราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลปกครอง การกำหนดเครื่องแบบและการแต่งกาย วินัย การสอบสวนและการลงโทษทางวินัย การร้องทุกข์ การอุทธรณ์ การรักษาทะเบียนประวัติ รวมทั้งการอื่นที่จำเป็นของพนักงานราชการและลูกจ้างสำนักงานศาลปกครอง (มติ ก.ขป. จำนวน ๑ ครั้ง)
- การกำหนดกิจการอื่นที่อยู่ใต้อำนาจหน้าที่ของ ก.ขป. (มติ ก.ขป. จำนวน ๘ ครั้ง)

๓. วิสัยทัศน์ พันธกิจ แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี และแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานศาลปกครอง ระยะ ๕ ปี

วิสัยทัศน์ศาลปกครอง ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๘๐)

อำนวยความสะดวกธุรกรรมทางปกครองด้วยความเป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม และเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ หรือเป็นคติพจน์ว่า “เป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย”

พันธกิจ

พันธกิจที่ ๑

พิพากษาคดีและบังคับคดีด้วยความถูกต้อง เป็นธรรม รวดเร็ว และเกิดสัมฤทธิ์ผล ทุกภาคส่วนในสังคมเข้าถึงการอำนวยความสะดวกธุรกรรมทางปกครองได้โดยง่าย และทั่วถึง

พันธกิจที่ ๒

วางหลักปฏิบัติราชการทางปกครองที่เป็นบรรทัดฐานในการใช้อำนาจทางปกครองที่เป็นธรรม เพื่อป้องกันและลดการเกิดข้อพิพาททางปกครอง

พันธกิจที่ ๓

ยกระดับการดำเนินงานของศาลปกครองให้มีประสิทธิภาพ มีคุณภาพ ตามมาตรฐานสากล และมีธรรมาภิบาล เพื่อให้ทุกภาคส่วนในสังคมได้รับการบริการอย่างมีคุณภาพ

พันธกิจที่ ๔

ส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจในด้านสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายปกครองและหลักปฏิบัติราชการที่ดีจากแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองให้แก่ทุกภาคส่วนในสังคม

พันธกิจที่ ๕

เสริมสร้างความสัมพันธ์และเครือข่ายความร่วมมือทางการศาล ทางวิชาการ และอื่น ๆ ที่จำเป็นทั้งในประเทศและต่างประเทศ

ศาลปกครองได้กำหนดแผนที่นำทาง หรือ Road Map เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ศาลปกครองในระยะ ๒๐ ปี โดยกำหนดเป้าหมายสำคัญที่ต้องการบรรลุเมื่อสิ้นสุดแผนแม่บทศาลปกครองทุกระยะ ๕ ปี ดังนี้

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะที่ ๑

(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ศาลปกครองจะพัฒนาการบริหารจัดการคดีและการจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ศาลปกครองจะเป็นศาลที่มีการบริหารจัดการคดี การพิจารณาพิพากษาคดี และการบังคับคดี เป็นไปตามกรอบเวลามาตรฐานที่กำหนด มีระบบต้นแบบระบบศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Admindcourt) และเป็นองค์กรแห่งความสุข (Happy Organization) พร้อมรับการตรวจสอบ (Accountability) จากทุกภาคส่วน

ทั้งนี้ คณะกรรมการบริหารศาลปกครอง (ก.บ.ศป.) มีคำสั่งที่ ๘/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๒ ให้ใช้แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และคำสั่งที่ ๘/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๖ กันยายน ๒๕๖๒ ให้ใช้แผนปฏิบัติการของสำนักงานศาลปกครอง ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) (ในวาระแรก ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕))

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะที่ ๒

(พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ ศาลปกครองจะเป็นระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Admindcourt) และมีมาตรฐานการบริหารจัดการคดีที่เป็นสากล

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะที่ ๓

(พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๕ ศาลปกครองจะเป็นศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admindcourt)

แผนแม่บทศาลปกครอง ระยะที่ ๔

(พ.ศ. ๒๕๗๕ - ๒๕๘๐)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๘๐ ศาลปกครองจะเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ (Court Excellence)

เป้าประสงค์หลัก/ตัวชี้วัดเป้าประสงค์หลัก ระยะ ๒๐ ปี

เป้าประสงค์หลัก

๑. ทุกภาคส่วนในสังคมมีความเชื่อมั่นในระดับสูงต่อการอำนวยความสะดวกของศาลปกครอง
๒. การดำเนินงานและการอำนวยความสะดวกของทางปกครองเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

ตัวชี้วัดระยะ ๕ ปีแรกของเป้าประสงค์หลัก

๑. ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นต่อการอำนวยความสะดวกของศาลปกครอง (ร้อยละ ๙๐)
๒. ศาลปกครองมีการดำเนินงานและการอำนวยความสะดวกทางปกครองตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด (ระดับ ๔ คะแนนไม่น้อยกว่า ๔๐๐ - ๔๙๙ คะแนน)

แผนปฏิบัติการของสำนักงานศาลปกครอง ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) (ในวาระแรก ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕))

ประกอบด้วย

แผนปฏิบัติการด้านที่ ๑	การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีปกครอง
แผนปฏิบัติการด้านที่ ๒	การเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม
แผนปฏิบัติการด้านที่ ๓	การพัฒนาศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admindcourt)
แผนปฏิบัติการด้านที่ ๔	การพัฒนากระบวนการบริหารจัดการองค์กรสู่ความเป็นเลิศ
แผนปฏิบัติการด้านที่ ๕	การยกระดับความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

๔. นโยบายและทิศทางการดำเนินงาน

นโยบายประธานศาลปกครองสูงสุด

“

ปีแห่งการพัฒนาการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองให้เป็นไปตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับของทุกภาคส่วน และในระดับสากลและสอดคล้องกับชีวิตวิถีใหม่ (New normal)

”

นายปิยะ ปะตังกา
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

เพื่อให้การขับเคลื่อนภารกิจของศาลปกครองในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมเป็นไปอย่างต่อเนื่อง โดยเรียบร้อย และสอดคล้องกับแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และวิสัยทัศน์ศาลปกครองที่กำหนดว่า “อำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองด้วยความเป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม และเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ” โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมสู่ชีวิตวิถีใหม่ (New normal) ของประชาชน และการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐ ประธานศาลปกครองสูงสุด จึงกำหนดนโยบายการดำเนินงานของศาลปกครองประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. การพัฒนามาตรฐานในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองอย่างต่อเนื่องให้เป็นไปตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล ทั้งในด้านระบบการทำงาน โครงสร้างพื้นฐาน และบุคลากร

๑.๑ การพัฒนาการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองที่เป็นมาตรฐาน โดยมุ่งเน้นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นผู้รับบริการ และการคุ้มครองประโยชน์สาธารณะ

๑.๑.๑ พัฒนาให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองมีกรอบระยะเวลาที่ชัดเจน มีความรวดเร็ว รวมทั้งนำกระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองซึ่งเป็นวิธีการที่สามารถทำให้ข้อพิพาทยุติลงด้วยดีภายในระยะเวลาที่รวดเร็ว มาใช้ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้คู่กรณีได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และสามารถแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายของประชาชนและคู่กรณีได้ทันการณ์

๑.๑.๒ ส่งเสริมให้ประชาชนและทุกภาคส่วนในสังคมสามารถเข้าถึงการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครอง โดยเรียบง่าย มีความสะดวก และไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ด้วยช่องทางสมัยใหม่ที่สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม และชีวิตวิถีใหม่ (New normal) ของประชาชนผ่านระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ และการพิจารณาคดีโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ ซึ่งเป็นระบบที่มีความสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส และมีค่าใช้จ่ายน้อย

๑.๑.๓ นำเอาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพแก่การพิจารณาพิพากษาคดี และการให้บริการประชาชน เพื่อเป็นฐานในการพัฒนาระบบองค์ความรู้ทางกฎหมายและวิทยาการ และระบบสนับสนุนการจัดทำคำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครอง ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีความเหมาะสม

๑.๒ การสร้างเสริมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานและกระบวนการทำงานของศาลปกครอง

๑.๒.๑ ปรับปรุงกระบวนการทำงานหรือกระบวนการวิธีพิจารณาคดีให้มีความกระชับ สะดวก รวดเร็ว ตามแนวคิดสมัยใหม่ของการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

๑.๒.๒ จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน เช่น การพัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่ เพื่อการพิจารณาพิพากษาคดีและการบริการประชาชน ห้องพิจารณาคดี ห้องไต่สวน ห้องไกล่เกลี่ย ฯลฯ เพื่อให้มีความพร้อม ในการรองรับการอำนวยความสะดวกทางปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

๑.๒.๓ พัฒนาเครื่องมือทางเทคโนโลยีสารสนเทศ และนวัตกรรมที่มีประสิทธิภาพสูงและสอดคล้อง กับแนวคิดการทำงานสมัยใหม่ เช่น การพัฒนาระบบปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เพื่อสนับสนุนการ ยกระดับการปฏิบัติงานสู่การเป็นศาลปกครองอัจฉริยะ (Smart Admincourt) การพัฒนา Mobile Application ระบบงาน คดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประชาชน การพัฒนาระบบข้อมูลองค์ความรู้ที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายและมีคุณภาพ ฯลฯ

๑.๓ การพัฒนาบุคลากรเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ในการอำนวยความสะดวกทางปกครอง

๑.๓.๑ มุ่งเน้นการพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรมีความสามารถในการเรียนรู้และมีทักษะ ที่สอดคล้องและจำเป็นต่อการปฏิบัติงานในสภาพแวดล้อมสมัยใหม่

๑.๓.๒ ส่งเสริมให้บุคลากรศาลปกครองปฏิบัติตามค่านิยมหลักของศาลปกครอง^๖ รวมทั้งวัฒนธรรม ศาลปกครอง (TRUST) และการเป็นองค์กรแห่งความสุขต้นแบบ

๑.๓.๓ พิจารณาดำเนินการให้มีอัตรากำลังบุคลากรที่เหมาะสมและสอดคล้องกับปริมาณคดี ที่รับผิดชอบ

๑.๓.๔ ส่งเสริมให้บุคลากรมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่ดี มีสุขภาพพลานามัยแข็งแรง มีสภาพจิตใจ ที่มีความสุขและมีทัศนคติที่เอื้อต่อการปฏิบัติหน้าที่ในการอำนวยความสะดวกยุติธรรม

๒. การมุ่งเน้นให้กระบวนการยุติธรรมทางปกครองเป็นกลไกในการจัดการข้อพิพาทที่เป็นปัญหาสำคัญ ซึ่งจะมีผลต่อความเป็นอยู่ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และการปกป้องคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๑ ยกระดับการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ หรือสิทธิเสรีภาพของ ประชาชน เช่น การประกอบอาชีพ การทำกินในที่ดิน การดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาของรัฐ ฯลฯ ให้เกิด ผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในด้านความเป็นธรรมและได้ผลรวดเร็ว เพื่อให้ประชาชนผู้ได้รับความเดือดร้อนเสียหาย และหน่วยงานภาครัฐสามารถปรับตัวได้อย่างสอดคล้องกับสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไป

๒.๒ พัฒนาการอำนวยความสะดวกทางปกครองในข้อพิพาทเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่เป็นรูปธรรมอย่างแท้จริงในการปกป้องคุ้มครอง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๓. การสานต่อและขยายความร่วมมือกับองค์กรภายนอก ทั้งที่เป็นองค์กรภาครัฐและภาคประชาชน รวมทั้ง องค์กรต่างประเทศ

๓.๑ ส่งเสริมความร่วมมือกับองค์กรภาครัฐ เพื่อให้เกิดแนวทางการปฏิบัติราชการที่ถูกต้องและเป็น ประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ

๓.๒ ส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมกับการพัฒนาการให้บริการของศาลปกครองในมิติที่หลากหลาย

๓.๓ สร้างความร่วมมือทางการศาลและทางวิชาการกับองค์กรต่าง ๆ เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนา นวัตกรรมในระบบบริหารงานศาลและกระบวนการยุติธรรมทางปกครองให้เป็นมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

^๖ ค่านิยมหลักของศาล (Court Core Values) ๑๐ ประการ: (๑) ความเสมอภาค (Equality before the law) (๒) ความเป็นธรรม (Fairness) (๓) ความเป็นกลาง (Impartiality) (๔) ความเป็นอิสระในการพิจารณาพิพากษาคดี (Independence of decision-making) (๕) ความซื่อสัตย์ (Integrity) (๖) ความโปร่งใส (Transparency) (๗) การเปิดโอกาสให้เข้าถึง (Accessibility) (๘) ความรวดเร็ว (Timeliness) (๙) มาตรฐานในการพิจารณาคดี (Certainty) และ (๑๐) หลักความสุขในการทำงาน (Happiness)

๕. ภาพถ่าย ราชานามผู้บริหารศาลปกครองสูงสุด อธิบดี ศาลปกครองชั้นต้น และผู้บริหารสำนักงานศาลปกครอง

ผู้บริหารศาลปกครอง

นายชาญชัย แสงศักดิ์
ประธานศาลปกครองสูงสุด

นายปิยะ ปะตังกา
ตุลาการผู้ทรงคุณวุฒิ
ในศาลปกครองปกครองสูงสุด

นายวรพจน์ วิศรุตพิชญ์
รองประธานศาลปกครองสูงสุด

นายวิษณุ วรัญญู
รองประธานศาลปกครองสูงสุด

นายสุเมธ รอยกุลเจริญ
รองประธานศาลปกครองสูงสุด

นายประสิทธิ์ศักดิ์ มีลาภ
รองประธานศาลปกครองสูงสุด

นายสุชาติ มงคลเลิศพล
รองประธานศาลปกครองสูงสุด

นายพรชัย มั่นศิริเพ็ญ
ประธานแผนกคดีสิ่งแวดล้อม
ในศาลปกครองสูงสุด

นายสมรรถชัย วิชาลากรณ์
ประธานแผนกคดีบริหารงานบุคคล
ในศาลปกครองสูงสุด

นางมณีวรรณ พรหมน้อย
ประธานแผนกคดีวินัยการคลัง
และการงบประมาณ
ในศาลปกครองสูงสุด

นายประวิตร บุญเทียม
ประธานแผนกคดีละเมิดและความรับผิดอย่างอื่น
ในศาลปกครองสูงสุด

นายสมชาย เอ็มโอช
ประธานแผนกคดีบริหารราชการแผ่นดิน
ในศาลปกครองสูงสุด

อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น

๑. นายสุชาติ ศรีวรงกร
อธิบดีศาลปกครองกลาง

๒. นายเมธี ชัยสิทธิ์
อธิบดีศาลปกครองขอนแก่น

๓. นายรังสิกร อุปพงศ์
อธิบดีศาลปกครองเชียงใหม่

๔. นายเกียรติภูมิ แสงศศิธร
อธิบดีศาลปกครองนครราชสีมา

๕. นายสะเทือน ชุสกุล
อธิบดีศาลปกครองนครศรีธรรมราช

๖. นายภิรัตน์ เจียรนัย
อธิบดีศาลปกครองนครสวรรค์

๗. นายสมศักดิ์ ตันทเลหา
อธิบดีศาลปกครองพิษณุโลก

๘. นายจักรชัย นิตักิติ
อธิบดีศาลปกครองเพชรบุรี

๙. นายวิระ ชอบแต่ง
อธิบดีศาลปกครองภูเก็ต

๑๐. นายสมมาศ รัฐพิทักษ์สันติ
อธิบดีศาลปกครองยะลา

๑๑. นางสาวสายทิพย์
สุคตพันธ์
อธิบดีศาลปกครองระยอง

๑๒. นายอากر คุระวรรณ
อธิบดีศาลปกครองสงขลา

๑๓. นายไพศาล บุญเกิด
อธิบดีศาลปกครองสุพรรณบุรี

๑๔. นายพิด็จ มั่นสัมฤทธิ์
อธิบดีศาลปกครองอุดรธานี

๑๕. นายชาวิวัฒน์ ศรีแก้ว
อธิบดีศาลปกครองอุบลราชธานี

ผู้บริหารสำนักงานศาลปกครอง

นายอติโชค พลดี
เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

นางสมฤดี รัญญูสิริ
รองเลขาธิการ
สำนักงานศาลปกครอง

นางสาวธรรมรังสี วรรณโก
รองเลขาธิการ
สำนักงานศาลปกครอง

นายยุทธนา ศรีตระกูล
รองเลขาธิการ
สำนักงานศาลปกครอง

นายประพัฒน์ ต้นสุวรรณเนก
รองเลขาธิการ
สำนักงานศาลปกครอง

**นางสาวสุรางคณา
หิรัญวทันสิน**
ที่ปรึกษา
สำนักงานศาลปกครอง

นายจำนงค์ ฉาวรวสิทธิ์
ที่ปรึกษา
สำนักงานศาลปกครอง

นางสาวปรานี สุขศรี
ที่ปรึกษา
สำนักงานศาลปกครอง

**นางสาวกัลลิณแก้ว
แหวงศ์ ณ ออยุธยา**
ที่ปรึกษา
สำนักงานศาลปกครอง

๖. ภาพรวมด้านทรัพยากรบุคคล

อัตรากำลังบุคลากรของศาลปกครอง
รวมทั้งสิ้น ๓,๓๑๓ คน

๑. ตุลาการศาลปกครอง

จำนวน ๒๖๙ คน

ตุลาการศาลปกครองสูงสุด
จำนวน ๕๙ คน

ตุลาการศาลปกครองชั้นต้น
จำนวน ๑๙๑ คน

ตุลาการประจำศาลปกครอง
ชั้นต้น จำนวน ๑๙ คน

๒. ข้าราชการ ฝ่ายศาลปกครอง

จำนวน ๒,๒๗๘ คน

๓. พนักงานราชการ ศาลปกครอง

จำนวน ๗๔๙ คน

๔. ลูกจ้างประจำ

จำนวน ๑๗ คน

ส่วนที่

๑

ภาพรวมการเปรียบเทียบ ผลการดำเนินงาน

ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔

๑. เปรียบเทียบงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔
๒. สรุปประเด็นข้อสังเกตของวุฒิสภาในการเสนอรายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ประจำปี ๒๕๖๒
๓. สรุปประเด็นข้อสังเกตของวุฒิสภาในการเสนอรายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ประจำปี ๒๕๖๓

๑. เปรียบเทียบงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔

สำนักงานศาลปกครองได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๔ ดังนี้

ปีงบประมาณ	วงเงินงบประมาณของประเทศ (ล้านบาท)	วงเงินงบประมาณที่สำนักงานศาลปกครองได้รับจัดสรร		
		จำนวนเงิน (ล้านบาท)	ร้อยละ ... ของงบประมาณประเทศ	เพิ่ม (+) /ลด (-) จากปีงบประมาณก่อนหน้า (ร้อยละ)
พ.ศ. ๒๕๖๒	๓,๐๐๐,๐๐๐.๐๐๐๐	๒,๖๗๔.๔๕๖๗	๐.๐๙	+ ๐.๒๘
พ.ศ. ๒๕๖๓	๓,๒๐๐,๐๐๐.๐๐๐๐	๒,๕๕๑.๑๘๑๘	๐.๐๘	- ๔.๖๑
พ.ศ. ๒๕๖๔	๓,๓๐๐,๐๐๐.๐๐๐๐	๒,๔๗๑.๒๘๕๑	๐.๐๘	- ๓.๑๓

- ที่มา : ๑. งบประมาณโดยสังเขป (ฉบับปรับปรุง) ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒
 ๒. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๑ รายรับรายจ่ายเปรียบเทียบ ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี
 ๓. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๓ งบประมาณรายจ่าย ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (เล่มที่ ๑๒) สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี
 ๔. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๓ งบประมาณรายจ่าย ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (เล่มที่ ๑๕) สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี
 ๕. เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๓ งบประมาณรายจ่าย ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (เล่มที่ ๑๕) สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

งบประมาณที่ศาลปกครองได้รับจัดสรร

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓
๒,๕๕๑.๑๘๑๘ ล้านบาท

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
๒,๔๗๑.๒๘๕๑ ล้านบาท

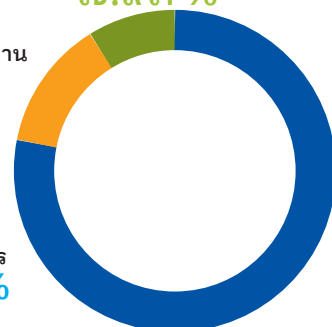
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงานศาลปกครองได้รับจัดสรรงบประมาณตาม พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ รวมวงเงิน ๒,๔๗๑.๒๘๕๑ ล้านบาท จำแนกตามงบรายจ่ายของภาครัฐได้ ดังนี้

งบรายจ่าย	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔	
	วงเงิน	ร้อยละ
รวม	๒,๔๗๑.๒๘๕๑	๑๐๐
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	๑,๙๒๗.๒๓๒๔	๗๗.๙๘
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	๓๔๘.๐๘๑๙	๑๔.๐๙
ครุภัณฑ์ ที่ดิน/สิ่งก่อสร้าง	๑๙๕.๙๗๐๘	๗.๙๓

ครุภัณฑ์ ที่ดิน/สิ่งก่อสร้าง
๗.๙๓ %

ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน
๑๔.๐๙ %

ค่าใช้จ่ายบุคลากร
๗๗.๙๘ %

ที่มา : เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ ๓ งบประมาณรายจ่าย ฉบับปรับปรุง ตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (เล่มที่ ๑๕) สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี

๒. สรุปประเด็นข้อสังเกตของวุฒิสภาในการเสนอรายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ประจำปี ๒๕๖๒

สำนักงานศาลปกครองได้เสนอรายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ประจำปี ๒๕๖๒ ตามมาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ต่อที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เมื่อวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) ชั้น ๒ สรุปประเด็นข้อสังเกตและข้อเสนอแนะของสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้

ประเด็นคำถาม และการให้ข้อเสนอแนะของสมาชิกวุฒิสภา

๑

ศาลปกครองควรบริหารจัดการคดีที่ค้างพิจารณาเพื่อให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์ศาลปกครอง ๒๐ ปี และควรดำเนินการบริหารจัดการคดีให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง พัฒนา และปรับปรุงระบบและกระบวนการพิจารณาคดีปกครอง ระบบการบริหารจัดการคดีและเร่งรัดการพิจารณาคดีที่ค้างให้เสร็จโดยเร็ว โดยอาจแยกประเภทคดีที่ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อนออกจากคดีที่ยุ่งยาก หรือต้องใช้ระยะเวลานานในการพิจารณา ซึ่งอาจทำให้ลดปริมาณคดีที่ค้างพิจารณาได้

การตอบประเด็นคำถาม

ศาลปกครองได้พัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงาน เช่น การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานด้านคดีและการบริหารจัดการคดี กำหนดกรอบระยะเวลาในการพิจารณาคดีเพื่อให้ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกในระยะเวลาที่รวดเร็ว

นอกจากนี้ ประธานศาลปกครองสูงสุดได้มีนโยบายในการเร่งรัดการพิจารณาคดี โดยจำแนกลักษณะ **สำนวนคดี** ออกเป็น สำนวนคดีทั่วไป สำนวนคดีเร่งด่วน สำนวนคดีสำคัญ สำนวนคดีสำคัญและเร่งด่วน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการคดี

ประเด็นคำถาม และการให้ข้อเสนอแนะของสมาชิกวุฒิสภา

๒

ศาลปกครองควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมทางปกครองให้พัฒนาไปสู่ศาลปกครองอัจฉริยะตามยุทธศาสตร์ศาลปกครอง โดยพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการคดีปรับปรุงห้องไตสวน/ห้องพิจารณาคดีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Courtrooms) พัฒนาระบบการรับฟังอิเล็กทรอนิกส์ (e-Filing) ให้บริการระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประชาชน (e-Litigation Portal) ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์กับภาครัฐและประชาชน

การตอบประเด็นคำถาม

ศาลปกครองได้พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศโดยมุ่งการเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการประชาชน และสนับสนุนการดำเนินงานภายในองค์กร เช่น (๑) ระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Litigation Portal) (๒) การพัฒนาระบบการรับชำระค่าธรรมเนียมศาลทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) (๓) ระบบศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Admincourt) (๔) ห้องพิจารณาคดีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Courtrooms)

ประเด็นคำถาม
และการนำเสนอ
ของสมาชิกวุฒิสภา

๓

การระงับข้อพิพาทโดยการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองยังไม่มี ความชัดเจนในการดำเนินงาน และไม่ปรากฏว่าจะเร่งรัดผลักดันโดยใช้กลไกใดให้มีการนำ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเร่งด่วนมาปรับใช้ในการดำเนินคดีของศาลปกครองให้กว้างขวางและครอบคลุม มีอำนาจพิจารณาพิพากษา รวมถึงจะต้องมีการแก้ไขกฎหมายด้วยหรือไม่

การตอบประเด็นคำถาม

การดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองขณะนี้ เป็นระยะเริ่มต้นในการดำเนินการจำเป็นต้องมีการศึกษาและประเมินผลของการดำเนินงานอีก ระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งหากมีประเด็นที่ต้องแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย ก็จะดำเนินการตามกระบวนการนิติวิธีต่อไป

สำหรับการดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยเร่งด่วนนั้น โดยปกติการพิจารณาคดี ศาลจะพิจารณาตามลำดับการยื่นฟ้อง (ตามหมายเลขคดีดำ) เพราะศาลไม่อาจที่จะดำเนินการที่กระทบถึงสิทธิผู้ฟ้องคดี หากพิจารณาไม่เป็นตามลำดับอาจกระทบสิทธิผู้ฟ้องคดีในลำดับต้น อย่างไรก็ตาม ศาลจะพิจารณาความจำเป็นเร่งด่วนในการพิจารณาคดีเป็นพิเศษ เพื่อให้ทันต่อการเยียวยาความเดือดร้อนเสียหาย โดยคำนึงถึงคดีประเภทดังกล่าว ศาลจะได้เร่งรัดเป็นกรณีพิเศษ

ประเด็นคำถาม
และการนำเสนอ
ของสมาชิกวุฒิสภา

๔

ศาลปกครองควรพิจารณาทบทวน ปรับปรุง แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งกฎ ระเบียบคำสั่ง ประกาศ ของศาลปกครองให้มีความเหมาะสมกับบริบทที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อแก้ปัญหา การบริหารจัดการคดีและจากการที่ศาลปกครองได้เสนอร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยมีหลักการให้คณะกรรมการบริหารศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ออกระเบียบเกี่ยวกับการกำหนดเบี้ยประชุมสำหรับตุลาการศาลปกครองซึ่งเข้าร่วมการประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จึงมีข้อสังเกตว่าจะมีแนวทางอย่างไรในการนำผลจากการประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด มาเป็นแนวทางเกี่ยวกับการบริหารจัดการคดีปกครองและควรเร่งรัดพิจารณาคดีที่ค้าง โดยการพิจารณาคดีนอกเวลาราชการและมีระเบียบกำหนดค่าตอบแทนตามข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. วุฒิสภา

การตอบประเด็นคำถาม

๑) การพิจารณาทบทวน ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ศาลปกครองได้ตระหนักถึงปัญหาในการดำเนินงานบางประการที่เป็นข้อจำกัดของการให้บริการประชาชน จึงได้มีการเสนอแก้ไข พ.ร.บ. จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ มาอย่างต่อเนื่อง จำนวนทั้งสิ้น ๑๔ ครั้ง

๒) การนำผลจากการประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดมาเป็นแนวทางเกี่ยวกับการบริหารจัดการคดีปกครอง

ตั้งแต่เปิดทำการศาลปกครองจนถึงปัจจุบันที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดได้มีการประชุมพิจารณาคดีมาแล้ว จำนวน ๑๔๕ เรื่อง

ผลการวินิจฉัยของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดถือเป็นบรรทัดฐานที่สำคัญสำหรับใช้อ้างอิงในการพิพากษาคดีปกครองในประเภทเดียวกัน

๓) การเร่งรัดพิจารณาคดีที่ค้างการพิจารณาโดยให้มีการพิจารณาคดีนอกเวลาราชการและระเบียบอื่นกำหนดค่าตอบแทนตามข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. วุฒิสภา

กรณีข้อสังเกตเกี่ยวกับการพิจารณาคดีนอกเวลาราชการนั้น หากจะให้ศาลมีอำนาจในการพิจารณาคดีนอกเวลาราชการ ซึ่งอาจเป็นการไต่สวน การนั่งพิจารณาคดี หรือการดำเนินกระบวนการพิจารณาอื่นที่เกี่ยวข้องกับคู่กรณี พยานในคดีนั้น จำเป็นต้องมีการศึกษารายละเอียดความเหมาะสม ความเป็นไปได้และลักษณะการพิจารณาคดีของศาลปกครอง ซึ่งใช้ระบบไต่สวน เพื่อให้เกิดความรอบคอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อภาระงบประมาณแผ่นดิน

ประเด็นคำถาม
และการใช้ข้อมูล
ของสมาชิกวุฒิสภา

๕

ในการเสนอรายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองต่อวุฒิสภา อาจพิจารณากำหนดหัวข้อการประเมินผลสัมฤทธิ์จากการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม สำหรับข้าราชการตุลาการ ศาลปกครองซึ่งเข้าร่วมการประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดด้วย ตามข้อสังเกตของคณะกรรมการ วิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. วุฒิสภา

การตอบประเด็น
คำถาม

สำนักงานศาลปกครองจะได้สรุปรวบรวมข้อมูลเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์จากการเบิกจ่ายเบี้ยประชุม สำหรับข้าราชการตุลาการซึ่งเข้าร่วมการประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ตามข้อสังเกตของ คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. วุฒิสภา โดยจะเสนอในรายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ประจำปี ๒๕๖๔

ประเด็นคำถาม
และการใช้ข้อมูล
ของสมาชิกวุฒิสภา

๖

สำนักงานศาลปกครองอาจพิจารณาดำเนินการปรับแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานศาลปกครอง ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และสาระสำคัญของแนวทางการพัฒนาในแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ และสาระสำคัญตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม (ฉบับปรับปรุง) เปรียบเทียบดำเนินการในเรื่องการบริหารจัดการคดีโดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาระบบสืบค้นข้อมูลผ่านทาง เทคโนโลยีสารสนเทศ เชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ จะทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบขั้นตอนในคดี โดยอาจเสนอของงบประมาณเพื่อขับเคลื่อน การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดังกล่าวให้เป็นรูปธรรมต่อไป

การตอบประเด็นคำถาม

ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองได้ให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมา สนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการคดีและการให้บริการประชาชน และขับเคลื่อนแผนแม่บท ศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานศาลปกครอง ระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) (ในวาระแรกระยะ ๓ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕) และได้จัดทำ แผนพัฒนาดิจิทัลของศาลปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ ซึ่งจะประโยชน์ต่อประชาชน ดังนี้

- ๑) การบริหารจัดการคดีโดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับ งานคดีปกครอง
 - ๒) การพัฒนาระบบสืบค้นข้อมูลผ่านทางเทคโนโลยีสารสนเทศ
 - ๓) การเพิ่มหน่วยงานในการเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการ ภาครัฐ (กรมที่ดิน สำนักงานประกันสังคม และกระทรวงการคลัง)
 - ๔) การให้ประชาชนสามารถเข้าถึงและตรวจสอบขั้นตอนในการบริหารจัดการคดีได้อย่างแท้จริง
- ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานศาลปกครองจะจัดทำแผนปฏิบัติราชการของสำนักงาน ศาลปกครอง ระยะ ๕ ปี ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของแผนแม่บท ศาลปกครอง ระยะที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๗๐ คือ “ศาลปกครอง จะเป็นระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Admincourt) และมีมาตรฐานการบริหารจัดการคดีที่เป็นสากล”

ประเด็นคำถาม
และการใช้ข้อมูล
ของสมาชิกวุฒิสภา

๗

จำนวนคดีเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครอง จนถึงปัจจุบันมีน้อยเพียงใด และมีคดีที่ค้างการพิจารณาอีกจำนวนเท่าใด ตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศาลปกครองมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิรูประบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อม อย่างไร และมีความก้าวหน้ามากน้อยเพียงใด

การตอบประเด็นคำถาม

ข้อมูลรับเข้าจากแผนคดีสิ่งแวดล้อมตั้งแต่เปิดทำการจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ มีคดีรับเข้าจำนวน ๗,๓๙๔ คดี พิจารณาแล้วเสร็จ จำนวน ๖,๒๙๐ คดี คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๐๗ อยู่ระหว่างดำเนินการจำนวน ๑,๑๐๔ คดี คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๙๓

ตามแผนการปฏิรูปทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ศาลปกครองดำเนินการในกิจกรรมการปฏิรูปที่ ๗ การปฏิรูประบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อม มีแนวทางการทำกิจกรรม จำนวน ๘ ข้อรายการ มีเป้าหมาย คือ การเข้าถึงระบบยุติธรรมสิ่งแวดล้อมของประชาชน เพื่อเป็นกลไกระงับข้อพิพาทด้านสิ่งแวดล้อมและสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน การดำเนินงานที่ผ่านมา อยู่ระหว่างการจัดทำร่าง พ.ร.บ. วิธีพิจารณาคดีปกครองที่เกี่ยวข้อง โดยในช่วงเดือนกันยายน ๒๕๖๔ คณะกรรมการปฏิรูปประเทศจะพิจารณา ร่วมกับ ร่าง พ.ร.บ. พิจารณาคดีสิ่งแวดล้อมของศาลยุติธรรม ซึ่งได้จัดส่งไปให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศแล้ว และมีการรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างกฎหมายวิธีพิจารณาคดีปกครองสิ่งแวดล้อม ร่างกฎหมายวิธีพิจารณาคดีปกครองสิ่งแวดล้อมเฉพาะเรื่อง และอยู่ระหว่างเสนอกฎหมายว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครองสิ่งแวดล้อมเข้าเป็นวาระการประชุมของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด

ประเด็นคำถามและการให้ข้อเสนอแนะของสมาชิกวุฒิสภา

๘

การทำงานเชิงรุกของศาลปกครองเกี่ยวกับการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันการฟ้องคดีต่อศาล ทำอย่างไรจะให้คดีที่เข้าสู่ศาลลดลง ศาลปกครองทุกแห่งมีห้องอบรมให้ความรู้กับประชาชน ในส่วนกลางควรจะมีหลักสูตรที่ให้หน่วยงานราชการ ผู้ฟ้องและผู้ถูกฟ้องคดี ภาคเอกชน องค์กรวิชาชีพ มาให้ความรู้ เช่น หลักสูตร บยบ. ที่ปัจจุบันได้ยกเลิกไปแล้ว และขอให้ศาลปกครองรวบรวมและจัดทำตัวอย่างคดีสำคัญเป็นบรรทัดฐาน เพื่อไม่ให้หน่วยงานของรัฐกระทำผิดซ้ำ

การตอบประเด็นคำถาม

การทำงานเชิงรุกของศาลปกครองเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดข้อพิพาทที่ของรัฐบาลไปละเมิดสิทธิส่งผลให้คดีขึ้นสู่ศาลน้อยลง เช่น การให้หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหลักปฏิบัติราชการที่เป็นบรรทัดฐานในการอำนวยความสะดวกทางปกครองที่เป็นธรรม สำนักงานศาลปกครองได้มีการจัดทำและเผยแพร่แนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดให้แก่หน่วยงานทางปกครอง และเจ้าหน้าที่ของรัฐสำหรับใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติราชการเป็นประจำทุกปี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ รวมทั้งสิ้น ๙,๖๒๕ หน่วยงาน

นอกจากนี้ ได้มีการจัดทำข้อตกลงกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น โดยปรับปรุงแบบการให้ความรู้เป็นการถ่ายทอดการอบรมด้วยระบบทางไกลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (Web Conference) และได้เผยแพร่ให้กับหน่วยงานของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทั่วประเทศ โดยใช้เงินงบประมาณประมาณ ๑๘,๐๐๐ บาท แต่ได้กลุ่มเป้าหมายกว้างขวางครอบคลุมทั่วประเทศ จากเดิม ๒๕๐ คน เป็น ๑,๓๙๕ คน

ประเด็นคำถามและการให้ข้อเสนอแนะของสมาชิกวุฒิสภา

๙

ศาลปกครองกับการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ประเด็นสำคัญ คือ “ทำอย่างไรให้กระบวนการยุติธรรมเป็นเครื่องมือในการอำนวยความสะดวกที่รวดเร็ว เสมอภาค ทั้งถึงกับประชาชน” ศาลปกครองจะต้องเป็นตัวอย่างขององค์กรศาลที่เป็นระบบเปิด โดยเปิดเผยกระบวนการทำงาน และมีช่องทางให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรับรู้การทำงานของศาลปกครองให้มากที่สุด

ควรให้ความสำคัญกับข้อมูลคดีค้างการพิจารณา โดยให้แยกว่าเป็นคดีค้างปกติ ไม่ปกติ หรือคดีที่เป็นปัญหา ซึ่งระยะเวลาในกระบวนการพิจารณาคดีปกครองไม่ควรเกิน ๒ ปี ต่อคดี และให้แสดงสถิติคดีที่ค้างนานเกินกว่า ๔ ปี ไว้ในรายงานการปฏิบัติงานฯ ประจำปีงบประมาณถัดไป และให้เสนอต่อวุฒิสภาด้วย

การตอบประเด็นคำถาม

ศาลปกครองกับการปฏิรูปประเทศมีเนื้อหาค่อนข้างมาก จะขอส่งเป็นเอกสาร เนื่องจากเนื้อหาเรื่องแผนปฏิรูปซึ่งเป็นการขับเคลื่อนกิจกรรมที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่มีต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

สำหรับเรื่องคดีค้าง ได้รับคำแนะนำจากคณะกรรมการปฏิรูปประเทศด้านการยุติธรรมว่า ควรจะจำแนกว่า เป็นคดีที่ล่าช้าจริง หรือเป็นคดีที่ใช้ระยะเวลาดำเนินการตามปกติแต่ยังไม่ล่าช้า ซึ่งก็จะสามารถตรวจสอบได้อย่างแน่ชัดเมื่อร่าง พ.ร.บ. กำหนดระยะเวลาการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมมีผลใช้บังคับ ซึ่งจะใช้บังคับกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด

ประเด็นคำถาม
และการให้ข้อ
แนะนำ
ของสมาชิกวุฒิสภา

๑๐

ประเด็นปัญหาที่เป็นความเดือดร้อนของประชาชนที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง คือ เรื่องคดีล่าช้า เนื่องจากศาลปกครองมีข้อจำกัดในด้านอัตรากำลังตุลาการศาลปกครอง ซึ่ง ณ ปัจจุบัน มีจำนวนตุลาการเพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๒ ในอัตราที่น่าพอใจต่อการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมให้กับประชาชนหรือไม่ อย่างไร

การตอบประเด็น
คำถาม

สำนักงานศาลปกครองดำเนินการสรรหาตุลาการศาลปกครองมาอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี แต่เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) จึงทำให้การสรรหาตุลาการล่าช้าลง และได้จำนวนที่ไม่เพียงพอกับปริมาณคดีที่เพิ่มขึ้น

๓. สรุปประเด็นข้อสังเกตของวุฒิสภาในการเสนอรายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ประจำปี ๒๕๖๓

สำนักงานศาลปกครองได้เสนอรายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ประจำปี ๒๕๖๓ ตามมาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๙๐ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ ต่อที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๒๔ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่สอง) เมื่อวันที่อังคารที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ณ ห้องประชุมวุฒิสภา อาคารรัฐสภา (เกียกกาย) ชั้น ๒ สรุปประเด็นข้อสังเกตและข้อแนะนำของสมาชิกวุฒิสภา ดังนี้

๑

ข้อสังเกตของคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และการตำรวจ วุฒิสภา

- ๑) ศาลปกครองควรเร่งรัดการพิจารณาพิพากษาคดีให้เป็นไปตามมติพจน์ของศาลปกครอง “ถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม” และควรจัดหาแนวทางในการบริหารคดีให้มีประสิทธิภาพ
- ๒) ศาลปกครองมีการดำเนินงานอย่างไรให้เกิดผลเป็นรูปธรรม เพื่อขับเคลื่อนไปสู่วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์หลัก/ตัวชี้วัดเป้าประสงค์หลัก ระยะ ๒๐ ปี
- ๓) จากนโยบายและทิศทางการดำเนินงานของศาลปกครอง “ปีแห่งการพัฒนาอำนวยความสะดวกความยุติธรรมทางปกครองให้เป็นไปตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล” ศาลปกครองจึงควรผลักดันให้การดำเนินงานของศาลปกครองเป็นปีแห่งการพัฒนาการอำนวยความสะดวกความยุติธรรมทางปกครอง ให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับสากลอย่างแท้จริง
- ๔) ศาลปกครองมีจำนวนคดีที่เข้าสู่ศาลปกครองและคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาจำนวนมาก แต่จำนวนตุลาการศาลปกครองมีจำนวนน้อย จึงควรเร่งรัดการพิจารณาคดีหรือการบริหารจัดการคดีค้างสะสมให้เกิดผลสัมฤทธิ์เป็นรูปธรรม
- ๕) จากสถิติการบังคับคดีปกครองในภาพรวมตั้งแต่เปิดทำการ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ มีคดีที่เข้าสู่การบังคับคดีทั้งหมด จำนวน ๑๖,๘๒๐ คดี สามารถดำเนินการบังคับคดีแล้วเสร็จ จำนวน ๑๓,๗๒๓ คดี หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๑.๕๙ ซึ่งถือว่าศาลปกครองดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ศาลปกครองจึงควรรักษามาตรฐานดังกล่าวไว้และพัฒนากระบวนการต่อไป
- ๖) การก่อสร้างอาคารศาลปกครองสูงสุด (แห่งใหม่) และโครงการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลปกครองในภูมิภาค ศาลปกครองควรเร่งรัดให้การดำเนินการดังกล่าวเสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลา
- ๗) การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการบริหารจัดการคดีเป็นเรื่องที่ศาลปกครองควรดำเนินการให้เกิดผลโดยเร็ว เพื่ออำนวยความสะดวกในการพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง และปรับปรุงการให้บริการประชาชนเพื่อให้ได้รับความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น

ประเด็นคำถาม
และการให้ข้อ
แนะนำ
ของสมาชิกวุฒิสภา

คำชี้แจง

ศาลปกครองได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “อำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองด้วยความเป็นธรรม รวดเร็วทันสมัย เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม และเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ” โดยได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและภารกิจต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ ใน ๔ ประเด็น ดังนี้

๑. ประเด็นที่ ๑ การบริหารจัดการคดี

ศาลปกครองได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการคดี โดยนำกลไกต่าง ๆ มาปรับใช้ในการดำเนินงานได้แก่

- ๑) การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการบริหารศาลปกครองศึกษาแนวทางเร่งรัดการพิจารณาตีปกครอง
- ๒) การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น ลดขั้นตอนการพิจารณาคดีในชั้นการนั่งพิจารณาคดีในศาลปกครองสูงสุด และออกระเบียบ ก.บ.ศป. ว่าด้วยการปฏิบัติงานในวันหยุดราชการเพื่อเร่งรัดคดีของศาลปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๔

๓) การพัฒนาด้านเทคโนโลยี และจัดทำระบบสนับสนุนการดำเนินคดี

๒. ประเด็นที่ ๒ การป้องกันเชิงรุก ในมิติของการป้องกันหรือบรรเทาไม่ให้เกิดข้อพิพาททางปกครองหรือการทำให้ข้อพิพาทหมดสิ้นไปหรือบรรเทาเบาบางและลดปริมาณลงไป เช่น ดำเนินการวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครอง และการวางแผนปฏิบัติราชการที่ดีจากคำพิพากษาศาลปกครอง**๓. ประเด็นที่ ๓ การพัฒนาระบบต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชน** ได้แก่

๑) ระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Litigation) เพื่อให้ประชาชนที่ประสงค์จะยื่นฟ้องคดีสามารถยื่นฟ้องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยไม่ต้องเดินทางมาที่ศาลปกครอง

๒) ระบบห้องพิจารณาคดีและไต่สวนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Courtrooms) เป็นระบบที่ให้ผู้กรณีสามารถขอใช้บริการไต่สวน/พิจารณาคดีผ่านจอภาพ ลดการเดินทาง โดยผู้กรณีสามารถเดินทางไปยังศาลปกครองที่ใกล้และตนเองสะดวกได้

๓) ระบบชำระเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) สำหรับค่าธรรมเนียมศาล เพื่อให้ผู้กรณีที่ยื่นฟ้องคดีแบบปกติ (สำนวนคดีกระดาศ) และกรณีอุทธรณ์ที่ศาลปกครองชั้นต้นสามารถชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment)

๔) ระบบบริการจองคิวและขอปรึกษาปรึกษาแนะนำคดีปกครองออนไลน์ด้วย VDO Call เป็นระบบที่พัฒนาขึ้น สำหรับการจองคิวเพื่อรับคำปรึกษาแนะนำกับเจ้าหน้าที่ศาลปกครอง และเมื่อถึงกำหนดนัดหมาย ผู้ขอรับบริการสามารถปรึกษาคดีกับเจ้าหน้าที่ของศาลปกครองผ่านแอปพลิเคชันไลน์ ทั้งแบบ VDO Call หรือแบบโทรด้วยเสียง

๕) แอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Admincourt mobile application) เช่น ระบบบริการขอคัดและรับรองสำเนาคำพิพากษาและคำสั่งผ่านแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Admincourt mobile application) และการค้นหาบัญชีนัดศาลปกครองและปฏิทินนัดหมายของศาลปกครองได้ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และเลือกให้แอปพลิเคชันส่งแจ้งเตือนเมื่อใกล้ถึงวันนัดหมายได้

๖) ระบบร้องเรียน/ร้องทุกข์ผ่านเว็บไซต์ศาลปกครอง เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อรวบรวมเรื่องร้องทุกข์ร้องเรียน และติดตามความเคลื่อนไหวในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ผู้กรณี และบุคลากรศาลปกครอง

๔. ประเด็นที่ ๔ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

สำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองให้กับประชาชน เช่น ๑) โครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองให้แก่ประชาชน ๒) บริการข้อมูลข่าวสารของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองแก่ผู้มาติดต่อขอรับบริการ ณ เคาน์เตอร์ศูนย์บริการประชาชน และ ๓) การให้บริการข้อมูลข่าวสารของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง และการบริหารจัดการระบบโทรศัพท์อัตโนมัติของศาลปกครอง Call Center (สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และโทรศัพท์พื้นฐาน ๐ ๒๑๔๑ ๑๑๑๑)

๒

ประเด็นการอภิปรายของสมาชิกวุฒิสภา

๑. ศาลปกครองเป็นหน่วยงานหนึ่งในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งในการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมตาม “ร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ.” ศาลปกครองได้ให้ความสำคัญกับพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้อย่างไร ได้เตรียมการสำหรับดำเนินการในเรื่องนี้อย่างไร เพื่อให้เกิดความโปร่งใส ประชาชนตรวจสอบได้ และมีส่วนร่วม

๒. จากรายงานการปฏิบัติงานฯ ประจำปี ๒๕๖๓ ศาลปกครองมีคดีที่รับผิดชอบ จำนวน ๓๗,๐๔๙ คดีแล้วเสร็จ จำนวน ๑๐,๗๔๗ คดี (ร้อยละ ๒๙.๐๑) ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีปกครองควรใช้ระยะเวลาเท่าไร มีคดีค้างนานที่สุดกี่ปี

๓. ปัญหาการบริหารจัดการคดีค้าง ผู้บริหารหน่วยงานราชการควรได้รับการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง ซึ่งศาลปกครองดำเนินการมาแล้ว ๖ รุ่น แล้วได้ยกเลิกไป ควรจะดำเนินการอบรมให้ความรู้ เพราะเป็นการดำเนินการในเชิงป้องกัน

๔. ในการเสนอรายงานการปฏิบัติงานฯ ปีต่อไป ขอให้ประมวลผลการดำเนินงาน เช่น มีกรณีใดบ้างที่ประชาชนฟ้องคดีต่อรัฐ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐฟ้องคดีต่อรัฐ เป็นเรื่องเกี่ยวกับอะไร และมีข้อเสนอแนะอย่างไรเพื่อนำไปแก้ปัญหา

๕. จากรายงานการปฏิบัติงานฯ ในหน้า ๗๑ ศาลปกครองมีการพัฒนาเทคโนโลยี จัดทำแอปพลิเคชัน และให้บริการผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) ประเภทหนึ่ง คือ การคัดสำเนาคำพิพากษาคำสั่งผ่านแอปพลิเคชัน และจากสถิติข้อมูลในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ เปรียบเทียบกับ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีสถิติการใช้บริการเพิ่มขึ้นจำนวนมาก แต่มีข้อสังเกตว่า ค่าแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดีก็มีความสำคัญเกี่ยวกับการพิจารณาพิพากษาคดีอีกประการหนึ่ง จึงควรเพิ่มช่องทางให้มีการคัดสำเนาของตุลาการผู้แถลงคดีด้วยจะมีประโยชน์มากยิ่งขึ้น

ในรายงานการปฏิบัติงานฯ หน้า ๖๒ มีผู้มาศึกษาดูงานทั้งข้าราชการ ประชาชน และนักเรียน นักศึกษาจำนวนมาก ซึ่งศาลปกครองได้นำเสนอข้อมูลโดยจัดทำเป็นอินโฟกราฟิกแสดงข้อมูลต่าง ๆ แต่ยังมีประชาชนและนักเรียน นักศึกษาจำนวนมากไม่น้อยที่ไม่มีศักยภาพในการเข้าถึงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ จึงขอให้ศาลปกครองเลือกตัวอย่างคดีที่เป็นประโยชน์ และนำมาจัดทำเป็นแผ่นพับ เพื่อเผยแพร่ไปยังโรงเรียน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้น

๖. สำนักงานศาลปกครองในฐานะหน่วยงานธุรการศาล สามารถนำคำพิพากษาของศาลปกครองสูงสุดที่วางบรรทัดฐานเป็นแนวปฏิบัติราชการที่ดีที่ทุกหน่วยงานของรัฐควรรู้ เพื่อไม่ให้กระทำผิดซ้ำ และควรผลักดันโดยเสนอไปยังคณะรัฐมนตรี เพื่อให้คณะรัฐมนตรีมีมติให้หน่วยงานราชการต่าง ๆ ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติราชการที่ดีตามที่ศาลปกครองเสนอ ก็จะเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะลดปริมาณคดีเข้าสู่ศาลปกครองได้ ซึ่งทราบว่าศาลปกครองอยู่ระหว่างดำเนินการผลักดันในเรื่องนี้

คำชี้แจง

๑. ประเด็นที่เกี่ยวกับ “การบริหารจัดการคดี” ได้นำเรียนโดยรวมไว้ในคำชี้แจงตอบข้อสังเกตของคณะกรรมการการฯ ในเบื้องต้นแล้ว โดยสำนักงานศาลปกครองได้นำกราบเรียนประธานศาลปกครองสูงสุดทราบ ข้อสังเกตของวุฒิสมาชิก เรียบร้อยแล้ว

๒. การเตรียมการดำเนินงานของศาลปกครองตาม “ร่างพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินการในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ.”

ศาลปกครองได้ดำเนินการจัดทำร่างขั้นตอนและกรอบระยะเวลาการดำเนินคดีของตุลาการศาลปกครอง เพื่อรองรับการดำเนินการเมื่อพระราชบัญญัติกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. มีผลใช้บังคับแล้ว โดยคณะกรรมการบริหารศาลปกครอง (ก.บ.ศป.) ได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศาลปกครองพิจารณากำหนดกรอบระยะเวลาการดำเนินคดีปกครอง ซึ่งได้ดำเนินการแล้วเสร็จและผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารศาลปกครอง (ก.บ.ศป.) และคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) แล้ว

ประเด็นคำถาม
และการให้ข้อเสนอแนะ
ของสมาชิกวุฒิสภา

การตอบประเด็นคำถาม

ในส่วนของสำนักงานศาลปกครองได้เตรียมความพร้อมด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของศาลปกครองเพื่อรองรับการดำเนินการเมื่อร่างพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าว มีผลใช้บังคับ ดังนี้

๑) จัดทำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการประกาศเผยแพร่ขั้นตอนและกรอบระยะเวลาในการดำเนินคดีของตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น และตุลาการในศาลปกครองสูงสุด เพื่อให้ตุลาการเจ้าหน้าที่ และผู้เกี่ยวข้องเข้าถึงได้

๒) จัดทำระบบ (๑) การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อรองรับกรอบระยะเวลาในขั้นตอนต่าง ๆ ของการดำเนินคดี (๒) ระบบติดตามตรวจสอบหรือแจ้งความคืบหน้าของการทำงานให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ (๓) ระบบรับเรื่องร้องเรียนในกรณีที่มีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับความเดือดร้อนอันเนื่องมาจากความล่าช้าในการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม (๔) ระบบตรวจสอบความคืบหน้าของการรับเรื่องร้องเรียน และแจ้งผลการตรวจสอบ และ (๕) ระบบเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติระยะเวลาของการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมในแต่ละขั้นตอน โดยมีการนำขั้นตอน และกรอบระยะเวลาในการดำเนินคดีของตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น และตุลาการในศาลปกครองสูงสุดทุกคดีเข้าสู่ระบบคอมพิวเตอร์ ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องหรือประชาชนสามารถทราบ และติดตาม ตรวจสอบความคืบหน้าเกี่ยวกับการดำเนินคดีในระบบได้

๓. การเผยแพร่ข้อมูลให้กับประชาชน หน่วยงานทางปกครอง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ สำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ทั้งในรูปแบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์และสื่อสิ่งพิมพ์/เอกสารเพื่อเผยแพร่ให้กับประชาชนทุกปี โดยได้จัดทำบทความทางวิชาการ และอุทธรณ์จากคดีปกครองเผยแพร่ในเว็บไซต์ศาลปกครอง และในส่วนของสื่อสิ่งพิมพ์/เอกสาร เช่น หนังสือ “รู้ไว้ก่อนไปศาลปกครอง” และเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์ “COVID-19 นำรู้จากศูนย์ ACAC”

สำหรับข้อสังเกตที่ให้นำข้อมูล หรือตัวอย่างคดีที่เป็นประโยชน์จัดทำและเผยแพร่ในรูปแบบเอกสาร/แผ่นพับ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายนั้น ขอรับข้อสังเกตไปดำเนินการเพื่อให้ครอบคลุมถึงประชาชนที่ยังไม่สามารถเข้าถึงการให้บริการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

การเพิ่มช่องทางในการคัดค้านค่าแกลงการณของตุลาการผู้แกลงคดี ปัจจุบันประธานศาลปกครองสูงสุด (นายชาญชัย แสวงศักดิ์) ได้ให้สำนักงานศาลปกครองเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวในเว็บไซต์ศาลปกครอง ซึ่งประชาชนสามารถเข้าไปสืบค้นข้อมูลค่าแกลงการณได้

๔. การเสนอรายงานสรุปแนวคำวินิจฉัยของศาลปกครองเพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการหน่วยงานของรัฐต่อคณะรัฐมนตรี สำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการเสนอรายงานสรุปแนวคำวินิจฉัยฯ ดังกล่าวไปยังสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาเสนอให้คณะรัฐมนตรีได้โปรดพิจารณามีมติกำกับให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้ถือปฏิบัติตามข้อเสนอในรายงาน เมื่อวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔ ซึ่งสำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้ตอบกลับว่า เรื่องที่เสนอไปนั้นไม่เข้าข่ายเรื่องที่จะนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีได้ตามมาตรา ๔ (๑) และ (๑๓) แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ เนื่องจากมาตรา ๗๗ (๕) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ไม่ได้บัญญัติให้สำนักงานศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่เสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา แต่ให้สำนักงานศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ในการวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครอง เพื่อเสนอแนวทางการปรับปรุงหรือเพื่อกำหนดแนวทางปฏิบัติให้กับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องทราบ และถือปฏิบัติได้เท่านั้น จึงไม่ใช่เรื่องที่เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีโดยตรงที่จะพิจารณากำหนดแนวทางการปรับปรุงฯ ได้เอง ทั้งนี้ สำนักงานศาลปกครองจะพิจารณาดำเนินการตามข้อสังเกตของสมาชิกวุฒิสภาต่อไป

ส่วนที่ ๒ ผลการดำเนินงานที่สำคัญ

๑. การพิจารณาพิพากษาคดีด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม
๒. การบังคับคดีปกครอง
๓. การวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครอง การวางหลักกฎหมายและแนวปฏิบัติราชการทางปกครอง และคำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่น่าสนใจ ปี ๒๕๖๔
๔. ผลการดำเนินงานที่สำคัญในด้านต่าง ๆ
 - ๑) การเสริมสร้างโอกาสในการเข้าถึงความยุติธรรมทางปกครอง
 - ๒) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ทุกภาคส่วนในสังคม
 - ๓) การพัฒนาศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์
 - ๔) การเสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
 - ๕) การพัฒนาศักยภาพบุคลากรศาลปกครอง
 - ๖) การเสริมสร้างวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) และองค์กรแห่งความสุข
 - ๗) การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานศาลปกครอง (ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

๑. การพิจารณาพิพากษาคดี ด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และเป็นธรรม

ในช่วงระยะเวลา ๒ ทศวรรษที่ผ่านมา ศาลปกครองได้ดำเนินการอำนวยความสะดวกทางปกครองให้แก่ประชาชน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวมและประชาชนเป็นหลัก และได้พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อบริหารจัดการคดี สำหรับการอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและการพิจารณาพิพากษาคดี ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีสถิติคดีปกครองที่แสดงถึงผลการดำเนินงานของศาลปกครอง ดังนี้

ผลการดำเนินงานด้านการพิจารณาพิพากษาคดีปกครอง

๑. ผลการดำเนินงานด้านการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองในภาพรวม

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ศาลปกครองมีจำนวนตุลาการศาลปกครองทั้งสิ้น ๒๖๙ คน รับผิดชอบคดีทั้งหมด จำนวน ๓๗,๗๐๑ คดี โดยเร่งรัดพิจารณาพิพากษาคดีได้แล้วเสร็จ จำนวน ๑๐,๘๑๕ คดี คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖๙ และมีคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณา ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ จำนวน ๒๖,๘๘๖ คดี โดยแบ่งเป็นคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด จำนวน ๑๑,๔๙๖ คดี และเป็นคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้น จำนวน ๑๕,๓๙๐ คดี

สถิติคดีประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

คดีในความรับผิดชอบ
ทั้งหมด

๓๗,๗๐๑ คดี

คดีแล้วเสร็จ

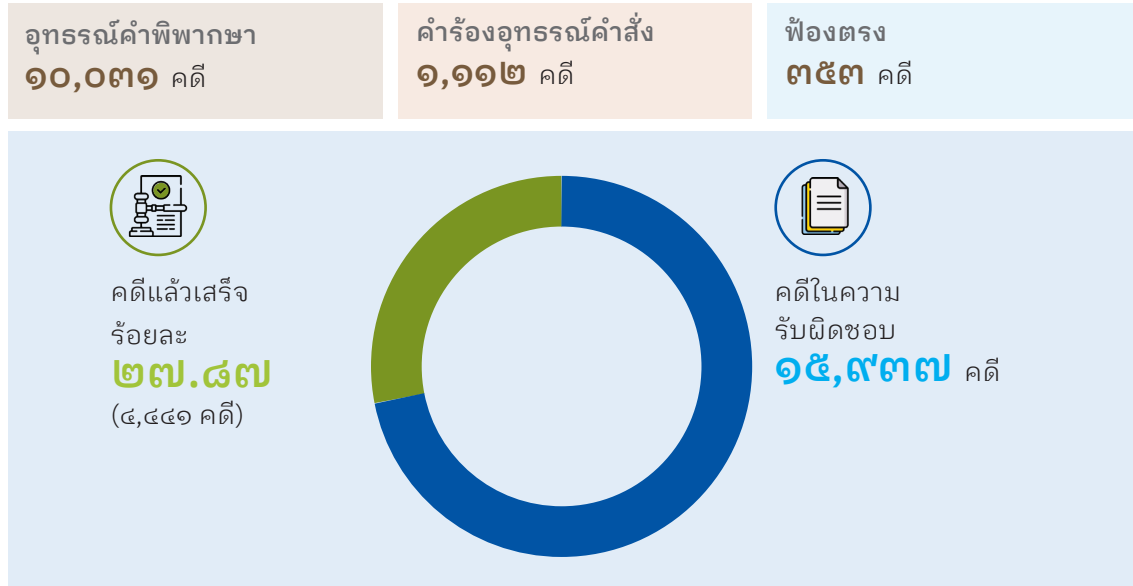
๑๐,๘๑๕ คดี

๒. ผลการดำเนินงานด้านการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองสูงสุด

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวน ๕๙ คน รับผิดชอบคดีในศาลปกครองสูงสุดทั้งหมด จำนวน ๑๕,๙๓๗ คดี โดยในจำนวนคดีดังกล่าวเป็นคดีรับเข้าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๓,๗๗๐ คดี และคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑๒,๑๖๗ คดี สามารถพิจารณาได้แล้วเสร็จทั้งหมด จำนวน ๔,๔๔๑ คดี คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๘๗ และมีคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณา จำนวน ๑๑,๔๙๖ คดี คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๑๓ ของคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบของศาลปกครองสูงสุด ซึ่งคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณา จำแนกเป็นคดีฟ้องตรง จำนวน ๓๕๓ คดี คิดเป็น

ร้อยละ ๓.๐๗ คดีอุทธรณ์คำพิพากษา จำนวน ๑๐,๐๓๑ คดี คิดเป็นร้อยละ ๘๗.๒๖ และเป็นคดีคำร้องอุทธรณ์คำสั่ง จำนวน ๑,๑๑๒ คดี คิดเป็นร้อยละ ๙.๖๗ ของคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด

สถิติคดีของศาลปกครองสูงสุด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

สถิติคดีของศาลปกครองสูงสุด จำแนกตามระยะเวลาที่ใช้ในการพิจารณาคดี และคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาจำแนกตาม ปี พ.ศ. ที่รับเข้า ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

ในจำนวนคดีแล้วเสร็จของศาลปกครองสูงสุดในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๔,๔๔๑ คดี ศาลปกครองสูงสุดสามารถพิจารณาพิพากษาคดีให้เป็นไปตามกรอบเวลามาตรฐาน (ภายใน ๒ ปี นับแต่คดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด) จำนวน ๑,๗๐๖ คดี คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๔๑ โดยจำแนกเป็นคดีที่แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี จำนวน ๑,๑๗๐ คดี และคดีที่แล้วเสร็จโดยใช้เวลาในการพิจารณาคดีมากกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๒ ปี จำนวน ๕๓๖ คดี คดีที่แล้วเสร็จโดยใช้เวลามากกว่า ๒ ปี แต่ไม่เกิน ๓ ปี จำนวน ๕๓๒ คดี คดีที่แล้วเสร็จโดยใช้เวลาในการพิจารณาคดีมากกว่า ๓ ปี แต่ไม่เกิน ๔ ปี จำนวน ๘๐๘ คดี และคดีที่แล้วเสร็จโดยใช้เวลาในการพิจารณาคดีมากกว่า ๔ ปี จำนวน ๑,๓๙๕ คดี

 คดีที่แล้วเสร็จมากกว่า ๔ ปี จำนวน ๑,๓๙๕ คดี

 คดีแล้วเสร็จมากกว่า ๓ ปี ไม่เกิน ๔ ปี จำนวน ๘๐๘ คดี

 คดีแล้วเสร็จมากกว่า ๒ ปี ไม่เกิน ๓ ปี จำนวน ๕๓๒ คดี

 คดีแล้วเสร็จมากกว่า ๑ ปี ไม่เกิน ๒ ปี จำนวน ๕๓๖ คดี

 คดีแล้วเสร็จภายใน ๑ ปี จำนวน ๑,๑๗๐ คดี

นอกจากนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุดจำนวน ๑๑,๔๘๙ คดี จำแนกตามปี พ.ศ. ที่รับเข้า ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ ดังนี้

ปี พ.ศ.	ประเภทคำฟ้อง (คดี)			รวม (คดี)
	ฟ้องตรง	อุทธรณ์ คำพิพากษา	คำร้อง อุทธรณ์คำสั่ง	
๒๕๕๔	-	๑๙	-	๑๙
๒๕๕๕	๖	๖๕	-	๗๑
๒๕๕๖	๒๒	๑๒๕	-	๑๔๗
๒๕๕๗	๑๔	๑๙๔	๒	๒๑๐
๒๕๕๘	๑๘	๘๓๖	-	๘๕๔
๒๕๕๙	๙	๗๕๙	๙	๗๗๗
๒๕๖๐	๓๔	๑,๓๔๒	๙	๑,๓๘๕
๒๕๖๑	๔๙	๑,๗๖๓	๕๙	๑,๘๗๑
๒๕๖๒	๕๖	๑,๖๓๕	๘๐	๑,๗๗๑
๒๕๖๓	๖๙	๒,๐๑๑	๒๗๘	๒,๓๕๘
๒๕๖๔	๗๖	๑,๒๘๒	๖๗๕	๒,๐๓๓
รวม	๓๕๓	๑๐,๐๓๑	๑,๑๑๒	๑๑,๕๙๖

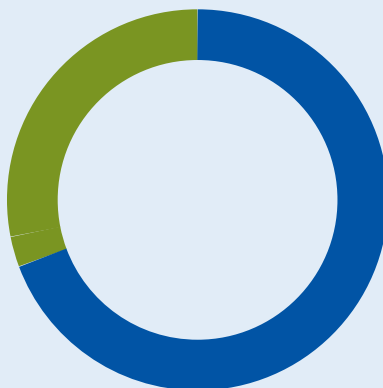
๓. ผลการดำเนินงานด้านการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลปกครองชั้นต้น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น จำนวน ๒๑๐ คน (ตุลาการในศาลปกครองชั้นต้น จำนวน ๑๙๑ คน และตุลาการประจำศาลปกครองชั้นต้น จำนวน ๑๙ คน) รับผิดชอบคดีในศาลปกครองชั้นต้น จำนวน ๒๑,๗๖๔ คดี โดยในจำนวนคดีดังกล่าวเป็นคดีรับเข้าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๗,๖๒๑ คดี และคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑๔,๑๔๓ คดี สามารถพิจารณาได้แล้วเสร็จทั้งหมด จำนวน ๖,๓๗๔ คดี คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๒๙ และมีคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณา จำนวน ๑๕,๓๙๐ คดี คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๗๑ ของคดีในความรับผิดชอบของศาลปกครองชั้นต้น ซึ่งเป็นคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองกลาง จำนวน ๖,๕๙๗ คดี คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘๗ และเป็นคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองในภูมิภาค จำนวน ๘,๗๙๓ คดี คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๑๓ ของคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้นทั้งหมด

สถิติคดีของศาลปกครองชั้นต้น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

พิจารณาแล้วเสร็จ
ทั้งหมด
๖,๓๗๔ คดี
(ร้อยละ
๒๙.๒๙)

คดีในความรับผิดชอบ
ของศาลปกครองชั้นต้น
๒๑,๗๖๔ คดี

๓.๑ ลักษณะคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

(๑) **จำแนกตามช่องทางการฟ้องคดี** การฟ้องคดีต่อศาลปกครองสามารถยื่นฟ้องได้หลายช่องทาง ได้แก่ ยื่นฟ้องด้วยตนเอง ยื่นฟ้องทางไปรษณีย์ลงทะเบียน และยื่นฟ้องด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผู้ฟ้องคดี จำนวน ๗,๖๒๑ คดี แบ่งเป็นการยื่นฟ้องด้วยตนเอง จำนวน ๔,๘๐๘ คดี คิดเป็นร้อยละ ๖๓.๐๙ รองลงมา ได้แก่ การยื่นฟ้องทางไปรษณีย์ลงทะเบียน จำนวน ๒,๔๕๙ คดี คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๒๗ และการยื่นฟ้องคดีด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน ๓๕๔ คดี คิดเป็นร้อยละ ๔.๖๕

(๒) **จำแนกตามพื้นที่มูลคดีเกิดเป็นรายภาค** ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้น จำแนกตามพื้นที่มูลคดีเกิดเป็นรายภาค จำนวน ๗,๕๘๘ คดี โดยส่วนใหญ่ยังคงเป็นคดีที่มีพื้นที่มูลคดีเกิดในภาคกลาง จำนวน ๓,๒๙๙ คดี คิดเป็นร้อยละ ๔๓.๔๘ รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๒,๐๒๑ คดี คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖๓ ภาคเหนือ จำนวน ๙๗๙ คดี คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๙๐ ภาคใต้ จำนวน ๘๘๘ คดี คิดเป็นร้อยละ ๑๑.๗๐ และภาคตะวันออก จำนวน ๔๐๑ คดี คิดเป็นร้อยละ ๕.๒๘ ของคดีที่รับเข้าสู่การพิจารณาทั้งหมด

หมายเหตุ : ในแต่ละคดีอาจมีพื้นที่มูลคดีเกิดมากกว่า ๑ ภาค ดังนั้น ผลรวมของจำนวนคดีจำแนกตามภาคที่เป็นพื้นที่มูลคดีเกิดจะมีจำนวนมากกว่าจำนวนคดีรับเข้าจริง

สถิติคดีรับเข้าของศาลปกครองชั้นต้น จำแนกตามประเภทเรื่องที่ฟ้อง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ประเภทเรื่องที่ฟ้อง	คดีรับเข้า	
	จำนวน	ร้อยละ
การบริหารงานบุคคล วินัยฯ	๑,๙๓๓	๒๕.๒๗
การพัสดุ สัญญาทางปกครอง	๑,๗๔๖	๒๒.๘๓
ละเมิด ความรับผิดชอบอื่น	๑,๐๐๗	๑๓.๑๗
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๖๙๒	๙.๐๕
การปกครอง การบริหารราชการแผ่นดิน	๔๓๖	๕.๗๐
การคมนาคม พาณิชย อุตสาหกรรม	๓๓๗	๔.๔๑
การควบคุมอาคารและเหตุเดือดร้อนรำคาญ	๓๒๙	๔.๓๐
ที่ดิน สาธารณสมบัติของแผ่นดิน	๒๒๘	๒.๙๘
การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์	๑๙๒	๒.๕๑
การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม	๑๖๖	๒.๑๗
อื่น ๆ	๕๘๒	๗.๖๑
รวม	๗,๖๔๘	๑๐๐.๐๐

หมายเหตุ : ในแต่ละคดีอาจจำแนกประเภทเรื่องที่ฟ้องได้มากกว่า ๑ เรื่อง ดังนั้น ผลรวมของจำนวนคดี จำแนกตามประเภทเรื่องที่ฟ้องจะมีจำนวนมากกว่าจำนวนคดีรับเข้า

(๓) **จำแนกตามประเภทเรื่องที่ฟ้อง** จากจำนวนคดีที่มีการยื่นฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ปรากฏว่า ประเภทเรื่องที่มีผู้นำมายื่นฟ้องมากที่สุด ๕ ลำดับแรก คือ การบริหารงานบุคคล วินัยฯ จำนวน ๑,๙๓๓ คดี คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๒๗ รองลงมาคือ การพัสดุ สัญญาทางปกครอง จำนวน ๑,๗๔๖ คดี คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๘๓ ละเมิด ความรับผิดชอบอื่น จำนวน ๑,๐๐๗ คดี คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑๗ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๖๙๒ คดี คิดเป็นร้อยละ ๘.๐๕ และการปกครอง การบริหารราชการแผ่นดิน จำนวน ๔๓๖ คดี คิดเป็นร้อยละ ๕.๗๐

**หน่วยงานระดับกระทรวง/กรม/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกฟ้องคดีปกครองชั้นต้น
ในรอบปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มากที่สุด ๑๐ ลำดับแรก**

หน่วยงานระดับกระทรวง	จำนวน
๑. กระทรวงมหาดไทย	๑,๖๐๐ คดี
๒. กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	๖๔๓ คดี
๓. กระทรวงคมนาคม	๔๘๙ คดี
๔. กระทรวงศึกษาธิการ	๔๔๑ คดี
๕. สำนักงานรัฐมนตรี/หน่วยงานในบังคับบัญชานายกรัฐมนตรี	๓๘๒ คดี
๖. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	๓๖๓ คดี
๗. กระทรวงการคลัง	๒๘๗ คดี
๘. กระทรวงสาธารณสุข	๒๒๗ คดี
๙. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๖๔ คดี
๑๐. กระทรวงยุติธรรม	๑๒๘ คดี

(๔) **จำแนกตามหน่วยงานระดับกระทรวงที่ถูกฟ้องคดีปกครองชั้นต้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔** โดยหน่วยงานที่ถูกฟ้องคดีมากที่สุด ๕ ลำดับแรก ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย จำนวน ๑,๖๐๐ คดี รองลงมา คือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จำนวน ๖๔๓ คดี กระทรวงคมนาคม จำนวน ๔๘๙ คดี กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๔๔๑ คดี และสำนักงานรัฐมนตรี/หน่วยงานในบังคับบัญชานายกรัฐมนตรี จำนวน ๓๘๒ คดี

หน่วยงานระดับกรม	จำนวน
๑. สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย	๖๖๖ คดี
๒. กรมที่ดิน	๕๔๐ คดี
๓. กรมการปกครอง	๓๗๕ คดี
๔. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	๓๗๔ คดี
๕. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	๒๕๑ คดี
๖. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	๒๔๔ คดี
๗. กรมทางหลวง	๒๐๒ คดี
๘. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	๑๙๑ คดี
๙. สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข	๑๓๕ คดี
๑๐. กรมเจ้าท่า	๑๒๗ คดี

(๕) หน่วยงานระดับกรมที่ถูกฟ้องคดีปกครองชั้นต้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยหน่วยงานที่ถูกฟ้องคดีมากที่สุด ๕ ลำดับแรก ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย จำนวน ๖๖๖ คดี รองลงมา คือ กรมที่ดิน จำนวน ๕๔๐ คดี กรมการปกครอง จำนวน ๓๗๕ คดี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จำนวน ๓๗๔ คดี และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๒๕๑ คดี

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน
๑. เทศบาล	๙๐๑ คดี
๒. องค์การบริหารส่วนตำบล	๖๔๘ คดี
๓. กรุงเทพมหานคร	๑๙๘ คดี
๔. องค์การบริหารส่วนจังหวัด	๑๒๕ คดี
๕. เมืองพัทยา	๑๔ คดี

(๖) หน่วยงานระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ถูกฟ้องคดีปกครองชั้นต้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยหน่วยงานที่ถูกฟ้องคดีมากที่สุด ๕ ลำดับแรก ได้แก่ เทศบาล จำนวน ๙๐๑ คดี รองลงมา คือ องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน ๖๔๘ คดี กรุงเทพมหานคร จำนวน ๑๙๘ คดี องค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน ๑๒๕ คดี และเมืองพัทยา จำนวน ๑๔ คดี

๓.๒ คดีแล้วเสร็จของศาลปกครองชั้นต้น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

คดีแล้วเสร็จจำแนกตามระยะเวลาที่ใช้ในการพิจารณาพิพากษาคดี

ในจำนวนคดีแล้วเสร็จของศาลปกครองชั้นต้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๖,๓๗๔ คดี ศาลปกครองชั้นต้นสามารถเร่งรัดพิจารณาพิพากษาคดีให้เป็นไปตามกรอบเวลามาตรฐาน ภายใน ๑ ปี นับแต่คดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้น จำนวน ๒,๘๘๗ คดี คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๒๙ คดีที่แล้วเสร็จโดยใช้เวลามากกว่า ๑ ปี แต่ไม่เกิน ๒ ปี จำนวน ๑,๑๙๖ คดี คิดเป็นร้อยละ ๑๘.๗๖ คดีที่แล้วเสร็จโดยใช้เวลาในการพิจารณาคดีมากกว่า ๒ ปี แต่ไม่เกิน ๓ ปี จำนวน ๗๙๗ คดี คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๕๐ คดีที่แล้วเสร็จโดยใช้เวลาในการพิจารณาพิพากษามากกว่า ๓ ปี แต่ไม่เกิน ๔ ปี จำนวน ๖๖๙ คดี คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๕๐ และคดีที่แล้วเสร็จโดยใช้เวลาในการพิจารณาคดีมากกว่า ๔ ปี จำนวน ๘๒๕ คดี คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๘๔ ของจำนวนคดีแล้วเสร็จของศาลปกครองชั้นต้น

คดีที่แล้วเสร็จ
มากกว่า ๔ ปี
จำนวน **๘๒๕** คดี

คดีแล้วเสร็จ
มากกว่า ๓ ปี ไม่เกิน ๔ ปี
จำนวน **๖๖๙** คดี

คดีแล้วเสร็จ
มากกว่า ๒ ปี ไม่เกิน ๓ ปี
จำนวน **๗๙๗** คดี

คดีแล้วเสร็จ
มากกว่า ๑ ปี ไม่เกิน ๒ ปี
จำนวน **๑,๑๙๖** คดี

คดีแล้วเสร็จ
ภายใน ๑ ปี
จำนวน **๒,๘๘๗** คดี

นอกจากนี้ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองชั้นต้นจำนวน ๑๕,๓๘๕ คดี
จำแนกรายศาลและปี พ.ศ. ที่รับเข้า ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ ดังนี้

ศาล	ปี พ.ศ.									
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	รวม
ศป. กลาง	๔	๗	๒๗	๕๔	๓๒๙	๘๔๔	๑,๖๖๑	๑,๙๔๓	๑,๗๒๘	๖,๕๙๗
ศป. ภูมิภาค	-	๑	๗	๓๔	๖๘๒	๑,๐๙๙	๑,๙๐๘	๒,๕๘๑	๒,๔๘๑	๘,๗๙๓
ศป. ชม.	-	-	๑	๑๑	๗๘	๒๕๑	๔๓๙	๕๕๒	๓๓๑	๑,๖๖๓
ศป. สข.	-	-	-	-	-	๓๓	๙๐	๑๔๖	๑๖๙	๔๓๘
ศป. นม.	-	-	-	-	๕๙	๑๕๖	๒๓๒	๒๑๓	๒๒๗	๘๘๗
ศป. ขก.	-	-	๑	๓	๓๓๔	๑๘๐	๑๔๖	๒๘๒	๒๐๐	๑,๑๔๖
ศป. พล.	-	๑	๒	๗	๓๑	๔๖	๑๘๔	๑๘๙	๑๘๘	๖๔๘
ศป. รย.	-	-	๑	๓	๖๙	๑๙๓	๒๓๘	๒๗๕	๒๒๑	๑,๐๐๐
ศป. นศ.	-	-	๒	๓	๗๕	๑๐๗	๑๓๙	๒๔๘	๒๐๐	๗๗๔
ศป. อต.	-	-	-	-	๒	๒๐	๖๕	๑๔๙	๑๗๕	๔๑๑
ศป. อบ.	-	-	-	๗	๓๔	๙๕	๑๙๕	๒๒๐	๓๒๓	๘๗๔
ศป. พบ.	-	-	-	-	-	-	-	๗๕	๑๓๓	๒๐๘
ศป. นว.	-	-	-	-	-	๓	๗๐	๙๒	๑๒๔	๒๘๙
ศป. สพ.	-	-	-	-	-	๑	๖	๒๑	๖๙	๙๗
ศป. ภก.	-	-	-	-	-	๑๔	๘๙	๗๙	๙๖	๒๗๘
ศป. ยล.	-	-	-	-	-	-	๑๕	๔๐	๒๕	๘๐
รวม	๔	๘	๓๔	๘๘	๑,๐๑๑	๑,๙๔๓	๓,๕๖๙	๔,๕๒๔	๔,๒๐๙	๑๕,๓๙๐

ทั้งนี้ สถิติคดีรับเข้า คดีแล้วเสร็จ และคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของ
แต่ละแผนกคดี นับตั้งแต่เปิดทำการจนถึง ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ (จำแนกตามชั้นศาล)
และผลการดำเนินงานด้านการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของศาลปกครองชั้นต้น รวมถึง
ผลการดำเนินงานด้านการยื่นฟ้องคดีทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Court) ดูรายละเอียด
เพิ่มเติมได้ทาง QR Code

<https://bit.ly/3BWypcG>

๒. การบังคับคดีปกครอง

๑. การบังคับคดีปกครอง

การบังคับคดีปกครองเป็นการดำเนินการโดยศาล และสำนักงานหรือเจ้าพนักงานบังคับคดีตามคำสั่งของศาล โดยอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๓ (แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๖๒) และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ซึ่งการดำเนินการบังคับคดีปกครองดังกล่าว สำนักงานศาลปกครองมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามคำสั่งของศาลปกครองตามนัยมาตรา ๗๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่บังคับคดี คือ สำนักบังคับคดีปกครองและสำนักงานศาลปกครองในภูมิภาค ทั้งนี้ วิธีดำเนินการบังคับคดีปกครองสามารถจำแนกเป็น ๒ ประเภท ได้แก่

ประเภทที่หนึ่ง การบังคับคดีตามมาตรา ๗๒ แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

ประเภทที่สอง การบังคับคดีตามคำสั่งกำหนดมาตรการหรือวิธีการใด ๆ เพื่อบรรเทาทุกข์เป็นการชั่วคราวก่อนการพิพากษาคดี

สำหรับวิธีการบังคับคดีมี ๓ วิธี ดังนี้

๑. การบังคับคดีโดยศาลมีคำสั่งไปยังสำนักงานเพื่อให้สำนักงานหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานบังคับคดีดำเนินการให้เป็นไปตามคำสั่งหรือตามอำนาจหน้าที่ (หรือที่เรียกว่าการบังคับคดีโดยไม่ออกหมายบังคับคดี) ในกรณีดังต่อไปนี้

- ๑.๑ การบังคับคดีกรณีศาลมีคำพิพากษาและกำหนดคำสั่งบังคับตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๑)
- ๑.๒ การบังคับคดีกรณีศาลมีคำพิพากษาและกำหนดคำสั่งให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามหน้าที่ภายในเวลาที่ศาลกำหนดตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๒)
- ๑.๓ การบังคับคดีกรณีศาลมีคำพิพากษาและกำหนดคำสั่งให้หน่วยงานทางปกครองใช้เงิน หรือให้ส่งมอบทรัพย์สิน หรือให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๓)
- ๑.๔ การบังคับคดีกรณีศาลมีคำพิพากษาและกำหนดคำสั่งให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐถือปฏิบัติต่อสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้องตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๔)
- ๑.๕ การบังคับคดีตามคำสั่งทุเลาการบังคับตามกฎหมายหรือคำสั่งทางปกครอง
- ๑.๖ การบังคับคดีตามคำสั่งบรรเทาทุกข์ชั่วคราวในกรณีที่ไม่ต้องออกหมายบังคับคดี

๒. การบังคับคดีโดยการออกหมายบังคับคดีตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดีไปดำเนินการ (ต.๕๕) การบังคับคดีในกรณีนี้จะมีลักษณะเช่นเดียวกับการบังคับคดีแพ่ง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง กล่าวคือ การบังคับคดีจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อเจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษายื่นคำร้องต่อศาลขอให้มีการบังคับคดี โดยวิธียึดทรัพย์สิน หรืออายัดสิทธิเรียกร้อง หรือบังคับคดีโดยวิธีอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งได้แก่ การบังคับคดีในเรื่องต่อไปนี้

๒.๑ การบังคับคดีกรณีศาลมีคำพิพากษาและกำหนดคำสั่งให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาใช้เงิน หรือให้ส่งคืนหรือส่งมอบทรัพย์สินเฉพาะสิ่ง หรือให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการ โดยให้ออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัยหรือทรัพย์สินที่ครอบครอง (ขับไล่) ให้กระทำการหรืองดเว้นกระทำการโดยให้ลูกหนี้ตามคำพิพากษาซื้ออสังหาริมทรัพย์ ไม่ยืมต้น ไม่ล้มลูกหรือธิดา หรือขนย้ายทรัพย์สินออกไปจากอสังหาริมทรัพย์ ที่อยู่อาศัยหรือทรัพย์สินที่ครอบครอง (ซื้อถอน) ตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๓)

๒.๒ การบังคับคดีกรณีศาลมีคำพิพากษาและกำหนดค่าบังคับให้บุคคลกระทำหรือละเว้นกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๕)

๒.๓ การบังคับคดีตามคำสั่งบรรเทาทุกข์ชั่วคราวก่อนการพิพากษาในกรณีที่ยืดหรืออายัดทรัพย์สิน

๓. การบังคับคดีโดยการให้อำนาจศาลกำหนดวิธีการบังคับคดีเพื่อให้การบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลบรรลุผล การบังคับคดีในกรณีนี้เป็นการให้อำนาจศาลในการกำหนดวิธีการบังคับคดีที่เหมาะสมกับการบังคับคดีในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งได้แก่เรื่องต่อไปนี้

๓.๑ ศาลมีคำสั่งจับกุมและกักขังลูกหนี้ตามคำพิพากษาที่จงใจขัดขืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งและไม่มีวิธีการบังคับอื่นใดที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาจะใช้บังคับได้ตามที่เจ้าหน้าที่ตามคำพิพากษาร้องขอ

๓.๒ ศาลมีคำสั่งปรับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๗๕/๔

๓.๓ ศาลกำหนดวิธีการบังคับคดีตามที่เห็นสมควรเท่าที่สภาพแห่งการบังคับคดีจะเปิดช่องให้กระทำได้ในกรณีที่ศาลมีคำพิพากษาและกำหนดค่าบังคับให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำการ หรือดเว้นกระทำการตามมาตรา ๗๒ วรรคหนึ่ง (๓)

๒. สถิติการบังคับคดีปกครองในภาพรวม ตั้งแต่เปิดทำการ - วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

สถิติการบังคับคดีปกครองทั้งหมด
(ส่วนกลาง + ส่วนภูมิภาค)
ตั้งแต่เปิดทำการ - วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

คดีที่ดำเนินการแล้วเสร็จ
๑๕,๔๑๗ คดี (๘๒.๒๐%)

คดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการ
๓,๓๓๘ คดี (๑๗.๘๐%)

สถิติการบังคับคดีปกครอง
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

คดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการ
๓,๓๓๘ คดี

คดีที่ดำเนินการแล้วเสร็จ
๑,๖๙๓ คดี

คดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการ
จำนวน ๓,๓๓๘ คดี

๒,๐๓๕ คดี
(๖๐.๘๕%)

๑,๓๐๓ คดี
(๖.๙๕%)

● กลุ่ม ๑ คดีที่ไม่ต้องออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี

● กลุ่ม ๒ คดีที่จะต้องออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี (เอกชนขอใช้เงิน)

ทั้งนี้ หากนับตั้งแต่ศาลปกครองเปิดทำการจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ มีจำนวนคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองที่เข้าสู่กระบวนการบังคับคดีทั้งหมด จำนวน ๑๘,๗๕๕ คดี โดยแบ่งเป็น

๑. คดีที่ดำเนินการบังคับคดีแล้วเสร็จ จำนวน ๑๕,๔๑๗ คดี หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๒.๒๐ ของคดีที่เข้าสู่กระบวนการบังคับคดีทั้งหมด

๒. คดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการ จำนวน ๓,๓๓๘ คดี หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๗.๘๐ โดยแบ่งเป็น

๒.๑ คดีที่ไม่ต้องออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี จำนวน ๑,๓๐๓ คดี หรือคิดเป็นร้อยละ ๖.๙๕ ของคดีที่เข้าสู่กระบวนการบังคับคดีทั้งหมด

๒.๒ คดีที่จะต้องออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี (คดีที่ศาลสั่งให้เอกชนขอใช้เงิน) จำนวน ๒,๐๓๕ คดี หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐.๘๕ ของคดีที่เข้าสู่กระบวนการบังคับคดีทั้งหมด

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีจำนวนคำพิพากษาและคำสั่งของศาลปกครองที่เข้าสู่กระบวนการบังคับคดีทั้งหมด จำนวน ๑,๙๓๒ คดี และดำเนินการบังคับคดีแล้วเสร็จในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑,๖๙๓ คดี

๓. การดำเนินการบังคับคดี ปัญหา และอุปสรรคในการดำเนินงาน

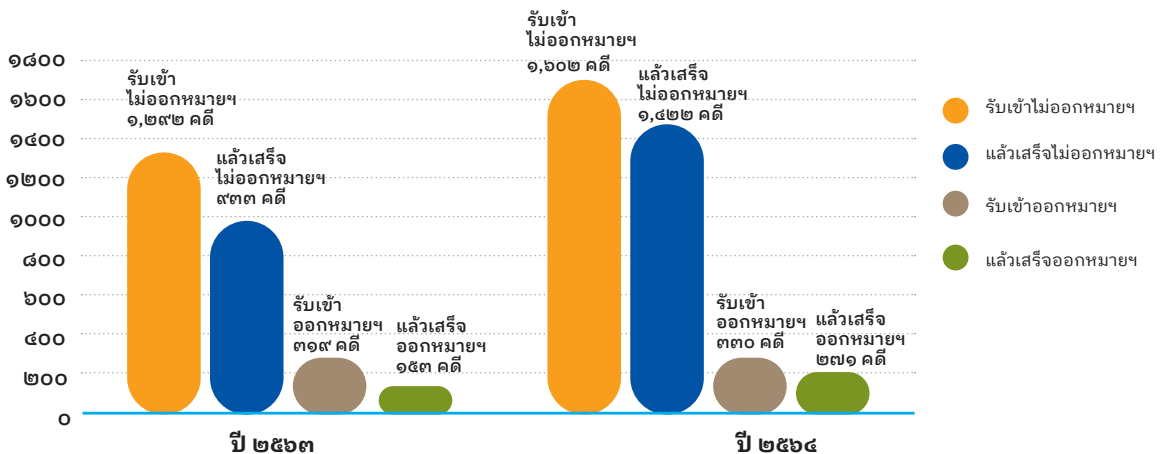
๑) การดำเนินการบังคับคดี

(๑) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีคดีรับเข้าจำนวน ๑,๖๑๑ คดี ดำเนินการได้แล้วเสร็จจำนวน ๑,๐๘๖ คดี สำนักบังคับคดีปกครองมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการบังคับคดี รวมจำนวน ๓๘ คน (เจ้าหน้าที่ ๑ คน ดำเนินการบังคับคดีได้แล้วเสร็จ จำนวน ๒๙ คดี)

(๒) ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีคดีรับเข้าจำนวน ๑,๙๓๒ คดี ดำเนินการได้แล้วเสร็จจำนวน ๑,๖๙๓ คดี สำนักบังคับคดีปกครองมีอัตรากำลังเจ้าหน้าที่ที่ดำเนินการบังคับคดี รวมจำนวน ๔๒ คน (เจ้าหน้าที่ ๑ คน ดำเนินการบังคับคดีได้แล้วเสร็จ จำนวน ๔๐ คดี)

เมื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินการดังกล่าว ปรากฏว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สามารถบังคับคดีได้เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๖๐๗ คดี หรือคิดเป็นร้อยละ ๕๕.๘๙

สถิติการบังคับคดีปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ คดีรับเข้าทั้งหมด ๑,๖๑๑ คดี คดีแล้วเสร็จทั้งหมด ๑,๐๘๖ คดี
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คดีรับเข้าทั้งหมด ๑,๙๓๒ คดี คดีแล้วเสร็จทั้งหมด ๑,๖๙๓ คดี

๒) ปัญหาอุปสรรคในการบังคับคดี

๒.๑ กรณีที่ไม่ต้องออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี

๒.๑.๑ กรณีศาลมีคำสั่งบังคับให้หน่วยงานทางปกครองชดใช้เงิน

ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับคดีกรณีศาลมีคำสั่งบังคับให้หน่วยงานทางปกครองชดใช้เงิน เนื่องจากการที่หน่วยงานทางปกครองไม่ได้เตรียมการหรือจัดสรรงบประมาณไว้เพื่อนำมาใช้ในกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งของศาลถูกต้องงบประมาณเพื่อนำไปใช้บริหารจัดการแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ เป็นเหตุทำให้ต้องไปดำเนินการจัดหางบประมาณเพื่อนำมาจ่ายให้แก่ผู้ฟ้องคดีด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น ต้องไปดำเนินการขอใช้จากเงินงบประมาณเหลือจ่ายจากการจัดซื้อจัดจ้างปีงบประมาณ เพื่อขอทำความตกลงกับสำนักงานงบประมาณตามระเบียบว่าด้วยบริหารงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ หรือต้องไปดำเนินการจัดสรรเงินโดยตั้งงบประมาณในปิดไปเพื่อนำมาชำระหนี้ จึงส่งผลให้ผู้ฟ้องคดีไม่ได้รับการแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายภายในเวลาที่ศาลกำหนดหรือภายในเวลาอันสมควร

ในบางกรณีปัญหาและอุปสรรคเกิดจากสาเหตุปัจจัยอื่น เช่น

กรณีที่หน่วยงานทางปกครองได้ชดใช้เงินแก่ผู้ฟ้องคดีโดยนำเงินมาวางชำระหนี้ตามคำพิพากษาแล้ว แต่ไม่สามารถติดต่อแจ้งผู้ฟ้องคดีมารับชำระหนี้ได้ หรือติดต่อได้แต่ผู้ฟ้องคดีไม่มารับชำระหนี้ เนื่องจากผู้ฟ้องคดีบางรายซึ่งเป็นบริษัทกิจการร่วมค้ามีภูมิลำเนาอยู่ในต่างประเทศ หรือผู้ฟ้องคดีถึงแก่ความตายต้องรอการแต่งตั้งผู้จัดการมรดก

กรณีหน่วยงานทางปกครองจ่ายค่าทดแทนที่ดินจากการถูกเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ ในชั้นบังคับคดีข้อเท็จจริงปรากฏว่า มีการยื่นคำร้องขอหักกลบลบหนี้เนื่องจากการรังวัดที่ดินที่ถูกเวนคืนมีเนื้อที่ลดลงหรือเพิ่มขึ้น หรือกรณีการวางเงินชำระหนี้ตามคำพิพากษาโดยหักเงินจำนวนที่จ่ายค่าทดแทนที่ดินในชั้นพิจารณาของคณะกรรมการพิจารณาค่าทดแทนที่ดิน ทำให้เกิดข้อโต้แย้งและจะต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการพิจารณาและมีความเห็นในเรื่องดังกล่าว

๒.๑.๒ กลุ่มที่ศาลมีคำสั่งบังคับให้เพิกถอนสภาพที่ดินหรือขอเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดิน

การพิจารณาเพื่อเปลี่ยนแปลงสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันจากการใช้เพื่อสาธารณประโยชน์อย่างหนึ่งเป็นอีกอย่างหนึ่ง และถอนสภาพที่ดินตามมาตรา ๘ วรรคสอง (๑) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน มีหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่หน่วยงานทางปกครองซึ่งเป็นผู้ถูกฟ้องคดีต้องดำเนินการให้เป็นไปตามคำพิพากษา หน่วยงานทางปกครองจึงต้องใช้เวลานานในการรวบรวมเอกสารและข้อเท็จจริง และแม้ได้ข้อเท็จจริงครบถ้วนและเสนอต่อหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจพิจารณาแล้ว หน่วยงานทางปกครองก็ต้องรอผลการพิจารณาก่อนว่าได้รับอนุมัติหรือไม่ ซึ่งไม่อาจทราบได้ว่าจะมีการพิจารณาแล้วเสร็จเมื่อใด

๒.๑.๓ กลุ่มที่ศาลมีคำสั่งบังคับให้รื้อถอนอาคาร

คดีที่ศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการรื้อถอนอาคารพิพาทในคดีทั้งหมดหรือบางส่วนที่ต่อเติม ดัดแปลง โดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมาย มีปัญหาและอุปสรรคในการบังคับคดี ดังนี้

กรณีที่เจ้าของอาคารยินยอมที่จะรื้อถอนอาคารเอง เจ้าของอาคารจะต้องเตรียมการต่าง ๆ หน่วยงานทางปกครองเพียงแต่เข้าไปดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงว่าเจ้าของอาคารได้รื้อถอนอาคารตามที่ศาลมีคำสั่งหรือไม่ ซึ่งการรื้อถอนอาจจะต้องใช้เวลานานพอสมควร นอกจากนี้ในระหว่างการรื้อถอนอาคารก็มีเหตุปัจจัยอื่นเกิดขึ้นซึ่งถือเป็นปัจจัยภายนอกที่ไม่อาจควบคุมได้ ส่งผลให้การรื้อถอนมีความล่าช้า เช่น การรื้อถอนมีผลกระทบต่อโครงสร้างอาคารเดิมหรืออาคารที่ติดกัน จึงต้องตรวจสอบและหาวิธีดำเนินการแก้ไขก่อนที่จะรื้อถอน หรือในกรณีที่เจ้าของอาคารไม่ยอมรับรื้อถอนอาคารบางส่วน แต่จะใช้วิธีการยื่นขอแก้ไขดัดแปลงอาคารในส่วนที่ไม่ต้องรื้อถอน

ทำให้เกิดปัญหาโต้แย้งระหว่างคู่กรณี หรือในบางกรณีเจ้าของอาคารดำเนินการรื้อถอน แต่หน่วยงานทางปกครองและสำนักบังคับคดีปกครองเข้าไปดำเนินการตรวจสอบแล้วพบว่ายังดำเนินการไม่ครบถ้วน

- กรณีที่เจ้าของอาคารไม่ยอมรื้อถอนอาคาร หน่วยงานทางปกครองจะใช้วิธีการหาผู้รับเหมาเพื่อเข้าไปดำเนินการรื้อถอนแทน ซึ่งต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประมาณการราคาค่ารื้อถอน และดำเนินการจัดจ้างตามหนังสือสั่งการ ระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ผู้รับจ้าง จึงจำเป็นที่จะต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ นอกจากนี้ ในระหว่างการรื้อถอนอาคาร มีเหตุเกิดขึ้นซึ่งถือเป็นปัจจัยภายนอกที่ไม่อาจควบคุมได้ ส่งผลให้การรื้อถอนมีความล่าช้า เช่น มีเหตุที่ต้องเปลี่ยนตัวหรือหาผู้รับเหมาใหม่เนื่องจากผู้รับเหมาขอยกเลิกสัญญา หรือกรรมการหุ้นส่วนผู้จัดการของผู้รับเหมาถึงแก่ความตาย

๒.๒ กรณีที่ต้องออกหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี

คดีที่ศาลมีคำพิพากษาให้หน่วยงานของรัฐเป็นฝ่ายชนะคดี และมีได้ดำเนินการบังคับคดี ดังนี้

๒.๒.๑ ลูกหนี้ตามคำพิพากษาละเลยไม่ปฏิบัติตามคำบังคับของศาลในการชำระหนี้

๒.๒.๒ หน่วยงานของรัฐที่เป็นฝ่ายชนะคดี (เจ้าหนี้ตามคำพิพากษา)

- ละเลยไม่ดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมาย
- มีปัญหาอุปสรรคในการสืบหาทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา
- มีการดำเนินการบังคับคดีตามกฎหมายได้บางส่วน เนื่องจากลูกหนี้ไม่มีทรัพย์สินเพียงพอ

ชำระหนี้

เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ส่งผลต่อการติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน เนื่องจากมาตรการปฏิบัติงานที่บ้าน (Work from Home) ทำให้การติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานเกิดความล่าช้าและไม่ต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังส่งผลต่อการปฏิบัติงานภายในของสำนักงานศาลปกครอง ซึ่งต้องมีการลดจำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดฯ ทำให้การทำงานบังคับคดีไม่เต็มประสิทธิภาพ

๓) แนวทางในการแก้ไขปัญหาอุปสรรคในการบังคับคดี

(๑) ฝ่ายบริหารควรกำหนดมาตรการโดยอาจออกระเบียบ หลักเกณฑ์ แนวทางในการสืบทรัพย์ ยึดอายัดทรัพย์สินของลูกหนี้ตามคำพิพากษา เพื่อให้สามารถบังคับคดีได้ตามกฎหมาย ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่เป็นฝ่ายชนะคดีละเลยไม่ดำเนินการในการบังคับคดีตามกฎหมาย

(๒) ฝ่ายบริหารควรเร่งรัดในการอนุมัติเงินเพื่อชำระหนี้ตามคำพิพากษา

๓. ตัวอย่างคดีที่ได้ดำเนินการบังคับคดีเสร็จสิ้น ณ วันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

๓.๑ คำบังคับให้หัวหน้าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ภายในเวลาที่ศาลปกครองกำหนด

คดีศาลปกครองสูงสุด หมายเลขแดงที่ อ.๔๗๑/๒๕๖๒

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีได้เช่าอยู่อาศัยในโครงการบ้านเอื้ออาทรโดยได้รับทราบเรื่องที่ต้องปฏิบัติเมื่อเช่าอยู่อาศัยในบ้านเอื้ออาทรเมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๔ ต่อมา ปรากฏว่า ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการที่ผู้พักอาศัยห้องข้างเคียงภายในอาคารโครงการไม่ปฏิบัติตามระเบียบการเข้าพักอาศัยที่ห้ามประกอบอาหารส่งเสียงดัง และวางสิ่งของไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย เป็นเหตุที่สร้างความเดือดร้อนรำคาญแก่ผู้ฟ้องคดี ซึ่งผู้ฟ้องคดีได้ร้องเรียนหรือแจ้งเหตุดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดี (การเคหะแห่งชาติ) แล้ว แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉยไม่แก้ไขเหตุดังกล่าว

จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการให้ผู้พักอาศัยปฏิบัติ ตามกฎระเบียบการเข้าพักอาศัยที่กำหนดไว้ก่อนเข้าทำสัญญาจะซื้อขาย

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีดำเนินการแก่ผู้พักอาศัยในชุมชนโครงการบ้านเอื้ออาทร เทพารักษ์ ๓ ซึ่งกระทำการฝ่าฝืนข้อบังคับของผู้ถูกฟ้องคดีที่กำหนดขึ้นเพื่อการพักอาศัยอยู่ร่วมกันเพื่อบังคับให้เป็นไปตามข้อบังคับดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายในกำหนด ๙๐ วัน นับแต่วันที่มีคำพิพากษาอันเป็นที่ที่สุด ผู้ถูกฟ้องคดีไม่เห็นพ้อง ด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น จึงอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้ว เห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายืนตาม คำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น

ในชั้นบังคับคดี สำนักบังคับคดีปกครองได้ติดตามผลการปฏิบัติตามคำพิพากษาของผู้ถูกฟ้องคดีแล้ว ปรากฏว่า ผู้ถูกฟ้องคดีได้ดำเนินการตามคำพิพากษาของศาลแล้ว

๓.๒ คำบังคับให้ใช้เงิน

๓.๒.๑ คำบังคับให้หน่วยงานทางปกครองใช้เงิน

(๑) คดีศาลปกครองสูงสุด หมายเลขแดงที่ อ.๕๙๙/๒๕๖๓

ผู้ฟ้องคดีทั้งสามประกอบอาชีพทำนาและเลี้ยงปลา ต่อมาเมื่อประมาณต้นเดือนตุลาคม ๒๕๔๙ ได้เกิดอุทกภัย ผู้ฟ้องคดีทั้งสามได้รับความเดือดร้อนเสียหาย แต่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสี่ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบไม่จ่ายเงิน ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสาม ผู้ฟ้องคดีทั้งสามจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น ขอให้พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดี ทั้งสี่จ่ายเงินค่าเสียหายของบ่อปลาและค่าขาดรายได้ที่ผู้ฟ้องคดีต้องหยุดงาน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๑๒,๐๐๐ บาท

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ชำระค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสาม เป็นเงิน ๑๓,๖๒๔ บาท โดยให้ชำระให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่คดีถึงที่สุด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๔ ไม่เห็นพ้องด้วย กับคำพิพากษาของศาลปกครองกลางจึงอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองกลางต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดพิเคราะห์แล้วเห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น พิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น

ในชั้นบังคับคดี สำนักบังคับคดีปกครองได้ติดตามผลการปฏิบัติตามคำพิพากษาของ ผู้ถูกฟ้องคดี ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้นำเงินที่จะต้องชำระหนี้ตามคำพิพากษา จำนวน ๑๓,๖๒๔ บาท มาวางต่อศาล และผู้ฟ้องคดีทั้งสามได้รับเงินจำนวนดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

(๒) คดีศาลปกครองสูงสุด หมายเลขแดงที่ อ.๑๑๓๐/๒๕๖๓

ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมในสิ่งปลูกสร้างที่มีลักษณะเป็น สถานีบริการและจำหน่ายผลิตภัณฑ์น้ำมันบีโตรเลียม เครื่องหมายการค้า ปตท. สิ่งปลูกสร้างและสถานีบริการดังกล่าว พร้อมที่ดินถูกเวนคืนเพื่อก่อสร้างโครงการรถไฟสายสีม่วง ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดค่าทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ โดยไม่เหมาะสมและเป็นธรรม จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้น

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่มีสิทธิได้รับดอกเบี้ยสำหรับเงินต้นค่าทดแทน ถึงแก่น้ำมันใต้ดินที่คณะกรรมการกำหนดราคาเบื้องต้นฯ ได้พิจารณากำหนดเพิ่มเติมให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๐ ตั้งแต่วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๒

ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ไม่เห็นพ้องด้วยกับคำพิพากษาของ ศาลปกครองชั้นต้น จึงยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาแก้เป็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จ่ายเงิน ค่าทดแทนความเสียหายจากการขาดรายได้หรือขาดประโยชน์เพิ่มให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่เป็นจำนวนเงิน ๑๐,๒๕๐,๐๐๐ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสินของเงินต้นจำนวนดังกล่าว

นับแต่วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ และให้จ่ายดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสินของเงินค่าทดแทนดินถม จำนวน ๕๑,๕๒๓.๙๘ บาท นับแต่วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จและดอกเบี้ยค่าดินถมในส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓ วินิจฉัยเพิ่มให้จำนวน ๓๗๕,๕๒๑.๖๒ บาท นับแต่วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ เป็นต้นไปจนถึงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๕๒ และดอกเบี้ยในอัตราสูงสุดของดอกเบี้ยเงินฝากประเภทฝากประจำของธนาคารออมสินของเงินค่าทดแทนถึงเก็บน้ำมันใต้ดินจำนวน ๑๒๕,๐๐๐ บาท นับแต่วันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๒ เป็นต้นไปจนถึงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๖

ในชั้นบังคับคดี สำนักบังคับคดีปกครองได้ติดตามผลการปฏิบัติตามคำพิพากษาของผู้ถูกฟ้องคดีต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้นำเงินที่ต้องชำระให้แก่ผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ตามคำพิพากษามาวางต่อศาล และผู้ฟ้องคดีทั้งสี่ได้รับเงินจำนวนดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว

๓.๒.๒ คำบังคับให้เอกชนใช้เงิน

(๑) คดีศาลปกครองสูงสุด หมายเลขแดงที่ อ.๕๖/๒๕๖๔

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ได้ทำสัญญาว่าจ้างผู้ถูกฟ้องคดี ก่อสร้างอาคารที่ทำการศาล จ. โดยผู้ฟ้องคดีได้ตกลงจ่ายเงินค่าจ้างล่วงหน้าให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จำนวน ๒๓,๑๗๐,๓๗๐.๕๕ บาท หลังจากนั้นผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผิดสัญญาโดยดำเนินการก่อสร้างไม่มีความก้าวหน้าและไม่เป็นไปตามแผนการก่อสร้าง ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยึดถือเงินค่าจ้างล่วงหน้าไว้ เป็นการได้มาโดยปราศจากมูลอันจะอ้างกฎหมายได้และเป็นทางให้ผู้ฟ้องคดีเสียเปรียบอันเป็นลทกมิควรได้ตามมาตรา ๔๐๖ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ผู้ฟ้องคดียอมมีสิทธิติดตามเอาคืนซึ่งเงินค่าจ้างจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ รวมทั้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกันการรับเงินดังกล่าว ผู้ฟ้องคดีจึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองชั้นต้นขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองร่วมกันหรือแทนกันใช้เงินคืนแก่ผู้ฟ้องคดี จำนวน ๒๐,๓๘๒,๙๔๘.๔๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑๙,๐๕๑,๙๒๓.๖๔ บาท นับแต่วันถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชำระเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดีจำนวน ๒๐,๓๘๒,๙๔๘.๔๔ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ของต้นเงิน ๑๙,๐๕๑,๙๒๓.๖๔ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จ ทั้งนี้ ให้ชำระให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

ศาลปกครองสูงสุดพิพากษาแก้เป็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ชำระเงินให้แก่ผู้ฟ้องคดีจำนวน ๑๙,๐๕๑,๙๒๓.๖๔ บาท ทั้งนี้ ให้ชำระให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่ที่มีคำพิพากษา นอกจากที่แก้ให้เป็นไปตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น

ในชั้นบังคับคดี สำนักบังคับคดีปกครองได้ติดตามผลการปฏิบัติตามคำพิพากษาของผู้ถูกฟ้องคดี ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้นำเงินที่ต้องชำระตามคำพิพากษามาวางต่อศาล และผู้ฟ้องคดีได้รับเงินแล้ว

(๒) คดีศาลปกครองกลาง หมายเลขแดงที่ ๑๒๖๘/๒๕๖๒

ผู้ฟ้องคดีฟ้องว่า ผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีตกลงทำสัญญาให้ประกอบกรรณโดยสารประจำทางรถตู้โดยสารปรับอากาศใช้ก๊าซธรรมชาติ CNG สัญญามีกำหนดอายุ ๑๐ ปี ผู้ถูกฟ้องคดีตกลงชำระค่าตอบแทนให้ผู้ฟ้องคดีในอัตรา ๑,๐๐๐ บาท ต่อคัน แต่ผู้ถูกฟ้องคดีผิดสัญญาไม่ชำระค่าตอบแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีจึงมีหนังสือบอกเลิกสัญญากับผู้ถูกฟ้องคดีและมีหนังสือทวงถามให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินค่าตอบแทนค้างชำระอีกครั้ง แต่ผู้ถูกฟ้องคดีเพิกเฉย จึงฟ้องคดีต่อศาลขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินจำนวน ๘๙,๙๒๔.๕๒ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงิน จำนวน ๔๗,๐๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองชั้นต้นคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีชำระเงินจำนวน ๒๙,๑๒๖ บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๑๕ ต่อปี ของต้นเงินจำนวน ๑๗,๐๐๐ บาท นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จให้แก่ผู้ฟ้องคดี โดยให้ชำระให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด

ในชั้นบังคับคดี สำนักบังคับคดีปกครองได้รับแจ้งจากผู้ถูกฟ้องคดีว่าได้ดำเนินการตามคำพิพากษาและผู้ฟ้องคดีได้รับเงินแล้ว

๓.๓ คำบังคับให้กระทำการ

คดีศาลปกครองสูงสุด หมายเลขแดงที่ อ.๑๔๑๙/๒๕๖๓

ผู้ฟ้องคดีและราษฎรอีกหนึ่งร้อยห้าสิบสามคนเป็นผู้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินตามหลักฐานแบบแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ซึ่งทางราชการออกให้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๘ ผู้ฟ้องคดีจึงนำ ส.ค. ๑ เลขที่ ๙๑ หมู่ที่ ๕ ตำบลในเมือง (ปทุม) อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ยื่นคำขอออกโฉนดที่ดินต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ตามคำขอ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่อุบลราชธานี ถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ คัดค้านการขอออกโฉนดที่ดินของผู้ฟ้องคดี โดยอ้างว่าที่ดินดังกล่าวอยู่ในที่ราชพัสดุ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงยังไม่ออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงนำคดีมาฟ้องขอให้ (๑) เพิกถอนหนังสือสำนักงานธนารักษ์พื้นที่อุบลราชธานี (๒) เพิกถอนใบขอหวงห้ามที่ดิน (ใบเหยียบย่ำ) (๓) ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ดำเนินการออกโฉนดที่ดินให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ มีคำสั่งเกี่ยวกับการออกโฉนดที่ดินแก่ผู้ฟ้องคดีภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่คดีถึงที่สุด ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นพ้องด้วย จึงยื่นอุทธรณ์คำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดพิพากษายืนตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น

ในชั้นบังคับคดี สำนักบังคับคดีปกครองได้รับแจ้งจากผู้ถูกฟ้องคดีว่าได้ดำเนินการตามคำพิพากษาพร้อมทั้งแจ้งผู้ฟ้องคดีทราบแล้ว

๔. การขอให้ศาลมีคำสั่งให้มีการปฏิบัติตามคำบังคับของศาลปกครองชั้นต้นก่อนคดีจะถึงที่สุด

ตามมาตรา ๗๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้กรณีที่เป็นคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้น ให้รอการปฏิบัติตามคำบังคับไว้จนกว่าจะพ้นระยะเวลาการอุทธรณ์ หรือในกรณีที่มีการอุทธรณ์ให้รอการบังคับคดีไว้จนกว่าคดีจะถึงที่สุด แต่ถ้าเป็นกรณีที่มีการอุทธรณ์และเป็นคดีที่กำหนดในระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด คู่กรณีฝ่ายชนะคดีอาจยื่นคำขอต่อศาลปกครองชั้นต้นหรือศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี โดยชี้แจงเหตุผลอันสมควรที่ขอให้มีการปฏิบัติตามคำบังคับ และให้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาคำขอและมีคำสั่งตามที่เห็นสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดโดยระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ซึ่งต่อมาที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดได้ออกระเบียบ ว่าด้วยการกำหนดคดี หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้น พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดคดี หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอบังคับคดีตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นโดยไม่ต้องรอนจนกว่าคดีจะถึงที่สุด ซึ่งภายหลังจากการบังคับใช้กฎหมายดังกล่าว คู่กรณีฝ่ายชนะคดีได้ยื่นคำขอให้มีการบังคับคดีก่อนคดีถึงที่สุด และศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งให้ปฏิบัติตามคำพิพากษาศาลปกครองชั้นต้นก่อนคดีจะถึงที่สุดในหลายคดี

๕. การใช้มาตรการปรับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร

ตามมาตรา ๗๐ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ บัญญัติให้คำพิพากษาศาลปกครองมีผลผูกพันคู่กรณีที่จะต้องปฏิบัติตามคำสั่งนับแต่วันที่กำหนดในคำพิพากษาจนถึงวันที่คำพิพากษานั้นถูกเปลี่ยนแปลง แก้ไข กลับหรือดลเสีย และตามมาตรา ๗๕/๔ กำหนดว่า หากปรากฏว่าหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้ปฏิบัติตามคำสั่งให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร ศาลปกครองอาจมีคำสั่งให้หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐชำระค่าปรับต่อศาลตามจำนวนที่สมควรได้ ประกอบกับระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการปรับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีได้ปฏิบัติตามคำสั่งของศาลปกครองให้ถูกต้องครบถ้วนหรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการปรับหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐดังกล่าว ซึ่งในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่า มีหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือคำสั่งของศาลปกครองหรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควร และศาลมีคำสั่งให้หน่วยงานทางปกครองชำระค่าปรับต่อศาลแล้ว

ทั้งนี้ เพื่อให้คำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองมีผลบังคับแก่คู่กรณีฝ่ายแพคดี และสามารถแก้ไขเยียวยาความเดือดร้อนเสียหายให้แก่คู่กรณีฝ่ายชนะคดีได้อย่างแท้จริง ซึ่งภายหลังจากศาลได้ใช้มาตรการดังกล่าวทำให้จำนวนคดีที่หน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง หรือปฏิบัติล่าช้าเกินสมควรมีจำนวนลดลง ส่งผลให้คู่กรณีฝ่ายชนะคดีและประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะในกรณีที่เป็นคดีเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะได้รับการแก้ไขเยียวยาโดยผลของคำพิพากษาหรือคำสั่งของศาลปกครองได้อย่างรวดเร็วขึ้น

๖. การเสริมสร้างประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีปกครอง

สำนักงานศาลปกครองได้มีการจัดทำโครงการและงานที่ช่วยสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีปกครอง ได้แก่ การอบรมให้ความรู้แก่ตุลาการศาลปกครอง เจ้าพนักงานบังคับคดีและเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีปกครองเกี่ยวกับกฎหมายที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม ขั้นตอนและวิธีการในการบังคับคดีปกครองซึ่งเดิมไม่มีกำหนดไว้ เช่น โครงการสัมมนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีปกครองเกี่ยวกับปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานตามกฎหมายและระเบียบที่แก้ไขใหม่ รวมถึงการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของตุลาการศาลปกครองเกี่ยวกับการบังคับคดีปกครอง และการพัฒนาและปรับปรุงระบบงานบังคับคดีปกครองที่ใช้งานอยู่ในปัจจุบัน โดยเฉพาะการจัดเก็บและการสืบค้นข้อมูลการบังคับคดีปกครองและเพื่อให้มีขีดความสามารถในการประมวลผลและรายงานผลการดำเนินงานให้สอดคล้องกับภารกิจงานของสำนักงานศาลปกครองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. การวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครอง การวางหลักกฎหมายและแนวปฏิบัติราชการทางปกครอง และคำพิพากษา/คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่น่าสนใจ ปี ๒๕๖๔

รายงานการวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครอง เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง ตามมาตรา ๗๗ (๕) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒

การวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อเสนอแนะแนวทางการแก้ไขหรือป้องกันเหตุแห่งการฟ้องคดีที่จะนำเข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครอง ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากการปฏิบัติราชการของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือหน่วยงานทางปกครอง หรือความบกพร่องของตัวบทกฎหมาย ที่ทำให้มีข้อพิพาทมาสู่ศาลปกครอง การกิจของการวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองจึงเป็นไปเพื่อศึกษาถึงต้นเหตุของข้อพิพาททางปกครองในเรื่องต่าง ๆ และศึกษาถึงแนวปฏิบัติราชการทางปกครองที่ศาลปกครองได้วางมาตรฐานการปฏิบัติหน้าที่ราชการตามคำวินิจฉัยของศาลปกครอง อันจะทำให้ส่วนราชการสามารถนำแนวทางดังกล่าวไปเป็นแนวปฏิบัติราชการที่ดี และลดปริมาณข้อพิพาทในเรื่องดังกล่าวที่จะเข้าสู่ศาลปกครองในอนาคต กับทั้งทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นมาตรฐานและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และเป็นการเสริมสร้างหลักธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในการปฏิบัติราชการในภาพรวม

จากข้างต้น เพื่อให้เป็นประโยชน์อันเกิดจากการวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีอันได้มาจากคำพิพากษาของศาลปกครอง จึงขอเสนอตัวอย่างของการวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดี (๑) และแนวปฏิบัติราชการทางปกครอง (๒) กับทั้งคำพิพากษา คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่น่าสนใจ (๓) ตามลำดับ

๑. วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดี

โดยในปี ๒๕๖๔ สำนักงานศาลปกครองขอเสนอตัวอย่างเหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองที่น่าสนใจ จำนวน ๔ เรื่อง ได้แก่ ๑) วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีประเภทเรื่องความรับผิดทางละเมิด ๒) วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีประเภทเรื่องวินัย กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดทางวินัยฐานอื่นที่มีฐานทุจริตต่อหน้าที่ ๓) วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีประเภทเรื่องการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม และ ๔) วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีประเภทเรื่องการบริหารงานบุคคล

เรื่องที่ ๑ วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีประเภทเรื่องความรับผิดทางละเมิด กรณีการกำหนดจุดก่อสร้างสะพานคนเดินข้าม (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อผ.๒๗๐/๒๕๖๔)

การใช้งานบนทางสายหลักในปัจจุบันมีความซับซ้อน เนื่องมาจากการขยายตัวของชุมชนอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดปัญหาการร้องเรียนเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยในการใช้งานบนทางหลวง โดยเฉพาะโครงการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่ เช่น อาคารสำนักงาน ศูนย์การค้า หมู่บ้านจัดสรร โรงงานอุตสาหกรรม ฯลฯ และอาจมีการขออนุญาตทำทางเชื่อมเข้าออกในเขตทางหลวงหรือทางหลวงชนบท กรมทางหลวงและกรมทางหลวงชนบทจึงได้กำหนดแนวทางปฏิบัติในการขออนุญาตตามมาตรา ๓๗ แห่งพระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ. ๒๕๓๕ เอาไว้ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อการจราจรที่ใช้งานอยู่เป็นปกติบนทางหลวง เมื่อเจ้าของโครงการเปิดดำเนินการต้อง

รับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางด้านการจราจรและความปลอดภัยแล้วแต่กรณี จึงนำมาเสนอในเอกสารการวิเคราะห์ผลกระทบทางด้านการจราจรนี้ คือ การสร้าง “สะพานคนเดินข้าม” หรือที่เรียกที่เรียกว่า “สะพานลอย” ทั้งนี้ การก่อสร้างสะพานลอยนั้น อาจดำเนินการโดยเจ้าของโครงการผู้ขออนุญาต หรือโดยหน่วยงานของรัฐผู้พิจารณาอนุญาตด้วยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายจากเจ้าของโครงการผู้ขออนุญาตก็ได้ แต่ด้วยเหตุที่ในปัจจุบันที่ดินส่วนใหญ่ที่อยู่บริเวณริมทางหลวงหรือทางหลวงชนบทนั้น เป็นที่ดินที่มีเจ้าของหรือผู้ครอบครองอยู่ ดังนั้น เมื่อจะมีการก่อสร้างสะพานลอย ก็จะมีผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการที่บันไดขึ้นลงของสะพานลอยไปปิดบังหน้าที่ดิน หรือมีราวเหล็กป้องกันความปลอดภัยบริเวณทางขึ้นลงสะพานลอยนั้น ทำให้ไม่สามารถทำทางเชื่อมเข้าออกที่ดินของตนได้ อันเป็นการเสื่อมสิทธิในการใช้ที่ดินของตน อีกทั้งยังทำให้ที่ดินนั้นเสื่อมราคาลงอีกด้วย และโดยเหตุที่การกำหนดจุดก่อสร้างสะพานลอยและการก่อสร้างสะพานลอยนั้น ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำวินิจฉัยไว้แล้วว่าเป็น “การกระทำอื่นใด” ของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๙๓/๒๕๔๕) ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหายจากการกำหนดจุดก่อสร้างและการก่อสร้างสะพานลอยจึงอาจนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครองเพื่อขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งห้ามการก่อสร้างสะพานลอยนั้น อันเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๔๔/๒๕๔๕) หรือขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ย้ายจุดก่อสร้างสะพานลอยหรือรื้อถอนสะพานลอยนั้นออกจากบริเวณหน้าที่ดินของตน อันเป็นคดีพิพาทเกี่ยวกับการกระทำละเมิดของหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเกิดจากการใช้อำนาจตามกฎหมายตามมาตรา ๙ วรรคหนึ่ง (๓) แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ ๑๑/๒๕๔๗)

ปัจจุบันมีโครงการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก ซึ่งเมื่อจะเปิดดำเนินการต้องรับผิดชอบในการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางด้านการจราจรและความปลอดภัยแล้วแต่กรณี โดยกรณีหนึ่งในการป้องกันและแก้ไขปัญหาทางด้านการจราจรที่โครงการขนาดใหญ่ต้องจัดให้มีก็คือการสร้างสะพานลอย ดังนั้น จึงอาจมีผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างสะพานลอยคนเดินข้ามที่เป็นส่วนหนึ่งของการบริการสาธารณะ ซึ่งศาลปกครองได้มีคำพิพากษาวางแนวทางเกี่ยวกับการกำหนดการก่อสร้างสะพานลอย ดังจะเห็นได้จากการวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีเกี่ยวกับการก่อสร้างสะพานลอยในรายงานฉบับนี้

๑.๑ สรุปข้อเท็จจริง

ผู้ฟ้องคดีเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินมีโฉนด ซึ่งที่ดินแปลงดังกล่าวได้ถูกเวนคืนตัดเป็นถนนสายตากสิน - เพชรเกษม ปัจจุบันใช้ชื่อว่าถนนกัลปพฤกษ์ ทำให้ที่ดินดังกล่าวถูกแบ่งเป็น ๒ แปลง เมื่อวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๙ ผู้ฟ้องคดีพบว่า กรมทางหลวงชนบท (ผู้ถูกฟ้องคดี) ได้ก่อสร้างสะพานลอยคนข้ามถนนกัลปพฤกษ์บริเวณที่ติดกับที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสองแปลง โดยได้ก่อสร้างเสาคอนกรีตจำนวน ๑ ต้น เพื่อรองรับสะพานและทางขึ้นลงบริเวณหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีแปลงด้านทิศใต้ ทำให้สะพานและทางขึ้นลงปิดบังหน้าที่ดินแปลงดังกล่าวทั้งหมด และก่อสร้างเสาคอนกรีตจำนวน ๑ ต้น เพื่อรองรับสะพานและทางขึ้นลงบริเวณหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีแปลงด้านทิศเหนือ โดยก่อสร้างห่างจากหน้าที่ดินประมาณ ๕ เมตร มีบันไดขึ้นลงปิดบังหน้าทางเข้าออกที่ดินของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการก่อสร้างสะพานลอยคนข้ามของผู้ถูกฟ้องคดีเป็นการปิดกั้นทางเข้าออกที่ดินทั้ง ๒ แปลงของผู้ฟ้องคดี ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนไม่มีทางให้รถยนต์เข้าออกสู่ถนนกัลปพฤกษ์ได้ และไม่สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินทั้ง ๒ แปลงได้เหมือนเดิม ทำให้ที่ดินเสื่อมค่าและราคาที่ดินลดลง ซึ่งเป็นการใช้สิทธิที่มีแต่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดี จึงนำคดีมาฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดียกเลิกการก่อสร้างสะพานลอยคนข้ามถนนกัลปพฤกษ์บริเวณหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี

๑.๒ สรุปคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า กรมทางหลวงชนบท ผู้ถูกฟ้องคดีได้กำหนดจุดก่อสร้างสะพานลอยคนข้ามบนถนนกัลปพฤกษ์ อันเป็นการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ อีกทั้งข้อเท็จจริงยังปรากฏว่า เสาคอนกรีตรองรับสะพานและทางขึ้นลงสะพานลอยคนข้ามด้านทิศเหนือไม่มีส่วนใดของสะพานลอยคนข้ามที่ปิดบังหน้าที่ดินแปลงด้านทิศเหนือของผู้ฟ้องคดี สำหรับทางขึ้นลงบันไดของสะพานลอยคนข้ามบริเวณหน้าที่ดินแปลงด้านทิศใต้ของผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีการแก้ไขแบบก่อสร้างด้วยการปรับแนวทางขึ้นลงบันได โดยให้บันไดทางขึ้นลงช่วงจากด้านบนตัวสะพานถึงชานพักยื่นเข้าไปด้านที่ติดกับผู้ฟ้องคดีเป็นระยะ ๔.๓๐ เมตร โดยอยู่ในระดับสูงจากพื้นดินมากกว่า ๔ เมตร และทอดตัวกลับไปยังที่ดินแปลงอื่นที่ติดกับที่ดินของผู้ฟ้องคดีจนถึงระดับดินแล้ว แม้จะยังมีส่วนที่บังหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีบ้างเป็นระยะทางยาว ๑.๕๐ เมตร แต่ที่ดินดังกล่าวมีหน้ากว้างเป็นระยะทางยาวทั้งหมด ๓๔.๓๐ เมตร ผู้ฟ้องคดีจึงยังมีหน้าที่ดินที่เหลืออยู่ติดถนนกัลปพฤกษ์พอสมควรและเพียงพอที่จะใช้ประโยชน์ได้อีกเป็นระยะทางยาว ๓๒.๘๐ เมตร ผู้ฟ้องคดีจึงยังคงสามารถใช้ประโยชน์ในที่ดินทั้งสองแปลงของตนได้ตามปกติ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณากรณีที่ถูกฟ้องคดีกำหนดจุดก่อสร้างสะพานลอยคนข้ามในบริเวณพิพาทแล้ว เห็นได้ว่า แม้การก่อสร้างสะพานลอยคนข้ามจะเป็นประโยชน์ในด้านความปลอดภัยของประชาชนผู้สัญจรไปมาในบริเวณดังกล่าวเป็นอย่างมากก็ตาม แต่การที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดจุดก่อสร้างสะพานลอยคนข้ามอยู่ใกล้กับสะพานรถยนต์ข้ามคลองควายซึ่งอยู่ติดกับที่ดินทั้งสองแปลงของผู้ฟ้องคดี ย่อมทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับผลกระทบจากการไม่ได้รับความสะดวกในการเข้าออกจากที่ดินทั้งสองแปลงพอสมควร โดยผู้ฟ้องคดีอาจไม่ได้รับความเดือดร้อนเสียหายจากที่ดินแปลงด้านทิศเหนือมากนักเมื่อเทียบกับที่ดินแปลงด้านทิศใต้ เนื่องจากหากผู้ฟ้องคดีจะเข้าออกจากที่ดินแปลงด้านทิศใต้เพื่อไปทางถนนกาญจนาภิเษก ย่อมได้รับผลกระทบที่เกิดจากการถูกบดบังทัศนวิสัยในการใช้รถใช้ถนน อันเกิดจากการที่มีทางขึ้นลงบันไดของสะพานลอยคนข้ามกีดขวางด้านหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีอยู่ ทำให้ทัศนวิสัยในการมองเห็นของผู้ฟ้องคดีเป็นไปอย่างยากลำบาก อีกทั้งด้านซ้ายมือของที่ดินแปลงด้านทิศใต้ของผู้ฟ้องคดีเป็นสะพานรถยนต์ข้ามคลองควาย เมื่อผู้ฟ้องคดีจะเข้าออกจากที่ดินด้านนี้ ซึ่งมีทั้งทางขึ้นลงบันไดของสะพานลอยคนข้ามอยู่ฝั่งซ้ายมือของที่ดินและมีทั้งสะพานรถยนต์ข้ามคลองควายอยู่ฝั่งซ้ายมือของที่ดินในระยะไม่ห่างกันมากนัก อันเป็นการบดบังทัศนวิสัยในการใช้ทางของผู้ฟ้องคดี ทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องใช้ความระมัดระวังในการเข้าออกจากที่ดินแปลงด้านทิศใต้มากกว่าปกติ จึงเห็นว่า หากผู้ถูกฟ้องคดีขยับจุดก่อสร้างสะพานลอยคนข้ามออกไปเพื่อให้มีระยะห่างจากสะพานรถยนต์ข้ามคลองควายมากกว่านี้ ย่อมจะทำให้ประชาชนผู้สัญจรไปมาได้รับความสะดวกและความปลอดภัยไม่ต่างจากจุดที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดไว้เดิม อีกทั้งยังไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีด้วย การกำหนดจุดก่อสร้างสะพานลอยคนข้ามของผู้ถูกฟ้องคดีในบริเวณพิพาทจึงถือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่สมเหตุสมผล แต่การใช้ดุลพินิจโดยไม่สมเหตุสมผลของผู้ถูกฟ้องคดีในการกำหนดจุดก่อสร้างสะพานลอยคนข้ามดังกล่าวยังไม่ได้ร้ายแรงถึงขนาดที่เป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบและทำให้การก่อสร้างสะพานลอยคนข้ามเป็นการกระทำโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย รวมทั้งไม่ได้เป็นการใช้อำนาจตามกฎหมายซึ่งมีแต่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ อีกทั้งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบโดยซึ่งหน้าระหว่างประโยชน์ที่ประชาชนผู้สัญจรไปมาในชุมชนจะได้รับอันเป็นประโยชน์สาธารณะจากการก่อสร้างสะพานลอยคนข้ามกับผลกระทบของผู้ฟ้องคดีต่อการใช้ที่ดินแล้ว เห็นได้ว่า การก่อสร้างสะพานลอยคนข้ามย่อมมีสัดส่วนที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนโดยรวมอันเป็นประโยชน์สาธารณะมากกว่าผลกระทบในการใช้ที่ดินของผู้ฟ้องคดีซึ่งอาจจะมิได้อยู่บ้าง อันถือได้ว่าเป็นไปตามหลักความได้สัดส่วนแล้ว

นอกจากนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีปรับรูปแบบทางขึ้นลงสะพานลอยคนข้ามด้านทิศใต้เพื่อไม่ให้กีดขวางหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีจนทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหายเกินกว่าที่ควรจะเป็น จึงเป็นการเลือกใช้มาตรการที่จำเป็นและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะมากที่สุด และเกิดความเสียหายหรือกระทบกระเทือนต่อผู้ฟ้องคดีน้อยที่สุด ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดจุดก่อสร้างสะพานลอยคนข้ามบนถนนกัลปพฤกษ์บริเวณด้านหน้าที่ดินทั้งสองแปลงของผู้ฟ้องคดีจึงไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา ๔๒๐ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พิพากษาขึ้น

๑.๓ บทวิเคราะห์คำวินิจฉัย

คดีนี้ศาลปกครองสูงสุดได้มีคำวินิจฉัยไว้อย่างชัดเจนว่า การกำหนดจุดก่อสร้างสะพานลอยที่พิพาทเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่สมเหตุสมผล แต่ศาลปกครองสูงสุดได้นำเอาหลักความได้สัดส่วน (Principle of Proportionality) มาพิจารณาโดยเปรียบเทียบซึ่งน้ำหนักระหว่างประโยชน์ที่ชุมชนโดยรวมจะได้รับอันเป็นประโยชน์สาธารณะจากการก่อสร้างสะพานลอย กับผลกระทบของผู้ฟ้องคดีต่อการใช้ที่ดิน ประกอบกับการที่ผู้ถูกฟ้องคดีได้ปรับรูปแบบทางขึ้นลงสะพานลอยบางส่วนเพื่อไม่ให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนเสียหายเกินกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งศาลปกครองสูงสุดเห็นว่าเป็นการเลือกใช้มาตรการที่จำเป็นและสัมฤทธิ์ผลตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมหรือประโยชน์สาธารณะมากที่สุด และเกิดความเสียหายหรือกระทบกระเทือนต่อผู้ฟ้องคดีน้อยที่สุด อันเป็นไปตามหลักความได้สัดส่วนแล้ว ดังนั้น การกำหนดจุดก่อสร้างสะพานลอยพิพาทในคดีนี้จึงไม่ขัดต่อหลักการกระทำทางปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย (le principe de légalité) และไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี ซึ่งคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในคดีนี้มีความเหมาะสมทั้งในทางกฎหมาย ในทางการบริหาร ในทางการใช้จ่ายงบประมาณรวมตลอดถึงในทางสังคมด้วย

อย่างไรก็ดี โดยที่คดีนี้ผู้ฟ้องคดีมีคำขอเพียงขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดียกเลิกการก่อสร้างสะพานลอยคนข้ามถนนกัลปพฤกษ์บริเวณหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีมิได้มีคำขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนความเสียหายจากการที่ที่ดินของตนต้องเสื่อมสิทธิในการใช้ประโยชน์หรือเสื่อมราคาลงให้แก่ผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด ทั้งนี้ ในคดีลักษณะเดียวกันกับคดีนี้ ดังเช่น คดีการก่อสร้างด่านขังน้ำหนักบั้งหน้าที่ดิน ตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๙/๒๕๕๗ ที่ศาลปกครองสูงสุดได้พิพากษาว่าหากผู้ฟ้องคดีได้มีคำขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดีเพิ่มเติมจากคำขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดีย้ายด่านขังน้ำหนักออกไปจากบริเวณหน้าที่ดินของตนด้วย เช่นนี้แล้ว แม้ในการวินิจฉัยคดีของศาล ศาลจะพิจารณาแล้วเห็นว่า การก่อสร้างด่านขังน้ำหนักนั้นชอบด้วยกฎหมายและไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีก็ตาม แต่เมื่อการก่อสร้างด่านขังน้ำหนักดังกล่าวทำให้ผู้ฟ้องคดีต้องรับภาระความไม่สะดวกในการเข้าออกสู่ที่ดินของตน ในขณะที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินอื่นในบริเวณใกล้เคียงไม่ต้องรับภาระดังกล่าว ซึ่งกรณีเช่นนี้ถือเป็นการรับผิดอย่างอื่นที่ผู้ถูกฟ้องคดีต้องชดเชยความไม่สะดวกดังกล่าวแก่ผู้ฟ้องคดี อันเป็นไปตามหลักความเสมอภาคในการรับภาระของรัฐ (l'égalité devant les charges publiques) แต่เมื่อเทียบกับคดีนี้ผู้ฟ้องคดีมิได้มีคำขอเช่นนั้น ศาลปกครองสูงสุดจึงชอบที่จะพิพากษายืนตามคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นที่ยกฟ้องผู้ฟ้องคดี

๑.๔ บทวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดี

หากพิจารณาจากสรุปข้อเท็จจริงและคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุดในคดีนี้ จะเห็นได้ว่า วัตถุประสงค์ซึ่งเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีมาขอความเป็นธรรมจากศาลปกครอง คือ การก่อสร้างสะพานลอย แต่หากพิจารณาจากข้อเท็จจริงที่ปรากฏในคำอุทธรณ์ของผู้ฟ้องคดีจะเห็นได้ว่า ผู้ฟ้องคดีเคยยื่นคำขออนุญาตทำทางเชื่อมเข้าออกที่ดินของผู้ฟ้องคดีด้านทิศเหนือตั้งแต่วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๔ ก่อนที่บริษัท จ. จะยื่นคำขออนุญาตทำทางเชื่อมเมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๗ แต่ผู้ถูกฟ้องคดียังมีได้พิจารณาอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดี ในขณะที่ผู้ถูกฟ้องคดีใช้เวลาเพียง ๑๑ เดือน ก็อนุญาตให้บริษัท จ. ทำทางเชื่อมและสะพานลอยคนข้ามได้ และสุดท้ายแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดียังได้ทำราวกันชนอันตรายปิดบังหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีทั้งสองฟากถนน ส่งผลให้ผู้ฟ้องคดีไม่สามารถเข้าออกทางหลวงจากที่ดินของตนได้เลย ซึ่งผู้ฟ้องคดีเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกฟ้องคดีดังกล่าวเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ทั้งนี้ หากพิจารณาในเชิงการบริหารจัดการการจราจรและความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน รวมทั้งในทางงบประมาณของรัฐแล้ว จะเห็นได้ว่า การที่ผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาอนุญาตให้บริษัท จ. ซึ่งดำเนินโครงการก่อสร้างอาคารชุดพักอาศัย (คอนโดมิเนียม) ที่เป็นโครงการอสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่ที่จะมีผู้พักอาศัยจำนวนมาก ทำทางเชื่อมเข้าออกทางหลวง และกำหนดให้ก่อสร้างสะพานลอยโดยผู้ถูกฟ้องคดีเป็นผู้ดำเนินการก่อสร้างด้วยการสนับสนุนค่าใช้จ่ายของบริษัท จ. ย่อมเป็นการดำเนินการที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อคนส่วนใหญ่อันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม ต่อผู้ใช้รถใช้ถนนอันเป็นประโยชน์สาธารณะ และต่องบประมาณของรัฐอันเป็น

ประโยชน์ต่อแผ่นดิน ในขณะที่การพิจารณาอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีทำทางเชื่อมเข้าออกทางหลวงนั้น เป็นประโยชน์เพียงต่อผู้ฟ้องคดีเท่านั้น และการที่ทางขึ้นลงของสะพานลอยปิดบังหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดีบางส่วน และมีราวกันชนอันตรายปิดบังหน้าที่ดินตลอดแนว ก็เป็นความเสียหายต่อผู้ฟ้องคดีเพียงคนเดียวเท่านั้นเช่นกัน ด้วยเหตุนี้ การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีจึงไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม คดีนี้ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างในคำคัดค้านคำให้การว่า บริเวณที่จะก่อสร้างสะพานลอยพิพาทสามารถก่อสร้างให้ห่างจากสะพานข้ามคลองควายไปได้อีกหลายสิบเมตร และอยู่บริเวณหน้าคอนโดมิเนียมของบริษัท จ. ซึ่งศาลปกครองสูงสุดได้มีคำวินิจฉัยไว้อย่างชัดเจนว่า หากผู้ถูกฟ้องคดีขยับจุดก่อสร้างสะพานลอยคนข้ามออกไปเพื่อให้มีระยะห่างจากสะพานรถยนต์ข้ามคลองควายมากกว่านี้ ย่อมจะทำให้ประชาชนผู้สัญจรไปมาได้รับความสะดวกและความปลอดภัยไม่ต่างจากจุดที่ผู้ถูกฟ้องคดีกำหนดไว้เดิม อีกทั้งยังไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีด้วย แสดงให้เห็นได้ว่าการกำหนดจุดก่อสร้างสะพานลอยคนข้ามของผู้ถูกฟ้องคดีในบริเวณพิพาทถือเป็นการใช้ดุลพินิจโดยไม่สมเหตุสมผล ซึ่งจากข้อเท็จจริงดังกล่าวทำให้เห็นได้ว่าเหตุแห่งการฟ้องคดีนั้นเกิดจาก “ความไม่เสมอภาค” ในการได้รับการพิจารณาและในการได้รับการจากรัฐ อันเป็นเหตุที่เกิดจากหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอันเนื่องมาจากการใช้ดุลพินิจที่ไม่เป็นธรรม

นอกจากนั้น ดังที่ได้กล่าวไปแล้วในตอนต้นว่า การใช้งานบนทางสายหลักมีความซับซ้อน เนื่องจากมีการขยายตัวของชุมชนอย่างรวดเร็ว อีกทั้งปัจจุบันมีโครงการก่อสร้างอสังหาริมทรัพย์ขนาดใหญ่เพิ่มขึ้นจำนวนมาก และขยายตัวจากเขตเมืองออกไปสู่เขตชนบท ซึ่งอาจมีเจ้าของหรือผู้ครอบครองที่ดินที่ต้องได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างสะพานลอยดังเช่นผู้ฟ้องคดีในคดีนี้เพิ่มขึ้น และบุคคลดังกล่าวก็อาจนำคดีมาฟ้องร้องเพื่อขอพิงการมีของศาลปกครองในการให้ความเป็นธรรมประกอบกับคดีพิพาทเกี่ยวกับการก่อสร้างสะพานลอยก็เคยมีกรณีศาลปกครองพิพากษาห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีก่อสร้างสะพานลอยและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างที่ได้ดำเนินการไปแล้ว (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๓๕/๒๕๕๒) หรือให้ผู้ถูกฟ้องคดีแก้ไขปรับไต่ทางขึ้นลงสะพานลอย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๑๔๙๑/๒๕๕๙) อันเป็นความเสียหายต่องบประมาณแผ่นดินไม่มากนักน้อย อีกทั้งอาจมีเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างสะพานลอยต้องมารับผิดในผลแห่งความเสียหายต่องบประมาณแผ่นดินนั้น ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดความเสียหายในลักษณะดังกล่าว จึงควรประสานประโยชน์สาธารณะกับความเสียหายของปัจเจกชน โดยการนำแนวทางการเยียวยาความเสียหายจากการก่อสร้างด่านซึ่งนำหนักบังหน้าที่ดินตามคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๒๙/๒๕๕๗ ซึ่งเป็นการเยียวยาความเสียหายให้แก่ผู้ที่ได้รับ “ความไม่เสมอภาค” จากการได้รับการจากรัฐ มาใช้กับกรณีการก่อสร้างสะพานลอย ซึ่งหากผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างสะพานลอยและราวกันชนอันตรายบังหน้าที่ดินได้รับการเยียวยาความเสียหายจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องตามจำนวนที่เกิดจากการเจรจกันหรือตามจำนวนที่กำหนดไว้ในกฎหมายแล้ว ย่อมจะเป็นการลดความเสียหายที่บุคคลนั้นได้รับ รวมทั้งความไม่พอใจที่เกิดจากการได้รับ “ความไม่เสมอภาค” ในการพิจารณาและการได้รับการจากรัฐได้ ส่งผลให้บุคคลนั้นไม่ต้องมาขอความเป็นธรรมจากศาล และจะเป็นการลดการฟ้องคดีพิพาทที่เกิดจากการก่อสร้างสะพานลอยในอนาคตได้

อย่างไรก็ดี โดยเหตุที่ปัจจุบันยังไม่มีระเบียบกฎหมายหรือมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถเยียวยาความเสียหายให้แก่บุคคลที่ได้รับ “ความไม่เสมอภาค” ในการได้รับการจากรัฐดังเช่นกรณีนี้ได้ทำให้หน่วยงานของรัฐไม่อาจดำเนินการได้เพราะไม่มีกฎหมายให้อำนาจ ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า เหตุแห่งการฟ้องคดีในลักษณะนี้เกิดจากบทบัญญัติของกฎหมาย อีกประการหนึ่งด้วย ซึ่งสมควรที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องจะมีการดำเนินการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในเรื่องนี้ต่อไป

๑.๕ ข้อเสนอแนะทางในการปฏิบัติราชการ

(๑) ในการก่อสร้างสะพานลอยเพื่อประโยชน์ของคนส่วนรวม แม้จะเป็นการก่อสร้างในทางหรือบนทางมีได้ รุกล้ำที่ดินของบุคคลใด แต่หน่วยงานที่ดำเนินการก็ต้องคำนึงถึงความเดือดร้อนหรือความไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้นแก่บุคคลที่เป็นเจ้าของหรือครอบครองที่ดินในอันที่จะใช้ที่ดินนั้นด้วย จึงควรกำหนดจุดก่อสร้างให้เหมาะสมและเป็นธรรมที่สุด

โดยคำนึงถึงการใช้ประโยชน์ ความปลอดภัยของผู้ใช้รถใช้ถนน และผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการก่อสร้างสะพานลอย ประกอบกัน

(๒) ขอเสนอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องดังกล่าว กรมทางหลวง กระทรวงคมนาคมได้ร่วมกันพิจารณาหาแนวทางในการแก้ไขการใช้กฎหมายที่มีในปัจจุบัน หรือเพิ่มเติมข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง เพื่อมีกลไกในทางกฎหมายที่จะได้เยียวยาความเสียหายแก่ผู้ที่ได้รับภาระจากการก่อสร้างในเขตทางในระยะยาว

สำหรับการวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครองอีก จำนวน ๓ เรื่อง สามารถอ่านเพิ่มเติมได้ใน QR Code ได้แก่

เรื่องที่ ๒ วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีประเภทเรื่องวินัย กรณีคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดทางวินัยฐานอื่นที่มีใช้ฐานทุจริตต่อหน้าที่ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ พ.๗/๒๕๖๔, พ.๑๑/๒๕๖๓, พ.๑๕/๒๕๖๓ และ พ.๓๒/๒๕๖๔)

เรื่องที่ ๓ วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีประเภทเรื่องการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐได้มีคำสั่งปฏิเสธการรับพิจารณาคำขอรับใบอนุญาตทดลองประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๙/๒๕๖๔)

เรื่องที่ ๔ วิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีประเภทเรื่องการบริหารงานบุคคล กรณีฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยกเลิกคำสั่งที่ให้บรรจุและแต่งตั้งผู้ฟ้องคดีเป็นพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และให้ผู้ฟ้องคดีกลับสู่สถานะเดิม เนื่องจากการสอบคัดเลือกมีข้อบกพร่องในสาระสำคัญ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.๓๙๘/๒๕๖๔, อบ.๓๙๕/๒๕๖๔, อบ.๒๕๐/๒๕๖๔, อบ.๒๑๗/๒๕๖๔ และ อบ.๒๑๖/๒๕๖๔)

<https://bit.ly/3PdVSJa>

๒. แนวปฏิบัติราชการทางปกครอง ปี ๒๕๖๔

๒.๑ แนวปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการออกคำสั่งให้นายกองค้การบริหารส่วนตำบลและรองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่ง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร.๕๒/๒๕๖๔)

การให้นายกองค้การบริหารส่วนตำบลและรองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งในกรณีที่มีพฤติกรรมในทางทุจริตอันเป็นลักษณะต้องห้ามที่เป็นเหตุให้พ้นจากตำแหน่งเป็นอำนาจของนายอำเภอที่จะสั่งให้นายกองค้การบริหารส่วนตำบลและรองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่ง ซึ่งต้องดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็วและถือว่าคำวินิจฉัยของนายอำเภอเป็นที่สุด ส่วนกรณีที่นายกองค้การบริหารส่วนตำบลและรองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลกระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ เมื่อนายอำเภอได้ดำเนินการสอบสวนแล้วปรากฏว่าบุคคลนั้นมีพฤติการณ์ตามที่ถูกลงโทษจริง เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดที่จะสั่งให้นายกองค้การบริหารส่วนตำบลและรองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่ง

สรุปคดี : ผู้ฟ้องคดีทั้งสองฟ้องว่า ผู้ถูกฟ้องคดี (นายอำเภอ) มีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากมีหนังสือร้องเรียนขอความเป็นธรรมเนื่องจากกองค้การบริหารส่วนตำบล เลิกจ้างพนักงานจ้างทั่วไปและพนักงานจ้างตามภารกิจในขณะที่สัญญาจ้างยังไม่สิ้นสุด ผู้ว่าราชการจังหวัดตรวจสอบข้อเท็จจริงแล้วพบว่ากรณีมีมูลให้ดำเนินการ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการสอบสวนผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ประธานสภาท้องถิ่น รองประธานสภาท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น เลขาธิการผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๔ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนผู้ฟ้องคดีทั้งสองคณะกรรมการสอบสวนเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีทั้งสองมีพฤติการณ์ในการแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมายเพื่อตนเองหรือผู้อื่น มีความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามมาตรา ๑๕๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา^๑ ผู้ว่าราชการจังหวัดสุรินทร์พิจารณารายงานการสอบสวนแล้ว จึงแจ้งให้ผู้ถูกฟ้องคดี ดำเนินการตามมาตรา ๖๔ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง (๔) มาตรา ๖๔/๑ และมาตรา ๕๘/๑ แห่ง พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ฟ้องคดีทั้งสองเห็นว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงฟ้องขอให้ศาลมีคำพิพากษาหรือคำสั่งเพิกถอนคำสั่งดังกล่าว ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า มูลเหตุความผิดในคดีนี้เป็นกรณีที่นายอำเภอมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากมีผู้ร้องเรียนว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองมีพฤติการณ์กดขี่หรือบีบบังคับให้พนักงานจ้างลาออกในระหว่างที่สัญญาจ้างยังไม่สิ้นสุด และพนักงานจ้างไม่มีความผิด โดยประสงค์จะจัดจ้างพวกของตนเข้าทำงานในตำแหน่งที่ว่าง กรณีจึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองมีพฤติการณ์ในทางทุจริต อันมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๕๘/๑ แห่ง พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗^๒ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องดำเนินการสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว และคำวินิจฉัยของนายอำเภอเป็นที่สุด ผู้ถูกฟ้องคดีจึงมีอำนาจสอบสวนและวินิจฉัยให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๑ พ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา ๖๔ วรรคสอง และมีอำนาจสอบสวนและวินิจฉัยให้ผู้ฟ้องคดีที่ ๒ พ้นจากตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา ๖๔/๑ วรรคสาม แห่ง พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗^๓ การที่ผู้ถูกฟ้องคดี อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวมีคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และตำแหน่งรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ตามลำดับ จึงชอบด้วยกฎหมาย แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อคำสั่งให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองพ้นจากตำแหน่งเป็นคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๕ แห่ง พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙^๔ และคำสั่งทางปกครองใช้บังคับบุคคลตั้งแต่ขณะที่ยื่น

^๑ ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๑๕๗ บัญญัติว่า ผู้ใดเป็นเจ้าของพนักงาน ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

^๒ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๕๘/๑ บัญญัติว่า บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ด้วย (๓) ไม่เป็นผู้มีพฤติการณ์ในทางทุจริต หรือพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาตำบล สมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือเลขาธิการหรือที่ปรึกษาของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุที่มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

^๓ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๖๔ วรรคสอง บัญญัติว่า เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลงตาม (๔) หรือ (๕) ให้นายอำเภอสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้เป็นที่สุด

มาตรา ๖๔/๑ วรรคสาม บัญญัติว่า ให้นำความในวรรคสองของมาตรา ๖๔ มาใช้บังคับกับกรณีรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขาธิการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลด้วยโดยอนุโลม

^๔ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๕ บัญญัติว่า “คำสั่งทางปกครอง” หมายความว่า

(๑) การใช้อำนาจตามกฎหมายของเจ้าหน้าที่ที่มีผลเป็นการสร้างนิติสัมพันธ์ขึ้นระหว่างบุคคลในอันที่จะก่อ เปลี่ยนแปลง โอน สงวน ระงับ หรือมีผลกระทบต่อสถานภาพของสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคล ไม่ว่าจะเป็นการถาวรหรือชั่วคราว เช่น การสั่งการ การอนุญาต การอนุมัติ การวินิจฉัยอุทธรณ์ การรับรอง และการรับจดทะเบียน แต่ไม่หมายความรวมถึงการออกกฎ

(๒) การอื่นที่กำหนดในกฎกระทรวง

ได้รับแจ้งเป็นต้นไปตามมาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง แห่ง พ.ร.บ. เดียวกัน^๕ เมื่อฟังได้ว่าผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้รับแจ้งคำสั่งในวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙ ผู้ฟ้องคดีทั้งสองจึงต้องพ้นจากตำแหน่งในวันดังกล่าว คำสั่งอำเภอ ลงวันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๙ เฉพาะส่วนที่ให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองพ้นจากตำแหน่งย้อนหลังไปตั้งแต่วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๖ จนถึงก่อนวันที่ผู้ฟ้องคดีทั้งสองได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย

แนวทางปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัย :

คดีนี้ศาลปกครองได้วางบรรทัดฐานการปฏิบัติราชการกรณีเกี่ยวกับผู้มีอำนาจในการออกคำสั่งให้ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่ง ในกรณีที่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต้องพ้นจากตำแหน่งอันเนื่องมาจากการตรวจสอบคุณสมบัติหรือการมีคุณสมบัติต้องห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง (๔) มาตรา ๖๔/๑ วรรคหนึ่ง (๕) มาตรา ๕๘/๑ และมาตรา ๕๘/๔ แห่ง พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่ใช้บังคับในขณะนั้น โดยกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจของนายอำเภอเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยในการสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง ส่วนกรณีที่ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลต้องพ้นจากตำแหน่งอันเนื่องมาจากการกระทำฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ อันเป็นการตรวจสอบการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของผู้บริหารท้องถิ่นตามมาตรา ๙๒ แห่ง พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗^๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดย พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่ใช้บังคับในขณะนั้น ซึ่งกฎหมายบัญญัติให้เป็นอำนาจของผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจออกคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง และเนื่องจากคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่งผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลดังกล่าวเป็นคำสั่งทางปกครอง เมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น กรณีจึงต้องนำหลักกฎหมายตาม พ.ร.บ. วิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาใช้บังคับแก่กรณี ซึ่งตามกฎหมายดังกล่าวบัญญัติว่าคำสั่งทางปกครองมีผลใช้บังคับต่อบุคคลตั้งแต่วันที่ที่ได้รับแจ้งเป็นต้นไป นายอำเภอผู้ออกคำสั่งจึงไม่อาจออกคำสั่งให้มีผลบังคับก่อนที่ผู้นั้นจะได้รับคำสั่งได้

๒.๒ แนวปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการใช้สิทธิของบุคคลที่อยู่ในภาคส่วนราชการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ในการรับบริการสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร.๘๕/๒๕๖๔)

การใช้สิทธิของบุคคลที่อยู่ในภาคส่วนราชการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ในการรับบริการสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ เมื่อได้ลงทะเบียนแล้วจะมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขจากหน่วยบริการประจำของตนหรือหน่วยบริการปฐมภูมิในเครือข่ายหน่วยบริการที่เกี่ยวข้อง หรือจากหน่วยบริการอื่นที่หน่วยบริการประจำของตนหรือเครือข่ายหน่วยบริการที่เกี่ยวข้อง

^๕ พระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๑๒ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า คำสั่งทางปกครองให้มีผลใช้บังคับต่อบุคคลตั้งแต่วันที่ผู้นั้นได้รับแจ้งเป็นต้นไป

^๖ พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗

มาตรา ๙๒ บัญญัติว่า หากปรากฏว่านายองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล กระทำการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยหรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ ให้นายอำเภอดำเนินการสอบสวนโดยเร็ว

ในกรณีที่ผลการสอบสวนปรากฏว่านายองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีพฤติการณ์ตามวรรคหนึ่งจริง ให้นายอำเภอเสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่ง ทั้งนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจดำเนินการสอบสวนเพิ่มเติมด้วยก็ได้ คำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด

ส่งต่อ เว้นแต่ในกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉินเร่งด่วน เจ็บป่วยฉุกเฉินวิกฤติ หรือกรณีที่มีเหตุสมควรให้มีสิทธิเข้ารับบริการจากสถานบริการอื่นที่อยู่ใกล้หรือเข้ารับบริการได้อย่างรวดเร็ว โดยสถานบริการอื่นดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติไม่เกินราคากลางหรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด

ดังนั้น การประชาสัมพันธ์นโยบายของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติที่ว่า “เจ็บป่วยฉุกเฉินใกล้ที่ไหนไปที่นั่น ทั้งโรงพยาบาลรัฐและเอกชน ไม่ต้องถูกถามสิทธิ ไม่ต้องสำรองจ่าย” ก็สมควรระบุรายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิของผู้เข้ารับบริการตามที่กฎหมายกำหนดให้ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ผู้เข้ารับบริการเข้าใจผิดได้อีก

สรุปคดี : นาง ส. ภรรยาของผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นข้าราชการ ประสบอุบัติเหตุได้รับบาดเจ็บสาหัส และถูกนำตัวเข้ารับการรักษาพยาบาลโดยการผ่าตัดสมองที่สถานพยาบาลของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ (บริษัท ส.) ซึ่งเป็นสถานพยาบาลเอกชน และผู้ฟ้องคดีได้ชำระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นเงินจำนวน ๔๕๙,๙๐๕ บาท ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ย้ายภรรยาไปรักษาที่โรงพยาบาลตำรวจ โดยผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้ทำบันทึกและส่งข้อมูลของผู้ป่วยเพื่อขอรับค่าใช้จ่ายจากผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งทำหน้าที่สำรองจ่ายค่ารักษาพยาบาลให้แก่สถานพยาบาลที่ให้บริการกรณีฉุกเฉิน ตามนโยบายของรัฐบาล เพื่อให้ผู้ป่วยฉุกเฉินสามารถเข้ารับบริการในหน่วยบริการได้ทุกแห่งตามหลักเกณฑ์และอัตราที่แต่ละกองทุนหรือหน่วยงานต้นสังกัดกำหนด ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ (สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ) ได้พิจารณาอนุมัติเบิกค่ารักษาพยาบาลคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดี เป็นเงินจำนวน ๓๖,๘๓๕.๖๐ บาท ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้มอบเงินจำนวนดังกล่าวคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีแล้ว ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ อนุมัติเบิกค่ารักษาพยาบาลคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีไม่ถูกต้องตามข้อมูลข่าวสารที่มีการเผยแพร่และไม่เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาล จึงได้มีหนังสือถึงผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เพื่อให้พิจารณาคืนเงินค่ารักษาพยาบาลเต็มจำนวน แต่ได้รับการปฏิเสธ ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองไม่ดำเนินการตามนโยบายบูรณาการ ๓ กองทุน ขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ร่วมกันหรือแทนกันชดใช้ค่ารักษาพยาบาล เป็นเงินจำนวน ๓๓๓,๐๖๙.๔๐ บาท คืนให้แก่ผู้ฟ้องคดี **ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า** สิทธิของบุคคลที่อยู่ในภาคส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ในการรับบริการสาธารณสุขนั้น จะต้องเป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งใด ๆ ที่กำหนดขึ้น สำหรับส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ และให้ใช้สิทธิดังกล่าวตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ กล่าวคือ เมื่อบุคคลดังกล่าวได้ลงทะเบียนแล้วจะมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขจากหน่วยบริการประจำของตนหรือหน่วยบริการปฐมภูมิในเครือข่ายหน่วยบริการที่เกี่ยวข้องหรือจากหน่วยบริการอื่นที่หน่วยบริการประจำของตนหรือเครือข่ายหน่วยบริการที่เกี่ยวข้องส่งต่อ เว้นแต่ในกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉินเร่งด่วน เจ็บป่วยฉุกเฉินวิกฤติ หรือกรณีที่มีเหตุสมควร ให้มีสิทธิเข้ารับบริการจากสถานบริการอื่นที่อยู่ใกล้หรือเข้ารับบริการได้อย่างรวดเร็ว โดยสถานบริการอื่นดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติตามข้อ ๖^๗ หรือข้อ ๘^๘ ของข้อบังคับคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติว่าด้วยการใช้สิทธิรับบริการสาธารณสุข กรณีที่มีเหตุสมควร กรณีอุบัติเหตุ หรือกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๕ ซึ่งสถานบริการอื่นดังกล่าวมีสิทธิ

^๗ ข้อบังคับคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติว่าด้วยการใช้สิทธิรับบริการสาธารณสุข กรณีที่มีเหตุสมควร กรณีอุบัติเหตุ หรือกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๖ สถานบริการอื่นที่ให้บริการสาธารณสุข กรณีเจ็บป่วยฉุกเฉินวิกฤติ กรณีเจ็บป่วยฉุกเฉินเร่งด่วน แก่ผู้มีสิทธิตามข้อ ๕ (๒) มีสิทธิได้รับค่าใช้จ่าย หรือยา หรืออุปกรณ์และอวัยวะเทียม (Instrument) จากสำนักงาน ดังนี้ ฯลฯ

^๘ ข้อบังคับคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติว่าด้วยการใช้สิทธิรับบริการสาธารณสุข กรณีที่มีเหตุสมควร กรณีอุบัติเหตุ หรือกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๘ ผู้มีสิทธิที่ได้รับการส่งต่อจากหน่วยบริการหรือจากสำนักงาน ให้เข้ารับบริการสาธารณสุข ในสถานบริการอื่น ถือเป็นกรณีที่มีเหตุสมควรตามข้อ ๕ (๒) และให้สถานบริการอื่นที่ให้บริการนั้น ได้รับค่าใช้จ่ายจากหน่วยบริการที่ส่งต่อหรือจากสำนักงาน แล้วแต่กรณี หรือตามที่สำนักงานประกาศกำหนด

เหตุสมควรอื่นนอกจากวรรคหนึ่งและการมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่าย ให้เป็นไปตามที่สำนักงานประกาศกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ได้รับค่าใช้จ่าย หรือยา หรืออุปกรณ์และอวัยวะเทียมจากสำนักงานไม่เกินราคากลางหรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด โดยสถานบริการอื่นจะส่งข้อมูลและเรียกเก็บค่าใช้จ่ายไปให้สำนักงาน หลังจากนั้น สำนักงานจะทรงจ่ายเงินจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ หรือยา หรืออุปกรณ์และอวัยวะเทียมให้แก่สถานบริการอื่นตามจำนวนหรือหลักเกณฑ์ที่ได้ตกลงกับหน่วยงานหรือกองทุนอื่นที่เกี่ยวข้องกับผู้สิทธิได้รับบริการสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ และจากนั้นสำนักงานจะเรียกเก็บค่าใช้จ่ายตามจำนวนและมูลค่าเท่ากับที่ทดลองจ่ายจริงจากหน่วยงานหรือกองทุนอื่นดังกล่าว ดังนั้น การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้เบิกเงินจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติจำนวน ๗๖,๘๓๕.๖๐ บาท ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ ได้จ่ายเงินจำนวนดังกล่าวคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีแล้ว โดยผู้ฟ้องคดีมีได้โต้แย้งว่าเงินค่ารักษาพยาบาลจำนวนดังกล่าวไม่ถูกต้องตามสิทธิหรือตามหลักเกณฑ์ที่ส่วนราชการต้นสังกัดของผู้ฟ้องคดีกำหนด กรณีจึงถือได้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ปฏิบัติหน้าที่ไปตามที่กฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับกำหนดไว้แล้ว สำหรับกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีการประชาสัมพันธ์นโยบายของรัฐบาลว่า เจ็บป่วยฉุกเฉินเร่งด่วน หรือฉุกเฉินวิกฤติ ใกล้เคียงที่ไหนให้ไปที่นั่น ทั้งโรงพยาบาลของรัฐและเอกชน โดยไม่ต้องถูกถามสิทธิ และไม่ต้องสำรองจ่าย ทำให้ผู้ฟ้องคดีเชื่อว่ามีสิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลตามนโยบายดังกล่าว โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ แต่กลับถูกเรียกเก็บค่ารักษาพยาบาลเป็นจำนวนมาก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายให้แก่ผู้ฟ้องคดีนั้น เห็นว่านโยบายของรัฐบาลเป็นเพียงแนวทางที่กำหนดขึ้นเพื่อให้ส่วนราชการต่าง ๆ รับผิดชอบดำเนินการต่อไปเท่านั้นมิใช่กฎหมาย และข้อเท็จจริงปรากฏว่าในระยะเริ่มต้นในการดำเนินการตามนโยบายดังกล่าว กรมบัญชีกลาง สำนักงานประกันสังคม และสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ ได้ร่วมกันกำหนดแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการขอรับค่าใช้จ่ายเพื่อการบริการสาธารณสุขตามนโยบายบูรณาการ ๓ กองทุน กรณีอุบัติเหตุฉุกเฉิน ให้ประชาชนทุกสิทธิสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้ โดยมีได้กำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องสำรองจ่ายค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลให้แก่สถานบริการอื่นเต็มจำนวน อีกทั้งไม่ปรากฏว่าได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย ฎระเบียบ หรือข้อบังคับใด ๆ ให้ผู้ป่วยฉุกเฉินเร่งด่วนหรือผู้ป่วยฉุกเฉินวิกฤติสามารถเข้ารับการรักษาพยาบาลได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงไม่อาจอ้างว่ามีสิทธิรักษาพยาบาลตามนโยบายดังกล่าวโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ

ส่วนกรณีที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นผู้แจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่ารักษาพยาบาลนาง ส. เต็มจำนวนก่อนและจะเบิกค่ารักษาพยาบาลคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีในภายหลัง นั้น เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เป็นโรงพยาบาลเอกชนที่ให้บริการรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยโดยมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรทางเศรษฐกิจรวมอยู่ด้วย จึงอาจใช้สิทธิเรียกค่ารักษาพยาบาลจากผู้ป่วยเต็มจำนวนที่ได้มีการรักษาพยาบาลตามหลักสัญญาต่างตอบแทน การที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ เรียกเอาค่ารักษาพยาบาลเต็มจำนวนก่อนที่จะย้ายผู้ป่วยไปรักษาที่โรงพยาบาลอื่น จึงเป็นการเรียกหรือค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลนาง ส. ไปโดยชอบ และการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ แจ้งว่าจะเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลจากกองทุนหลักประกันสุขภาพคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดีก็เป็นการปฏิบัติไปตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ และข้อบังคับคณะกรรมการหลักประกันสุขภาพแห่งชาติว่าด้วยการใช้สิทธิรับบริการสาธารณสุข กรณีที่มีเหตุสมควร กรณีอุบัติเหตุ หรือกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๕ เท่านั้น มิได้เป็นการฉ้อฉลให้ผู้ฟ้องคดีต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลมากกว่าจำนวนเงินค่ารักษาพยาบาลจริง ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ จึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีการประชาสัมพันธ์ว่า “เจ็บป่วยฉุกเฉิน ใกล้เคียงที่ไหนให้ไปที่นั่น ทั้งโรงพยาบาลรัฐและเอกชน ไม่ต้องถูกถามสิทธิ ไม่ต้องสำรองจ่าย” ซึ่งแม้ข้อความดังกล่าวจะถือไม่ได้ว่าเป็นข้อความเท็จอันจะเป็นเหตุให้ผู้ฟ้องคดีหลงเชื่อว่าการเจ็บป่วยฉุกเฉิน จะได้รับการรักษาพยาบาลฟรีไม่ว่าจะรักษาที่โรงพยาบาลใดดังที่ได้วินิจฉัยมาแล้วก็ตาม แต่ในการประชาสัมพันธ์ดังกล่าว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ก็สมควรระบุงรายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิของผู้เข้ารับบริการตามที่กฎหมายกำหนดให้ชัดเจน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ผู้เข้ารับบริการเข้าใจผิดอย่างเช่นในคดีนี้

แนวทางปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัย :

คดีนี้ศาลปกครองปกครองสูงสุดได้วางแนวทางการใช้สิทธิของบุคคลที่อยู่ในภาคส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ในการรับบริการสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๕ เมื่อได้ลงทะเบียนแล้วจะมีสิทธิได้รับบริการสาธารณสุขจากหน่วยบริการประจำของตนหรือหน่วยบริการปฐมภูมิในเครือข่ายหน่วยบริการที่เกี่ยวข้อง หรือจากหน่วยบริการอื่นที่หน่วยบริการประจำของตนหรือเครือข่ายหน่วยบริการที่เกี่ยวข้องส่งต่อ เว้นแต่ในกรณีเจ็บป่วยฉุกเฉินเร่งด่วน เจ็บป่วยฉุกเฉินวิกฤติ หรือกรณีที่มีเหตุสมควรให้มีสิทธิเข้ารับบริการจากสถานบริการอื่นที่อยู่ใกล้หรือเข้ารับบริการได้อย่างรวดเร็ว โดยสถานบริการอื่นดังกล่าวมีสิทธิได้รับค่าใช้จ่ายจากสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติไม่เกินราคากลางหรือตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมบัญชีกลางกำหนด โดยสถานบริการอื่นจะส่งข้อมูลและเรียกเก็บค่าใช้จ่ายไปให้สำนักงาน ซึ่งค่ารักษาพยาบาลของโรงพยาบาลเอกชนที่ให้บริการรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยโดยมีวัตถุประสงค์ในการแสวงหากำไรทางเศรษฐกิจรวมอยู่ด้วย จึงอาจใช้สิทธิเรียกค่ารักษาพยาบาลจากผู้ป่วยเต็มจำนวนที่ได้มีการรักษาพยาบาลตามหลักสัญญาต่างตอบแทน ส่วนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีการประชาสัมพันธ์นโยบายของรัฐบาลว่า “เจ็บป่วยฉุกเฉินเร่งด่วน หรือฉุกเฉินวิกฤติ ใกล้ที่ไหนไปที่นั่นทั้งโรงพยาบาลของรัฐและเอกชน โดยไม่ต้องถูกถามสิทธิ และไม่ต้องสำรองจ่าย” ทำให้มีผู้ที่เชื่อว่าสิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลตามนโยบายดังกล่าวโดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ แต่กลับถูกเรียกเก็บค่ารักษาพยาบาลเป็นจำนวนมาก ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ควรประชาสัมพันธ์ให้เกิดความเข้าใจในรายละเอียดเกี่ยวกับสิทธิของผู้เข้ารับบริการตามที่กฎหมายกำหนดตามนโยบายดังกล่าว อีกทั้ง ควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นโยบายดังกล่าวสัมฤทธิ์ผล

๒.๓ แนวปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการใช้หลักฐานสัญญาซื้อขายบ้านของคู่สมรสก่อนสมรสในการขอเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร. ๙๐/๒๕๖๔)

ความหมายของคำว่า เคสสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของคู่สมรส ตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ถือว่ากรรมสิทธิ์ในเคสสถานของคู่สมรสนั้นไม่ว่าจะได้ในระหว่างสมรสหรือก่อนสมรส ก็อยู่ในความหมายเป็นเคสสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของคู่สมรสตามกฎหมายดังกล่าว

สรุปคดี : ผู้ฟ้องคดีได้จดทะเบียนสมรสกับนางสาว ณ. เมื่อวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๐ ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้ใช้สิทธิในการเบิกเงินค่ากู้ยืมเงินเพื่อซื้อบ้าน โดยได้นำสัญญากู้เงินของนางสาว ณ. กับ ธนาคาร ก. เพื่อซื้อที่ดินพร้อมบ้านเมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นสัญญากู้เงินก่อนจดทะเบียนสมรสมาใช้สิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๔ ในอัตราเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท เป็นต้นมาจนถึงเดือนกันยายน ๒๕๕๔ และได้ขอเบิกเพิ่มเป็นเดือนละ ๓,๕๐๐ บาท ตั้งแต่เดือนตุลาคม ๒๕๕๔ ซึ่งได้รับอนุมัติให้เบิกเงินดังกล่าวตลอดมา ต่อมา ผู้ถูกฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๙ ให้ผู้ฟ้องคดีคืนเงินค่าเช่าบ้านที่ได้เบิกจ่ายไปตั้งแต่เดือนเมษายน ๒๕๕๔ ถึงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๘ รวมเป็นเงิน ๑๙๓,๐๐๐ บาท เนื่องจากกรมบัญชีกลางได้ตอบข้อหารือว่า กรรมสิทธิ์ในที่ดินและบ้านที่นางสาว ณ. ได้ทำสัญญาซื้อขายไว้ก่อนสมรส ถือว่าทรัพย์สินดังกล่าวเป็นสินส่วนตัวของนางสาว ณ. เพียงผู้เดียว ผู้ฟ้องคดีจึงไม่สามารถนำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านหลังดังกล่าวที่มีชื่อนางสาว ณ. มาเบิกค่าเช่าบ้านจากราชการได้ การที่ผู้ฟ้องคดีได้รับอนุมัติให้นำหลักฐานการผ่อนชำระเงินกู้ฯ มาเบิกค่าเช่าบ้านจึงเป็นการอนุมัติให้เบิกจ่ายค่าเช่าบ้านโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย ผู้ถูกฟ้องคดีจะต้องระงับการเบิกจ่ายและเรียกเงินค่าเช่าบ้านคืน ผู้ฟ้องคดีอุทธรณ์คำสั่งดังกล่าวต่อผู้ถูกฟ้องคดี ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีพิจารณาแล้วยืนตามคำสั่งเดิม ขอให้ศาลพิพากษาหรือมีคำสั่งให้ผู้ถูกฟ้องคดียกเลิกการเพิกถอนสิทธิการเบิกค่าเช่าบ้านของผู้ฟ้องคดี และให้ผู้ถูกฟ้องคดีเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๕๘ แก่ผู้ฟ้องคดีตามสิทธิ ศาลปกครองสูงสุดวินิจฉัยว่า แม้บ้านพร้อมที่ดินดังกล่าวจะเป็นเคสสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของนางสาว ณ. ซึ่งได้มาก่อนจดทะเบียนสมรสกับผู้ฟ้องคดีก็ตาม แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีจดทะเบียนสมรสกับนางสาว ณ. ในวันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๐ แล้ว

นางสาว ณ. ย่อมอยู่ในความหมายเป็นคู่สมรสของผู้ฟ้องคดีนับแต่วันดังกล่าวเป็นต้นมา ดังนั้น บ้านพร้อมที่ดินซึ่งเป็น
 สถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของนางสาว ณ. ยังมีหนี้ค้างชำระที่ยังต้องผ่อนชำระหนี้เงินกู้ที่กักธนาคาร ก. กรณีจึงไม่เข้า
 ข้อยกเว้นที่จะทำให้ผู้ฟ้องคดีกลายเป็นผู้ไม่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๒)^๙
 แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ผู้ฟ้องคดีย่อมมีสิทธินำหลักฐานการชำระค่าผ่อนชำระเงินกู้ของ
 นางสาว ณ. มาเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง (๑)^{๑๐} แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้
 แม้ต่อมานาง ณ. จะมีการเปลี่ยนแปลงสัญญาเงินเพื่อชำระราคาบ้านก็ตาม ผู้ฟ้องคดีก็ยังคงมีสิทธิเบิกค่าเช่าบ้าน
 ในลักษณะดังกล่าวได้ ตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง^{๑๑} ของระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการ
 เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔ การที่ผู้ถูกฟ้องคดีมีคำสั่งให้ระงับการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้าน
 ข้าราชการ ตั้งแต่เดือนธันวาคม ๒๕๕๘ ของผู้ฟ้องคดีไว้ก่อน จึงเป็นการไม่ชอบ ที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษายกฟ้องนั้น
 พิพากษากลับเป็นให้เพิกถอนคำสั่งของผู้ถูกฟ้องคดีที่ให้ระงับการเบิกจ่ายค่าเช่าบ้านข้าราชการ เดือนธันวาคม ๒๕๕๘
 ของผู้ฟ้องคดีไว้ก่อน

แนวทางปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัย :

คดีนี้ศาลปกครองปกครองสูงสุดได้วางแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับหลักฐานการยื่นขอเบิกค่าเช่าบ้านซึ่งเป็นสถาน
 อันเป็นกรรมสิทธิ์ของคู่สมรสว่า ไม่ว่าจะได้มาในระหว่างสมรสหรือก่อนสมรส ก็อยู่ในความหมายเป็นสถานอันเป็น
 กรรมสิทธิ์ของคู่สมรสตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง (๒) แห่งพระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ด้วยกัน
 ทั้งสิ้น ย่อมมีสิทธินำหลักฐานการชำระค่าผ่อนชำระเงินกู้ของนางสาว ณ. มาเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการตามที่กำหนดไว้
 ในมาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวได้

^๙ พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๗ ข้าราชการผู้ใดได้รับคำสั่งให้เดินทางไปประจำสำนักงานในต่างท้องที่มีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการเท่าที่ต้องจ่ายจริง
 ตามที่สมควรแก่สภาพแห่งบ้าน แต่อย่างสูงไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตามบัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการท้ายพระราชกฤษฎีกานี้
 ทั้งนี้เว้นแต่ผู้นั้น ฯลฯ

(๒) มีสถานอันเป็นกรรมสิทธิ์ของตนเองหรือคู่สมรสในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่ โดยไม่มีหนี้ค้างชำระกับสถาบันการเงิน

^{๑๐} พระราชกฤษฎีกาค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๑๗ วรรคหนึ่ง ในกรณีที่ข้าราชการซึ่งมีสิทธิได้รับค่าเช่าบ้านข้าราชการตามพระราชกฤษฎีกานี้ได้เช่าหรือผ่อนชำระเงิน
 กู้เพื่อชำระราคาบ้านที่ค้างชำระอยู่ในท้องที่ที่ไปประจำสำนักงานใหม่ เพื่อใช้เป็นที่อยู่อาศัยและได้อาศัยอยู่จริงในบ้านนั้น ให้ข้าราชการ
 ผู้นั้นมีสิทธินำหลักฐานการชำระค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้ดังกล่าวมาเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการได้ไม่เกินจำนวนเงินที่กำหนดไว้ตาม
 บัญชีอัตราค่าเช่าบ้านข้าราชการท้ายพระราชกฤษฎีกานี้ตามเงื่อนไขต่อไปนี้

(๑) ตนเอง หรือคู่สมรส ได้ทำการผ่อนชำระค่าเช่าซื้อหรือผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านในท้องที่นั้น จะเบิกจ่ายได้เฉพาะ
 บ้านหลังแรกเท่านั้น เว้นแต่บ้านหลังที่เคยใช้สิทธิถูกทำลายหรือเสียหายเนื่องจากภัยพิบัติจนไม่สามารถพักอาศัยอยู่ได้

^{๑๑} ระเบียบกระทรวงการคลัง ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าบ้านข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔

ข้อ ๒๓ วรรคหนึ่ง กรณีที่มีการขายวงเงินกู้หรือขยายระยะเวลาผ่อนชำระเงินกู้เพื่อชำระราคาบ้านให้นำหลักฐานการผ่อนชำระ
 มาเบิกค่าเช่าบ้านได้ ตามจำนวนเงินกู้ และระยะเวลาการผ่อนชำระที่เหลืออยู่ ของสัญญาเงินกู้ฉบับแรกที่เคยมียื่นไว้และได้รับอนุมัติให้เบิก
 ค่าเช่าบ้านตามสิทธิแล้วเท่านั้น

นอกจากนี้ มีแนวปฏิบัติราชการทางปกครอง ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๓ เรื่อง สามารถอ่านเพิ่มเติมได้ใน QR Code ได้แก่

(๑) แนวปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการบรรจุและแต่งตั้งพนักงานจ้างของเทศบาล (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อบ.๒๕๕/๒๕๖๔)

นายกเทศมนตรีสามารถใช้ดุลพินิจที่ไม่ดำเนินการทำสัญญาจ้างบุคคลที่เทศบาลได้เคยประกาศว่า เป็นผู้ผ่านการสรรหาและเลือกสรรเป็นพนักงานจ้าง และ ก.ท.จ. ได้มีมติเห็นชอบแล้วเนื่องจากเป็นดุลพินิจที่อยู่ในขอบเขตแห่งอำนาจตามมาตรา ๔๘ เศรศ แห่ง พ.ร.บ. เทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ประกอบมาตรา ๓๕ แห่ง พ.ร.บ. ระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๕๒ การกระทำของนายกเทศมนตรีที่ไม่เรียกบุคคลดังกล่าวเข้าทำสัญญาจ้างเป็นพนักงานเทศบาล จึงไม่เป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติและไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี

(๒) แนวปฏิบัติราชการเกี่ยวกับหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดให้มีและบำรุงรักษาทางสาธารณะที่อยู่ในความรับผิดชอบ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ.๔๙๕/๒๕๖๔)

เทศบาลมีหน้าที่ทำให้มีการบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่อยู่ในเขตเทศบาล ซึ่งทางดังกล่าวหมายความรวมถึงทางที่มีผู้ยกให้เป็นสาธารณประโยชน์ด้วย การที่นายกเทศมนตรีไม่ดำเนินการซ่อมแซมทางที่อยู่ในความรับผิดชอบของเทศบาล ให้มั่นคงแข็งแรงปลอดภัย จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติหรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควร และนายกเทศมนตรีไม่อาจยกเอาปัญหาเรื่องงบประมาณ ปฏิเสธหน้าที่ดังกล่าวได้

ปัญหาเรื่องงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอ้างว่าเป็นเหตุที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด หรือปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าวล่าช้าเกินสมควรนั้น ถือเป็นปัญหาเกี่ยวกับประโยชน์สาธารณะ ที่คู่กรณีสามารถยกขึ้นกล่าวอ้างในชั้นอุทธรณ์ได้

(๓) แนวปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการขอเบิกค่าเช่าบ้านข้าราชการส่วนท้องถิ่นของคู่สมรสที่ไม่มีการจดทะเบียนสมรส การแต่งตั้งผู้อยู่เวรรักษาสถานที่ราชการ และการปรับขยายระดับตำแหน่งเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๖ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. ๕๐๙/๒๕๖๔)

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าเช่าบ้านของข้าราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ มีเจตนารมณ์เพื่อช่วยเหลือข้าราชการให้มีที่อยู่ในการปฏิบัติหน้าที่ เป็นการบรรเทาความเดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัยของข้าราชการ โดยประสงค์จะให้คู่สมรสที่รับราชการในท้องถิ่นเดียวกันมีสิทธิเบิกแต่เพียงคนเดียว คู่สมรสตามระเบียบดังกล่าวจึงรวมไปถึงคู่สมรสที่อยู่กันฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสด้วย สิทธิในการเบิกจ่ายค่าเช่าซื้อหรือค่าผ่อนชำระเงินกู้จึงมีได้แต่เพียงรายเดียว ส่วนการกำหนดให้มีการอยู่เวรรักษาสถานที่ราชการ นายกเทศบาลตำบลมีอำนาจตามมติคณะรัฐมนตรีที่ให้นาระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาใช้โดยอนุโลม และการปรับขยายระดับตำแหน่งเจ้าพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ๖ จะต้องมีลักษณะหน้าที่ ความรับผิดชอบ และปริมาณงานและคุณภาพของงานเปลี่ยนไปจากเดิมในสาระสำคัญถึงขนาดที่จะต้องปรับระดับตำแหน่ง

<https://bit.ly/3QfDH00>

๓. คำพิพากษา คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่น่าสนใจ ปี ๒๕๖๔

๓.๑ เรื่อง กิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ : ขอให้เพิกถอนประกาศสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร.๒/๒๕๖๔ บริษัท ท. ผู้ฟ้องคดี เป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการโทรทัศน์ เพื่อให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล (DTV) ได้นำช่องรายการไปออกอากาศโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิกโดยมีเวลาการโฆษณาและการบริการธุรกิจเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด อันเป็นการฝ่าฝืนมาตรา ๒๘ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนั้น คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงออกประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง การกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภคในกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๕ โดยข้อ ๕ (๘) กำหนดให้การออกอากาศรายการโดยมีการโฆษณาบริการหรือสินค้าเกินกว่าระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด ถือเป็น การเอาเปรียบผู้บริโภคโดยอาศัยการใช้เครือข่ายหรือการโฆษณาอันมีลักษณะเป็นการค้ากำไรเกินควร หรือก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญ สั่งระงับการดำเนินการดังกล่าวของผู้ฟ้องคดี

ผู้ฟ้องคดีได้อ้างว่า ประกาศคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การเผยแพร่กิจการโทรทัศน์ที่ให้บริการเป็นการทั่วไป กำหนดให้ผู้ให้บริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไปจะต้องให้บริการโทรทัศน์ตามผังรายการโดยมีเนื้อหาเดียวกันทุกช่องทางทั้งในระบบภาคพื้นดินและระบบผ่านดาวเทียมอย่างต่อเนื่องโดยจะเรียกเก็บค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายจากประชาชนผู้ใช้บริการไม่ได้ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ในการประกอบกิจการโทรทัศน์ในการให้บริการโทรทัศน์ที่เป็นการทั่วไป แต่เมื่อนำรายการดังกล่าวไปออกอากาศทางโทรทัศน์ที่ไม่ได้ใช้คลื่นความถี่ย่อมไม่มีสิทธิหารายได้ตามเวลาที่กำหนดไว้เดิม ไม่อาจอ้างหน้าที่ตามที่กำหนดในประกาศดังกล่าวได้ และในส่วนที่ผู้ฟ้องคดีอ้างว่าไม่ได้ส่วนแบ่งค่าโฆษณาหรือรายได้อื่น ๆ เพิ่มขึ้นจากการออกอากาศแต่เป็นการเพิ่มช่องทางเลือกให้แก่ผู้บริโภค เห็นว่า เมื่อมีการนำบริการโทรทัศน์ไปออกอากาศทางโทรทัศน์แบบบอกรับสมาชิกโดยมีการโฆษณาและการบริการธุรกิจรวมอยู่ด้วยย่อมมีผู้ได้ประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นผู้ฟ้องคดีนำไปออกอากาศหรือเจ้าของสินค้าที่มีการโฆษณา หากผู้ฟ้องคดีไม่ได้ดำเนินการ ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นผู้ทรงสิทธิย่อมมีสิทธิห้ามมิให้มีการดำเนินการดังกล่าว เมื่อกฎหมายกำหนดจำกัดระยะเวลาการโฆษณาหรือบริการธุรกิจไว้ ย่อมไม่อาจอ้างว่าการได้รับหรือไม่ได้รับรายได้เพิ่มมาเป็นเหตุในการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายได้และการที่อ้างว่าการแก้ไขและตัดทอนเนื้อหาโฆษณาอาจเป็นการละเมิดสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา เห็นว่า ผู้ทรงสิทธิในงานอันมีลิขสิทธิ์ย่อมมีสิทธิที่จะเผยแพร่งานในช่องทางใด ๆ แต่หากช่องทางใดมีกฎหมายระเบียบกำหนดไว้อย่างใด ย่อมต้องปฏิบัติตามไม่อาจเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์ได้

นอกจากนี้ผู้ฟ้องคดีได้อ้างว่าการขายโฆษณาตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไม่สามารถลดระยะเวลาการขายโฆษณาได้ และเป็นการประกอบกิจการเกินเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาตและการเผยแพร่ซ้ำเป็นลักษณะการถ่ายทอดสด ซึ่งผู้ฟ้องคดีอาจต้องปล่อยให้จอตาในช่วงเวลาโฆษณาที่หายไปจะทำลายความต่อเนื่องในการรับชมช่องรายการ ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า เรื่องดังกล่าวผู้ฟ้องคดีสามารถบริหารจัดการได้และไม่มีผลทำให้ผู้ฟ้องคดีสามารถปฏิบัติฝ่าฝืนต่อกฎหมาย ดังนั้น มติของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘ ที่ให้ผู้ฟ้องคดีระงับการกระทำที่เป็นการเอาเปรียบผู้บริโภค โดยดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงไม่ให้มีระยะเวลาการโฆษณาและการบริการธุรกิจเกินกว่ากฎหมายกำหนด จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย

พิพากษากลับเป็นให้ยกฟ้อง

๓.๒ เรื่อง กิจการวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ : ฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่

คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อร. ๒๑/๒๕๖๔

คดีนี้ บริษัท ท เป็นผู้ชนะการประมูลคลื่นความถี่เพื่อให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลประเภทบริการทางธุรกิจระดับชาติจำนวน ๒ ช่อง ได้แก่ หมวดหมู่ข่าวสารและสาระช่องรายการไทยทีวี และหมวดหมู่เด็ก เยาวชนและครอบครัว ช่องรายการ MVTV FAMILY โดยมีเงื่อนไขให้ชำระค่าธรรมเนียมในส่วนของราคาขั้นต่ำเป็น ๔ งวด และในส่วนที่เกินกว่าราคาขั้นต่ำเป็น ๖ งวด ผู้ฟ้องคดีได้ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ของทั้งสองช่องรายการในงวดที่ ๑ แล้ว และได้วางหนังสือค้ำประกันของธนาคาร ก เพื่อค้ำประกันการชำระค่าธรรมเนียมในงวดที่ ๒ ถึงงวดที่ ๖ ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือขอยกเลิกใบอนุญาตการประกอบกิจการทั้งสองช่องรายการโดยได้แจ้งยุติการให้บริการผ่านตัวอักษรบนหน้าจอเป็นเวลา ๓๐ วัน หลังจากนั้น คณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสท.) ได้มีมติให้เพิกถอนใบอนุญาตของผู้ฟ้องคดีทั้งสองช่องรายการและแจ้งให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่งวดที่ ๒ ถึงงวดที่ ๖ และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตประกอบกิจการรายปี ผู้ฟ้องคดีจึงฟ้องคดีนี้เพื่อขอให้เพิกถอนคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ คืนค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ให้ผู้ฟ้องคดีชำระไปแล้วพร้อมดอกเบี้ยและห้ามมิให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ดำเนินการบังคับตามหนังสือค้ำประกันของธนาคาร ศาลปกครองชั้นต้นได้พิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสอง (คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ที่ ๑ และสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ที่ ๒) คืนหนังสือค้ำประกันการชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตของงวดที่ ๓ และงวดที่เหลือคืนให้ผู้ฟ้องคดี ค่าขออื่นให้ยก ผู้ฟ้องคดีจึงอุทธรณ์ต่อศาลปกครองสูงสุด

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อพิพาทในคดีนี้เกิดจากการที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ซึ่งเป็นหน่วยงานทางปกครองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐตกลงยินยอมให้ผู้ฟ้องคดีประกอบกิจการวิทยุโทรทัศน์ ส่วนพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ เป็นกฎหมายซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และขั้นตอนในการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวมีความโปร่งใส สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล และหลักวินัยการเงินการคลัง การกำหนดบทนิยามในมาตรา ๔ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวจึงเป็นการกำหนดกรณีซึ่งต้องตกอยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติการให้เอกชนร่วมลงทุนในกิจการของรัฐ พ.ศ. ๒๕๕๖ มิใช่การกำหนดนิยามทั่วไปของกิจการของรัฐหรือหน่วยงานทางปกครอง สำหรับประเด็นผู้ฟ้องคดีได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการโทรทัศน์แล้ว ต่อมา ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ แจ้งยกเลิกการประกอบกิจการ เห็นว่า เงื่อนไขแนบท้ายใบอนุญาตก่อนเลิกกิจการผู้ฟ้องคดีมีสิทธิตามสัญญาที่จะยกเลิกการประกอบกิจการ นอกจากนี้ สัญญาพิพาทเป็นการตกลงให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นเอกชนนำทรัพยากรสื่อสารของชาติไปหาประโยชน์ โดยรัฐได้รับประโยชน์จากค่าใช้จ่ายคลื่นความถี่แต่ทรัพยากรดังกล่าวไม่ได้มีลักษณะที่เป็นรูปธรรมที่ใช้สิ้นเปลืองหมดไปดังเช่นทรัพยากรธรรมชาติโดยทั่วไป แต่เป็นคลื่นความถี่ซึ่งไม่อาจจับต้องได้ที่รัฐอาจได้รับคืนมาเพื่อใช้ประโยชน์หรือให้เอกชนอื่นประมูลเพื่อนำไปหาประโยชน์ต่อไปได้ เมื่อเอกชนเห็นว่าคลื่นความถี่ไม่อาจหาประโยชน์ได้ก็ควรมีสิทธิบอกเลิกสัญญา ประกอบกับระหว่างการพิจารณาคดีของศาลปกครองสูงสุด หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่งที่ ๔/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๒ กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เพื่อให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินระบบดิจิทัลสามารถคืนใบอนุญาตได้ โดยได้รับค่าชดเชย จึงถือว่าเป็นปัญหาอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนและศาลปกครองสูงสุดสามารถยกขึ้นมาประกอบการพิจารณาได้ ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงมีสิทธิบอกเลิกสัญญาได้

การดำเนินการเปลี่ยนผ่านจากระบบแอนะล็อกไปเป็นระบบการแจกจ่ายเป็นไปด้วยความล่าช้าหรือไม่ เห็นว่า การที่ผู้ฟ้องคดีจะสามารถใช้คลื่นความถี่เพื่อประกอบกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล อันเป็นสิทธิตามสัญญาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่กำหนดไว้อย่างมี

ประสิทธิภาพ เมื่อภายหลังจากที่ผู้ฟ้องคดีได้ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ในงวดที่ ๑ ทั้งสองช่องรายการ และคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ (กสท.) ซึ่งปฏิบัติหน้าที่แทนผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในขณะนั้น ได้มีมติในการประชุม เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๗ อนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการโทรทัศน์เพื่อให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดิน ในระบบดิจิทัล หมวดหมู่ข่าวสารและสาระ ช่องรายการไทยทีวี และหมวดหมู่เด็ก เยาวชนและครอบครัว ช่องรายการ MVTV FAMILY โดยมีผลตั้งแต่วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๗๒ เป็นระยะเวลาทั้งสิ้น ๑๕ ปี แล้ว การดำเนินการของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการเปลี่ยนผ่านระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์จากระบบแอนะล็อกมาเป็นระบบดิจิทัลเกิดความล่าช้าและไม่เป็นไปตามแผนงานที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ กำหนดไว้ กรมประชาสัมพันธ์ไม่ได้ดำเนินการติดตั้งและเปิดให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล (Multiplexer) เนื่องจากติดขัดเรื่องงบประมาณ ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้มีคำสั่งให้กรมประชาสัมพันธ์ชำระค่าปรับทางปกครองแล้ว นอกจากนี้ การแจกคู่มือเป็นไปอย่างล่าช้าเป็นเวลาถึง ๖ เดือน นับแต่วันออกใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการโทรทัศน์เพื่อให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล การประชาสัมพันธ์การเปลี่ยนผ่านระบบโทรทัศน์ทำได้ไม่ทั่วถึง ประชาชนไม่เข้าใจวิธีการเปลี่ยนผ่านระบบโทรทัศน์รวมทั้งการใช้คู่มือ ทำให้เกิดความสับสนกับขั้นตอนและกระบวนการแจกคู่มือ ไม่สามารถแจกคู่มือให้ถึงประชาชนได้ครบทุกพื้นที่ทำให้การแลกซื้อเครื่องรับสัญญาณเป็นไปอย่างล่าช้า ซึ่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติได้มีคำสั่งให้ชะลอการดำเนินการไว้ชั่วคราว ซึ่งเหตุดังกล่าวเป็นความรับผิดชอบของรัฐที่ไม่อาจอ้างเพื่อลบล้างสิทธิของผู้ฟ้องคดีได้ ประชาชนไม่มีความเข้าใจและขาดความเชื่อมั่นในการแลกซื้อเครื่องรับสัญญาณ ทำให้ประชาชนไม่สนใจโทรทัศน์ภาคพื้นดิน รวมทั้งการขยายโครงข่ายโทรทัศน์เป็นไปอย่างล่าช้าส่งผลกระทบต่อสัดส่วนจำนวนผู้ชม อันมีผลต่อการเสนออัตราค่าเช่าช่วงเวลาและอัตราค่าโฆษณาอันเป็นที่มาของรายได้ของผู้ฟ้องคดีในฐานะที่เป็นผู้ให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล ประเภทบริการธุรกิจระดับชาติ ทำให้ผู้ฟ้องคดีได้รับความเดือดร้อนต้องแบกรับภาระต้นทุนทั้งด้านการบริหารจัดการสถานี ต้นทุนในการบริหารช่องรายการและเนื้อหารายการ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตรายปี ร้อยละ ๒ ของรายได้ โดยไม่หักค่าใช้จ่าย ค่าธรรมเนียมสมทบกองทุนวิจัยและพัฒนากิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม เพื่อประโยชน์สาธารณะ ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ กรณีดังกล่าวจึงย่อมส่งผลกระทบต่อแผนการลงทุนของผู้ฟ้องคดีทั้งในด้านภาระต้นทุนและระยะเวลาการคืนต้นทุน

สำหรับการดำเนินการจัดให้มีโครงข่ายโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล (Multiplexer หรือ MUX) ซึ่งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒ อ้างว่าผู้ฟ้องคดีได้ทำสัญญาใช้โครงข่ายโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลกับองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยหรือช่องไทยพีบีเอส ซึ่งเป็นโครงข่ายโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลที่เกิดขึ้นแล้ว การที่โครงข่ายโทรทัศน์ภาคพื้นดินของผู้ให้บริการรายใดไม่สามารถให้บริการได้ จึงไม่กระทบต่อคุณภาพการรับส่งสัญญาณของผู้ให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลรายอื่น เห็นว่า ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกใบอนุญาตประกอบกิจการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์เพื่อให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์ที่ใช้คลื่นความถี่ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล จำนวน ๕ ใบอนุญาต ให้กับผู้ขอรับใบอนุญาต ๔ ราย เพื่อให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล ได้แก่ (๑) กองทัพบก (๒) บริษัท อ. (๓) องค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทย และ (๔) กรมประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ผู้ได้รับใบอนุญาตจากการประมูลคลื่นความถี่สามารถขอใช้บริการโครงข่ายโทรทัศน์กับผู้รับใบอนุญาตให้บริการโครงข่ายดังกล่าว แต่กรมประชาสัมพันธ์ยังไม่สามารถดำเนินการติดตั้งและเปิดให้บริการโครงข่ายได้ จึงเห็นว่า อำนาจหน้าที่ของผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ในการดำเนินการเกี่ยวกับโครงข่ายโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล นอกเหนือไปจากการจัดให้มีโครงข่ายดังกล่าวแล้ว ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ยังมีหน้าที่ต้องควบคุมคุณภาพการรับส่งสัญญาณให้ผู้ให้บริการสามารถรับชมบริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลได้ครอบคลุมพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศและควบคุมให้ผู้ให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลมีคุณภาพการรับส่งสัญญาณที่ดีและอยู่ในระดับเดียวกันอีกด้วย ทั้งนี้ ตามแผนแม่บทกิจการกระจายเสียง และกิจการโทรทัศน์ ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) และประกาศ กสทช.

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตเพิ่มเติมในส่วนการให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์ประเภทที่ใช้คลื่นความถี่ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งแม้ว่าการที่กรมประชาสัมพันธ์ซึ่งเป็นผู้ให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลรายหนึ่งไม่สามารถดำเนินการติดตั้งและเปิดให้บริการโครงข่ายได้ จะไม่กระทบต่อคุณภาพการรับส่งสัญญาณโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลทั้งสองช่องรายการของผู้ฟ้องคดีโดยตรง เนื่องจากผู้ฟ้องคดีได้ขอใช้บริการโครงข่ายโทรทัศน์กับองค์การกระจายเสียงและแพร่ภาพสาธารณะแห่งประเทศไทยตามสัญญาลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ก็ตาม แต่การที่ผู้ให้บริการโครงข่ายโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลรายใดไม่สามารถเปิดให้บริการได้ย่อมส่งผลถึงความเชื่อมั่นของประชาชน ผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ หรือเจ้าของสินค้าซึ่งเป็นผู้ซื้อโฆษณาในกิจการโทรทัศน์ ในด้านประสิทธิภาพการกำกับดูแลโครงข่ายโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลหรือคุณภาพในการรับส่งสัญญาณโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลได้ กรณีจึงถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของข้อบกพร่องที่อยู่ในความรับผิดชอบของผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองเช่นกัน และการที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๘ แจ้งผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ว่า ผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการชี้แจงการยุติการให้บริการผ่านการขึ้นตัวอักษรวิ่งหน้าจอโทรทัศน์ทั้งสองช่องรายการตลอดวันเป็นเวลา ๓๐ วัน ตั้งแต่วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ จึงถือได้ว่าผู้ฟ้องคดีได้ปฏิบัติตามมาตรการเยียวยาผู้ใช้บริการก่อนเลิกการให้บริการและถือได้ว่าสัญญาาระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ เป็นอันเลิกกันตามข้อ ๑๔ (๕) (๖) ประกอบข้อ ๑๘ (๑) ของประกาศ กสทช. เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตการให้บริการกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๕ และข้อ ๑๗ (๑) ของเงื่อนไขแนบท้ายใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่และประกอบกิจการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัล

ส่วนประเด็นผู้ฟ้องคดีมีหน้าที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่จำนวนเท่าใดนั้น เห็นว่าเมื่อสัญญาพิพาทเป็นการตกลงให้ผู้ฟ้องคดีซึ่งเป็นเอกชนนำทรัพยากรสื่อสารของชาติไปหาประโยชน์ โดยรัฐได้รับประโยชน์จากค่าใช้คลื่นความถี่ แต่ทรัพยากรดังกล่าวไม่ได้มีลักษณะที่เป็นรูปธรรมที่ใช้สิ้นเปลืองหมดไปดังเช่นทรัพยากรธรรมชาติโดยทั่วไปแต่เป็นคลื่นความถี่ซึ่งไม่อาจจับต้องได้ที่รัฐอาจได้รับคืนมาเพื่อใช้ประโยชน์หรือให้เอกชนอื่นประมูลเพื่อนำไปหาประโยชน์ต่อไปได้ รัฐจึงไม่สมควรแสวงหากำไรจากเอกชนมากเกินไปจนถึงแม้การชำระค่าตอบแทนการใช้คลื่นความถี่จะเป็นการดำเนินการตามมาตรา ๔๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ แต่มาตรา ๔๑ ก็บัญญัติให้การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชน การแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรมและมีการกระจายการใช้ประโยชน์ให้เหมาะสมแก่การเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติเพื่อประโยชน์สาธารณะ การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ จึงไม่ได้ดำเนินการโดยมีวัตถุประสงค์หลักที่จะหารายได้ให้แก่รัฐในลักษณะการค้ากำไร เมื่อคลื่นความถี่อันเป็นทรัพยากรสื่อสารของชาติที่เอกชนประมูลได้ไม่สามารถใช้หาประโยชน์ได้ รัฐก็ไม่ควรที่จะได้รับค่าใช้คลื่นความถี่เกินไปกว่าที่เอกชนจะหาประโยชน์ได้ และเมื่อรัฐได้คลื่นความถี่กลับคืนมาแล้ว การได้รับค่าธรรมเนียมจึงต้องสอดคล้องกับที่ผู้ฟ้องคดีได้ใช้ประโยชน์ไปแล้วตามความเป็นจริง และสอดคล้องกับคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ลงวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๒ ที่กำหนดให้ผู้รับใบอนุญาตสามารถคืนใบอนุญาตและมีสิทธิได้รับค่าชดเชย และตามเงื่อนไขแนบท้ายใบอนุญาตได้กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ประเภทบริการทางธุรกิจระดับชาติ หมวดหมู่ข่าวสารและสาระ ช่องรายการไทยทีวี ซึ่งผู้ฟ้องคดีประมูลได้ในราคา ๑,๓๒๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยผู้ฟ้องคดีต้องชำระค่าธรรมเนียมในส่วนของราคาขั้นต่ำ จำนวน ๒๒๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ส่วนใบอนุญาตประเภทบริการทางธุรกิจระดับชาติ หมวดหมู่เด็ก เยาวชนและครอบครัว ช่องรายการ MVTV FAMILY ซึ่งผู้ฟ้องคดีประมูลได้ในราคา ๖๔๘,๐๐๐,๐๐๐ บาท กำหนดให้ผู้ฟ้องคดีชำระค่าธรรมเนียมในส่วนของราคาขั้นต่ำจำนวน ๑๔๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท จึงเห็นได้ว่าค่าธรรมเนียมใบอนุญาตดังกล่าวกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีต้องชำระในระบะแรกสูงถึงประมาณร้อยละ ๕๐ ของราคาที่ประมูลได้ หลังจากนั้น จึงลดลงตามลำดับ จึงเป็นการกำหนดให้ชำระค่าธรรมเนียมโดยคาดหมายว่าผู้ฟ้องคดีจะได้ใช้คลื่นความถี่ครบตามเวลาที่ได้รับใบอนุญาต แต่เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ใช้คลื่นความถี่ที่ได้รับอนุญาตไปเพียงช่วงระยะเวลาหนึ่งอันเป็นระยะเวลาอันสั้นกว่าที่กำหนดในใบอนุญาตมาก ผู้ฟ้องคดีจึงไม่สมควรต้องชำระค่าธรรมเนียมมากกว่าประโยชน์ที่ได้รับ จึงสมควรกำหนดให้ผู้ฟ้องคดีต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตามที่ผู้ใช้ประโยชน์ตามความเป็นจริง

โดยคำนวณเป็นค่าธรรมเนียมปีละเท่า ๆ กัน เมื่อผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๘ ขอยกเลิกใบอนุญาตการประกอบกิจการทั้งสองช่องรายการ หลังจากนั้น ได้ชี้แจงการยุติการให้บริการผ่านการขึ้นตัวอักษรวิ่งหน้าจอโทรทัศน์ทั้งสองช่องรายการตลอดวันตั้งแต่วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๘ ผู้ฟ้องคดีจึงไม่สมควรต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ตั้งแต่วันที่ดังกล่าว เมื่อได้มีการเจรจาตกลงกันและผู้ฟ้องคดีได้ดำเนินการออกอากาศจนถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ ผู้ฟ้องคดีจึงมีหน้าที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมถึงวันดังกล่าว

เมื่อผู้ฟ้องคดีใช้ประโยชน์จากใบอนุญาตทั้งสองฉบับจนถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ เป็นเวลา ๑ ปี ๔ เดือน ผู้ฟ้องคดีจึงมีหน้าที่ชำระค่าธรรมเนียมตามระยะเวลาดังกล่าวรวมภาษีมูลค่าเพิ่มแล้วเป็นเงิน ๑๘๗,๗๓๙,๕๕๕.๕๕ บาท เมื่อผู้ฟ้องคดีได้ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ทั้งสองฉบับงวดที่ ๑ ไป ๓๖๕,๕๑๒,๐๐๐ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงต้องคืนเงินค่าธรรมเนียมให้ผู้ฟ้องคดีจำนวน ๑๗๗,๕๗๒,๔๔๔.๔๕ บาท พร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปี เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีชนะการประมูลใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ช่องรายการไทยทีวีรวมภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นเงิน ๑,๔๒๐,๙๖๐,๐๐๐ บาท เฉลี่ยต่อปีเป็นเงิน ๙๔,๗๓๐,๖๖๖.๖๖ บาท (๑,๔๒๐,๙๖๐,๐๐๐ ÷ ๑๕) แต่ผู้ฟ้องคดีได้ชำระค่าธรรมเนียมงวดที่ ๑ พร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นเงิน ๒๓๖,๒๕๖,๐๐๐ บาท ส่วนช่องรายการ MVTV FAMILY ผู้ฟ้องคดีชนะการประมูลรวมภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นเงิน ๖๙๓,๓๖๐,๐๐๐ บาท เฉลี่ยต่อปีเป็นเงิน ๔๖,๒๒๔,๐๐๐ บาท แต่ผู้ฟ้องคดีได้ชำระค่าธรรมเนียมงวดที่ ๑ พร้อมภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นเงิน ๑๒๙,๒๕๖,๐๐๐ บาท ดังนั้น ผู้ฟ้องคดีจึงชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ของใบอนุญาตทั้งสองฉบับรวมเป็นเงิน ๓๖๕,๕๑๒,๐๐๐ บาท

แต่เมื่อคำนวณเฉลี่ยต่อปีแล้ว ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ทั้งสองฉบับรวมภาษีมูลค่าเพิ่มเป็นเงินปีละ ๑๔๐,๙๕๔,๖๖๖.๖๖ บาท ผู้ฟ้องคดีจึงต้องชำระค่าธรรมเนียมตามระยะเวลาที่ประกอบกิจการ เมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้ออกใบอนุญาตให้ผู้ฟ้องคดีทั้งสองฉบับตั้งแต่วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ จนถึงวันที่ ๒๔ เมษายน ๒๕๗๒ มีกำหนดเวลา ๑๕ ปี อันเป็นระยะเวลาสูงสุดตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. ๒๕๕๑ สำหรับการทดลองออกอากาศก่อนการออกอากาศอย่างเป็นทางการก็ย่อมต้องดำเนินการเมื่อได้รับใบอนุญาตแล้ว จึงต้องถือว่าวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ เป็นวันที่ผู้ฟ้องคดีได้รับใบอนุญาต มิใช่วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีได้ใช้ประโยชน์จากใบอนุญาตทั้งสองฉบับตั้งแต่วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๗ ถึงวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๘ เป็นเวลา ๑ ปี ๖ เดือน ๖ วัน คิดเป็นเงิน ๒๑๓,๗๘๑,๒๔๔.๔๒ บาท ผู้ฟ้องคดีจึงต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เป็นเงิน ๒๑๓,๗๘๑,๒๔๔.๔๒ บาท เมื่อผู้ฟ้องคดีชำระไว้แล้วจำนวน ๓๖๕,๕๑๒,๐๐๐ บาท จึงเป็นการชำระเกินในจำนวน ๑๕๑,๗๓๐,๗๕๕.๕๘ บาท ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงต้องคืนเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ในส่วนที่ชำระเกินดังกล่าวให้แก่ผู้ฟ้องคดี

สำหรับกรณีที่ผู้ฟ้องคดีมีคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ชำระดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี นับแต่วันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระคืนแก่ผู้ฟ้องคดีเสร็จสิ้นนั้น เห็นว่า นับแต่วันที่ผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือลงวันที่ ๒๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ขอยกเลิกใบอนุญาตการประกอบกิจการทั้งสองช่องรายการต่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จนถึงวันที่ผู้ฟ้องคดีนำคดีมาฟ้องต่อศาล ไม่ปรากฏว่าผู้ฟ้องคดีได้มีหนังสือทวงถามหรือมีคำขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ พิจารณาคืนเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ที่ได้ชำระในงวดที่ ๑ คืนให้แก่ผู้ฟ้องคดี และผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ปฏิเสธหรือเพิกเฉยไม่คืนเงินจำนวนดังกล่าว จึงไม่มีกรณีผิดนัดที่ศาลจะกำหนดให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ต้องรับผิดชอบชำระดอกเบี้ยในระหว่างเวลาผิดนัดในอัตราร้อยละ ๗.๕ ต่อปี ตามมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ตามคำขอของผู้ฟ้องคดีแต่อย่างใด

สำหรับประเด็นคืนหนังสือค้ำประกันของธนาคาร ก. ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ จำนวน ๑๖ ฉบับที่ผู้ฟ้องคดีวางเพื่อค้ำประกันการชำระเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ในงวดที่ ๒ ถึงงวดที่ ๖ ให้แก่ผู้ฟ้องคดี เห็นว่า เมื่อผู้ฟ้องคดีได้บอกเลิกการประกอบกิจการโทรทัศน์เพื่อให้บริการโทรทัศน์ภาคพื้นดินในระบบดิจิทัลทั้งสองช่องรายการโดยชอบ และสัญญาระหว่างผู้ฟ้องคดีกับผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ได้สิ้นสุดลง และผู้ฟ้องคดีมีหน้าที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่เป็นเงินจำนวน ๒๑๓,๗๘๑,๒๔๔.๔๒ บาท ซึ่งเป็นจำนวนน้อยกว่าที่ผู้ฟ้องคดีได้ชำระไว้ในงวดที่ ๑

ผู้ฟ้องคดีจึงยอมไม่มีหน้าที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ในส่วนที่เกินจากที่ได้วินิจฉัยไว้ตั้งแต่งวดที่ ๒ ถึงงวดที่ ๖ ให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงยอมไม่มีสิทธิยึดหนังสือค้ำประกันของธนาคาร ก. ที่ผู้ฟ้องคดีนำมาวางเพื่อค้ำประกันการชำระเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ของผู้ฟ้องคดีทั้งสองช่องรายการอีกต่อไป ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงต้องคืนหนังสือค้ำประกันของธนาคาร ก. ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ จำนวน ๑๖ ฉบับ ที่ผู้ฟ้องคดีวางเพื่อค้ำประกันการชำระเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ในงวดที่ ๒ ถึงงวดที่ ๖ ให้แก่ผู้ฟ้องคดี และเมื่อผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ มีหนังสือลงวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๕๙ และหนังสือลงวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๙ แจ้งให้ธนาคาร ก. ชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ของทั้งสองช่องรายการแทนผู้ฟ้องคดีตามหนังสือค้ำประกันซึ่งต่อมา ธนาคาร ก. ได้นำเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ในงวดที่ ๒ รวมดอกเบี้ยผิดนัดร้อยละ ๗.๕ ต่อปี เป็นเงินจำนวน ๒๘๘,๘๗๒,๐๐๐ บาท และค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ในงวดที่ ๓ รวมดอกเบี้ยผิดนัดร้อยละ ๗.๕ ต่อปี เป็นเงินจำนวน ๓๘๔,๓๔๔,๐๐๐ บาท ไปชำระให้แก่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ แล้ว จึงเป็นชำระเงินเกินไปกว่าส่วนที่ผู้ฟ้องคดีมีหน้าที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จึงไม่มีสิทธิได้รับชำระเงินจำนวนดังกล่าว ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องจะต้องใช้สิทธิตามกฎหมายต่อไป

ส่วนประเด็นผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายแก่ผู้ฟ้องคดีหรือไม่เพียงใดนั้น เห็นว่า ผู้ฟ้องคดีเป็นผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์โดยแสวงหารายได้จากการประกอบกิจการดังกล่าวจากโฆษณาที่เจ้าของสินค้าซื้อเวลาโฆษณาจากความนิยมในเนื้อหารายการของช่องรายการโทรทัศน์ ซึ่งผลการประกอบกิจการช่องรายการโทรทัศน์ของผู้ฟ้องคดีย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน เช่น รูปแบบและเนื้อหารายการของช่องรายการโทรทัศน์ พฤติกรรมของผู้บริโภค การพัฒนาเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร นโยบายของรัฐ สภาพสังคมหรือสภาพเศรษฐกิจในขณะนั้น เป็นต้น ประกอบกับการที่ช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นกว่าช่องรายการโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกเดิมที่มีเพียง ๖ ช่อง ย่อมส่งผลให้เกิดการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการกิจการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลที่สูงกว่าผู้ประกอบการกิจการโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อก หรือการที่ผู้ประกอบการช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลซึ่งเป็นผู้ที่เคยมีช่องรายการโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกเดิมมีฐานลูกค้ามากกว่าผู้ประกอบการช่องรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลรายใหม่ หรือการที่ผู้ใช้บริการเลือกรับชมรายการโทรทัศน์ผ่านระบบดาวเทียมหรือช่องทางออนไลน์อื่น ก็ย่อมมีผลต่อจำนวนผู้รับชมรายการโทรทัศน์ของผู้ฟ้องคดี และส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อโฆษณาของเจ้าของสินค้าอันเป็นที่มาของรายได้ของผู้ฟ้องคดีทั้งสิ้น ผู้ฟ้องคดีในฐานะผู้ประกอบการกิจการโทรทัศน์จึงมีหน้าที่ต้องพัฒนารูปแบบและเนื้อหารายการรวมถึงดำเนินแผนธุรกิจต่าง ๆ เพื่อชักจูงผู้ใช้บริการให้มารับชมรายการโทรทัศน์ช่องรายการของผู้ฟ้องคดีเพิ่มมากขึ้น และแม้การประมูลคลื่น 4G และ Facebook Live จะเกิดขึ้นภายหลังจากที่ผู้ฟ้องคดีบอกเลิกสัญญา แต่ข้อเท็จจริงก็เป็นที่น่าพิศวงโดยทั่วกันว่า การรับชมรายการโทรทัศน์หรือการรับชมรายการโทรทัศน์ย้อนหลังผ่านช่องทางออนไลน์เริ่มมีขึ้นก่อนที่ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ จะจัดให้มีการประมูลคลื่นความถี่เพื่อให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล ประกอบกับพฤติกรรมของผู้รับชมรายการโทรทัศน์ก็เริ่มเปลี่ยนไปตั้งแต่มีการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร เช่น การมีสมาร์ตโฟน (Smart Phone) หรือการให้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง หรือการให้บริการอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งส่งผลให้พฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนจากการรับชมรายการตามปกติของสถานีผ่านเครื่องรับสัญญาณโทรทัศน์ไปเป็นการรับชมรายการตามความต้องการของตน (On Demand) ในช่องทางออนไลน์หรือผ่านทางอุปกรณ์อื่น ซึ่งการพัฒนาเทคโนโลยีด้านการสื่อสารเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อจำนวนผู้รับชมรายการของผู้ฟ้องคดีทั้งสิ้น ด้วยเหตุดังกล่าวข้างต้น แม้ว่าผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจะมีข้อบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ตามสัญญาและตามที่กฎหมายกำหนดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนผ่านระบบการรับชมสัญญาณโทรทัศน์ภาคพื้นดินไปสู่การรับส่งสัญญาณระบบดิจิทัล แต่ก็มีใช่เป็นสาเหตุหลักที่ทำให้การประกอบกิจการของผู้ฟ้องคดีประสบภาวะขาดทุนหรือได้รับความเสียหายจากการประกอบธุรกิจ ความเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีกล่าวอ้างว่าได้รับจึงเกิดจากการดำเนินธุรกิจปกติทั่วไปของผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองจึงไม่จำต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี

ที่ศาลปกครองชั้นต้นพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองคืนหนังสือค้ำประกันของธนาคาร ก. ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ที่ผู้ฟ้องคดีวางเพื่อค้ำประกันการชำระเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตของงวดที่ ๓ และงวดที่เหลือคืนให้แก่ผู้ฟ้องคดี หากคืนไม่ได้ให้ชดใช้จำนวนเงินตามหนังสือค้ำประกันที่ไม่สามารถคืนได้นั้นให้แก่ผู้ฟ้องคดี ทั้งนี้ ให้ชำระให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่คดีถึงที่สุด คืนค่าธรรมเนียมศาลบางส่วนตามส่วนของการชนะคดีให้แก่ผู้ฟ้องคดี ส่วนค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

พิพากษาแก้ เป็นให้ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑ คืนเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่แก่ผู้ฟ้องคดี จำนวน ๑๕๑,๗๓๐,๗๕๕.๕๘ บาท และให้คืนหนังสือค้ำประกันของธนาคาร ก. ลงวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๗ ที่ผู้ฟ้องคดีวางเพื่อค้ำประกันการชำระเงินค่าธรรมเนียมใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ของงวดที่ ๒ ถึงงวดที่ ๖ คืนให้แก่ผู้ฟ้องคดี หากคืนไม่ได้ให้ชดใช้จำนวนเงินตามหนังสือค้ำประกันที่ไม่สามารถคืนได้นั้นให้แก่ผู้ฟ้องคดี ทั้งนี้ ให้ชำระให้แล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน นับแต่คดีถึงที่สุด คืนค่าธรรมเนียมศาลทั้งสองชั้นศาลบางส่วนตามส่วนของการชนะคดีให้แก่ผู้ฟ้องคดี ส่วนค่าขออื่นนอกจากนี้ให้ยก

นอกจากนี้ มีคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่น่าสนใจ ปี ๒๕๖๔ จำนวน ๗ เรื่อง สามารถอ่านเพิ่มเติมได้ใน QR Code ได้แก่

(๑) เรื่อง วินัย : ฟ้องขอให้เพิกถอนคำสั่งปลดออกจากราชการ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อบ. ๒๙/๒๕๖๔)

(๒) เรื่อง วิธีพิจารณาคดีปกครอง : การทูลเกล้าฯ ถวายคำร้องคัดค้านคำสั่งทางปกครอง (คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ คร.๔๒/๒๕๖๔)

(๓) เรื่อง วิธีพิจารณาคดีปกครอง : การทูลเกล้าฯ ถวายคำร้องคัดค้านคำสั่งทางปกครอง (คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๑๖๔/๒๕๖๔)

(๔) เรื่อง การคมนาคมและการขนส่ง : ฟ้องขอให้ยกเลิกมติที่ประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษตะวันออก (กพอ.) เกี่ยวกับโครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อมสามสนามบิน และยกเลิกมติของคณะกรรมการรัฐมนตรี รวมทั้งมติอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ยกเลิกกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับโครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อมสามสนามบิน และยกเลิกสัญญาร่วมลงทุนโครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อมสามสนามบิน (ดอนเมือง - สุวรรณภูมิ - อู่ตะเภา) (คำสั่งศาลปกครองสูงสุดที่ คร.๑๘๙/๒๕๖๔)

(๕) เรื่อง สาธารณูปโภค : ฟ้องขอให้เพิกถอนมติที่เห็นชอบให้แก่ฯ เพิ่มเติมและเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์การประเมินข้อเสนอ รวมทั้งหลักเกณฑ์การประเมินข้อเสนอฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม ในการดำเนินการคัดเลือกเอกชนเพื่อร่วมลงทุนโครงการรถไฟสายสีส้ม ช่วงบางขุนนนท์ - มีนบุรี (สุวินทวงศ์) (คำสั่งศาลปกครองสูงสุด ที่ ๓๐๐/๒๕๖๔)

(๖) เรื่อง การคมนาคมและการขนส่ง : ฟ้องขอให้มีคำพิพากษาหรือคำสั่งหยุดให้บริการท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และหยุดการก่อสร้างทางวิ่งที่ ๓ และทางที่ ๔ ในท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๓๐๗/๒๕๖๔)

(๗) เรื่อง สัญญาทางปกครอง : ฟ้องขอให้ปฏิบัติตามสัญญาชดใช้ค่าเสียหาย (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุด ที่ อ.๔๙๑/๒๕๖๔)

๔. ผลการดำเนินงานที่สำคัญในด้านต่าง ๆ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินงานในการอำนวยความสะดวกทางปกครองให้กับประชาชน การให้บริการ และการสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ เช่น การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการดำเนินงานและการให้บริการประชาชน การจัดโครงการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายปกครองให้กับประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ การเพิ่มช่องทางการติดต่อ สื่อสารและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว รวมถึงการพัฒนาศักยภาพบุคลากรศาลปกครองให้มีความรู้ ทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน สรุปผลการดำเนินงานที่สำคัญ จำนวน ๗ ด้าน ดังนี้

๑. การเสริมสร้างโอกาสในการเข้าถึงความยุติธรรมทางปกครอง

ภายหลังเปิดทำการศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองกลาง ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๔ ศาลปกครองตระหนักดีว่าประชาชนในท้องถิ่นห่างไกลควรมีสถานที่ที่จะได้รับความเป็นธรรมเช่นเดียวกับประชาชนในส่วนกลาง และเพื่อให้การดำเนินการพิจารณาพิพากษาคดีในศาลปกครองชั้นต้นเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น รวมทั้งเป็นการรักษาลบประผลของประชาชน หน่วยงานทางปกครอง เจ้าหน้าที่ของรัฐ และเสริมสร้างโอกาสการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางปกครองของประชาชนได้อย่างครอบคลุมทั่วถึง จึงได้เร่งเปิดทำการศาลปกครองในภูมิภาคอย่างต่อเนื่อง จนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๒ ศาลปกครองได้เปิดทำการศาลปกครองในภูมิภาคทั่วประเทศแล้วทั้งสิ้น ๑๔ แห่ง ได้แก่ ศาลปกครองเชียงใหม่ ศาลปกครองสงขลา ศาลปกครองนครราชสีมา ศาลปกครองขอนแก่น ศาลปกครองพิษณุโลก ศาลปกครองระยอง ศาลปกครองนครศรีธรรมราช ศาลปกครองอุดรธานี ศาลปกครองอุบลราชธานี ศาลปกครองเพชรบุรี ศาลปกครองนครสวรรค์ ศาลปกครองสุพรรณบุรี ศาลปกครองภูเก็ต และศาลปกครองยะลา โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้มีแผนดำเนินการก่อสร้างอาคารที่ทำการศาลปกครองในภูมิภาคเพิ่มเติมอีก ๒ แห่ง ได้แก่ ศาลปกครองแพร่ และศาลปกครองสกลนคร

นอกจากนี้ ได้มีช่องทางการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง การติดต่อ สื่อสาร และการเผยแพร่ข้อมูลผ่านช่องทางต่าง ๆ จำนวน ๘ ช่องทาง ได้แก่

๑) **สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕** จัดทำคลิปเสียงประชาสัมพันธ์ จำนวน ๒ ชุด คือ (๑) การยื่นฟ้องผ่านระบบงานคดีปกครองออนไลน์อิเล็กทรอนิกส์ (๒) การให้บริการคัดสำเนาคำสั่ง/คำพิพากษาผ่านแอปพลิเคชันของศาลปกครองและจัดส่งให้ บมจ. ทีโอที เผยแพร่ผ่านระบบโทรศัพท์สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และจัดทำคลิปเสียงประชาสัมพันธ์ การให้บริการติดต่อสอบถามนอกเวลาทำการตลอด ๒๔ ชั่วโมง ๗ วัน

๒) **เฟซบุ๊ก (Facebook)** เผยแพร่ข่าว จำนวน ๗๙๖ รายการ มีผู้ติดตาม (follower) จำนวน ๕๔,๓๔๑ คน และมีผู้เข้าถึงข้อมูล (reach) จำนวน ๓,๐๐๓,๕๐๙ คน

๓) **การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านไลน์ LINE OA** ให้บริการติดต่อสอบถามผ่านระบบการถามตอบอัตโนมัติ (AI Chat BOT) จำนวน ๗๑๘ ครั้ง มีผู้ติดตาม (follower) จำนวน ๑๓,๔๕๕ คน

๔) **เว็บไซต์ (Website) : www.admincourt.go.th** มีผู้เข้ามาเยี่ยมชมเว็บไซต์ศาลปกครอง จำนวน ๔๓๕,๒๒๖ ราย (คิดจากหน่วย unique IP)

๕) **ยูทูป (YouTube)** มีผู้ติดตาม จำนวน ๔,๐๖๐ คน และมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร จำนวน ๒๕๘ ครั้ง

๖) **ทวิตเตอร์ (Twitter) : สำนักงานศาลปกครอง @oac_admc** มีสมาชิกทวิตเตอร์ จำนวน ๒๙๑ ราย และมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร จำนวน ๕๘๘ ครั้ง

- ๗) อินสตาแกรม (Instagram) : สำนักงานศาลปกครอง@admc_official มีจำนวนสมาชิกอินสตาแกรมจำนวน ๑,๕๖๑ ราย และมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร จำนวน ๓๖๒ ครั้ง
- ๘) พอดคาสต์ (Podcast) : มีการเผยแพร่ จำนวน ๓๓๔ ครั้ง

๒. การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ทุกภาคส่วนในสังคม

ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารเพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และมีความเข้าใจเกี่ยวกับศาลปกครอง บทบาทหน้าที่ของศาลปกครอง รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองดูแลสิทธิและเสรีภาพของตนมากขึ้น ตลอดจนสามารถใช้กลไกของศาลปกครองในการปกป้องสิทธิของตนเองได้อย่างถูกต้องและทั่วถึง นอกจากนี้ ยังได้ร่วมมือกับหน่วยงานของรัฐและสถาบัน การศึกษานำเนื้อหาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับหลักกฎหมายปกครอง กระบวนการยุติธรรมทางปกครอง และการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองไปปรับใช้ในการจัดอบรมหรือจัดหลักสูตรการเรียนการสอนเพิ่มขึ้น สนับสนุนการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๑) การให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับคดีปกครอง

ดำเนินการให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับคดีปกครอง ณ จุดให้บริการของศาลปกครองทุกแห่ง ทั้งในศาลปกครองกลาง และศาลปกครองในภูมิภาค ๑๔ แห่ง

๒) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทภารกิจของศาลปกครอง

๒.๑) การผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ประเภทต่างๆ

(๑) ประเภทสื่อวีดิทัศน์ เป็นการผลิตและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สื่อความรู้เกี่ยวกับตัวอย่างคำวินิจฉัยของศาลปกครองในคดีสำคัญที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์กับประชาชน ได้แก่ Motion Graphic รายการข่าวประชาสัมพันธ์ (OAC Report) รายการ ๙๑๙ ก้าวผ่านโควิด และคลิปวิดีโอการเปิดใช้ระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ โดยนำสื่อดังกล่าวไปเผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ Facebook และ YouTube สำนักงานศาลปกครอง นอกจากนี้ ได้มีการบันทึกเทปวีดิทัศน์ถวายพระพรชัยมงคล เนื่องในโอกาสสมทวงเฉลิมพระชนมพรรษา ณ สถานีโทรทัศน์ NBT จำนวน ๓ ครั้ง

(๒) ประเภทสื่อเสียง ได้แก่ สารคดีเสียง ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับตัวอย่างคำพิพากษาของศาลปกครองที่สิ้นสุดแล้ว และเป็นคดีที่ได้วางหลักในการปฏิบัติราชการที่ดีแก่หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งเป็นคดีปกครองใกล้ตัวที่สามารถเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวันของประชาชนทั่วไป จำนวน ๔๐ ตอน

(๓) ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์/เอกสาร ได้แก่ หนังสือ “รู้ไว้ก่อนไปศาลปกครอง” ฉบับปรับปรุง สำหรับประชาชนและคู่กรณีที่ยื่นฟ้องคดีต่อศาลปกครอง ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

(๔) ประเภทสื่อรายการวิทยุ โดยการจัดทำสคริปต์รายการสนทนาเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาลปกครองและคดีปกครองทางเครือข่ายสถานีวิทยุ ซึ่งมีโฆษกศาลปกครองและรองโฆษกศาลปกครอง สับเปลี่ยนหมุนเวียนเป็นวิทยากรร่วมสนทนาให้ความรู้ รวมจำนวน ๕ สถานี ออกอากาศรวมทั้งสิ้น ๒๔๘ ครั้ง

(๕) ประเภทสื่อบทความทางวิชาการเกี่ยวกับศาลปกครองและคดีปกครอง นำบทความวิชาการมาดำเนินการเผยแพร่ทางช่องทางต่าง ๆ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ โดยเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์ส่วนกลาง รวมจำนวนทั้งสิ้น ๖๐ ครั้ง และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดต่าง ๆ ภายใต้กิจกรรมรณรงค์สร้างเครือข่ายสื่อมวลชนในศาลปกครองในภูมิภาค (เครือข่ายหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น) รวมจำนวนทั้งสิ้น ๒๘ ครั้ง และเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์ รวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๔ ครั้ง รวมทั้งเผยแพร่บทความผ่านวารสารวิชาการจากหน่วยงานรัฐ รวมจำนวนทั้งสิ้น ๒ ครั้ง

(๖) ประเภทสื่อสิ่งพิมพ์ออนไลน์ จัดทำในลักษณะของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) ซึ่งสามารถดาวน์โหลดจากหน้าเว็บไซต์ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง www.admincourt.go.th ได้แก่ เอกสารประชาสัมพันธ์ “ACT NEWS” รายปักษ์ รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒๔ ฉบับ และเอกสารประชาสัมพันธ์ความรู้เกี่ยวกับคดีปกครอง เรื่อง “รู้ไว้ก่อนไปศาลปกครอง”

(๗) ประเภทสื่อ Digital Content ในรูปแบบอินโฟกราฟิกภาพนิ่ง เพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับศาลปกครองและคดีปกครองให้แก่ประชาชนผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์ รวมจำนวนทั้งสิ้น ๔๔๓ ชิ้นงาน

๒.๒) การปรับปรุงและพัฒนากระบวนการสื่อสารประชาสัมพันธ์เชิงรุก

(๑) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวสารการดำเนินงานของศาลปกครองทางสื่อมวลชน มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข่าวเกี่ยวกับคำสั่ง/คำพิพากษาศาลปกครอง จำนวน ๒,๔๔๘ ครั้ง ข่าวเกี่ยวกับการดำเนินงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง จำนวน ๒๐๗ ครั้ง และจัดทำเอกสารข่าวประชาสัมพันธ์ (Press Release) เพื่อเผยแพร่ทางสื่อต่าง ๆ รวมจำนวน ๒๗ ครั้ง

(๒) เสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านการประชาสัมพันธ์โดยมีเครือข่าย/หน่วยงานที่เข้าร่วมกิจกรรม/ให้ความร่วมมือกับศาลปกครอง โดยมีเครือข่ายเพิ่มขึ้น ดังนี้

(๒.๑) สร้างเครือข่ายสื่อมวลชนศาลปกครองในกลุ่มศูนย์ดำรงธรรมจังหวัดและอำเภอ มีสมาชิกจำนวน ๕๔๖ คน และได้ให้ความอนุเคราะห์นำสื่อประชาสัมพันธ์ไปเผยแพร่ทางหน้าเพจของศูนย์ดำรงธรรม จำนวน ๑๔๔ แห่ง

(๒.๒) รวมพลังสร้างเครือข่ายสื่อมวลชนของศาลปกครองในภูมิภาค (เว็บไซต์สื่อมวลชนท้องถิ่น) ได้เผยแพร่ข่าว บทความ และสื่อประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง รวมจำนวนทั้งสิ้น ๖๕ แห่ง/สื่อ

(๒.๓) สร้างเครือข่ายสื่อมวลชนศาลปกครองในกลุ่มนายอำเภอ (๘๗๘ แห่ง) มีสมาชิกจำนวน ๗๒๖ คน และกลุ่มผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัด (๗๖ แห่ง)

(๒.๔) สร้างเครือข่ายสื่อมวลชนของศาลปกครองผ่านกลุ่ม influencer (ด้านกฎหมาย) โดยมีเครือข่ายผู้ดูแลเพจ influencer (ด้านกฎหมาย) จำนวน ๗ เพจ ได้ให้ความอนุเคราะห์นำสื่อประชาสัมพันธ์ไปเผยแพร่ทางหน้าเพจฯ รวมจำนวนทั้งสิ้น ๙ ครั้ง

(๓) ประสานความร่วมมือกับมูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม ในพระบรมราชูปถัมภ์

จัดส่งสื่อประชาสัมพันธ์ของศาลปกครองสำเร็จรูป เพื่อออกอากาศผ่านสถานีโทรทัศน์การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ช่อง ๖ ซึ่งได้รับความอนุเคราะห์ออกอากาศตั้งแต่วันที่ ๑๘ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ถึงปัจจุบัน และมีรายการออกอากาศ Motion graphic ชูความรู้หรือไม่ ตอนที่ ๑๑ - ๒๐ ช่อง DLTV6 ตั้งแต่วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เป็นต้นไป ประกอบด้วยรายการหลักและรายการสั้น จำนวน ๑๑ รายการ

Motion Graphic
ชุด “สืบเสาะ
เจาะคดี”
<https://bit.ly/3qxmoWW>

Motion Graphic
ชุด “รู้หรือไม่ว่”
<https://qr.go.page.link/DKBTi>

Animation
ชุด “คดีเด็ด
เสียง ๔ ภาค”
<https://bit.ly/3ktSP3l>

รายการ
OAC Report
<https://bit.ly/3wjSkwU>

หนังสือ
“รู้ไว้ก่อนไป
ศาลปกครอง”
<https://qr.go.page.link/nqMdc>

ไฟล์บท
รายการวิทยุ
<https://bit.ly/3uaeKyY>

อินโฟกราฟิก
แนวคำวินิจฉัย
<https://bit.ly/3c4HJSJ>

อินโฟกราฟิก
การ์ตูน ๔ ของ
<https://bit.ly/3Hfyg4k>

อินโฟกราฟิก
คดีเด็ด
๗ บรรทัด
<https://bit.ly/3kpHUYn>

อินโฟกราฟิก
ความรู้ทั่วไป
เกี่ยวกับ
ศาลปกครอง
<https://bit.ly/3dtPo8d>

อินโฟกราฟิก
ที่น่าสนใจ
<https://bit.ly/3dtPo8d>

แนวคำวินิจฉัย

1. การขาดอายุว่าวินิจฉัยว่า การขาดอายุในแง่ของบุคคลที่ประกอบกิจการ...
2. การขาดอายุว่าวินิจฉัยว่า การขาดอายุในแง่ของบุคคลที่ประกอบกิจการ...
3. การขาดอายุว่าวินิจฉัยว่า การขาดอายุในแง่ของบุคคลที่ประกอบกิจการ...

คดีเด็ด 7 บรรทัด EP.17

การตั้งให้ในลักษณะของหนังสือ ๕-๖ ปี...
การตั้งให้ในลักษณะของหนังสือ ๕-๖ ปี...
การตั้งให้ในลักษณะของหนังสือ ๕-๖ ปี...

คำแนะนำของประธานศาลปกครองสูงสุด

เรื่อง การบังคับพินัยกรรมในศาลปกครองสูงสุด

ข้อ 1... ข้อ 2... ข้อ 3...

รู้หรือไม่

คดี ๓ ในทางปกครอง คือ คดีที่ฟ้องร้องปกครองต่อชั้นต้น...
ตัวอย่าง
คดีหมายเลขคดีที่ ส 163/2561...
คดีหมายเลขคดีที่ ส 5/2563...

EP.31

เมื่อที่บ้านปล่อยกิ้งกือเห็น...
เจ้าหน้าที่อย่าใจเกินโปรดขี้ขี้
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 910/2560

EP.32

"ลูกชายที่ฝึกซ้อมกีฬา...
จะมาฟ้องศาลปกครองได้หรือไม่"
คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ รส. 190/2562

๓) การเสริมสร้างและเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคดีปกครองและกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง สำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักกฎหมายปกครอง กระบวนการยุติธรรมทางปกครอง และการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานทางปกครอง นักเรียน นักศึกษา และประชาชนเป็นประจำทุกปี โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผู้ได้รับความรู้ ทั้งในส่วนกลางและในภูมิภาค จำนวนทั้งสิ้น ๑๑,๘๐๘ คน สรุปผลการดำเนินงาน ดังนี้

๓.๑) สำนักงานศาลปกครองในภูมิภาค ๑๔ แห่ง ดำเนินการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามโครงการเสริมสร้างหลักปฏิบัติราชการที่ดีจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองให้แก่ประชาชนหน่วยงานทางปกครอง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผ่านระบบออนไลน์ และสถานที่ต่าง ๆ มีผู้ได้รับความรู้ จำนวน ๘,๓๖๑ คน

๓.๒) สำนักงานศาลปกครอง โดยวิทยาลัยการยุติธรรมทางปกครองดำเนินการให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชน และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผ่านโครงการต่าง ๆ ดังนี้

(๑) จัดอบรมโครงการสัมมนา เรื่อง การนำกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทมาใช้ในคดีปกครองให้แก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ มีผู้ได้รับความรู้ จำนวน ๑๓๗ คน

(๒) จัดอบรมโครงการเสริมสร้างหลักปฏิบัติราชการที่ดีจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองให้แก่ประชาชน หน่วยงานทางปกครอง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีผู้ได้รับความรู้ จำนวน ๓,๐๕๐ คน

(๓) จัดการศึกษาดูงานศาลปกครองในรูปแบบออนไลน์ “Admin Court Learning Journey” ผ่านระบบการประชุมออนไลน์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของศาลปกครองและขั้นตอนการดำเนินกระบวนการพิจารณาตีปกครอง โดยมีผู้เข้าศึกษาดูงานซึ่งเป็นนิสิตและผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเข้าศึกษาดูงาน จำนวนทั้งสิ้น ๒๒๐ คน

๓. การพัฒนาศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์

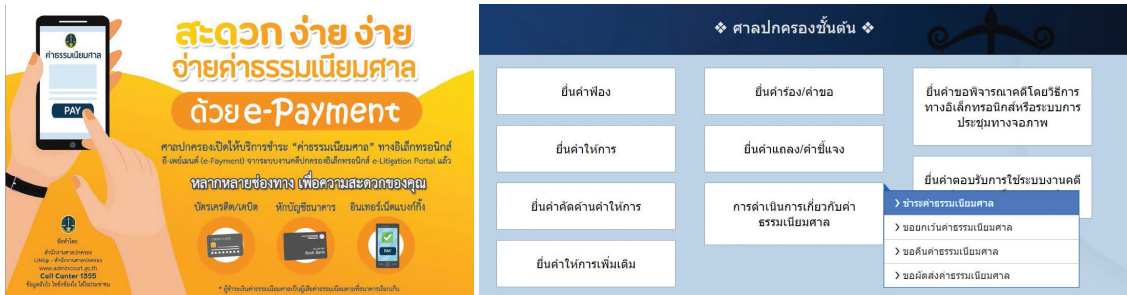
ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่ออำนวยความสะดวกในการพิจารณาพิพากษาคดีปกครองและปรับปรุงการให้บริการประชาชนเพื่อให้ได้รับความสะดวกและรวดเร็วยิ่งขึ้น และได้ดำเนินการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ตามแผนแม่บทศาลปกครองและแผนพัฒนาดิจิทัลของศาลปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ เพื่อพัฒนาบริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) รวมถึงได้มีการพัฒนาบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัล สรุปผลการดำเนินงานที่สำคัญในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑) การพัฒนาระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Litigation)

ระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Litigation) เป็นระบบยื่นฟ้องคดีปกครองทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ครอบคลุมกระบวนการพิจารณาตีทุกชั้นตอน เพื่อประโยชน์แก่ประชาชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานทางปกครอง โดยสามารถใช้งานได้สะดวก ทุกที่ ทุกเวลา ด้วยขั้นตอนง่าย ๆ เริ่มเปิดใช้งานตั้งแต่วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๒ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ระบบได้พัฒนาเพิ่มเติมในส่วนการรับชำระค่าธรรมเนียมศาลในกรณีของคดีที่ไม่ได้ยื่นฟ้องผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ (สำนวนคดีกระดาษ) และรับชำระค่าธรรมเนียมศาลกรณียื่นอุทธรณ์คำพิพากษา เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่คู่กรณีและประชาชน ให้ชำระค่าธรรมเนียมศาลไม่จำเป็นต้องเดินทางมาที่ศาลปกครอง

๒) การพัฒนาระบบศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Admincourt)

ระบบศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ มีการพัฒนาปรับปรุงในส่วนหน้าจอหลัก (Portal) ในฐานะตุลาการหัวหน้าคณะ ตุลาการเจ้าของสำนวน และองค์คณะ และมีการพัฒนาในส่วนการจัดเตรียมเอกสารประกอบการประชุมปรึกษา คำสั่ง/ คำพิพากษา รวมถึงการสั่งการที่หัวหน้าเอกสารในขั้นตอนต่าง ๆ เช่น คำขอขยายระยะเวลา

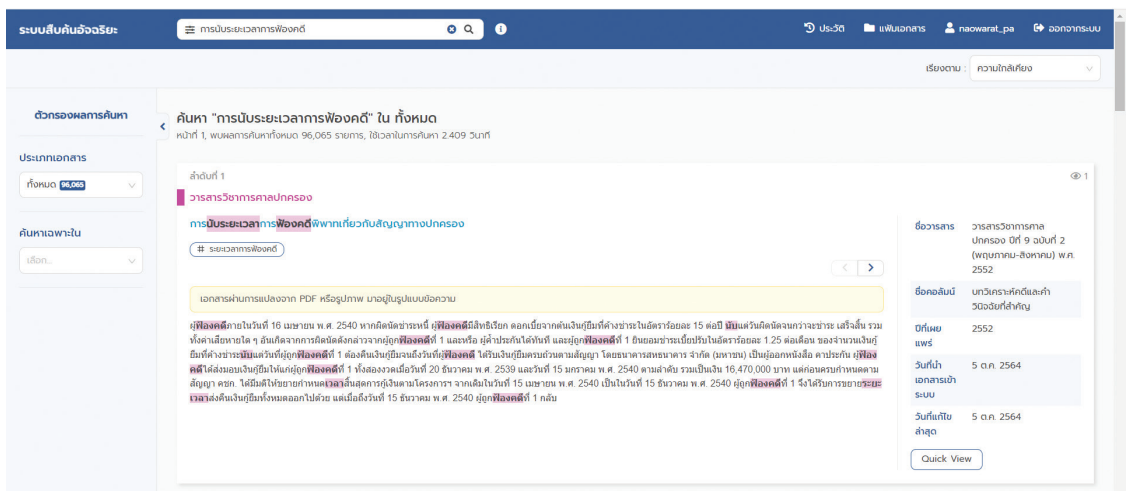

๓) การพัฒนาระบบบริหารจัดการคดี (Admcase)

ศาลปกครองได้พัฒนาระบบเพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการของผู้บริหารศาลและผู้บริหารสำนักงาน ศาลปกครองเพิ่มเติม ได้แก่ ระบบติดตามงานตรวจร่างคำพิพากษา/คำสั่งและระบบติดตามการบังคับคดีปกครอง

ระบบติดตามงานตรวจร่างคำพิพากษา/คำสั่ง เป็นระบบสำหรับผู้บริหารศาลปกครอง เพื่อข้อมูลสถิติและรายละเอียดของคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการของงานตรวจร่างคำพิพากษา/คำสั่ง ที่อยู่ในความรับผิดชอบของประธานฯ รองประธานฯ และประธานแผนกคดีต่าง ๆ โดยแยกประเภทตามคำพิพากษา คำสั่ง คำสั่งระหว่างพิจารณา รายงาน กระบวนพิจารณา (ต.๑๒) วิธีการชั่วคราว (ต.๒๐) (ต.๒๐.๑)

ระบบติดตามการบังคับคดีปกครอง เป็นการประมวลผลการบังคับคดีปกครองจากระบบบังคับคดีปกครอง จำแนกตามหน่วยงานที่ทำการบังคับคดี และจำแนกการบังคับคดีออกเป็นตาม พ.ร.บ.จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง หรือตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง โดยแสดงอยู่ในรูปแบบสถิติ เพื่อให้ผู้บริหารศาลปกครอง และพนักงานคดีปกครองสามารถติดตามคดีที่อยู่ในความรับผิดชอบได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๔) การพัฒนาระบบสืบค้นข้อมูลอัจฉริยะ

ระบบสืบค้นข้อมูลอัจฉริยะมีคุณสมบัติและความสามารถในการสืบค้นแบบข้อความเต็มและจัดเรียงผลการสืบค้นด้วยเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (AI) จากข้อมูลที่จัดเก็บในฐานข้อมูล รวมทั้งสิ้น ๑๐ ฐานข้อมูล จากการค้นหา

เพียงครั้งเดียว ประกอบด้วยฐานข้อมูลจาก ๑) คำพิพากษาคำสั่งศาลปกครอง ๒) กฎหมายและกฎ ๓) แนวคำวินิจฉัยศาลปกครองสูงสุดฉบับ Day to day ๔) แนวคำวินิจฉัยศาลปกครอง (เล่มเขียว) ๕) คำวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาล ๖) อุทธรณ์จากคดีปกครอง ๗) ความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกา ๘) วารสารวิชาการศาลปกครอง ๙) เอกสารอื่น ๆ ๑๐) งานวิจัยและวิชาการ ซึ่งเป็นประโยชน์และช่วยสนับสนุนการปฏิบัติของตุลาการศาลปกครองและพนักงานคดีปกครอง ตลอดจนบุคลากรของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองได้ใช้ในการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลดังกล่าวได้ตามต้องการ

๕) ห้องพิจารณาคดีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Courtrooms)

ศาลปกครองได้พัฒนาห้องไต่สวน และห้องพิจารณาคดีของศาลปกครองให้ก้าวเข้าสู่การเป็นห้องพิจารณาคดีอิเล็กทรอนิกส์ (e-Courtrooms) เพื่อให้ผู้เข้ารับฟังการพิจารณาทั้งหมดสามารถเห็นเอกสารพยานหลักฐานที่ใช้ประกอบในการพิจารณาคดีและไต่สวนผ่านอุปกรณ์การแสดงผล เช่น Projector, Visualizer และคอมพิวเตอร์ นอกจากนี้ภายในห้องพิจารณาคดีจะมีการติดตั้งระบบบันทึกภาพและเสียงสำหรับบันทึกในระหว่างการพิจารณาคดีและไต่สวนเพื่อเรียกดูไฟล์วีดิทัศน์และเสียงที่บันทึกในภายหลังได้ เพื่อให้คู่กรณีสามารถขอศาลใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ในการไต่สวน การฟัง การนั่งพิจารณาคดี หรือฟังคำพิพากษา/คำสั่ง ผ่านระบบการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conferencing System) อำนวยความสะดวกและลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางของคู่กรณี โดยสามารถขอศาลให้กำหนดสถานที่ที่คู่กรณีสะดวกได้ และให้ถือว่าการพิจารณาคดีต่อหน้าศาล โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้รับความจัดสรรงบประมาณพัฒนาห้องไต่สวน และห้องพิจารณาคดีของศาลปกครองเพิ่มเติมในส่วนของศาลปกครองสูงสุดและศาลปกครองในภูมิภาคจำนวน ๔ แห่ง (เชียงใหม่ ขอนแก่น สงขลา และระยอง)

โดยคู่กรณี พยาน หรือบุคคลภายนอกที่ศาลมีคำสั่งเรียกมาให้ถ้อยคำ สามารถร่วมพิจารณาคดีทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ ตามคำสั่งศาล มี ๒ วิธี ได้แก่

(๑) คู่กรณี พยาน หรือบุคคลภายนอกที่ศาลมีคำสั่งเรียกมาให้ถ้อยคำต่อศาล เข้าร่วมการพิจารณาคดี โดยเลือกมาที่ทำการศาลปกครองที่ตนเองสะดวก

(๒) คู่กรณี พยาน หรือบุคคลภายนอกที่ศาลมีคำสั่งเรียกมาให้ถ้อยคำต่อศาล เข้าร่วมการพิจารณาคดีจาก สถานที่พักอาศัย สถานที่ทำงาน หรือสถานที่อื่นที่ศาลเห็นสมควร

ทั้งนี้ มีคู่กรณียื่นคำขอดำเนินกระบวนการพิจารณาโดยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบประชุมทางไกล ผ่านจอภาพ ตั้งแต่เดือนมิถุนายน ๒๕๖๓ จนถึงสิ้นสุดปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ข้อมูล ณ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔) ทั้งหมด ๑๖๓ ครั้ง

๖) โปรแกรมเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center)

พัฒนาปรับปรุงการบริการโดยได้ดำเนินการเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบบูรณาการฐานข้อมูลประชาชนและการบริการภาครัฐ (Linkage Center) กับหน่วยงานราชการอื่น ซึ่งมีกระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานกลางในการเชื่อมโยงฐานข้อมูลประชาชนของส่วนราชการกับฐานข้อมูลทะเบียนประวัติราษฎรผ่านเลขบัตรประจำตัวประชาชน ๑๓ หลัก เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการแก่ประชาชนผู้ฟ้องคดี ผู้ถูกฟ้องคดี โดยไม่ต้องขอสำเนาบัตรประจำตัวประชาชนตามนโยบายรัฐบาล และเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลปกครองสามารถตรวจสอบข้อมูลบุคคลในคดีที่เกี่ยวข้องกับหน่วยราชการอื่น โดยเชื่อมโยงกับหน่วยงาน ได้แก่ กรมราชทัณฑ์ (ข้อมูลผู้ต้องขัง) กรมบังคับคดี (ข้อมูลบุคคลล้มละลาย) กรมการกงสุล (ข้อมูลหนังสือเดินทาง) กรมการค้าต่างประเทศ (ทะเบียนผู้รับมอบอำนาจ) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๒ ใน พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้เชื่อมโยงข้อมูลกับสำนักงานปลัดกระทรวงการคลัง (ทะเบียนผู้มีรายได้น้อย) และใน พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้รับอนุญาตให้เชื่อมโยงข้อมูลกับกรมที่ดิน (ฐานข้อมูลการครอบครองกรรมสิทธิ์ที่ดินและห้องชุด และฐานข้อมูลการครอบครองกรรมสิทธิ์ที่ดินและห้องชุดที่มีการจดทะเบียนกลุ่มจำนอง) ซึ่งการเชื่อมโยงดังกล่าวเป็นการลดระยะเวลาและขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อสนับสนุนงานของตุลาการศาลปกครองในการอำนวยความสะดวกทางปกครองและการบริการประชาชน สำหรับการเชื่อมโยงกับหน่วยงานอื่น ๆ จะดำเนินการประสานงานต่อไป

๗) การพัฒนาระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ เวอร์ชัน ๒ (แบบลดการใช้กระดาษ) (e-Saraban)

ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์ เวอร์ชัน ๒ (แบบลดการใช้กระดาษ) เป็นระบบสำนักงานอิเล็กทรอนิกส์ (e-Office) ในการรับ - ส่งหนังสือราชการของสำนักงานศาลปกครอง เริ่มใช้ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นมา ใช้ในสำนักงานศาลปกครองในส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และผู้บริหารสำนักงานศาลปกครอง สำหรับ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้พัฒนาปรับปรุงเพิ่มเติมในส่วนการรับ - ส่งหนังสือราชการระหว่างสำนักงานศาลปกครองกับตุลาการศาลปกครองสูงสุด ได้แก่ หนังสือภายในที่เป็นหนังสือเวียน และหนังสือเพื่อพิจารณา โดยที่ผู้บริหารศาลปกครองสามารถลงนามและสั่งการ รวมทั้งตุลาการศาลปกครองสูงสุดสามารถลงนามในระบบสารบรรณฯ ได้

๔. การเสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

ศาลปกครองได้ดำเนินการเสริมสร้างความร่วมมือกับประชาคมศาลปกครอง องค์กรหรือหน่วยงานระหว่างประเทศและการรับรองคณะผู้แทนจากต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีกิจกรรมเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศที่สำคัญ ได้แก่

๑) การเสริมสร้างความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศ

๑.๑ ความร่วมมือทางวิชาการกับสำนักงานคณะผู้แทนสหภาพยุโรปประจำประเทศไทย (The Delegation of EU to Thailand) สำนักงานศาลปกครองดำเนินการจัดกิจกรรมความร่วมมือทางวิชาการกับสำนักงานคณะผู้แทนสหภาพยุโรปประจำประเทศไทย โดยการจัดเวทีส่งเสริมภาคประชาสังคมขับเคลื่อนวาระ

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในหัวข้อ “การจัดการสิ่งแวดล้อมกับการระงับข้อพิพาทเพื่อการพัฒนาสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน” เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ผ่านระบบ Video Conference ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานคณะผู้แทนสหภาพยุโรปฯ และได้รับเกียรติจากวิทยากร ๓ ฝ่าย ประกอบด้วย ๑) ฝ่ายโครงการสหภาพยุโรปส่งเสริมภาคประชาสังคมขับเคลื่อนวาระเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ๒) ฝ่ายคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และ ๓) ฝ่ายศาลปกครอง มีผู้สนใจเข้าร่วมกิจกรรม จำนวนทั้งสิ้น ๒๓๖ คน

๑.๒ ความร่วมมือทางวิชาการกับมูลนิธิคอนราต อาเดนาวร์ ประจำประเทศไทย สำนักงานศาลปกครองและมูลนิธิคอนราต อาเดนาวร์ ได้ลงนามในข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ (Agreement) โดยมูลนิธิคอนราตฯ เป็นผู้สนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินกิจกรรมตามแผนการดำเนินงานภายใต้โครงการความร่วมมือทางวิชาการกับมูลนิธิคอนราตฯ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑๓ กิจกรรม เช่น โครงการแลกเปลี่ยนและพัฒนาศักยภาพความรู้เกี่ยวกับกฎหมายปกครอง กิจกรรมอบรมภาษาเยอรมัน ณ สถาบันเกอเธ่ โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีปกครอง กิจกรรมสัมมนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านการบังคับคดีปกครองเกี่ยวกับปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงานตามกฎหมายและระเบียบที่แก้ไขใหม่ รุ่นที่ ๒ และโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างสมรรถนะด้านการประเมินผลการควบคุมภายในและการบริหารจัดการความเสี่ยงของสำนักงานศาลปกครอง

๑.๓ ความร่วมมือทางวิชาการกับศาลประชาชนสูงสุดแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป. ลาว) ศาลปกครองเข้าร่วมการบรรยายและแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับศาลประชาชนสูงสุดแห่ง สปป. ลาว ในหัวข้อ “การเขียนคำพิพากษาศาลปกครอง” เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ ผ่านระบบออนไลน์ โดยมีตุลาการศาลปกครองสูงสุด เข้าร่วมเป็นวิทยากรในการบรรยาย ซึ่งการบรรยายในครั้งนี้นับเป็นจุดเริ่มต้นการดำเนินกิจกรรมผ่านระบบออนไลน์ร่วมกับศาลประชาชนสูงสุดแห่ง สปป. ลาว อันจะนำไปสู่การปรับรูปแบบการจัดกิจกรรมตามโครงการความร่วมมือทางวิชาการเพื่อเตรียมการจัดตั้งคณะศาลปกครองในศาลประชาชนสูงสุดแห่ง สปป. ลาว ระยะเวลา ๓ ปีในรูปแบบออนไลน์ต่อไป

๑.๔ ความร่วมมือทางวิชาการกับ State Courts ของสิงคโปร์ สำนักงานศาลปกครองร่วมกับ State Courts ของสิงคโปร์จัดกิจกรรมการบรรยายผ่านระบบการประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conferencing System) ในหัวข้อ “การเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรศาลเพื่อรับมือกับความท้าทายใหม่ ๆ ในอนาคต : การดำเนินโครงการกรอบสากลเพื่อความเป็นเลิศของศาล (IFCE) ระยะที่ ๓ ของสิงคโปร์” เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ๒๕๖๔ ณ อาคารศาลปกครอง กรุงเทพมหานคร เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกันในการดำเนินงานตามกรอบสากลเพื่อความเป็นเลิศของศาล (IFCE) โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำแนวปฏิบัติที่ดีที่สุด (Best Practice) ตามกรอบสากลเพื่อความเป็นเลิศของศาล (IFCE) ระยะที่ ๓ ของสิงคโปร์มาปรับใช้ในการดำเนินงานของศาลปกครอง และเป็นการรักษาความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานคู่ความร่วมมือทางวิชาการระหว่างประเทศ

๑.๕ ข้อเสนอโครงการความร่วมมือทางวิชาการกับรัฐบาลฝรั่งเศส ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ สถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทย ได้สนับสนุนทุนปริญญาเอก สาขากฎหมายมหาชน ณ สาธารณรัฐฝรั่งเศส ให้บุคลากรสำนักงานศาลปกครอง จำนวน ๑ ทุน แบบเต็มจำนวน ระยะเวลาการให้ทุน ๓ ปี และสนับสนุนการจัดการบรรยายพิเศษทางวิชาการโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากสาธารณรัฐฝรั่งเศส ในหัวข้อ “วิวัฒนาการในปัจจุบันของกฎหมายและคดีปกครองเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมในฝรั่งเศส” เมื่อวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๔ และวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๔ ณ อาคารศาลปกครอง กรุงเทพมหานคร โดยได้รับเกียรติจากศาสตราจารย์เกียรติคุณฌาคเกอลีน โมรองด์-เดอวีเยร์ (Professeur émérite Jacqueline MORAND-DEVILLER) มหาวิทยาลัยปารีส ๑ นอกจากนี้ สถานเอกอัครราชทูตฝรั่งเศสประจำประเทศไทยได้สนับสนุนค่าใช้จ่ายร้อยละ ๕๐ ของทุนอบรมภาษาฝรั่งเศส ณ สมาคมฝรั่งเศส กรุงเทพฯ จำนวน ๒ ทุนแก่บุคลากรของสำนักงานศาลปกครองด้วย

๒) การประชุมสัมมนาระหว่างประเทศ

๒.๑) การประชุมคณะกรรมการดำเนินงานของสมาคมศาลปกครองสูงสุดระหว่างประเทศ สภาแห่งรัฐเบลเยียมเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานของสมาคมศาลปกครองสูงสุดระหว่างประเทศผ่านระบบออนไลน์ จากกรุงบรัสเซลส์ ราชอาณาจักรเบลเยียม เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ โดยศาลปกครองสูงสุดไทยในฐานะกรรมการดำเนินงานของสมาคมฯ ได้เข้าร่วมการประชุมฯ ในโอกาสนี้ประธานศาลปกครองสูงสุดโปรดมอบหมายให้นายวิชฌ วรรณฤณ รองประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นผู้แทนศาลปกครองสูงสุดไทยเข้าร่วมการประชุม

๒.๒) การสัมมนาทางไกลผ่านจอภาพในหัวข้อ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการยุติธรรม สำนักงานศาลปกครองร่วมกับวิทยาลัยตุลาการแห่งชาติของศาลประชาชนสูงสุดแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน

จัดการสัมมนาทางไกลผ่านจอภาพ (Video Conference Seminar) เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ ในหัวข้อ “การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในกระบวนการยุติธรรม” (The Application of Information Technology in Judicial Process) โดยได้รับเกียรติจากนายสุชาติ มงคลเลิศพล ประธานแผนกคดีบริหารราชการแผ่นดินในศาลปกครองสูงสุด และ Mr. SUN Xiaoyong ประธานวิทยาลัยตุลาการแห่งชาติของศาลประชาชนสูงสุดแห่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ร่วมกันกล่าวเปิดการสัมมนา และมีคณะตุลาการศาลปกครอง ผู้บริหารสำนักงานศาลปกครอง และเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลปกครอง เข้าร่วมการสัมมนา ณ อาคารศาลปกครอง กรุงเทพมหานคร

๕. การพัฒนาศักยภาพบุคลากรศาลปกครอง

ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองดำเนินการพัฒนาศักยภาพบุคลากรศาลปกครอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม ได้แก่

๑) การพัฒนาบุคลากรศาลปกครอง เป็นการพัฒนาบุคลากรศาลปกครองตามความก้าวหน้าในสายอาชีพและการพัฒนาต่อเนื่องระหว่างปฏิบัติหน้าที่ตุลาการศาลปกครองผ่านการจัดโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการพัฒนาสมรรถนะของตุลาการศาลปกครองและบุคลากรศาลปกครองให้สอดคล้องกับตำแหน่งหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด จำนวน ๒ กิจกรรม โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีและความเชี่ยวชาญของบุคลากรเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีและการบังคับคดีมีมาตรฐาน และรวดเร็วยิ่งขึ้น จำนวน ๓ กิจกรรม โครงการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการขับเคลื่อนศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ และการเสริมสร้างศักยภาพของตุลาการศาลปกครอง (จัดโดยสถาบันภายนอก) รวม ๕ หลักสูตร

๒) การพัฒนาข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง เป็นการพัฒนาพนักงานคดีปกครองและบุคลากรในสายงานสนับสนุน ตามแผนปฏิบัติการตลอดจนนโยบายของผู้บริหารสำนักงานศาลปกครอง โดยมุ่งเน้นในการพัฒนาบุคลากร

ของสำนักงานศาลปกครองตามความก้าวหน้าในสายอาชีพ การเสริมสร้างศักยภาพและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านในการปฏิบัติงาน คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) รวมทั้งการส่งบุคลากรไปศึกษาอบรมในหน่วยงานภายนอก เพื่อเสริมสร้างศักยภาพบุคลากรของสำนักงานศาลปกครองให้มีความเชี่ยวชาญและสมรรถนะสูงขึ้น สรุปผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

๒.๑) การพัฒนาพนักงานคดีปกครองและบุคลากรในสายงานสนับสนุน ตามโครงการพัฒนาสมรรถนะของตุลาการศาลปกครองและบุคลากรศาลปกครองให้สอดคล้องกับตำแหน่งหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนด โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคดีและความเชี่ยวชาญของบุคลากรเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาคดีและการบังคับคดีมีมาตรฐาน และรวดเร็วยิ่งขึ้น และโครงการเพิ่มศักยภาพของบุคลากรให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการขับเคลื่อนศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ จำนวน ๙ กิจกรรม

๒.๒) การพัฒนาบุคลากรระดับเชี่ยวชาญและระดับชำนาญการพิเศษ ตามโครงการฝึกอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างทักษะด้านการบริหาร เพื่อเสริมสร้างทักษะทางการบริหารและเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่การเป็นนักบริหารที่มีวิสัยทัศน์มีสมรรถนะสูงในการขับเคลื่อนงานของศาลปกครองให้กับกลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นผู้อำนวยการสำนักผู้เชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการกลุ่ม ศูนย์ หรือบุคลากรระดับเชี่ยวชาญ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดำเนินการจัดอบรมรุ่นที่ ๑ จำนวน ๕๖ คน และรุ่นที่ ๒ ซึ่งจะดำเนินการจัดอบรมในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

ผลการดำเนินงานที่สำคัญในด้านอื่นๆ

๑) การพัฒนาระบบการฝึกอบรมอิเล็กทรอนิกส์ (e-Training) สำนักงานศาลปกครองได้กำหนดให้มีโครงการพัฒนาระบบการฝึกอบรมอิเล็กทรอนิกส์ (e-Training) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการการฝึกอบรม ลดความซ้ำซ้อนและปริมาณกระดาษที่ต้องใช้ในการดำเนินการ และสามารถติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และครอบคลุมกระบวนการบริหารจัดการการฝึกอบรมทั้งระบบ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จัดฝึกอบรมการใช้งานระบบการฝึกอบรมอิเล็กทรอนิกส์ (e-Training) ให้กับบุคลากรสำนักงานศาลปกครองที่เป็นผู้ใช้งานและผู้ดูแลระบบ จำนวนกว่า ๖๕๐ คน และเปิดระบบให้บุคลากรสำนักงานศาลปกครองใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรสำนักงานศาลปกครองอย่างเต็มรูปแบบในวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๔ เป็นต้นไป

๒) การจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan: IDP) ของบุคลากรสำนักงานศาลปกครอง สำนักงานศาลปกครองได้นำแผนพัฒนารายบุคคล (Individual Development Plan: IDP) มาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ กำหนดให้หน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลปกครอง จำนวน ๕ หน่วยงาน เป็นหน่วยงานนำร่องในการจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล กำหนดจำนวนชั่วโมงการพัฒนา ๑๘ ชั่วโมงต่อคนต่อปี ซึ่งบุคลากรทั้ง ๕ หน่วยงานสามารถผ่านการพัฒนาตนเองได้ตามเป้าหมายที่กำหนด และได้ขยายผลการจัดทำแผนพัฒนารายบุคคลให้ครอบคลุมทุกหน่วยงาน โดยให้บุคลากรสำนักงานศาลปกครองทุกคน ยกเว้นผู้ดำรงตำแหน่งระดับผู้อำนวยการสำนัก จัดทำแผนพัฒนารายบุคคลในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ชั่วโมงในการพัฒนา ๓๐ ชั่วโมงต่อคนต่อปี และจำนวน ๖๐ ชั่วโมงต่อคนต่อปี ภายใน ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๗)

๓) งานพัฒนาระบบการเรียนรู้ออนไลน์ OAC Academy สำนักงานศาลปกครองได้จัดทำพื้นที่แห่งการเรียนรู้สำหรับบุคลากรศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง โดยใช้ชื่อ "OAC Academy" (Office of Administrative Court Academy) เพื่อปรับเปลี่ยนรูปแบบการพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างทักษะให้กับบุคลากรทุกระดับให้มุ่งสู่วัฒนธรรมการเรียนรู้ด้วยตนเองแบบออนไลน์ สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา ตามความสนใจในรูปแบบ MOOC (Massive Open Online Course) ตามมาตรฐาน edX นำเสนอบทเรียนต่าง ๆ ผ่านอินเทอร์เน็ตและให้ผู้เรียนลงทะเบียนเข้าเรียน โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ เป็นต้นมา ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้นำบทเรียนที่เป็นการเรียนการสอนที่ผ่านมาย้อนหลังไม่เกิน ๒ ปี และได้รับอนุญาตให้เผยแพร่พร้อมปรับให้เหมาะสมกับการเรียนออนไลน์ผ่าน oacademy.admincourt.go.th จำนวน ๑๑ บทเรียน

๖. การเสริมสร้างวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) และองค์กรแห่งความสุข

ศาลปกครองเล็งเห็นความสำคัญของวัฒนธรรมองค์กร โดยเริ่มต้นกำหนดไว้ในแผนยุทธศาสตร์ศาลปกครอง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๔) ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาระบบบริหารทรัพยากรมนุษย์และการสร้างวัฒนธรรมองค์กร ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๑ ได้เริ่มดำเนินการศึกษาวิจัย เรื่อง “วัฒนธรรมองค์กรที่พึงประสงค์ของศาลปกครอง” เพื่อศึกษาวัฒนธรรมที่เป็นอยู่ และที่ควรจะเป็นของศาลปกครอง และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้จัดกิจกรรมเปิดตัววัฒนธรรมศาลปกครอง หรือ TRUST ขึ้นเป็นครั้งแรก และได้ดำเนินกิจกรรมเรื่อยมา จนกระทั่งในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ พ.ศ. ๒๕๖๐ พ.ศ. ๒๕๖๑ และ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้ดำเนินการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคลากรศาลปกครองที่ปฏิบัติงานโดยยึดวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) ได้ดำเนินการรวม ๔ ครั้ง ผลการสำรวจปรากฏว่า บุคลากรศาลปกครองปฏิบัติงานโดยยึดวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) ในภาพรวมทั้ง ๕ เรื่องอย่างเด่นชัดและสม่ำเสมอ คิดเป็นร้อยละ ๗๕.๙ ๗๐.๕ ๖๐.๒ และ ๖๘.๙ ของผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมด ตามลำดับ

ผลการสำรวจทั้ง ๔ ครั้ง มีความคล้ายคลึงกัน กล่าวคือ วัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) ที่บุคลากรแสดงออกอย่างเด่นชัดและสม่ำเสมอมากที่สุด คือ ถูกต้อง (Righteousness) และน้อยที่สุด คือ มีมาตรฐาน (Standard)

ทั้งนี้ ในการสำรวจปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ มีความคิดเห็นเพิ่มเติมจากบุคลากรเกี่ยวกับการเสริมสร้างวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) ที่พบจากการสำรวจ ได้แก่ วัฒนธรรมเรื่องมีมาตรฐาน (Standard) เป็นวัฒนธรรมที่บุคลากรเห็นว่าควรเสริมสร้างให้เกิดอย่างเร่งด่วนมากที่สุด รองลงมา คือ ถูกต้อง (Righteousness) และทำงานเป็นทีม (Teamwork)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ การเสริมสร้างวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) ภายใต้คำจำกัดความและตัวแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของวัฒนธรรมศาลปกครอง (TRUST) ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ จนถึงปัจจุบัน จึงได้มีการสอบถามให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน กระชับ ง่ายต่อการสื่อสารและจดจำของบุคลากรมากขึ้น คำจำกัดความและตัวแบบพฤติกรรมของ TRUST (ปรับปรุงใหม่) ดังนี้

๑. โปร่งใส (Transparency)

คำจำกัดความ : ทำงานอย่างโปร่งใส เปิดเผย ตรงไปตรงมา และตรวจสอบได้

๒. ถูกต้อง (Righteousness)

คำจำกัดความ : ตั้งมั่นในความถูกต้อง ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมจริยธรรม

๓. เอกภาพ (Unity)

คำจำกัดความ : เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความรักภักดีและภาคภูมิใจในองค์กร

๔. มีมาตรฐาน (Standard)

คำจำกัดความ : ทำงานอย่างมืออาชีพ มีมาตรฐานด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย

๕. ทำงานเป็นทีม (Teamwork)

คำจำกัดความ : ทำงานด้วยความร่วมมือร่วมใจอย่างเข้มแข็ง เคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน

นอกจากการให้ความสำคัญกับการส่งเสริมค่านิยมหลักของศาลปกครองและวัฒนธรรมศาลปกครองแล้ว สำนักงานศาลปกครองยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรมีสุขภาวะที่ดีและมีความสุขในการทำงาน เพื่อส่งมอบผลงานที่รวดเร็ว มีคุณภาพแก่บุคลากรภายในองค์กรและผู้รับบริการซึ่งเป็นการส่งต่อความสุขสู่ประชาชนและสังคมโดยรวม

นับตั้งแต่สำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินโครงการเสริมสร้างศาลปกครองให้เป็นองค์กรแห่งความสุขอย่างยั่งยืน ภายใต้ความร่วมมือทางวิชาการกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) อย่างเป็นทางการมาตั้งแต่วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๑ ตามเจตนารมณ์ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีและการเสริมสร้างองค์กรแห่งความสุขของศาลปกครอง ภายใต้แนวคิด “ก้าวแห่งความสุข...ก้าวตามรอยพ่อ...เพื่อสร้างองค์กรแห่งความสุขอย่างยั่งยืน” และวิสัยทัศน์การบริหารราชการสำนักงานศาลปกครองของเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง “งานได้ผล คนมีความสุข” และมุ่งเน้นหลักการ 3P ได้แก่ มิติการเสริมสร้างคุณภาพชีวิตและมีความสุขในการทำงานของบุคลากรตามตัวแบบความสุข ๘ ประการ (Happy 8) ของ สสส. (P1: People Focus) การเสริมสร้างผลการดำเนินงานขององค์กร (P2: Performance Focus) และการเสริมสร้างบรรยากาศในการทำงานสู่สถานที่ทำงานสุขภาวะ (Healthy Workplace) (P3: Place Focus) ผลลัพธ์ที่เกิดจากความสำเร็จของการดำเนินงานโครงการฯ ที่ทุกหน่วยงานได้ร่วมกันขับเคลื่อน พบว่า โครงการฯ ดังกล่าวสามารถยกระดับความสุขของบุคลากรศาลปกครองในภาพรวมจาก ๗๗.๒๐ คะแนน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็น ๗๗.๕๐ คะแนน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ และ ๗๙.๐๐ คะแนน ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ลดลงเล็กน้อย เป็น ๗๘.๒ คะแนน หรือบุคลากรสำนักงานศาลปกครองส่วนใหญ่มีความสุขโดยรวมอยู่ในระดับมาก (๗๘.๒ คะแนน)

ด้านความผูกพันองค์กรของบุคลากรสำนักงานศาลปกครอง ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ผลการสำรวจความผูกพันต่อศาลปกครองของบุคลากรสำนักงานศาลปกครอง พบว่า ระดับความผูกพันต่อศาลปกครองของบุคลากรโดยส่วนใหญ่เท่ากับ ร้อยละ ๙๐.๓๐ ของจำนวนผู้ตอบแบบสำรวจทั้งหมดที่มีความผูกพันในระดับมากขึ้นไปหรือคิดเป็นคะแนนความผูกพันองค์กรในภาพรวมเท่ากับ ๘๖.๘ คะแนน (จาก ๑๐๐ คะแนน) กล่าวคือ บุคลากรมีความรู้สึกเชื่อมั่นในองค์กร ยอมรับในเป้าหมายและค่านิยมขององค์กร รู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร มีความเต็มใจและมั่นใจ อุทิศตนอย่างเต็มที่ที่จะปฏิบัติงานเพื่อองค์กร มีความซื่อสัตย์ จงรักภักดีโดยไม่คิดจะลาออกจากองค์กร โดยด้านที่บุคลากรกลุ่มตัวอย่างให้คะแนนมากที่สุด คือ การทำงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ เพราะงานเป็นส่วนหนึ่งในความสำเร็จของศาลปกครอง (Strive) (๙๕ คะแนน) รองลงมา คือ มีความภาคภูมิใจที่ได้ทำงานที่ศาลปกครอง (๙๒ คะแนน) และการกล่าวถึงองค์กรในทางที่ดีหรือทางบวก (Say) ๙๐.๔ คะแนน ตามลำดับ

ผลสัมฤทธิ์จากการส่งเสริมค่านิยมหลักของศาลปกครอง วัฒนธรรมศาลปกครอง และองค์กรแห่งความสุข ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้มีส่วนสำคัญในการเสริมสร้างให้บุคลากรศาลปกครองปฏิบัติตนสอดคล้องกับค่านิยมหลักและวัฒนธรรมศาลปกครอง ในการมุ่งอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว บุคลากรของศาลปกครองเป็นผู้มีสุขภาวะที่ดีและมีความสุขในการทำงาน สามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถส่งมอบผลงานที่รวดเร็ว มีคุณภาพแก่บุคลากรภายในองค์กรและผู้รับบริการซึ่งเป็นการส่งต่อความสุขสู่ประชาชนและสังคมโดยรวม ดังผลการสำรวจความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการอำนวยความสะดวกของศาลปกครอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ผลการสำรวจประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นต่อการอำนวยความสะดวกของศาลปกครอง ร้อยละ ๙๐.๓๗

ร้อยละของประชาชนผู้รับบริการที่มีความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการของศาลปกครอง ร้อยละ ๙๐.๘๒

หมายเหตุ : สามารถอ่านบทความ การเสริมสร้างวัฒนธรรม ศาลปกครอง (TRUST) และองค์กรแห่งความสุข เพิ่มเติมได้ใน QR Code

<https://bit.ly/3PdYoiA>

๗. การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานศาลปกครอง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๒๑ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) กำหนดให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) เป็น “มาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุก” ที่หน่วยงานภาครัฐทั่วประเทศจะต้องดำเนินการ โดยในระยะแรก (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) กำหนดค่าเป้าหมายให้หน่วยงานภาครัฐมีผลการประเมิน ITA ผ่านเกณฑ์ในระดับ ๘๕ คะแนนขึ้นไป มีสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๑ เห็นชอบให้หน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานเข้าร่วมการประเมิน ITA ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔ โดยใช้แนวทางและเครื่องมือการประเมินตามที่สำนักงาน ป.ป.ช. กำหนด และแผนแม่บทศาลปกครอง ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) กำหนดให้การประเมิน ITA ของสำนักงานศาลปกครองเป็นตัวชี้วัดในแผนแม่บทศาลปกครองด้วย

สำนักงานศาลปกครองได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) จึงเข้าร่วมการประเมิน ITA ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ จนถึงปัจจุบัน

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ผลการประเมิน ITA ของสำนักงานศาลปกครองได้คะแนนเท่ากับ ๙๕.๕๔ คะแนน จากคะแนนเต็ม ๑๐๐ คะแนน อยู่ในระดับ AA (๙๕.๐๐ - ๑๐๐ คะแนน) หมายถึง หน่วยงานสามารถดำเนินการได้ครบถ้วนตามตัวชี้วัดและหลักเกณฑ์การประเมิน ITA โดยสามารถบรรลุความสำเร็จในการเป็นหน่วยงานต้นแบบด้านคุณธรรมและความโปร่งใสให้แก่หน่วยงานอื่น ๆ ได้ จากผลคะแนนในระดับ AA ส่งผลให้สำนักงานศาลปกครองได้รับรางวัลประกาศเกียรติคุณเชิดชูเกียรติ (หน่วยงานที่มีคะแนนมากกว่า ๙๕ คะแนนขึ้นไป)

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้การดำเนินงานประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากผู้บริหารสำนักงานศาลปกครองให้ความสำคัญกับการดำเนินงานดังกล่าว โดยมีการตั้งคณะกรรมการดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ของสำนักงานศาลปกครอง การแต่งตั้งคณะทำงานในด้านต่าง ๆ และทุกหน่วยงานในสังกัดสำนักงานศาลปกครองได้ร่วมกันผลักดันและขับเคลื่อนให้การดำเนินงานตามแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริตของสำนักงานศาลปกครองแล้วเสร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ตลอดจนเน้นย้ำในการชี้แจงสื่อสารสร้างความเข้าใจให้กับบุคลากรของสำนักงานศาลปกครอง

ประกาศนียบัตรเชิดชูเกียรติ
ให้เพื่อแสดงว่า

สำนักงานศาลปกครอง

เป็นหน่วยงานที่ให้การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
หน่วยงานที่มีผลคะแนนระดับ AA

พณชิต ฐิตธัญญ์
ประธาน คส.ป.ค.

พัชร์ชวลิต อภัยวงศ์
อธิบดี

วิมลพร ประจักษ์ราวี
ประธานคณะกรรมการ

AA ITA

ระเบียบคณะกรรมการข้าราชการศาลปกครอง ว่าด้วยประมวลจริยธรรมของเจ้าหน้าที่สำนักงานศาลปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๕

ที่มาและหลักการ

รัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า คณะกรรมการข้าราชการศาลปกครอง มีอำนาจหน้าที่จัดระบบและควบคุมประพฤติปฏิบัติของข้าราชการศาลปกครองให้ซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมอันดีงาม มีจิตสำนึกที่สุจริต และมีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ยึดถือปฏิบัติหน้าที่อย่างกล้าหาญ

เจตนารมณ์ของกฎหมาย

๑. เพื่อจัดตั้งคณะกรรมการข้าราชการศาลปกครอง เพื่อดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบและควบคุมประพฤติปฏิบัติของข้าราชการศาลปกครอง

๒. เพื่อกำหนดประมวลจริยธรรมของข้าราชการศาลปกครอง

๓. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้ข้าราชการศาลปกครองประพฤติปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมอันดีงาม มีจิตสำนึกที่สุจริต และมีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ยึดถือปฏิบัติหน้าที่อย่างกล้าหาญ

จริยธรรมของเจ้าหน้าที่

เจ้าหน้าที่ของรัฐมีจริยธรรมและประพฤติตนตาม

๑. ยึดถือไม่กระทำผิดของประมวลจริยธรรมของข้าราชการศาลปกครอง

๒. ยึดถือปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมอันดีงาม มีจิตสำนึกที่สุจริต และมีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ยึดถือปฏิบัติหน้าที่อย่างกล้าหาญ

๓. ยึดถือปฏิบัติหน้าที่อย่างซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรมอันดีงาม มีจิตสำนึกที่สุจริต และมีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ยึดถือปฏิบัติหน้าที่อย่างกล้าหาญ

SCAN ME

สำนักงานศาลปกครองกลาง โทรสาร ๐ ๕๐๙๑ ๙๕๐ - ๙ Call Center 1355

ITA Market

Code 03

หยิบของหลวงไปใช้ ผิดวินัยจนชอกบอ!!

ไม่ควรมานำทรัพย์สินของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตัววนะคะ อย่าคิดว่ามันเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อย เพราะโทษหรือผลที่ติดตามมานั้นไม่เล็กน้อยเลยก็ได้哟 อย่างน้อยก็จะไม่ได้รับเงินสิ่งเสริมประสิทธิภาพ

การรับของขวัญและผลประโยชน์

: คุญแจแห่งความเสี่ยง

1 ความพยายามถึงผลเสียทุกหนทุกที่

โดยมีข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้รับของขวัญหรือผลประโยชน์จากผู้มีอำนาจหน้าที่หรือผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ของรัฐ ซึ่งของขวัญหรือผลประโยชน์ที่ได้รับนั้นเป็นของขวัญหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากผู้มีอำนาจหน้าที่หรือผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ของรัฐ

2 การเพิกเฉยของอำนาจคิดและเสียดอกผลที่เกิดขึ้น

การรับของขวัญหรือผลประโยชน์จากผู้มีอำนาจหน้าที่หรือผู้ที่มีอำนาจหน้าที่ของรัฐ โดยไม่ปฏิบัติตามระเบียบหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กลุ่มยุทธศาสตร์และสื่อสารมวลชน สำนักงานราชบัณฑิตยสภา

สร้างจิตสำนึกที่ดี ในการใช้ทรัพย์สินของทางราชการ

ของหลวง ไม่ใช่ของเรา

ตัวหมื่น คลิป ของ ใช้เฉพาะงานของราชการ เท่านั้น

ของหลวงก็จริง แต่นิดๆหน่อยๆเอง

ตัวหมื่น คลิป ของ ของเส็กก็ น้อยๆ เมาฯ ใช้บ้างไม่เป็นไรหรอก

ส่วนที่

๓

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

๑. ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔
๒. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข
๓. การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมสำหรับข้าราชการตุลาการ ศาลปกครองที่เข้าร่วมการประชุมที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด (ตั้งแต่วันที่ ๑๐ มีนาคม - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔)

ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

สำนักงานศาลปกครองได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ทั้งสิ้น จำนวน ๒,๔๗๑,๒๘๕,๑๐๐ บาท ประกอบด้วย

(๑) แผนงานบุคลากรภาครัฐ ๑,๙๒๗,๒๓๒,๔๐๐ บาท

(๒) แผนงานพื้นฐาน ๕๔๔,๐๕๒,๗๐๐ บาท

๑. ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้จ่ายงบประมาณ

ผลสัมฤทธิ์ : ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกทางปกครองด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม และหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหลักปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการใช้อำนาจทางปกครองที่เป็นธรรม

ผลสัมฤทธิ์และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	หน่วยนับ	ค่า เป้าหมาย ปี ๒๕๖๔	ผลการดำเนินงาน
ผลสัมฤทธิ์ : ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกทางปกครองด้วยความรวดเร็วและเป็นธรรม และหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหลักปฏิบัติที่เป็นบรรทัดฐานในการใช้อำนาจทางปกครองที่เป็นธรรม			
๑) ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ : ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นต่อการอำนวยความสะดวกของศาลปกครอง	ร้อยละ	๙๐	๙๐.๓๗
๒) ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ : ร้อยละของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่นำคำวินิจฉัยของศาลปกครองไปใช้เป็นแนวปฏิบัติราชการ	ร้อยละ	๙๐	๘๕.๒๗
๓) ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : จำนวนคดีที่ศาลปกครองพิจารณาแล้วเสร็จ	คดี	๑๖,๒๐๐	๑๐,๘๑๗
๔) ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : ร้อยละของคดีที่ดำเนินการบังคับคดีแล้วเสร็จ	ร้อยละ	๕๐	๖๒.๑๔
๕) ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : จำนวนหน่วยงานทางปกครองที่ได้รับหลักกฎหมายที่เป็นแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง	หน่วยงาน	๙,๐๐๐	๙,๖๒๖

ผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดด้านงบประมาณ มีตัวชี้วัดทั้งหมด ๕ ตัวชี้วัด แบ่งเป็น ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ จำนวน ๒ ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดเชิงปริมาณ จำนวน ๓ ตัวชี้วัด สรุปผลการดำเนินงาน ดังนี้

๑) **ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ :** ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นต่อการอำนวยความสะดวกของศาลปกครอง ค่าเป้าหมาย ร้อยละ ๙๐ โดยมีผลการสำรวจความเชื่อมั่นฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๓๗ และเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ (ร้อยละ ๘๘.๐๕) คิดเป็นร้อยละ ๒.๓๒

๒) **ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ :** ร้อยละของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่นำคำวินิจฉัยของศาลปกครองไปใช้เป็นแนวปฏิบัติราชการ ค่าเป้าหมาย ร้อยละ ๙๐ มีหน่วยงานที่ได้รับหนังสือแนวทางการปฏิบัติราชการจาก

คำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๙,๓๖๕ หน่วยงานได้ตอบแบบสอบถามการนำคำวินิจฉัยของศาลปกครองไปใช้เป็นแนวปฏิบัติราชการ ส่งให้สำนักงานศาลปกครอง จำนวนทั้งสิ้น ๑,๑๐๐ ชุด โดยมีหน่วยงานตอบว่ามีการนำคำวินิจฉัยของศาลปกครองไปใช้เป็นแนวปฏิบัติราชการ จำนวน ๙๓๘ หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ ๘๕.๒๗ ของหน่วยงานที่ตอบแบบสอบถามทั้งหมด และลดลงจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (ร้อยละ ๘๗.๒๗) คิดเป็นร้อยละ ๒.๐๐

๓) **ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ** : จำนวนคดีที่ศาลปกครองพิจารณาแล้วเสร็จ กำหนดค่าเป้าหมายรวมทั้งปีงบประมาณ ๑๖,๒๐๐ คดี มีผลการดำเนินงานตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ รวม ๑๐,๘๘๗ คดี แม้ว่า จะต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ๕,๓๑๓ คดี แต่เพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (๑๐,๗๔๗ คดี) จำนวน ๗๐ คดี

๔) **ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ** : ร้อยละคดีที่ดำเนินการบังคับแล้วเสร็จ ค่าเป้าหมายร้อยละ ๕๐ มีผลการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๑๔ สูงกว่าค่าเป้าหมาย ร้อยละ ๑๒.๑๔ และเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (ร้อยละ ๔๔.๗๓) คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๔๑

๕) **ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ** : จำนวนหน่วยงานทางปกครองที่ได้รับหลักกฎหมายที่เป็นแนวทางการปฏิบัติราชการ จากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง ค่าเป้าหมาย ๙,๐๐๐ หน่วยงาน มีหน่วยงานที่ได้รับหนังสือแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๙,๖๒๖ หน่วยงาน สูงกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน ๖๒๖ หน่วยงาน และเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (๙,๖๒๕ หน่วยงาน) จำนวน ๑ หน่วยงาน

กล่าวโดยสรุป ผลสัมฤทธิ์หรือประโยชน์ที่ได้รับจากการปฏิบัติงาน สำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินกิจกรรม และดำเนินการใช้จ่ายงบประมาณสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายงบประมาณ ตลอดจนสนองต่อภารกิจของศาลปกครอง เพื่อให้ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกทางปกครองในการพิจารณาพิพากษาคดีและการบังคับคดีปกครอง หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีหลักปฏิบัติที่เป็นแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองที่เป็นบรรทัดฐานในการใช้อำนาจทางปกครอง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ มีผลการดำเนินงาน **บรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนด จำนวน ๓ ตัวชี้วัด** ได้แก่ “ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นต่อการอำนวยความสะดวกของศาลปกครอง” “ร้อยละของคดีที่ดำเนินการบังคับคดีแล้วเสร็จ” และ “จำนวนหน่วยงานทางปกครองที่ได้รับหลักกฎหมายที่เป็นแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง” และมีผลการดำเนินงาน **ไม่บรรลุค่าเป้าหมาย จำนวน ๒ ตัวชี้วัด** ได้แก่ “ร้อยละของหน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐที่นำคำวินิจฉัยของศาลปกครองไปใช้เป็นแนวปฏิบัติราชการ” และ “จำนวนคดีที่ศาลปกครองพิจารณาแล้วเสร็จ”

๒. ปัญหาอุปสรรคและแนวทางแก้ไข

ศาลปกครองได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “อำนวยความสะดวกทางปกครองด้วยความเป็นธรรม รวดเร็ว ทันสมัย เพื่อเสริมสร้างธรรมาภิบาลในสังคม และเป็นศาลแห่งความเป็นเลิศ” โดยได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานในการอำนวยความสะดวกและภารกิจต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ แต่ยังคงมีปัญหา/อุปสรรคบางประการที่มีผลต่อการดำเนินงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง สรุปได้ดังนี้

๒.๑ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน

๒.๑.๑ **ปัญหาความล่าช้าในการอำนวยความสะดวกทางปกครอง หรือความล่าช้าในการพิจารณาพิพากษาคดี** จากผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดในการใช้จ่ายงบประมาณที่ผ่านมา ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ มีผลการดำเนินงานไม่บรรลุค่าเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ซึ่งศาลปกครองได้พยายามที่จะหาวิธีการดำเนินการพิจารณาพิพากษาคดีให้รวดเร็วขึ้น แต่ก็ยังมีจำนวนคดีที่แล้วเสร็จน้อยกว่าจำนวนคดีที่เข้าสู่การพิจารณาของศาลปกครองที่เพิ่มสูงขึ้นในแต่ละปี ทำให้มีคดีที่อยู่ระหว่างดำเนินการสะสมอยู่เป็นจำนวนมาก อาจเนื่องมาจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

(๑) อัตรากำลังของตุลาการศาลปกครองไม่สอดคล้องกับปริมาณคดีปกครองที่มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ซึ่งสำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการสรรหาตุลาการศาลปกครองอย่างต่อเนื่อง แต่ผลการสรรหาตุลาการศาลปกครองไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด เพราะในการคัดเลือกบุคคลากรมาดำรงตำแหน่งตุลาการศาลปกครองกำหนดมาตรฐานเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีคุณภาพสูง เนื่องจากต้องพิจารณาพิพากษาคดีที่มีผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก นอกจากนี้ **ตุลาการศาลปกครองที่ผ่านการคัดเลือกซึ่งมีอยู่จำนวนน้อย** จะยังไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ทันที ต้องผ่านการอบรมตามเกณฑ์ที่คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) กำหนด เป็นเวลาประมาณ ๑ ปี จึงจะสามารถพิจารณาพิพากษาคดีในศาลได้ ประกอบกับ**สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ที่มีการแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และรุนแรงมากขึ้นในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๔** ทำให้การสรรหาตุลาการศาลปกครองมีความล่าช้า ไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๒) **ลักษณะของคดีปกครองมีความยุ่งยากซับซ้อน** โดยธรรมชาติของเรื่อง และความยุ่งยากซับซ้อนดังกล่าว ยิ่งเพิ่มขึ้นตามพัฒนาการทางสังคมและเทคโนโลยี ทำให้ตุลาการศาลปกครองอาจมีความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้เฉพาะด้านไม่เพียงพอ ทำให้ต้องใช้ระยะเวลาในการพิจารณาพิพากษาคดีมากขึ้น

๒.๑.๒ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง ซึ่งสำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการจัดฝึกอบรม/สัมมนาเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับคดีปกครองให้แก่ประชาชน หน่วยงานทางปกครอง และเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นประจำทุกปี เช่น ๑) โครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศาลปกครองและการอำนวยความสะดวกธรรมทางปกครองให้แก่ประชาชน โดยได้ดำเนินการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่หลากหลาย และเผยแพร่ให้กับประชาชนทุกภาคส่วนผ่านช่องทางต่าง ๆ ๒) โครงการสรุปแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครอง โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้จัดทำหนังสือแนวทางการปฏิบัติราชการจากคำวินิจฉัยของศาลปกครองสูงสุด จัดส่งให้หน่วยงานทางปกครองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน ๘,๖๒๖ หน่วยงาน และเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ศาลปกครอง www.admincourt.go.th ๔) โครงการเสริมสร้างเครือข่ายความร่วมมือด้านวิชาการกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน โดยได้จัดทำความร่วมมือด้านวิชาการกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานต่าง ๆ ในการให้ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับกฎหมายปกครอง และกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง

ถึงแม้ว่าสำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การดำเนินงานหลากหลายรูปแบบและหลายช่องทาง แต่จากผลการสำรวจ “ร้อยละของประชาชนที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และการอำนวยความสะดวกธรรมของศาลปกครอง” ปรากฏว่า ยังมีประชาชนจำนวนหนึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่และการอำนวยความสะดวกธรรมทางปกครอง เช่น มีประชาชนถึงร้อยละ ๒๑.๘๔ ที่ยังไม่เข้าใจว่าศาลปกครองเป็นหน่วยงานสังกัดกระทรวงยุติธรรม ประชาชนร้อยละ ๓๑.๘๑ ไม่ทราบว่าศาลปกครองมีระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในคดีปกครองโดยความสมัครใจของคู่กรณี เป็นต้น ทั้งนี้ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์อาจจะยังไม่สามารถครอบคลุมถึงประชาชนทั้งหมดได้

๒.๒ แนวทางแก้ไข

๒.๒.๑ การบริหารจัดการคดี ศาลปกครองได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการคดี โดยนำกลไกต่าง ๆ มาปรับใช้ในการดำเนินงาน ได้แก่

๑) การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศาลปกครองศึกษาแนวทางเร่งรัดการพิจารณาคดีปกครอง

๒) การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งประธานศาลปกครองสูงสุดได้ออกคำแนะนำประธานศาลปกครองสูงสุดในการทำงาน เช่น (๑) ลดขั้นตอนการพิจารณาคดีในชั้นการนั่งพิจารณาคดีในศาลปกครองสูงสุด (๒) ปรับปรุงระบบงานคดีปกครองในส่วนของตุลาการเจ้าของสำนวนในศาลปกครองชั้นต้นและในศาลปกครองสูงสุด และ (๓) ออกระเบียบ ก.บ.ศป. ว่าด้วยการปฏิบัติงานในวันหยุดราชการเพื่อเร่งรัดคดีของศาลปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๔

๓) การพัฒนาด้านเทคโนโลยี และจัดทำระบบสนับสนุนการดำเนินคดี เช่น การพัฒนาศาลปกครองอิเล็กทรอนิกส์ โดยได้พัฒนาระบบงานเกี่ยวกับการพิจารณาคดีและการให้บริการประชาชน

๒.๒.๒ การป้องกันเชิงรุก ในมิติของการป้องกันหรือบรรเทาไม่ให้เกิดข้อพิพาททางปกครอง เป็นการมุ่งแก้ปัญหาที่ต้นน้ำ หรือการทำให้ข้อพิพาทหมดสิ้นไปหรือบรรเทาเบาบางและลดปริมาณลงไป เช่น ดำเนินการวิเคราะห์เหตุแห่งการฟ้องคดีปกครอง เพื่อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงวิธีปฏิบัติราชการต่อหน่วยงานทางปกครองอันจะมีผลต่อเนื่องไปถึงเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานนั้น ๆ และยังนำไปสู่การค้นพบหลักปฏิบัติราชการที่ดีอันได้มาจากคำพิพากษาบรรทัดฐานของศาลปกครองไปในคราวเดียวกัน หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งก็คือ การวางแนวปฏิบัติราชการที่ดีจากคำพิพากษาศาลปกครอง

๒.๒.๓ การพัฒนาระบบต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ได้แก่

๑) ระบบงานคดีปกครองอิเล็กทรอนิกส์ (e-Litigation) เพื่อให้ประชาชนที่ประสงค์จะยื่นฟ้องคดีสามารถยื่นฟ้องทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ โดยไม่ต้องเดินทางมาที่ศาลปกครอง

๒) ระบบห้องพิจารณาคดีและไต่สวนอิเล็กทรอนิกส์ (e-Courtrooms) เป็นระบบที่ให้ผู้กรณีสามารถขอใช้บริการไต่สวน/พิจารณาคดีผ่านจอภาพ ลดการเดินทาง โดยผู้กรณีสามารถเดินทางไปยังศาลปกครองที่ใกล้และตนเองสะดวกได้

๓) ระบบชำระเงินผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) สำหรับค่าธรรมเนียมศาล เพื่อให้ผู้กรณีที่ยื่นฟ้องคดีแบบปกติ (สำนวนคดีกระดาศ) และกรณีอุทธรณ์ที่ศาลปกครองชั้นต้นสามารถชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment)

๔) ระบบบริการจองคิวและขอบริการปรึกษาแนะนำคดีปกครองออนไลน์ด้วย VDO Call เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นสำหรับการจองคิวเพื่อรับคำปรึกษาแนะนำกับเจ้าหน้าที่ศาลปกครอง และเมื่อถึงกำหนดนัดหมาย ผู้ขอรับบริการสามารถปรึกษาคดีกับเจ้าหน้าที่ของศาลปกครองผ่านแอปพลิเคชันไลน์ ทั้งแบบ VDO Call หรือแบบโทรด้วยเสียง

๕) แอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Admincourt mobile application) โดยให้บริการ ดังนี้

(๑) ระบบบริการขอคัดและรับรองสำเนาคำพิพากษาและคำสั่งผ่านแอปพลิเคชันบนอุปกรณ์เคลื่อนที่ (Admincourt mobile application)

(๒) ค้นหาบัญชีนัดศาลปกครองและปฏิทินนัดหมายของศาลปกครองได้ทั้งส่วนกลางและในภูมิภาค และเลือกให้แอปพลิเคชันส่งแจ้งเตือนเมื่อใกล้ถึงวันนัดหมายได้

(๓) ติดตามข่าวสารเกี่ยวกับศาลปกครอง ได้แก่ ข่าวประชาสัมพันธ์ ข่าวสมัครงานและข่าวจัดซื้อจัดจ้างสามารถแบ่งปัน (Share) ข่าวสารหรือบทความต่าง ๆ ผ่าน Social media ได้แก่ Facebook และ Twitter

๖) ระบบร้องเรียน/ร้องทุกข์ผ่านเว็บไซต์ศาลปกครอง เป็นระบบที่พัฒนาขึ้นมาเพื่อรวบรวมเรื่องร้องทุกข์ ร้องเรียน และติดตามความเคลื่อนไหวในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ผู้กรณี และบุคลากรศาลปกครอง

นอกจากนี้ ศาลปกครองได้ปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการพิจารณาคดีผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ และสนับสนุนการพิจารณาพิพากษาคดีให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การออกระเบียบ ก.บ.ศป. ว่าด้วยเงินค่าธรรมเนียม เงินค่าปรับ และเงินกลาง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔ และประกาศสำนักงานศาลปกครอง เรื่อง สถานที่ใช้เชื่อมโยงสัญญาณกับศาลและวิธีการที่จะใช้ในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีปกครองทางอิเล็กทรอนิกส์หรือระบบการประชุมทางจอภาพ (ฉบับที่ ๒) ซึ่งเป็นอีกช่องทางหนึ่งที่จะอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้กรณีและประชาชน

๒.๒.๔ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ สำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกทางปกครองให้กับประชาชน โดยจัดกิจกรรมและเผยแพร่ข้อมูลผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ๑) โครงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครองให้แก่ประชาชน ๒) บริการข้อมูลข่าวสารของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองแก่ผู้มาติดต่อขอรับบริการ ณ เคาน์เตอร์ศูนย์บริการประชาชน และ ๓) การบริหารจัดการระบบโทรศัพท์อัตโนมัติของศาลปกครอง Call Center (สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕ และโทรศัพท์พื้นฐาน ๐ ๒๑๔๑ ๑๑๑๑)

๓. การประเมินผลสัมฤทธิ์จากการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมสำหรับข้าราชการตุลาการศาลปกครองที่เข้าร่วมการประชุมที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด (ตั้งแต่วันที่ ๑๐ มีนาคม - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔)

สืบเนื่องจากที่ประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่ ๒) วันจันทร์ที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ ได้ลงมติรับร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. และมีมติตั้งคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. วุฒิสภา เพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้มีข้อสังเกตในคราวประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เกี่ยวกับการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมสำหรับข้าราชการตุลาการศาลปกครองที่เข้าร่วมการประชุมที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด โดยเห็นว่าควรกำหนดหัวข้อการประเมินผลสัมฤทธิ์จากการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมสำหรับข้าราชการตุลาการศาลปกครองที่เข้าร่วมการประชุมที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดเสนอในรายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองประจำปี ต่อวุฒิสภา

พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖๘ วรรคสอง กำหนดให้ที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดประกอบด้วย ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดทุกคนที่อยู่ปฏิบัติหน้าที่ แต่ต้องมีจำนวนไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนตุลาการในศาลปกครองสูงสุด โดยมีประธานศาลปกครองสูงสุดเป็นประธานที่ประชุมใหญ่ และมีอำนาจในการพิจารณาคดีที่มีความสำคัญ หรือคดีที่ประธานศาลปกครองสูงสุดเห็นสมควรจะให้มีการวินิจฉัย หรือคดีที่มีกฎหมายหรือระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดกำหนดให้วินิจฉัยปัญหา โดยที่ประชุมใหญ่ ซึ่งจะเป็นการประชุมเกี่ยวกับคดีที่สำคัญและมีผลกระทบต่อประชาชน สังคม และเพื่อวางแนวทางหรือหลักกฎหมาย

ภายหลังจากที่มีการออกระเบียบเกี่ยวกับการกำหนดเบี้ยประชุมสำหรับข้าราชการตุลาการศาลปกครองซึ่งเข้าร่วมการประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๖๔ สำนักงานศาลปกครองได้ดำเนินการจัดประชุมที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดตั้งแต่วันที่ ๑๐ มีนาคม - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔ จำนวน ๔ ครั้ง รวมค่าเบี้ยประชุมที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดทั้งสิ้น ๑,๘๙๖,๐๐๐ บาท สรุปได้ดังนี้

๑. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๔ มีเรื่องเข้าสู่การพิจารณา จำนวน ๒ เรื่อง พิจารณาแล้วเสร็จจำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ ร่างกฎหมายและระเบียบ จำนวน ๑ เรื่อง และการพิจารณาคดีปกครอง จำนวน ๑ เรื่อง ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๕๙ คน ค่าเบี้ยประชุม จำนวน ๔๗๔,๐๐๐ บาท

๒. ครั้งที่ ๒/๒๕๖๔ วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๔ มีเรื่องเข้าสู่การพิจารณา จำนวน ๔ เรื่อง พิจารณาแล้วเสร็จจำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ การสรรหาและคัดเลือกบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการสรรหากรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และการขอความเห็นชอบ

ในหลักการที่จะออกระเบียบของที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด เพื่อยกเว้นคดีบางประเภทที่ไม่ต้องทำคำแถลงการณ์ของตุลาการผู้แถลงคดี ตามมาตรา ๕๘ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๖๑ คน ค่าเบี้ยประชุม จำนวน ๔๙๐,๐๐๐ บาท

๓. ครั้งที่ ๓/๒๕๖๔ วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๖๔ มีเรื่องเข้าสู่การพิจารณา จำนวน ๓ เรื่อง พิจารณาแล้วเสร็จ จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ การพิจารณาคดีปกครอง จำนวน ๒ เรื่อง ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๕๗ คน ค่าเบี้ยประชุม จำนวน ๔๕๘,๐๐๐ บาท

๔. ครั้งที่ ๔/๒๕๖๔ วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๔ มีเรื่องเข้าสู่การพิจารณา จำนวน ๒ เรื่อง พิจารณาแล้วเสร็จ จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ ร่างกฎหมายและระเบียบ จำนวน ๒ เรื่อง ผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน ๕๙ คน ค่าเบี้ยประชุม จำนวน ๔๗๔,๐๐๐ บาท

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานจากการประชุมที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ตามข้อสังเกตของคณะกรรมการสิทธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. วุฒิสภา (วันที่ ๑๐ มีนาคม - ๓๐ กันยายน ๒๕๖๔) รวมเรื่อง que เข้าสู่การพิจารณาทั้งหมด จำนวน ๑๑ เรื่อง พิจารณาแล้วเสร็จ จำนวน ๘ เรื่อง และก่อนได้รับข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ดำเนินการจัดประชุม (๑ ตุลาคม ๒๕๖๓ - ๙ มีนาคม ๒๕๖๔) จำนวน ๑ ครั้ง รวมจำนวนการจัดประชุมที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑ ครั้ง หากเปรียบเทียบกับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ดำเนินการจัดประชุมที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด รวมจำนวน ๑๔ ครั้ง ทั้งนี้เนื่องมาจากในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้รับผลกระทบมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ที่ยังคงแพร่ระบาดอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และมีความรุนแรงมากขึ้นในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จึงทำให้ดำเนินการจัดประชุมได้เพียง ๕ ครั้ง

แนวทางการดำเนินการจัดประชุมที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ประธานศาลปกครองสูงสุด (นายชาญชัย แสวงศักดิ์) ได้ให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกในการเร่งรัดการพิจารณาคดี โดยมีแนวทางที่จะกำหนดการประชุมที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดไม่น้อยกว่า เดือนละ ๔ ครั้ง ซึ่งจะทำให้ลดจำนวนคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาได้มากขึ้น และหากแม้ว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ยังไม่คลี่คลายลง ก็จะดำเนินการประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งระบบการประชุมดังกล่าวเป็นระบบที่อยู่มาตฐานที่กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมกำหนด สามารถใช้ประชุมในเรื่องลับได้ตามข้อกำหนด

ส่วนที่

๕

รายงานการเงิน
ประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๔

สำนักงานศาลปกครอง งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564

		(หน่วย : บาท)	
หมายเหตุ	2564	2563	
สินทรัพย์			
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5	5,215,026,314.79	5,771,708,178.45
ลูกหนี้ระยะสั้น	6	2,435,146.78	3,862,113.44
วัสดุคงเหลือ		9,912,790.53	6,125,790.73
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	7	2,358,799.64	690,000.00
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		5,229,733,051.74	5,782,386,082.62
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ลูกหนี้ระยะยาว		6,123,850.21	5,327,838.03
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	8	2,870,241,563.36	2,801,620,554.87
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	9	19,046,249.23	6,227,397.96
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		2,895,411,662.80	2,813,175,790.86
รวมสินทรัพย์		8,125,144,714.54	8,595,561,873.48

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสุภาวดี จันทร)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเงินและต้นทุน

(นางสมฤดี ชัยญสุทธิ)

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

สำนักงานศาลปกครอง
งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564

(หน่วย : บาท)

หมายเหตุ	2564	2563	
หนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
หนี้สิน			
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้ระยะสั้น	10	104,193,953.69	92,884,896.12
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น	11	83,609,630.16	338,450,796.74
เงินรับฝากระยะสั้น	12	2,249,221.89	2,813,314.10
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	13	1,239,474.86	1,111,877.00
รวมหนี้สินหมุนเวียน		191,292,280.60	435,260,883.96
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	14	9,477,788.94	12,482,287.03
เงินรับฝากระยะยาว	15	3,408,681,979.22	3,481,819,790.10
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น		6,123,850.21	5,327,838.03
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน		3,424,283,618.37	3,499,629,915.16
รวมหนี้สิน		3,615,575,898.97	3,934,890,799.12
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน			
ทุน		36,516,048.42	36,516,048.42
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม		4,473,052,767.15	4,624,155,025.94
รวมสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		4,509,568,815.57	4,660,671,074.36
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน		8,125,144,714.54	8,595,561,873.48

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสุภาวดี จันทรา)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเงินและต้นทุน

(นางสมฤดี ชาญศิริ)

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

สำนักงานศาลปกครอง งบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ	(หน่วย : บาท)		
	2564	2563	
รายได้			
รายได้จากงบประมาณ	18	2,765,610,934.15	2,825,482,354.10
รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค	19	35,862,757.33	12,223,584.17
รายได้อื่น	20	950,246.60	2,090,579.30
รวมรายได้		2,802,423,938.08	2,839,796,517.57
ค่าใช้จ่าย			
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	21	2,185,268,650.21	2,097,151,968.04
ค่าบำเหน็จบำนาญ	22	145,577,975.68	125,359,487.23
ค่าตอบแทน	23	2,420,310.00	2,513,959.00
ค่าใช้จ่ายสอย	24	185,857,062.31	178,216,511.01
ค่าวัสดุ		44,942,122.55	23,841,604.41
ค่าสาธารณูปโภค	25	84,340,158.35	82,020,132.65
ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	26	303,024,808.16	316,779,410.88
ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค	27	1,374,936.63	2,357,027.97
รวมค่าใช้จ่าย		2,952,806,023.89	2,828,240,101.19
รายได้สูง/(ต่ำ)กว่าค่าใช้จ่ายสุทธิ		(150,382,085.81)	11,556,416.38

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสุสวาทดี จันทร์)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเงินและต้นทุน

(นางสมฤดี ژیญญสิริ)

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

สำนักงานศาลปกครอง งบแสดงการเปลี่ยนแปลงสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

(หน่วย : บาท)

	ทุน	รายได้สูง/(ต่ำ) กว่า ค่าใช้จ่ายสะสม	องค์ประกอบอื่น ของสินทรัพย์ สุทธิ/ ส่วนทุน	รวมสินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุน
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 - ตามที่รายงานไว้เดิม	36,516,048.42	4,614,899,077.79	-	4,651,415,126.21
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	-	(2,300,468.23)	-	(2,300,468.23)
ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบาย การบัญชี	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2562 - หลังการปรับปรุง	36,516,048.42	4,612,598,609.56	-	4,649,114,657.98
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน สำหรับปี 2563				
การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ทุนเพิ่ม/ลด	-	-	-	-
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	11,556,416.38	-	11,556,416.38
กำไร/ขาดทุนจากการปรับมูลค่าเงินลงทุน	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563	36,516,048.42	4,624,155,025.94	-	4,660,671,074.36

(หน่วย : บาท)

	ทุน	รายได้สูง/(ต่ำ) กว่า ค่าใช้จ่ายสะสม	องค์ประกอบอื่น ของสินทรัพย์ สุทธิ/ ส่วนทุน	รวมสินทรัพย์สุทธิ/ ส่วนทุน
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563 - ตามที่รายงานไว้เดิม	36,516,048.42	4,624,155,025.94	-	4,660,671,074.36
ผลสะสมจากการแก้ไขข้อผิดพลาดปีก่อน	-	(720,172.98)	-	(720,172.98)
ผลสะสมของการเปลี่ยนแปลงนโยบาย การบัญชี	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2563 - หลังการปรับปรุง	36,516,048.42	4,623,434,852.96	-	4,659,950,901.38
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน สำหรับปี 2564				
การเปลี่ยนแปลงที่ทำให้ทุนเพิ่ม/ลด	-	-	-	-
รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสำหรับงวด	-	(150,382,085.81)	-	(150,382,085.81)
กำไร/ขาดทุนจากการปรับมูลค่าเงินลงทุน	-	-	-	-
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 30 กันยายน 2564	36,516,048.42	4,473,052,767.15	-	4,509,568,815.57

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของรายงานการเงินนี้

(นางสุภาวดี จันทร์)

ผู้อำนวยการสำนักบริหารการเงินและต้นทุน

(นางสมฤดี รัญญศิริ)

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

สำนักงานศาลปกครอง

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

หมายเหตุ 1 ข้อมูลทั่วไป

สำนักงานศาลปกครองเป็นหน่วยงานอิสระตามรัฐธรรมนูญ จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. 2542 เป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล ได้รับจัดสรรเงินงบประมาณแผ่นดินเป็นเงินอุดหนุนจากรัฐบาล มีอำนาจหน้าที่และบทบาทสำคัญในการสนับสนุนและพัฒนาให้งานอำนวยความสะดวกยุติธรรมของศาลปกครองเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพเกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชนและหน่วยงานราชการ

สำนักงานศาลปกครองตั้งอยู่ที่ 120 หมู่ 3 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร 10210 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 หน่วยงานได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบเงินอุดหนุน จำนวน 2,471,285,100.00 บาท (ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 งบเงินอุดหนุน จำนวน 2,551,181,800.00 บาท) จำนวน 2 แผนงาน 2 ผลผลิต จำแนกตามแผนงานบุคลากรภาครัฐ จำนวน 1,927,232,400.00 บาท แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการภาครัฐ จำนวน 544,052,700.00 บาท โดยแยกเป็นค่าใช้จ่ายบุคลากร จำนวน 1,894,273,300.00 บาท ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน จำนวน 381,041,000.00 บาท และค่าครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้าง จำนวน 195,970,800.00 บาท

หมายเหตุ 2 เกณฑ์การจัดทำรายงานการเงิน

รายงานการเงินของสำนักงานศาลปกครองฉบับนี้ จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. 2561 รายการที่ปรากฏในรายงานการเงินฉบับนี้เป็นไปตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่กระทรวงการคลังกำหนด ซึ่งรวมถึงหลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐ และแสดงรายการในรายงานการเงินตามหนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค 0410.2/ว 479 ลงวันที่ 2 ตุลาคม 2563 เรื่อง รูปแบบการนำเสนอรายงานการเงินของหน่วยงานของรัฐ

รายงานการเงินของสำนักงานศาลปกครอง ซึ่งถือเป็นหน่วยงานที่เสนอรายงานตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ รวมรายการบัญชีที่เกิดขึ้นทั้งที่หน่วยงานในส่วนกลาง และหน่วยงานในส่วนภูมิภาค รวม 15 หน่วยเบิกจ่าย ไม่ว่ารายการดังกล่าวจะเป็นรายการที่เกิดจากเงินงบประมาณ และเงินนอกงบประมาณทุกประเภทที่หน่วยงานมีอำนาจในการบริหารจัดการตามกฎหมาย รายการที่ปรากฏในรายงานการเงิน รวมถึงสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้ และค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นของรัฐบาลและอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลในภาพรวม แต่ให้หน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบในการดูแลรักษาและบริหารจัดการให้แก่รัฐบาลภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย และรวมถึงองค์ประกอบของรายงานการเงิน ซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมของหน่วยงานที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการดำเนินงานของหน่วยงานเอง

รอบระยะเวลาบัญชี เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน ของปีถัดไป

หมายเหตุ 3 มาตรฐานและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่

ในระหว่างปีปัจจุบัน กระทรวงการคลังได้ประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ และฉบับปรับปรุงใหม่ ดังนี้

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่มีผลบังคับใช้สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีปัจจุบันที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 ตุลาคม 2563

- หลักการและนโยบายการบัญชีภาครัฐ
- มาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 3 เรื่อง นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี และข้อผิดพลาด

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ข้างต้นไม่มีผลกระทบต่อรายงานการเงินในงวดปัจจุบัน

มาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐที่จะมีผลบังคับใช้ในงวดอนาคต

- นโยบายการบัญชีภาครัฐ เรื่อง บัตรภาษี วันที่มีผลบังคับใช้ 1 ตุลาคม 2564

ฝ่ายบริหารเชื่อว่ามาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐฉบับใหม่ข้างต้น จะไม่มีผลกระทบต่อรายงานการเงินในงวดที่นำมาถือปฏิบัติ

หมายเหตุ 4 สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

4.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

เงินสดย่อย เป็นวงเงินงบประมาณที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้จ่ายเป็นเงินยืมและค่าใช้จ่ายอื่น ในการดำเนินงานของหน่วยงานตามวงเงินที่ได้รับอนุมัติ

รายการเทียบเท่าเงินสด ได้แก่ เงินฝากสถาบันการเงิน ประกอบด้วย เงินฝากธนาคารในงบประมาณเพื่อรับเงินงบประมาณจากกรมบัญชีกลาง เงินฝากธนาคารนอกงบประมาณเพื่อรับเงินนอกงบประมาณไว้ใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์

4.2 ลูกหนี้ระยะสั้น

ลูกหนี้เงินยืม รับรู้ตามจำนวนเงินในสัญญาการยืมเงิน ไม่ว่าจะจ่ายให้ยืมจากเงินงบประมาณหรือเงินนอกงบประมาณ โดยรับรู้ตั้งแต่วันที่จ่ายเงินยืม

4.3 วัสดุคงเหลือ

วัสดุคงเหลือ หมายถึง สินทรัพย์ที่หน่วยงานมีไว้เพื่อใช้ในการดำเนินงานตามปกติ โดยทั่วไปไม่มีมูลค่าไม่สูง และไม่มีลักษณะคงทนถาวร หน่วยงานวัดมูลค่าวัสดุคงเหลือในราคาทุนตามวิธีเข้าก่อนออกก่อน

4.4 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

- อาคารและสิ่งปลูกสร้าง รวมทั้งส่วนปรับปรุงอาคาร แสดงมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม อาคารอยู่ระหว่างการก่อสร้างแสดงตามราคาทุน

- อุปกรณ์ ได้แก่ ครุภัณฑ์ประเภทต่าง ๆ ที่ได้มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2543 - 2545 รับรู้เป็นสินทรัพย์เฉพาะที่มีมูลค่าตั้งแต่ 30,000.00 บาท ขึ้นไป ครุภัณฑ์ที่ได้มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2546 - 2562 รับรู้เป็นสินทรัพย์เฉพาะที่มีมูลค่าตั้งแต่ 5,000.00 บาท ขึ้นไป ครุภัณฑ์ที่ได้มาตั้งแต่ปีงบประมาณ 2563 เป็นต้นไป รับรู้เป็นสินทรัพย์เฉพาะที่มีมูลค่าตั้งแต่ 10,000.00 บาท ขึ้นไป แสดงมูลค่าตามมูลค่าสุทธิตามบัญชีที่เกิดจากราคาทุนหักค่าเสื่อมราคาสะสม

- ราคาทุนของอาคาร และอุปกรณ์ รวมถึงรายจ่ายที่เกี่ยวข้องโดยตรงเพื่อให้สินทรัพย์อยู่ในสถานที่และสภาพที่พร้อมใช้งาน ต้นทุนในการต่อเติมหรือปรับปรุงซึ่งทำให้หน่วยงานได้รับประโยชน์ตลอดอายุการใช้งานของสินทรัพย์เพิ่มขึ้นจากมาตรฐานเดิม ถือเป็นราคาทุนของสินทรัพย์ ค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซม ถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน

- ค่าเสื่อมราคาคำนวณเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงิน คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ ดังนี้

ประเภทสินทรัพย์	อายุการใช้งาน (ปี)	อัตราร้อยละ
อาคารถาวร	20	5
อาคารชั่วคราว/โรงเรือน	10	10
ค่าตกแต่งอาคาร (ส่วนปรับปรุงอาคารเช่า)	5	20
สิ่งก่อสร้าง		
- ใช้คอนกรีตเสริมเหล็กหรือโครงเหล็กเป็นส่วนประกอบหลัก	20	5
- ใช้ไม้หรือวัสดุอื่น ๆ เป็นส่วนประกอบหลัก	10	10
ครุภัณฑ์สำนักงาน	10	10
ครุภัณฑ์ยานพาหนะและขนส่ง	5	20
ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ (ยกเว้นเครื่องกำเนิดไฟฟ้าให้มีอายุใช้งาน 15 ปี)	5	20
ครุภัณฑ์โฆษณาและเผยแพร่	5	20
ครุภัณฑ์สำรวจ	5	20
ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์	5	20
ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว	5	20
ครุภัณฑ์อื่น	5	20

4.5 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

• สินทรัพย์ไม่มีตัวตน ได้แก่ ต้นทุนที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมถึงระบบงานต่าง ๆ และต้นทุนเว็บไซต์ ทั้งที่ได้มาจากการจัดซื้อ และการจ้างพัฒนาขึ้น โดยหน่วยงานมีสิทธิ์ควบคุมการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์นั้น และคาดว่าจะได้รับประโยชน์เชิงเศรษฐกิจหรือศักยภาพในการให้บริการจากสินทรัพย์นั้นเกินกว่าหนึ่งปี หน่วยงานแสดงรายการสินทรัพย์ไม่มีตัวตนตามราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสม

• ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินคำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณ ดังนี้

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ 4 ปี

4.6 รายได้รอการรับรู้ระยะยาว

รายได้รอการรับรู้ระยะยาว เป็นสินทรัพย์ที่หน่วยงานได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลต่างประเทศ องค์กรระหว่างประเทศ หรือบุคคลใด ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของหน่วยงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และสินทรัพย์รับบริจาค โดยมีผู้มอบให้หน่วยงานไว้ใช้ในการดำเนินงาน รวมทั้งการได้รับเงินสดที่มีเงื่อนไขเป็นข้อจำกัดในการใช้จ่ายเงินซึ่งหน่วยงานยังไม่อาจรับรู้รายได้

รายได้รอการรับรู้จะถูกทยอยตัดบัญชีเพื่อรับรู้รายได้ตามเกณฑ์ที่เป็นระบบและสมเหตุสมผลตลอดระยะเวลาที่จำเป็นเพื่อจับคู่รายได้กับค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ทยอยรับรู้รายได้ตามเกณฑ์สัดส่วนของค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ที่ได้รับความช่วยเหลือหรือบริจาค

4.7 รายได้จากเงินงบประมาณ

รายได้จากเงินงบประมาณรับรู้ตามเกณฑ์ ดังนี้

1) กรณีที่เบิกจ่ายเงินเข้าบัญชีของหน่วยงานเพื่อนำไปจ่ายต่อให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินของหน่วยงาน รับรู้รายได้จากเงินงบประมาณเมื่อได้ส่งคำขอเบิกเงินกับคลัง

2) กรณีที่เบิกหักผลส่งหรือเบิกจ่ายตรงจากรัฐบาลให้แก่ผู้มีสิทธิรับเงินของหน่วยงาน โดยหน่วยงานไม่ได้รับตัวเงิน รับรู้รายได้จากเงินงบประมาณเมื่อได้รับอนุมัติคำขอเบิกเงินจากคลัง

4.8 รายได้แผ่นดิน

รายได้แผ่นดิน เป็นรายได้ของรัฐบาลที่หน่วยงานได้รับและจะต้องนำส่งคลัง หน่วยงานรับรู้ เงินรายได้แผ่นดินเมื่อได้รับรายได้ และเนื่องจากรายได้แผ่นดินเป็นรายได้ที่หน่วยงานไม่สามารถนำมาใช้จ่ายในการดำเนินงานได้ ดังนั้น ณ วันสิ้นสุดรอบระยะเวลารายงาน หน่วยงานจะปิดบัญชีรายได้แผ่นดินและบัญชี รายได้แผ่นดินนำส่งคลังไปเข้าบัญชีรายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง เพื่อแสดงภาระผูกพันที่หน่วยงานจะต้องนำเงินส่งคลังในงวดบัญชีต่อไป

4.9 รายได้จากกรอดทุนและบริจาค

รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค เป็นส่วนหนึ่งของรายการโอนตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ ฉบับที่ 23 เรื่อง รายได้จากรายการไม่แลกเปลี่ยน คือ การโอนทรัพยากรจากหน่วยงานหนึ่งไปยังอีกหน่วยงานหนึ่งโดยไม่ได้ให้สิ่งตอบแทนที่มีมูลค่าใกล้เคียงกันเป็นการแลกเปลี่ยน และไม่ใช่รายการทางภาษี

รายได้จากการอุดหนุนและบริจาคที่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอน รับรู้เป็นรายได้รอการรับรู้เมื่อได้รับเงิน และทยอยรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้ทำตามเงื่อนไขที่กำหนด สำหรับรายได้จากการอุดหนุนและบริจาคที่ไม่มีเงื่อนไขของสินทรัพย์ที่โอน ไม่ว่าจะมิข้อจำกัดของสินทรัพย์ที่โอนหรือไม่ รับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับสินทรัพย์รับโอนที่เป็นไปตามเกณฑ์การรับรู้สินทรัพย์

หมายเหตุ 5 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
เงินสด	197.00	9,556.00
เงินสดย่อย	1,700,000.00	2,269,665.00
เงินฝากสถาบันการเงิน	5,210,088,287.06	5,764,084,448.15
เงินฝากคลัง	3,237,830.73	5,344,509.30
รวมเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	5,215,026,314.79	5,771,708,178.45

เงินฝากสถาบันการเงิน จำนวน 5,210,088,287.06 บาท เป็นเงินที่หน่วยงานฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์ ประกอบด้วยเงินในบประมาณ จำนวน 1,716,652,895.63 บาท (มีแผนงานโครงการรองรับไว้แล้ว) เงินนอกงบประมาณ จำนวน 2,143,462.13 บาท และเงินค่าธรรมเนียมศาล เงินกลาง เงินจากการบังคับคดี รวมจำนวน 3,491,291,929.30 บาท

หมายเหตุ 6 ลูกหนี้ระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ	900,998.70	1,821,021.72
ลูกหนี้อื่น	1,534,148.08	2,041,091.72
รวมลูกหนี้ระยะสั้น	2,435,146.78	3,862,113.44

ลูกหนี้เงินยืม ณ วันสิ้นปี แยกตามอายุหนี้ ดังนี้

(หน่วย : บาท)

	ยังไม่ถึงกำหนดชำระ	เกินกำหนดชำระไม่เกิน 15 วัน	เกินกำหนดชำระเกินกว่า 15 วัน	รวม
ลูกหนี้เงินยืมในงบประมาณ				
2564	896,705.00	4,293.70	-	900,998.70
2563	1,821,021.72	-	-	1,821,021.72

หมายเหตุ 7 สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น

	(หน่วย : บาท)	
	2564	2563
ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้า	230,039.38	-
ค่าบริการระบบเครือข่ายสื่อสารและประชุมทางไกลจ่ายล่วงหน้า	1,438,760.26	-
เงินประกันสัญญาเช่าอาคาร	690,000.00	690,000.00
รวมสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	2,358,799.64	690,000.00

หมายเหตุ 8 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

	(หน่วย : บาท)	
	2564	2563
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	3,577,232,243.37	3,319,862,628.61
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	1,304,899,269.62	1,122,431,284.28
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง - สุทธิ	2,272,332,973.75	2,197,431,344.33
ครุภัณฑ์	1,694,401,530.84	1,572,484,448.89
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม - ครุภัณฑ์	1,282,980,433.00	1,170,695,605.80
ครุภัณฑ์ - สุทธิ	411,421,097.84	401,788,843.09
งานระหว่างก่อสร้าง	186,487,491.77	202,400,367.45
รวมที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - สุทธิ	2,870,241,563.36	2,801,620,554.87

หมายเหตุ 9 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

	(หน่วย : บาท)	
	2564	2563
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	171,711,979.34	164,461,257.34
หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม - โปรแกรมคอมพิวเตอร์	161,354,691.61	158,233,859.38
โปรแกรมคอมพิวเตอร์ - สุทธิ	10,357,287.73	6,227,397.96
โปรแกรมระหว่างพัฒนา	8,688,961.50	-
รวมสินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	19,046,249.23	6,227,397.96

หมายเหตุ 10 เจ้าหนี้ระยะสั้น

	(หน่วย : บาท)	
	2564	2563
เจ้าหนี้การค้า	38,859,520.50	33,485,766.99
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	19,784,907.95	19,055,606.52
ค่าสาธารณูปโภคค้างจ่าย	7,880,110.81	13,103,665.69
ใบสำคัญค้างจ่าย	37,669,414.43	26,856,352.92
เจ้าหนี้อื่น	-	383,504.00
รวมเจ้าหนี้ระยะสั้น	104,193,953.69	92,884,896.12

หมายเหตุ 11 เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	83,609,630.16	338,450,796.74
รวมเจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะสั้น	83,609,630.16	338,450,796.74

หมายเหตุ 12 เงินรับฝากระยะสั้น

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
เงินรับฝากค่าโทรศัพท์และค่าไฟฟ้าสมทบจ่าย	4,627.91	24,199.55
เงินประกันสัญญา	2,018,772.98	2,742,517.55
เงินรับฝากอื่น	225,821.00	46,597.00
รวมเงินรับฝากระยะสั้น	2,249,221.89	2,813,314.10

หมายเหตุ 13 หนี้สินหมุนเวียนอื่น

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	1,239,474.86	1,016,124.00
เงินเรียกคืนรอนำส่ง	-	95,753.00
รวมหนี้สินหมุนเวียนอื่น	1,239,474.86	1,111,877.00

หมายเหตุ 14 เจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว

สำนักงานศาลปกครอง ได้รับบริจาคทรัพย์สินและเงินช่วยเหลือจากต่างประเทศจากหน่วยงานหรือบุคคลอื่น เพื่อไว้ใช้ในการดำเนินงาน ประกอบด้วย

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
รายได้จากการรับบริจาคอกรับรู้ (ครุภัณฑ์)	7,273,267.72	11,405,491.20
รายได้จากเงินช่วยเหลืออกรับรู้		
- มูลนิธิคอนราต อาเตนาวาร์	713,564.69	588,002.12
- สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.)	280,980.00	280,980.00
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)	1,209,976.53	207,813.71
รวมเจ้าหนี้เงินโอนและรายการอุดหนุนระยะยาว	9,477,788.94	12,482,287.03

หมายเหตุ 15 เงินรับฝากระยะยาว

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
เงินรับฝาก - เงินค่าธรรมเนียมศาลและค่าปรับ	3,004,852,680.04	2,905,949,728.80
เงินรับฝาก - เงินกลาง	390,946,208.80	565,628,886.00
เงินรับฝาก - จากการบังคับคดี	10,785,636.98	8,061,832.94
เงินรับฝากอื่น	1,451,975.65	1,538,799.61

	2564	2563
เงินประกันสัญญา	579,477.75	576,542.75
เงินประกันอื่น	66,000.00	64,000.00
รวมเงินรับฝากระยะยาว	3,408,681,979.22	3,481,819,790.10

เงินรับฝากประเภทเงินค่าธรรมเนียมศาลและค่าปรับ เงินกลาง และเงินจากการบังคับคดี เป็นเงินซึ่งสำนักงานศาลปกครองต้องรับฝากไว้จนกว่าการพิจารณาคดีจะสิ้นสุด

เงินรับฝาก - เงินค่าธรรมเนียมศาลและค่าปรับ จำนวน 3,004,852,680.04 บาท ได้รวมเงินค่าธรรมเนียมศาลค้างจ่ายของคดีที่ถึงที่สุดและอยู่ระหว่างการดำเนินการนำส่งเงินเป็นรายได้แผ่นดิน จำนวน 572 คดี และคดีที่ถึงที่สุดที่อยู่ระหว่างตรวจสอบเงินค่าธรรมเนียมศาลค้างจ่ายในคดี จำนวน 12,210 คดี

หมายเหตุ 16 ภาระผูกพัน

- ภาระผูกพันเกี่ยวกับรายจ่ายฝ่ายทุน

	2564	2563
สัญญาที่ยังไม่ได้รับรู้		
ที่ดิน อาคาร และสิ่งปลูกสร้าง	633,071,878.66	547,714,812.52
อุปกรณ์ และอื่น ๆ	17,186,720.50	41,590,834.60
รวม	650,258,599.16	589,305,647.12

(หน่วย : บาท)

ภาระผูกพันข้างต้นเกิดจากมูลค่าตามสัญญาจ้างก่อสร้าง ปรับปรุง และจัดหาทรัพย์สิน

- ภาระผูกพันตามสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 และ 2563 หน่วยงานมีภาระผูกพันที่เกิดจากสัญญาจัดซื้อจัดจ้างพัสดุและบริการอื่น ๆ จำแนกตามระยะเวลาของสัญญา ดังนี้

	2564	2563
ไม่เกิน 1 ปี	416,754.25	2,087,830.00
รวม	416,754.25	2,087,830.00

(หน่วย : บาท)

หมายเหตุ 17 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

ณ วันที่ 30 กันยายน 2564 สำนักงานศาลปกครองมีหนี้สินที่อาจเกิดขึ้นจากการถูกฟ้องร้องคดี กรณีเกี่ยวกับสัญญาทางปกครอง จำนวน 2 คดี จำนวนทุนทรัพย์ 94,663,967.84 บาท คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด ทั้ง 2 คดี

กรณีดังกล่าวคดียังไม่ถึงที่สุด โดยศาลอาจจะพิพากษาเป็นอย่างอื่นได้ เช่น พิพากษายกฟ้องหรือให้ผู้ถูกฟ้องชำระค่าเสียหายพร้อมดอกเบี้ยเป็นจำนวนเงินที่น้อยกว่าที่โจทก์ฟ้องมาก็ได้ ทั้งนี้ ฝ่ายบริหารได้ใช้ดุลยพินิจในการประเมินผลของคดีที่ถูกฟ้องแล้ว และเชื่อมั่นว่าเมื่อคดีถึงที่สุดจะไม่มีความเสี่ยงเกิดขึ้นต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างมีสาระสำคัญ

หมายเหตุ 18 รายได้จากงบประมาณ

	(หน่วย : บาท)	
	2564	2563
รายได้จากงบประมาณปีปัจจุบัน		
รายได้จากงบเงินอุดหนุน		
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	1,894,273,300.00	1,881,541,700.00
ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	381,041,000.00	464,792,800.00
ค่าครุภัณฑ์ และสิ่งก่อสร้าง	195,970,800.00	204,847,300.00
รายได้จากงบกลาง	294,325,834.15	274,300,554.10
รวมรายได้จากงบประมาณ	2,765,610,934.15	2,825,482,354.10

หมายเหตุ 19 รายได้จากการอุดหนุนและบริจาค

	(หน่วย : บาท)	
	2564	2563
รายได้จากการช่วยเหลือเพื่อการดำเนินงานจากแหล่งอื่น	1,374,936.63	2,357,027.97
รายได้จากการบริจาค	34,487,820.70	9,866,556.20
รวมรายได้จากการอุดหนุนและบริจาค	35,862,757.33	12,223,584.17

หมายเหตุ 20 รายได้อื่น

	(หน่วย : บาท)	
	2564	2563
รายได้ค่าธรรมเนียมการสอบแข่งขันบุคคลเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ	948,306.60	2,084,105.30
รายได้ค่าธรรมเนียมข้อมูลข่าวสารของราชการ	1,940.00	6,474.00
รวมรายได้อื่น	950,246.60	2,090,579.30

หมายเหตุ 21 ค่าใช้จ่ายบุคลากร

	(หน่วย : บาท)	
	2564	2563
เงินเดือน	1,099,608,030.79	1,054,767,051.89
ค่าล่วงเวลา	402,720.00	410,980.00
เงินประจำตำแหน่ง	147,060,092.58	141,299,245.10
ค่าจ้าง	6,279,122.16	7,065,248.61
ค่าตอบแทนพนักงานราชการ	136,743,129.59	120,216,546.85
เงินช่วยค่าครองชีพ	4,659,581.50	4,815,884.23
เงินค่าตอบแทนพิเศษสำหรับตำแหน่งพนักงานคดีปกครอง	134,440,335.87	137,493,645.00
เงินส่งเสริมประสิทธิภาพการปฏิบัติราชการที่ดีของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง	228,313,233.30	273,227,996.67
เงินค่าตอบแทนพิเศษของข้าราชการฝ่ายศาลปกครอง	58,951,419.35	-
ค่ารักษาพยาบาล	94,983,162.06	97,062,045.77
เงินช่วยการศึกษาบุตร	5,149,218.75	5,564,705.75

	2564	2563
เงินช่วยเหลือพิเศษกรณีเสียชีวิต	422,880.00	451,500.00
เงินชดเชย กบข.	19,223,423.39	18,290,911.45
เงินสมทบ กบข.	28,835,135.47	27,436,367.20
เงินสมทบ กสจ.	134,038.80	131,036.70
เงินสมทบกองทุนประกันสังคม	4,032,601.00	5,286,484.00
เงินสมทบกองทุนเงินทดแทน	347,464.00	289,738.00
ค่าเช่าบ้าน	25,855,451.37	27,555,728.37
ค่าใช้จ่ายบุคลากรอื่น	189,827,610.23	175,786,852.45
รวมค่าใช้จ่ายบุคลากร	2,185,268,650.21	2,097,151,968.04

หมายเหตุ 22 ค่าบำเหน็จบำนาญ

	2564	2563
บำนาญ	111,237,176.56	95,628,065.84
เงินช่วยค่าครองชีพ	2,622,214.85	2,728,843.24
บำเหน็จ	295,408.00	1,765,547.20
บำเหน็จตกทอด	5,943,759.25	3,262,529.40
บำเหน็จดำรงชีพ	12,390,182.45	10,582,261.50
บำเหน็จรายเดือน	181,632.00	181,632.00
ค่ารักษาพยาบาล	12,418,907.69	10,909,545.56
เงินช่วยการศึกษาบุตร	158,221.00	196,150.00
เงินช่วยเหลือพิเศษกรณีเสียชีวิต	330,473.88	104,912.49
รวมค่าบำเหน็จบำนาญ	145,577,975.68	125,359,487.23

หมายเหตุ 23 ค่าตอบแทน

	2564	2563
ค่าตอบแทนเฉพาะงาน	850,850.00	603,583.00
ค่าตอบแทนอื่น	1,569,460.00	1,910,376.00
รวมค่าตอบแทน	2,420,310.00	2,513,959.00

หมายเหตุ 24 ค่าใช้สอย

	2564	2563
ค่าใช้จ่ายฝึกอบรม	4,205,913.79	4,786,101.89
ค่าใช้จ่ายเดินทาง	5,268,892.37	8,249,898.03
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษา	24,702,958.71	22,846,929.41
ค่าจ้างเหมาบริการ	72,782,493.32	73,463,189.51
ค่าจ้างที่ปรึกษา	175,000.00	227,000.00

	2564	2563
ค่าใช้จ่ายในการประชุม	13,296,242.00	13,177,670.00
ค่าเช่า	51,474,970.94	50,397,539.07
ค่าประชาสัมพันธ์	1,229,430.00	498,620.00
ค่าใช้จ่ายอื่น	12,721,161.18	4,569,563.10
รวมค่าใช้จ่าย	185,857,062.31	178,216,511.01

หมายเหตุ 25 ค่าสาธารณูปโภค

	2564	2563
ค่าไฟฟ้า	44,414,457.10	43,989,972.99
ค่าน้ำประปา	1,999,286.70	2,110,996.03
ค่าโทรศัพท์	15,972,530.81	15,335,111.83
ค่าบริการสื่อสารและโทรคมนาคม	14,541,768.74	13,638,476.80
ค่าบริการไปรษณีย์	6,853,575.00	6,387,035.00
ค่าสาธารณูปโภคอื่น	558,540.00	558,540.00
รวมค่าสาธารณูปโภค	84,340,158.35	82,020,132.65

หมายเหตุ 26 ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

	2564	2563
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	182,473,822.85	177,007,564.09
ครุภัณฑ์	116,885,962.08	137,254,086.21
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	3,665,023.23	2,517,760.58
รวมค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	303,024,808.16	316,779,410.88

หมายเหตุ 27 ค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค

	2564	2563
ค่าใช้จ่ายอุดหนุนเพื่อการดำเนินงานอื่น		
- มูลนิธิคอนราต อาเดนวาร์	1,146,630.00	1,154,516.17
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.)	228,306.63	1,202,511.80
รวมค่าใช้จ่ายจากการอุดหนุนและบริจาค	1,374,936.63	2,357,027.97

หมายเหตุ 28 อื่น ๆ

สำนักงานศาลปกครอง ได้ทำบันทึกข้อตกลงการใช้ประโยชน์ในพื้นที่อาคารศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา 5 ธันวาคม 2550 (โครงการศูนย์ราชการบริเวณถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพมหานคร) กับบริษัทธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด ตามบันทึกฉบับที่ 6/2551 ลงวันที่ 30 มิถุนายน 2551 โดยมีพื้นที่การใช้ประโยชน์ภายในอาคาร จำนวน 56,540 ตารางเมตร วงเงิน 9,592,416,731.04 บาท ประกอบด้วย ค่าเช่าอาคาร จำนวน 3,769,118,556.72 บาท ค่าบริการ จำนวน 5,653,678,174.32 บาท มีกำหนดเวลา 30 ปี นับแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2551 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2581

และค่าเช่าเฟอร์นิเจอร์ จำนวน 169,620,000.00 บาท มีกำหนดเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2551 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2556 เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าว กรรมสิทธิ์ในอาคารและเฟอร์นิเจอร์ตามสัญญาจะตกเป็นกรรมสิทธิ์ของ กรมธนารักษ์ กรณีครบกำหนดเวลาของการเช่าเฟอร์นิเจอร์ กรมธนารักษ์จะส่งมอบให้สำนักงานศาลปกครองเป็นผู้ดูแลรักษาเฟอร์นิเจอร์ในพื้นที่ใช้ประโยชน์เอง ซึ่งสำนักงานศาลปกครองได้รับมอบเฟอร์นิเจอร์แล้วเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2556 การจ่ายเงินตามข้อตกลงดังกล่าว กรมธนารักษ์ดำเนินการตั้งเบิกเงินงบประมาณจากกรมบัญชีกลาง และนำเงินจ่ายให้กับบริษัทธนารักษ์พัฒนาสินทรัพย์ จำกัด แทนสำนักงานศาลปกครอง ตลอดอายุของบันทึกข้อตกลง

ในปีงบประมาณ 2564 กรมธนารักษ์ดำเนินการตั้งเบิกเงินงบประมาณจากกรมบัญชีกลางไปแล้ว เป็นเงิน 295,545,888.00 บาท ประกอบด้วย ค่าเช่าอาคาร จำนวน 118,218,355.20 บาท และค่าบริการ จำนวน 177,327,532.80 บาท

รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

รายการ	งบสุทธิ หลังโอน เปลี่ยนแปลง	เงินกันไว้เบิก เหลือในปี (การสำรองเงิน)	ใบสั่งซื้อ/ สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงบประมาณ					
แผนงาน : แผนงานบุคลากรภาครัฐ					
ผลผลิต : รายการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ การจัดการของรัฐสภา ศาล และหน่วยงานอิสระของรัฐ					
- ค่าใช้จ่ายบุคลากร	1,894,273,300.00	-	-	1,894,273,300.00	-
- ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	32,959,100.00	-	-	32,959,100.00	-
แผนงาน : แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ					
ผลผลิต : ผลงานด้านการอำนวยความสะดวกยุทธธรรมทางปกครอง					
- ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	348,081,900.00	-	-	348,081,900.00	-
- ครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้าง	195,970,800.00	-	-	195,970,800.00	-
รวม	2,471,285,100.00	-	-	2,471,285,100.00	-

รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

รายการ	งบสุทธิหลังโอน เปลี่ยนแปลง	เงินกันไว้เบิก เหลือในปี (การสำรองเงิน)	ใบสั่งซื้อ/ สัญญา	เบิกจ่าย	คงเหลือ
แผนงบประมาณ					
แผนงาน : แผนงานบุคลากรภาครัฐ					
ผลผลิต : รายการค่าใช้จ่ายบุคลากรภาครัฐ การจัดการของรัฐสภา ศาล และหน่วยงานอิสระของรัฐ					
- ค่าใช้จ่ายบุคลากร	1,881,541,700.00	-	-	1,881,541,700.00	-
- ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	97,890,000.00	-	-	97,890,000.00	-
แผนงาน : แผนงานพื้นฐานด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ					
ผลผลิต : ผลงานด้านการอำนวยความสะดวกยุทธธรรมทางปกครอง					
- ค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	366,902,800.00	-	-	366,902,800.00	-
- ครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้าง	204,847,300.00	-	-	204,847,300.00	-
รวม	2,551,181,800.00	-	-	2,551,181,800.00	-

สำนักงานศาลปกครอง รายงานรายได้แผ่นดิน

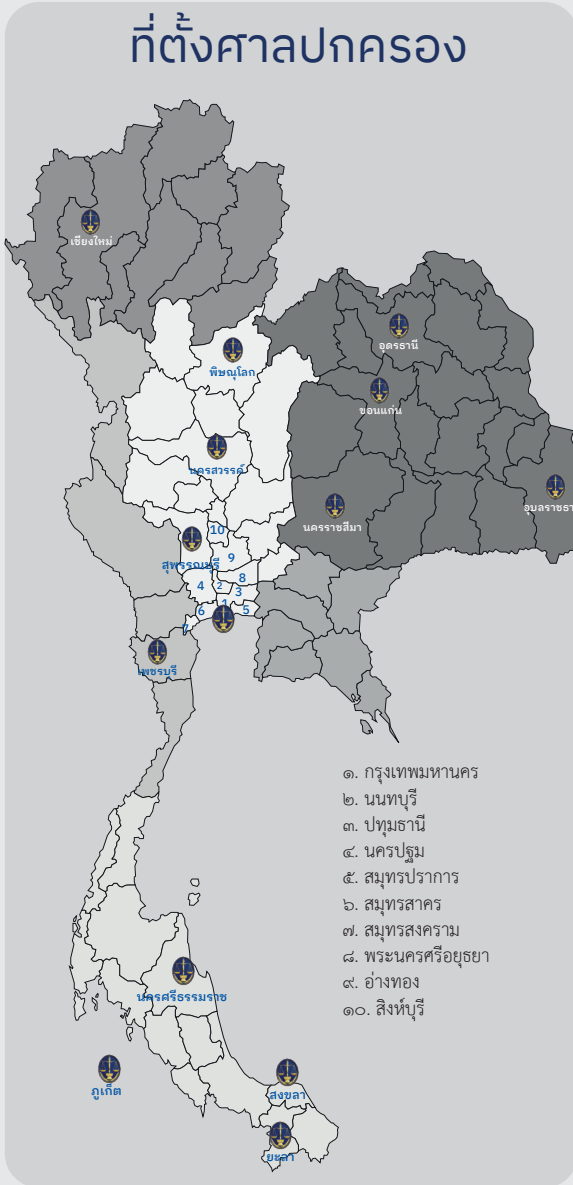
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2564

(หน่วย : บาท)

	2564	2563
รายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ		
รายได้แผ่นดิน - นอกจากภาษี	103,192,268.46	361,790,759.76
รวมรายได้แผ่นดินที่จัดเก็บ	103,192,268.46	361,790,759.76
รายได้แผ่นดินนำส่งคลัง	19,582,638.30	23,339,963.02
รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	83,609,630.16	338,450,796.74
ปรับ รายได้แผ่นดินรอนำส่งคลัง	83,609,630.16	338,450,796.74
รายการรายได้แผ่นดินสุทธิ	-	-

รายได้แผ่นดิน - นอกจากภาษี จำนวน 103,192,268.46 บาท ประกอบด้วย

	2564	2563
รายได้แผ่นดินค่าคดีสำเนาและรับรองสำเนา	951,565.00	1,073,192.00
รายได้ค่าธรรมเนียมศาลและค่าปรับ	75,634,566.95	332,255,726.51
รายได้ค่าธรรมเนียมบังคับคดี	326,800.90	413,818.92
รายได้ค่าปรับผิดสัญญา	1,657,532.14	1,844,922.09
รายได้จากการขายทรัพย์สิน	2,410,000.00	239,793.00
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร	14,836,284.71	19,977,936.33
รายได้เงินเหลือจ่ายปีเก่า	5,444,626.27	5,274,406.37
รายได้อื่น	1,815,892.49	569,964.54
รายได้ค่าซื้อเอกสารจัดซื้อจัดจ้าง	115,000.00	141,000.00
รวมรายได้แผ่นดิน - นอกจากภาษี	103,192,268.46	361,790,759.76

ศาลปกครองกลาง

ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๐๐
มีตุลาการศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่รวม ๙๓ คน

ศาลปกครองเชียงใหม่

ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๓๓๓ ถนนโชตนา ตำบลช้างเผือก อำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ ๕๐๓๐๐
มีตุลาการศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่รวม ๑๐ คน

ศาลปกครองสงขลา

ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๑๑๑๑ หมู่ที่ ๒ ถนนสงขลา - เกาะยอ ตำบลพะวง อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา ๙๐๑๐๐
มีตุลาการศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่รวม ๗ คน

ศาลปกครองนครราชสีมา

ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๓๔๕ หมู่ที่ ๖ ถนนมิตรภาพ - เลี้ยวเมือง ตำบลหนองกระทุ่ม อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐
มีตุลาการศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่รวม ๙ คน

ศาลปกครองขอนแก่น

ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๓๓๓ หมู่ที่ ๒ ถนนเหล่านาดี ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ๔๐๐๐๐
มีตุลาการศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่รวม ๘ คน

ศาลปกครองพิษณุโลก

ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๑๑๑ หมู่ที่ ๘ ถนนพิษณุโลก - นครสวรรค์ ตำบลท่าทอง อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก ๖๕๐๐๐
มีตุลาการศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่รวม ๗ คน

ศาลปกครองระยอง

ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๗๗๗ ถนนสุขุมวิท ตำบลเนินพระ อำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง ๒๑๑๕๐
มีตุลาการศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่รวม ๙ คน

ศาลปกครองนครศรีธรรมราช

ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๕/๘ หมู่ที่ ๖ ถนนนครศรีธรรมราช - ร่อนพิบูลย์ ตำบลนาพรุ อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช ๘๐๐๐๐
มีตุลาการศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่รวม ๘ คน

ศาลปกครองอุดรธานี

ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๙๙๙ หมู่ที่ ๗ ถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒ (ถนนมิตรภาพ) ตำบลบ้านขาว อำเภอเมืองอุดรธานี จังหวัดอุดรธานี ๔๑๐๐๐
มีตุลาการศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่รวม ๗ คน

ศาลปกครองอุบลราชธานี

ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๔๔๔ หมู่ที่ ๓ ถนนแจ้งสนิท ตำบลแจระแม อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี ๓๔๐๐๐
มีตุลาการศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่รวม ๘ คน

ศาลปกครองเพชรบุรี

ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๙๘๐/๙๘ ถนนเพชรเกษม ตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๒๐
มีตุลาการศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่รวม ๕ คน

ศาลปกครองนครสวรรค์

ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๙/๙ หมู่ที่ ๗ ตำบลกลางแดด อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๐๐๐
มีตุลาการศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่รวม ๕ คน

ศาลปกครองสุพรรณบุรี

ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๓๓๓ ตำบลสนมชัย อำเภอเมืองสุพรรณบุรี จังหวัดสุพรรณบุรี ๗๒๐๐๐
มีตุลาการศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่รวม ๕ คน

ศาลปกครองภูเก็ต

ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๓๓/๓ หมู่ที่ ๕ ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ๘๓๑๑๐
มีตุลาการศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่รวม ๕ คน

ศาลปกครองยะลา

ตั้งอยู่ ณ เลขที่ ๑๙๙ หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าสาป อำเภอเมืองยะลา จังหวัดยะลา ๙๕๐๐๐
มีตุลาการศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่รวม ๕ คน

ผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา :

นางสมฤดี ธัญญสิริ
นายยุทธนา ศรีตระกูล

เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

คณะผู้จัดทำ :

นางสาวระดาภัทร จงธรรมคุณ
นางเกศรา ศิริผลสมสุข
นางสาวนวพร ยรรยง
นายทายาท ชมเชย
นางสาวเสาวภา อักษรเนียม
นางสาวพิชชา อุดมจิรภาส
นางสาวลลิตา ธณินกุลจิรา

ผู้อำนวยการสำนักบริหารยุทธศาสตร์
ผู้อำนวยการกลุ่มติดตามและประเมินผล
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการพิเศษ
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการพิเศษ
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองชำนาญการ
เจ้าหน้าที่ศาลปกครองปฏิบัติการ
พนักงานธุรการ

จัดทำโดย :

สำนักบริหารยุทธศาสตร์ สำนักงานศาลปกครอง
เลขที่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๐๗๔๖-๙ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๘๑๕

พิมพ์ที่ :

บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
เลขที่ ๓๗๖ ถนนชัยพูกฤษ์ แขวงตลิ่งชัน เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๗๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๔๒๒ ๙๐๐๐ และ ๐ ๒๘๘๒ ๑๐๑๐
โทรสาร ๐ ๒๔๓๓ ๒๗๔๒ และ ๐ ๒๔๓๔ ๑๓๘๕

สำนักงานศาลปกครอง

เลขที่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐
โทรศัพท์ ๐ ๒๑๔๑ ๑๑๑๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขรับ ๗๗๘๕
วันที่ 9 ก.ย. 2565
เวลา 13.04 น.

ที่ ศป ๐๐๑๙/๑๗๙๕

สำนักงานศาลปกครอง
เลขที่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๓
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๙ กันยายน ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง
จำนวน ๕๐๐ เล่ม

ด้วยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๙๓ ประกอบมาตรา ๙๐ กำหนดให้สำนักงานศาลปกครองจัดทำรายงานการปฏิบัติงานของศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครองเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สมาชิกแทนราษฎร และวุฒิสภาปีละหนึ่งครั้ง

เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าว สำนักงานศาลปกครองจึงขอส่งหนังสือรายงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ศาลปกครองและสำนักงานศาลปกครอง จำนวน ๕๐๐ เล่ม มาตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ทั้งนี้ ได้เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ศาลปกครอง www.admincourt.go.th และได้จัดทำ QR Code หนังสือรายงานประจำปี ตามท้ายหนังสือฉบับนี้มาด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอวุฒิสภาต่อไปด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

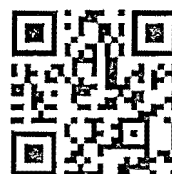
ขอแสดงความนับถือ

(นางสมฤดี ชัยญศิริ)
เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๒๓ / ๖๕
วันที่ 9 / 9 / ๖๕
เวลา 13.28 น.
สำนักกำกับและตรวจสอบ

สำนักบริหารยุทธศาสตร์
โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๐๗๔๙
โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๘๑๕

กลุ่มงานติดตามผลการดำเนินงาน
รับที่ 44 / 2565
วันที่ 9 / ก.ย. 2565
เวลา 14.19 น.
สำนักกำกับและตรวจสอบ

<https://bit.ly/mRoumpD>